

БИСЕРИ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

ЕДГАР ВАЛАС

ГРИМИЗНИ КРУГ

ПОЛИТИКЈА

Edgar Valas
GRIMIZNI KRUG

Prevela Milica Mijović

Naslov originala
Edgar Wallace THE CRIMSON CIRCLE

Prolog

Pre svega, trebalo bi imati na umu ovo: da dvadeset i deveti dan jednog određenog septembra nije bio rođendan gospodina Viktora Paliona, ne bi se nikada čulo za tajnu Grimiznog Kruga; mnogi ljudi koji su sada mrtvi bili bi, vrlo verovatno živi, a jedan čestiti policijski inspektor ne bi nikada Taliju Draimond nazvao „kradljivicom i saveznicom lopova“.

Viktor Palion je pozvao svoja tri asistenta na večeru kod „Zlatnog petla“ u Tuluzu. Večera je protekla u slavljeničkoj atmosferi i tek u tri sata ujutru gospodin Palion je uspeo da se priseti razloga koji ga je doveo u Tuluz: izvršenje smrtne kazne nad jednim kriminalcem engleske narodnosti, nekim Ligtmenom.

— Mladići moji — rekao je svečanim, ali prilično nesigurnim glasom — tri su sata ujutru, a mi još nismo postavili našu *spravicu*.

I tako su se uputili prema trgu ispred zatvora gde su ih još od ponoći očekivala kola natovarena sastavnim delovima giljotine. Veštinom koja se stiče samo dugogodišnjim iskustvom podigli su jezivu spravu i postavili sečivo u za to predviđeni žleb.

No iskustvo, koliko god bilo vredno, nije moglo da razblaži opojnost francuskog vina. Kada su isprobali spravu, utvrdili su da sečivo ne pada kako treba.

— Sad ću ja to srediti — reče gospodin Palion i zakuca ekser u jednu dasku, baš na mesto gde nikako nije smeo da ga zakuca.

Bio je nervozan i uzbuđen jer su vojnici već izašli, stupajući u stroju.

Četiri sata kasnije (kad je već bilo dovoljno svetla da jedan angažovan fotograf na brzinu snimi osuđenika) vojnici izvedoše iz tamnice jednog čoveka...

— Samo hrabro! — promrmlja gospodin Palion.

— Idi do đavola! — odvrati žrtva, već ispružena na postolju.

Gospodin Palion povuče jednu ručicu i sečivo padne... da bi se zaustavilo u visini onog eksera.

Tri puta je pokušavao i tri puta se ponovilo isto. Tada je razbesnela gomila probila kordon vojske i zatvorenika su morali da vrate u ćeliju.

Jedanaest godina posle toga taj će ekser mnoge ljude stajati života.

Bilo je doba noći kad se većina poštenih građana sprema na počinak. Prozori na gornjim spratovima gospodskih kuća koje gledaju na trg, izgledali su kao svetle mrlje na čijim su se pozadinama ocrtavale ogolele grane njišući se pod naletima snažnog vetra. Ledeni vetar koji je duvao od reke uvlačio se u svaki, pa i najskriveniji kutak.

Čovek koji je koračao gore-dole duž ograde drhtao je od zime premda je bio toplo odeven. Čini se da je nepoznati koji ga je pozvao na ovaj sastanak izabrao za mesto susreta baš ono, najviše izloženo nevremenu. Svuda oko njega vetar je kovitlao ostatke jeseni, nemilosrdno otkidajući lišće i grančice sa stabala koja su nemoćno pružala uvis svoje ogolele grane.

Sat na obližnjem zvoniku označavao je tačno jedanaest sati i u trenutku kad je otkucao poslednji otkucaj, na trgu se pojavio automobil. Brz i nečujan, zaustavio se pored njega. Bila su upaljena samo oborena svetla, a unutrašnjost automobila bila je potpuno mračna. Čovek je oklevao jedan tren, a zatim je prišao automobilu, otvorio zadnja vrata i seo. Nije uspevao da razazna lik čoveka koji je sedeo za upravljačem: srce mu je počelo bolno da udara pri pomisli na ozbiljnost koraka koji je upravo preduzeo. Auto se nije pomakao s mesta, a isto tako ni čovek na prednjem sedištu. Smrtna tišina je vladala u automobilu, sve dok se putnik nije odvažio da je prekine.

— Dakle? — upita gotovo ljutito.

— Jeste li odlučili? — umesgo odgovora začuje pitanje.

— Zar bih bio ovde da nisam? — odgovori. — Šta mislite da sam došao samo iz radoznalosti. Šta želite od mene? Kažite mi, pa ću ja vama reći šta želim od vas.

— Znam već šta želite od mene — reče čovek za upravljačem. Glas mu je bio prigušen i nerazgovetan kao da govori preko vela.

Tek kad su putnikove oči počele da se privikavaju na mrak, primetio je da su glava i lice nepoznatog prekriveni crnom svilenom kapuljačom.

— Vi ste na ivici očaja — nastavio je on. — Prisvojili ste novac koji nije vaš i razmišljate o samoubistvu. Ali to nije jedino što vas tera na takvu odluku: imate neprijatelja koji je otkrio nešto o vama, nešto što

bi moglo da vas strpa u zatvor. Pre tri dana, iz jedne fabrike farmaceutskih proizvoda čiji je suvlasnik vaš prijatelj, nabavili ste smrtonosni otrov koji niste uspeli da dobijete ni u jednoj apoteci. Cele nedelje niste ništa drugo radili sem što ste skupljali podatke o različitim vrstama otrova i o njihovom delovanju pa ste odlučili da, osim ako se ne dogodi nešto što bi vas moglo spasiti od propasti, skončate sami sa sobom sledeće subote ili nedelje. Ja bih rekao, nedelje.

Čuo je iza sebe isprekidano disanje i tiho se nasmejao.

— Dakle, gospodine, jeste li spremni da razmotrite mogućnost da radite za mene?

— Šta želite da učinim? — upita čovek na zadnjem sedištu drhtavim glasom.

— Želim samo da sledite moja uputstva, ništa više. Nastojaću da vas ne izlažem riziku, a bićete velikodušno nagrađeni. Već ovog časa sam spreman da vam predam poveću svotu koja će vam omogućiti da podmirite najhitnija potraživanja. Zauzvrat, želim da stavite u opticaj sav novac koji ću vam poslati, da ga zamenite drugim novčanicama kako bi se zameo trag onima čiji su serijski brojevi poznati policiji, da se rešite nekih obveznica jer ja to ne mogu učiniti, da, kratko rečeno, budete moj agent... — zamuknu, a zatim doda značajnim tonom — i da isplaćujete bez pitanja svaku svotu koju zatražim.

Čovek koji je sedeo pozadi nije odmah odgovorio. Zatim upita prilično bahato:

— Šta je to Grimizni Krug?

— Vi — glasio je zbunjujući odgovor.

— Ja? — čovek je zinuo.

— Vi činite deo Grimiznog Kruga — objasnio je čovek za upravljačem. — Vi i još stotinak drugih koje nikada nećete upoznati i koji nikada neće upoznati vas.

— A vi?

— Ja poznajem sve. Dakle, jesmo li se dogovorili?

— Dogovorili smo se — procedio je putnik.

Čovek za upravljačem se okrenuo i pružio mu ruku.

— Uzmite! — rekao je.

Bila je to pozamašna koverta i novi posvećenik ju je strpao u džep.

— A sada izađite! — naredio je čovek za upravljačem, a ovaj ga je bez reči poslušao.

Zalupio je vratima i prišao prednjem prozoru. Želeo je da zna ko je taj nepoznati, smatrao je to neophodnim za vlastitu sigurnost.

— Nemojte ni pomisliti da zapalite cigaru — začuo je glas iz automobila — jer ću biti prisiljen da pomislim da je to samo izgovor kako biste upalili šibicu. I zapamtite dobro, prijatelju: onaj ko uspe da me prepozna smesta će poneti to svoje otkriće sa sobom u pakao!

Već sledećeg trena automobil se udaljio, a čovek s kovertom u džepu sledio je pogledom njegova zadnja svetla sve dok nisu nestala u mraku. Tresao se od glave do pete i jedva je uspeo da zapali cugaru koju je držao među drhtavim usnama.

— I to smo obavili — rekao je promuklim glasom, prešao na drugu stranu i nestao u jednoj sporednoj ulici.

Tek što se udaljio, neko je žurno izašao iz veže jedne mračne kuće i uputio se za njim. Bio je to visok i krupan muškarac, koji je išao polako jer je patio od teške astme. Tek posle stotinak koraka primetio je da u ruci još uvek drži mornarski dvogled.

Stigavši na glavnu ulicu nigde više nije video svoj plen. To je i očekivao, pa se nije zabrinuo. Znao je gde će da ga pronađe. Ali ko je bio u onom automobilu? Da bi to saznao, morao je da čeka do jutra: zabeležio je registarski broj automobila i lako će doznati ko je vlasnik. No da je bar donekle mogao da nasluti o čemu su razgovarala ova dvojica čiji je susret iz potaje pratio, ne bi se više nimalo veselo osećao. I moćnijima od njega sledila bi se krv u žilama kad bi im zapretio Grimizni Krug.

2

Filip Bezard je platio i ostao je u životu jer je, čini se, Grimizni Krug držao reč. Džeks Rizi, bankar, takođe je platio, ali nije uspeo da se oslobodi straha koji ga je bio toliko obuzeo da je umro prirodnom smrću, od infarkta, nepunih mesec dana posle toga. Benson, direktor železnice, ismejao je pretnje Grimiznog Kruga. Njegov je leš pronađen na vratima njegovog privatnog odeljenja.

Zahvaljujući natprirodnim sposobnostima kojima je bio obdaren, gospodin Derik Džejl, privatni detektiv, ustanovio je da se neki crnac uvukao u železnički vagon i da je on ubio Bersona. Policija, kao i obično, nije štedela ironične primedbe na račun njegovih parapsiholoških sposobnosti, ali ostaje činjenica da ih je Džejl u roku od četrdeset osam sati doveo do jedne gostionice u Džersidu gde su pronašli crnca, izbezumljenog od straha, i on im je priznao da je ubica. Obesili su ga, a da nisu uspeali da izvuku od njega ime naručioca.

Čini se da su mnogi, očito pod utiskom tragičnog događaja, popustili pretnjama ucenjivača, jer novine dugo vremena nisu spominjale Grimizni Krug.

Zatim, jednog lepog jutra, Džejms Birdmor je za doručkom među ostalom poštom pronašao i jednu neobičnu kovertu kvadratnog oblika i u njoj list papira na kojem je bio utisnut crveni krug.

— Ti, koji voliš dramatične preokrete, Džek — rekao je — pročitaj ovo!

Dobacio je pismo sinu koji je sedeo nasuprot njega, a zatim se posvetio otvaranju jednog od brojnih preostalih pisama naslaganih pored njegovog tanjira.

Džek je podigao pismo s poda i pročitao ga s određenom zabrinutošću. Bio je to sasvim običan papir za pisma, bez zaglavlja, na kome se isticao crveni krug, dodirujući sve četiri strane, verovatno utisnut gumenim pečatom. Nasred kruga, takođe utisnuta, nalazila se poruka:

Sto hiljada funti je samo maleni deo vašeg bogatstva. Predaćete tu svotu u gotovini čoveku koga ću vam poslati preko oglasa, koji ćete

objaviti u „Tribuni“ u roku od dvadesetčetiri sata, čim saznam da ste spremni da ga primite. Ovo je poslednja opomena.

Potpisa nije bilo.

— Onda? — zapita stari Birdmor promatrajući sina nasmešenim očima, iznad naočara koje su mu kliznule na pola nosa.

— Grimizni Krug! — zviznuo je sin ostavši bez daha.

Džim Birdmor se nasmešio.

— Da, Grimizni Krug... To je već četvrta poruka koju sam primio.

Mladić se zagleda u njega.

— Četvrta? — ponovio je. — Za ime božje! Znači zbog toga je Džejl sada s nama...

Džim Birdmor se nasmešio.

— To je jedan od razloga — rekao je.

— Naravno, znao sam da je detektiv, ali ni u snu nisam mogao zamisliti da...

— Ne brini zbog tog vražjeg kruga — prekinuo ga je otac nestrpljivo. — Ja se uopšte ne plašim. No Frajent, taj se trese od straha da i njega ne uzmu na nišan. A to me i ne čudi. I on i ja smo u svoje vreme stekli ponekog neprijatelja, znaš...

Lako bi se moglo pomisliti da je Džejms Birdmor, sa svojim tvrdim, naboranim licem i oštrom sivom bradicom, deda zgodnog momka koji je sedeo s njim za stolom. Birdmorovo bogatstvo bilo je stečeno velikom mukom i neizmernim trudom; bilo je plod uništenih snova, odricanja, opasnosti i stalnog straha. Jer, takav je bio život čoveka koji je tražio dragocene minerale, čoveka koji je prošao pustinjska prostranstva Kalaharija dok mu je smrt bila neprestano za petama, koji je u mulju i blatu reke Vale tražio dijamante kojih tamo nije bilo, i koji je najzad dočekao svoj trenutak na području Klondikea. Taj se čovek u svom životu previše izlagao riziku, a da bi ga sada zaplašile pretnje Grimiznog Kruga. U ovom trenutku je bio zabrinut, ali za svoga sina, a ne za sebe.

— Uvek sam se uzdao u tvoj zdravi razum, Džek — obratio se mladiću — pa se zato nemoj uvrediti zbog ovoga što ću ti reći. Nikada se nisam mešao u tvoj privatni život i nikada nisam prigovarao tvojim odlukama... ali sada, da li misliš da zaista postupaš dobro?

Džek je smesta shvatio.

— Govoriš o gospođici Drajmond, tata?

Starac je potvrdno klimnuo.

— Ona je Frajentova sekretarica — počeo je mladić.

— Znam da je Frajentova sekretarica — prekinuo ga je otac — i u tome nema ničeg lošeg. Ono što mene zanima, Džek, je da li znaš nešto više o njoj.

Mladić je pomno složio svoj peškir. Lice mu je bilo crveno i imalo je neki neobični, odlučni izraz koji je potajno zabavljao Džima.

— Dopada mi se. Prijatelji smo. Nikada nisam vodio ljubav s njom, ako te to zanima, a reći ću ti i ovo: kad bi to učinio, siguran sam da bi to bio kraj našeg prijateljstva.

Džim mu je dao znak da se slaže. Kazao je sve što je želeo reći, pa se ponovo posvetio svojoj pošti. U rukama mu se našao jedan debeli omot i on se radoznalo zagledao u njega. Džek je uočio francuske marke na koverti i pitao se ko je to mogao poslati.

Stari je iz koverta izvadio mnogobrojne listove i među njima jednu zapečaćenu kovertu: namrštio se pročitavši natpis na njoj.

— Uh! — uzviknuo je stavljajući pismo na stranu ne otvorivši ga. Pošto je letimično pregledao preostalu poštu, ponovo se obratio sinu. — Nikada ne veruj nikome, ni muškarcu ni ženi, sve dok ne upoznaš lošiju stranu njegovog ili njenog karaktera — rekao je. — Danas, na primer, očekujem da me poseti čovek kojeg sam smatrao u svakom pogledu vrednim poštovanja. A u stvari, on ima mnogo greha na duši i, premda mi je to poznato, spremam se da se upustim u poslove s njim... znaš zašto? Zato jer poznajem njegovu goru stranu.

Džek se nasmejao. Razgovor je bio prekinut dolaskom njihovog gosta.

— Dobro jutro, Džejle. Jeste li dobro spavali? — upitao je starac — Pozvoni da donesu još kafe, Džek.

Prisutnost Derika Džejla u kući pričinjačala je zadovoljstvo Džeku Birdmoru. Bio je u godinama kad ga je sve što miriše na avanturu lako moglo opčiniti: pa čak da je reč i o nekom običnom detektivu bio bi zadovoljan. Slava koju je Džejl uživao bila je natprirodna: taj je čovek posedovao sposobnosti koje su ga činile jedinstvenim. Već

samo njegovo lice nežnih crta, snaga njegovog pogleda, pokreti njegovih dugih belih ruku, bili su nešto posebno.

— Ja nikada ne spavam — rekao je Džejl srdačno, uzimajući ubrus. Na trenutak je zadržao u ruci srebrni držač za ubruse i Džejms Birdmor ga pogleda zabavljajući se. Što se tiče Džeka, on je bio izgubljen u opštem divljenju.

— Šta je bilo? — upita stari Burdmor.

— Osoba koja je poslednja dodirnula ovaj držač primila je loše vesti... jedan njen bliski rođak je u vrlo teškom stanju.

Birdmor je potvrdno klimnuo.

— Džejn Higinis sobarica koja je prostrla sto, zaista je primila pismo u kojem joj javljaju da je njena majka na samrti.

Džek je ostao bez daha od zapanjenosti.

— I vi ste to pogodili dodirnuvši držač? — rekao je Džejl mirno. — Mogu vam samo reći da sam u trenutku kad sam dodirnuo peškir osetio snažni, duboki bol. To je neverovatno, zar ne?

— Ali kako ste mogli da znate da je reč o njenoj majci?

— Pa, nekako sam došao do toga — odgovorio je Džejl gotovo grubo. — Zaključivanje, ništa drugo. Ima li novosti, gospodine Birdmore?

Umesto odgovora Džim mu pruži pismo koje je primio pre nekoliko minuta.

Džejl je pročitao pismo i zatim ga odmerio na ispruženom dlanu desne ruke.

— Poslao ga je jedan mornar — rekao je — čovek koji je bio u zatvoru i koji je nedavno izgubio mnogo novca.

Džim Birdmor se nasmejao.

— Ja mu sigurno neću nadoknaditi gubitak — rekao je ustajući od stola. — Vi tu stvar uzimate ozbiljno?

— Vrlo ozbiljno — odgovori Džejl sa svojim uobičajenim mirom. — Toliko ozbiljno da vam savetujem da ne izlazite iz kuće bez mene. Grimizni Krug — nastavio je prekinuvši Birdmorove prigovore pokretom ruke — je strašno teatralan u svojim postupcima, priznajem, no vaše naslednike baš ne bi utešilo saznanje da je vaša smrt bila vrlo teatralna.

Džim Birdmor je ućutao dok ga je sin zabrinuto poematrao.

— Zašto ne odeš u inostranstvo, tata? — upitao ga je, a starac se na to strašno uzrujao.

— Ma kakvo inostranstvo! — zaurlao je. — Šta bih trebalo da učinim, da pobeegnem pred nekom bandom drugorazrednih prestupnika? Ma neka idu...

Nije rekao kuda bi to trebali ići, ali to nije bilo teško pogoditi.

3

Tog istog jutra se Džek Birdmor, uznemiren i zabrinut, uputio u šetnju livadama. Ni ne razmišljajući kuda ide, krenuo je prema jednoj maloj dolini udaljenoj manje od dva kilometra od kuće njegovog oca. Na tom je mestu visoka živica označavala granicu između poseda Birdmora i Hervija Frojenta.

Jutro je bilo prekrasno, nije bilo ni traga olujnom nevremenu koje je haralo selom prethodne noći i cela priroda se kupala u moru zlatne svetlosti. U daljini, preko tamnozelenih mrlja koje su pokrivale Penton Hil, naziralo se belo Frojentovo zdanje.

A ona? Hoće li se usuditi da izađe iz kuće, na tu zemlju natopljenju vodom, na tu travu još punu kišnih kapi?

To se pitao Džek, stojeći ispod jednog bresta na samom kraju doline. Njegov je pogled bio uperen u malu senicu s druge strane neuredne živice i kao da ju je milovao svojim očima punim želje. Tu senicu, prilično udaljenu od kuće, bio je sagradio bivši vlasnik Tovr Hous: Hervej Frojent nije voleo samoću i ne bi se nikada upustio u nastranost te vrste.

Nikoga nije bilo na vidiku i Džekovo srce je gotovo prestalo da kuca. Nastavio je da hoda još desetak minuta sve dok nije stigao do jedne rupe u živici koja mu je omogućila da pređe na drugu stranu.

Devojka koja je sedela u senici sigurno je čula njegov uzdah olakšanja.

Brzo se obazre i zatim ustade. Bilo je očito da nije oduševljena što ga vidi.

Bila je vrlo lepa, bujne kose i svetaog tena, no dok joj je Džek prilazio, u njenim očima nije bilo nikakvog nagoveštaja zadovoljstva.

— Dobro jutro— pozdravila ga je prigušenim glasom.

— Dobro jutro, Talia!— odgovorio je Džek.

Još se jače namrštila.

— Ne biste smeli da me zovete po imenu— rekla je i on je shvatio da zaista tako i misli.

Devojka ga je zanimala, ali i zabrinjavala — nije, naime, nikako uspevao da shvati njenu nestalnu i hirovitu narav. Jednom ju je iznenadio kako trči za jednim zecom i divio se, očaran tim likom Diane čije su nožice letele poljima hitajući za poplašenom

životinjicom. Čuo ju je i kako peva i činilo mu se da sva životna radost podrhtava u njenom glasu. No jednom drugom prilikom izgledala je tako potištena i očajna da se već pitao nije li bolesna.

— Zašto ste uvek tako ravnodušni, tako hladni prema meni? — bolno je upitao.

Lagano se osmehnula.

— Zato što sam pročitala neke knjige — odgovorila je i ozbiljno dodala — i poznato mi je da siromašne službenice koje se ne ponašaju hladno prema bogataškim sinovima obično loše završe.

Zbunjivala ga je njena navika da uvek otvoreno kaže ono što misli.

— Osim toga — nastavila je — nema nikakvog razloga da ne budem ozbiljna i suzdržana. To je stav koji mlade devojkice po pravilu, zauzimaju prema svakom, osim ako nisu zaljubljene. A ja, gospodine Birdmore, zaista nisam zaljubljena u vas.

Rekla je to tako iskreno i mirno da je mladić pocrveneo. Bilo mu je jasno da je ispao budala i prebacivao je što se sam doveo u položaj da bude izložen toj okrutnosti.

— Takođe vam moram reći, gospodine Birdmore— nastavila je ona istim tonom — nešto što još niste shvatili. Kada se jedan mladić i jedna devojkica nađu sami na pustom ostrvu, potpuno je prirodno da mladić pomisli kako je ona... jedina devojkica na svetu. Sva njegova maštanja, svi njegovi hirovi usmereni su ka toj ženi, i ona u njegovim očima svakog dana postaje sve lepša. Čitala sam mnogo takvih priča i videla ih u bioskopu! Ovde, vi živite kao na nekom pustom ostrvu; provodite previše vremena u prirodi gde ne vidite ništa osim zečeva, ptica... i Talije Drajmond. Morali biste da odete u grad i da se družite devojkama iz vaše sredine...

Iznenada, dajući mu znak da ćuti, udaljila se od njega. Krajičkom oka je ugledala svog poslodavca koji im se bio približio i sada je stajao posmatrajući ih, očigledno pokazujući svoje nezadovoljstvo.

— Mislio sam da sređujete račune, gospođice! — rekao je Frojent osorno.

Gospodinu Frojentu je bilo oko pedeset godina. Bio je mršav i bled, i prerano je oćelavio. Kad bi nešto pitao, imao je ružan običaj da se kezi u lice sagovorniku svojim dugim žutim zubima.

— 'dan, Džek! — neljubazno je promrmljao prema Džeku, a zatim se ponovo obratio svojoj sekretarici. — Nikako mi se ne dopada da

ovako gubite vaše vreme, gospođice.

— Ja ne gubim vreme, ni moje, ni vaše — odgovorila je smireno. — Evo, tu su računi. Završila sam ih.

Lupnula je kožnu omotnicu, pohabanu od dugogodišnje upotrebe, koju je držala pod rukom.

— Mogli ste da obavite svoj posao u mojoj radnoj sobi — odvratio je on, još prigovarajući. — Nije bilo potrebno da radi toga tražite samoću prirode.

Naglo ućutavši, počeo je nos i usmerio pogled na mladića.

— Pa, dobro... To bi bilo sve — promrmlijao je još, a zatim se obratio Džeku. — Idem k vašem ocu, Birdmore. Hoćete li sa mnom kući?

Talija se već uputila prema Tovr Housu i Džek više nije imao nikakav izgovor da odbije predlog.

— I vi takođe, Birdmore — nastavio je Frojent bezočno — molim vas, nemojte toj devojci oduzimati vreme. Samo da znate koliko posla ima! I, uostalom... siguran sam da se to ni vašem ocu ne dopada.

Džek se jedva suzdržao da mu ne odgovori istom merom: starac mu nikada nije bio posebno simpatičan, a u ovom ga je trenutku upravo mrzeo zbog njegovog bezobraznog ponašanja prema devojci.

— Ta vrsta devojaka — nastavio je Frojent, uputivši se prema živici duž koje su morali da odu da bi stigli do vrata na dnu doline — ta vrsta devojaka...

Zaćutao je i zastao izbuljivši oči.

— Koji je to vrag otvorio ovaj prolaz u živici?— upitao je upirući štapom u rupu.

— Ja — odgovorio je Džek suvo. — Na kraju krajeva, ta je živica naša, a ovim se prolazom štedi više od kilometar hoda. Hoćemo li, gospodine Frojente?

Frojent ne reče ništa, nego se polako uputi preko živice.

Polako su krenuli prema brestu na vrhu brega gde se Džek malo pre bio zaustavio da osmotri dolinu. Hervi Frojent je ćutao, razmišljajući o nečem: bio je strogi poštovalac društvenih običaja... naravno, samo kad bi mu to odgovaralo.

Stigli su tako do vrha uzvisine. Odjednom Džek zgrabi Frojenta za ruku, starac se okrenu prema njemu. No Džek nije gledao u njega — svu njegovu pažnju zaokupio je brest. Sledeći njegov pogled, stari sused je napravio korak unazad, a njegovo je bolesno lice još više prebledelo.

Na stablu bresta žario se grimizno crveni krug, a boja kojom je bio naslikan bila je još sveža.

4

Džek Birdmor se obazreo, u daljini je ugledao jednog čoveka koji je polagano koračao, noseći u ruci kovčeg.

Džek ga je pozvao i on se zaustavio.

— Ko ste vi? Šta tražite ovde? — upitao ga je.

Stranac je bio visok i snažan, no težina kovčega mu je oduzela dah. Prošlo je neko vreme pre nego što je uspeo da odgovori.

— Zovem se Marl — najzad je rekao — Feliks Marl. Možda ste već čuli za mene. Ako se ne varam, *vi ste* mladi Birdmor, zar ne?

— Tačno— odgovori Džek. — Šta radite ovde?

— Na stanici su mi rekli da idem ovom prečicom, ali ne čini mi se baš da je tako kratka kako su me uveravali — odgovorio je Marl jako dišući. — Idem k vašem ocu, gospodine Birdmor.

— Jeste li prošli kraj onog stabla? — upita ga Džek pokazujući brest.

Marl ga sumnjičavo pogleda.

— A zašto bi trebalo da prođem kraj tog stabla? — odgovori grubo. — Kažem vam da dolazim pravo s polja.

U međuvremenu im se približio i gospodin Frojent koji je odmah prepoznao posetioca.

— To je Marl, poznajem ga — rekao je. — Marl, jeste li videli nekoga u blizini onog stabla?

— Nisam ni primetio da tu postoji nekakvo stablo — odgovori Marl. — Šta se dogodilo?

— Ništa — odvrati Hervej Frojent suvo.

Sva trojica su se uputila prema kući. Džek je nosio Marlov kovčeg. Iskreno rečeno, taj mu se čovek nije previše dopadao: njegov je glas bio promukao a ponašanje prilično prostačko i čudilo ga je da njegov otac posluje s njim.

Stigli su već gotovo do kuće kad je gost najednom ustuknuo prestrašeno kriknuvši. Zastao je kao ukopan dok mu je sa obraza polako nestajala boja. Njegove beskrvne usne su se zgrčile i celo njegovo telo je potresao drhtaj. Očito ga je nešto užasno uplašilo.

Džek ga je zapanjeno gledao, a i Frojent je bio uznemiren.

— Šta se dogodilo, Marl? — naglo je upitao.

Njegovi su živci bili već napeti i ovaj zaplašeni čovek ga je dovodio u očajanje.

— Ništa, ništa... — promrmljao je Marl bez daha. — Bio sam...

— Bili ste na piću! — provali Frojent dahćući.

Pošto je ovu dvojicu uveo u kuću, Džek je krenuo da potraži Derika Džejla. Našao ga je u blizini kako sedi u naslonjači od pruća pod brajdom. Bio je u svojoj omiljenoj pozi, brade spuštene na grudi i prekrštenih ruku.

Na zvuk mladićevih koraka podigao je glavu.

— Ne bih to znao da vam kažem — rekao je odmah, pre nego je Džek išta upitao. Nasmejao se primetivši njegovo iznenađenje. — Nameravali ste me upitati da li znam zašto se onaj gospodin tako uplašio, zar ne?

— Došao sam upravo s tom namerom — odgovorio je Džek veselo. — Znate li da ste izvanredni, Džejle? Jeste li videli kako se preplašio?

— Video sam — potvrdio je Džejl. — No primetio sam dotičnog gospodina i pre nego se uplašio: odavde se izvrsno vidi staza koja vodi kroz polje. Ta me osoba podseća na nekog — dodao je zamišljeno — ali ne znam na koga. Dolazi li često ovamo? Vaš otac mi je rekao da ga očekuje...

— Vidim ga prvi put. Ali sećam se da su moj otac i gospodin Frojent poslovali s nekim Marlom. Čak je otac jednom prilikom pričao o njemu. Čini mi se da je posrednik za prodaju zemljišnog i da se bavi nekim poslovima koji i tatu zanimaju... Nego, recite, jeste li videli znak Grimiznoga Kruga?

Opisao mu je šta je video za vreme šetnje: crveni krug sveže naslikan na stablu bresta.

Džejl je odmah prestao da se interesuje za Marla.

— Kada sam silazio u dolinu, tog znaka na drvetu nije bilo, mogao bih se zakleti u to — nastavio je Džek. — Neko ga je morao naslikati dok sam razgovarao s... s jednim prijateljem. Stablo se ne vidi s Frojentovog imanja jer je živica koja deli naše imanje prilično visoka. Bilo ko je mogao neprimetno da dođe do stabla i nacрта znak. Šta bi to mogao da znači, Džejle?

— To je loš znak — rekao je Džejl suvo.

Ustao je i počeo da šeta pošljunčanom stazom. Džek je neko vreme šetao s njim, a zatim ga je prepustio njegovim razmišljanjima.

Za to vreme Džejms Birdmor i Harvi Frojent većali su u kući s gospodinom Marlom. Kao što je Džek rekao, Marl je bio posrednik za prodaju zemljišta i ovamo je došao da sklopi jedan veliki posao, ali sada više nije bio u stanju da razgovara o poslu.

— Morate me izviniti, gospodo — rekao je, već četvrti put prinoseći drhtavu ruku usnama — ali jutros sam doživeo strašan šok!

— Šta je to bilo? — upitao je Birdmor.

Marl mu je umesto odgovora uputio pogled pun očajanja i straha. Zatim je mučno nastavio:

— Oprostite... ali u ovom trenutku nisam u stanju da smireno razgovaram o poslovima. Moraćemo to da odložimo do sutra.

— Zar verujete da sam jutros došao ovamo zato da bih slušao ovakve gluposti? — rekao je Frojent grubo — Želim da ovaj posao bude smesta zaključen. A i ti takođe Birdmore.

Džejmsu Birdmoru je, međutim, bilo potpuno svejedno hoće li posao da se zaključi tog dana ili tek nekoliko nedelja kasnije.

— Ja ne vidim čemu ta silna žurba — rekao je smešeći se. — Ako se Marl ne oseća dobro, mislim da nema potrebe tvrdoglavo ustrajati na tome. Hoćete li se zadržati ovde preko noći?

— Ne, ne, ne! — Marl je gotovo vikao. — Ne, ne želim ostati ovde noćas... ne, ni po koju cenu.

— Kako želite — odgovorio je starac ravnodušno.

Svi su zajedno izašli u hodnik gde su sreli Džeka.

Džejms Birdmor je naredio da Marla i njegov kofer odvezu do železničke stanice. No, čim ga je automobil ostavio na stanici, Marl je počeo da se ponaša vrlo čudno.

Svoj je kofer poslao vozom u grad, a on sam je prekinuo putovanje, sišavši s voza već na prvoj stanici. I koliko god nije voleo da hoda i uopšteno se protivio svakoj vrsti kretanja i vežbe, Marl se izložio gotovo junačkom naporu: pešice se uputio nazad i, ovaj put ne koristeći prečice, prešao devet kilometara koji su ga delili od Birdmorove vile. Pazio je da ga niko ne opazi i, kad se spustio mrak, krišom se uvukao u gustu šumicu na kraju imanja.

Seo je, sav prašnjav i mrtvo umoran, ali vrlo odlučan, i čekao noć.

Dok je čekao, nekoliko je puta pažljivo proučio veliki automatski pištolj koji je bio izvadio iz kofera pre nego ga je poslao u grad.

5

— Ko zna zašto onaj naš prijatelj nije jutros ponovo došao? — rekao je Džejms Birdmoru rasejano.

— Koji prijatelj? — upitao ga je Džek.

— Onaj od juče: Marl — odgovorio je njegov otac.

— Onaj prilično krupni gospodin koga sam i ja video? — upita Derik Džejl.

Sva su trojica bila na terasi s koje se pružao široki pogled na prekrasni krajolik. Jutarnji je voz stigao i otišao; još su se mogli videti tragovi dima koje je ostavio za sobom nestajući među brežuljcima, devet kilometara od Birdmorovog imanja.

— Da — odgovorio je starac — i moraću da telefoniram Frojentu da ne dolazi. Taj Marl me zanima, verujem da je vrlo sposoban u poslu, ali isto tako znam da je preobraćeni lopov... bar se nadam da je preobraćen. Ko zna šta ga je juče onako uplašilo? Znaš li ti, Džek? Kad je ušao u biblioteku, izgledao je kao mrtvac.

— Nemam pojma — odgovorio je Džek. — Verujem da mu je pozlilo, neka sitna srčana smetnja; rekao mi je da mu se to ponekad dogodi.

Džim Birdmor se lagano nasmešio i ušao u kuću da bi se za tren vratio sa svojim štapom za šetnju.

— Idem malo da prošetam, Džek — rekao je — ali nema potrebe da me pratiš. Moram da razmislim o mnogim stvarima i radije bih bio sam. Ne bojte se, Džejl, obećavam da se neću suviše udaljavati, premda i dalje mislim da pridajete preveliko značenje pretnjama onih mangupa.

Derik Džejl je zatresao glavom.

— A onaj znak na stablu? — upitao je,

Džim se prezrivo osmehnuo.

— Potrebno je više od toga da me natera da se mašim za džep i isplatim im onih sto hiljada koje očekuju! — rekao je.

Silazeći širokim stepenicama u podnožju terase još im je jednom domahnuo umesto pozdrava. Džek i Džejl su posmatrali kako se laganim korakom uputio prema parku.

— Verujete li da je moj otac zaista u opasnosti? — upitao je Džek zabrinuto.

Džejl je još gledao za starcem koji se udaljavao, a na mladićeve se reči vidljivo trgnuo i okrenuo prema njemu.

— U opasnosti? — ponovio je. — Da, verujem da će za koji dan biti u opasnosti.

— Možda se i vi možete prevariti, Džejl — odvrati Džek. — Po njegovom držanju čini se da ne uzima tu stvar previše ozbiljno.

— To je zato što vaš otac nema iskustvo koje imam ja — odgovori Džejl. — Pa ipak, čuo sam da je vaš otac posetio glavnog inspektora Para koji mu je rekao da opasnost nije zanemariva.

— Oh, oh... znači, psi i mačke se koji put mogu i složiti!

— Džek je morao da se nasmeje uprkos svojim sgrepnjama. — Nikada ne bih poverovao da jedan policijski službenik i jedan privatni detektiv mogu biti u dobrim odnosima.

— Divim se Paru — odvrati Džejl ozbiljno. — Pomalo je spor, ali je savestan. Rekli su mi da je jedan od najpouzdanijih policijskih službenika, no bojim se da su posle poslednjeg zločina Grimiznoga Kruga prilično loše postupali s njim. Čini se da su mu otvoreno rekli da će morati da preda ostavku ako ne bude u stanju da razbije tu organizaciju kriminalaca koja tako nemilosrdno ucenjuje najistaknutije građane.

Dok su tako razgovarali, Džejms Birdmor je nestao u senci guste šumice na kraju parka.

— Zajedno smo radili na tom poslednjem slučaju — nastavio je privatni detektiv — i ono što me je kod Para najviše iznenadilo...

Naglo je ućutao i dva su muškarca pogaedala jedan drugoga. Nije bilo nikakve sumnje kakve je prirode bio zvuk što su ga čuli: bio je to pucanj iz nekog vatrenog oružja, a došao je iz šumice.

Istog je trenutka Džek preskočio ogradu terase i uputio se trčeći preko travnjaka, a Džejl ga je pratio.

Dvadesetak koraka od početka šumske staze pronašli su Džima Birdmora kako potrbuške leži na zemlji. Bio je mrtav.

Dok se Džek naginjao nad ocem posmatrajući ga užasnutim pogledom, na drugom se kraju šumice pojavila jedna mlada žena i, zaustavivši se samo na tren da bi obrisala o travu ruke umrljane krvlju, odmah zatim nestala s one strane živice koja je delila Birdmorov posed od Frojentovog.

Talija Drajmond je nastavila da trči ne osvrćući se, sve dok nije etigla do male senice. Lice joj je bilo bledo i izobličeno i jedva je dolazila do daha. Načas se zaustavila na pragu bacivši pogled prema šumici. Zatim, hitro se obazrevši na sve strane, uđe u senicu i klekne na tlo. Drhtavim rukama zgrabi ručicu na podu i stade da je vuče svom snagom, pokušavajući da podigne poklopac s otvora. Poklopac je konačno popustio i pojavila se mračna šupljina.

Posle trenutka oklevanja, devojka baci pištolj koji je držala u ruci u tamnu jamu i brzo zatvori otvor.

6

Glavni komesar je pažljivo proučavao isečke iz novina koji su bili rasprostrte na njegovom pisaćem stolu, motajući usput oko prsta svoj sivi brk. Glavni inspektor Par je već namirisao oluju, pa je čekao, naizgled potpuno nezainteresovan.

Par je bio plećat, ali nizak rastom, toliko nizak da gotovo nije bio u skladu s postojećim propisima o visini potrebnoj za policijsku službu. Mogao je imati oko pedesetak godina, ali njegovo ružičasto lice bez bora nije odavalo njegove godine. Na njemu biste uzaludno tražili znakove gospodstva i inteligencije: velike, okrugle oči, bezizražajne poput volovskih, puni obrazi koji su završavali debelim podbratkom, široki mesnati nos, napola ćelava glava — sve to zajedno davalo je njegovom liku više nego običan izgled. Glavni komesar dohvati jedan od novinskih isečaka. — Poslušajte ovo! — rekao je suvo i počeo da čita.

Bio je to zaključni članak iz *Moring Monitora* u kojem je autor potpuno nedvosmisleno izrazio svoje mišljenje:

U roku od godinu dana naša je zemlja drugi put potresena i uvređena ubistvom jednog uvaženog građanina. Nećemo ovde ponavljati činjenice u vezi sa tim okrutnim ubistvom, jer su one čitaocima dostupne na drugom mestu u ovom istom listu. No svakako je potrebno istaći da smo, iskreno preneraženi, došli do zaključka kako je naša policija očito nemoćna pred ovom bandom kriminalaca. Glavni inspektor Par, koji se i prethodnih godina bavio tim ubistvima, do sada nam je ponudio samo maglovita obećanja koja nije bio u stanju da ispuni. Suočeni s tim činjenicama, zaključujemo da se već sama po sebi nameće potreba za potpunom i korenitom reformom naše policije. Neophodno je osvežiti njene snage i mi se nadamo da odgovorni ljudi u vladi neće oklevati da preduzmu oštre korake u tom smislu.

— Dakle?— promrmljao je pukovnik Morton. — Šta mislite o ovome, Par?

Par je, ne odgovorivši, češkao svoje široko čelo — Džejms Birdmor je ubijen, a policija je bila na vreme obaveštena o pretnjama koje su

mu bile upućene — nastavio je glavni komesar. — Ubijen je nekoliko koraka od vlastite kuće, a ubica je još na slobodi. To je već drugi put da susrećemo takav slučaj. Nemojte se začuditi ako vam kažem da nameravam da postupim prema savetu koji nam daju ove novine.

Lupnuo je prstima po isečcima na stolu. Zatim nastavi, nešto mirnijim glasom: — Prošli put ste stavili Džejlju na raspolaganje sve činjenice koje su nam bile poznate i tako mu omogućili da identifikuje ubicu. A ovaj put, jeste li već razgovarali s Džejlom?

Inspektor je potvrdio.

— Šta on kaže?

Par se klatio napred-nazad. Očigledno se nije osećao baš najprijetnije.

— Ispričao mi je brdo gluposti... o nekom čoveku odevenom u crno kojeg boli zub...

— A otkuda on to zna? — upitao je glavni komesar.

— Kaže da je to saznao pomoću prazne čaure koju je našao na mestu zločina — odgovorio je Par. — Ali ja ne pridajem previše važnosti tim njegovim parapsihološkim glupostima.

Glavni komesar se, dunuvši ljutito, uhvatio za naslon stolice.

— Čini mi se da vi ne pridajete previše važnosti ni mnogim drugim stvarima — zarežao je komesar. — Kao prvo, nemojte potcenjivati Džejlja; njegove su zasluge neuporedive, premda neuobičajene, ali vi to niste u stanju da razumete!

— To znači, pukovniče — odvratila Par mrzovoljno — da i vi verujete kako je moguće, uzevši, na primer, u ruku praznu čauru, tačno reći ko ju je poslednji dodirnuo i šta je pri tome mislio? Za mene je to besmislica.

— Nema u tome ničeg besmislenog, Par — rekao je Morton mirno. — Parapsihologija nije rođena juče: postoje osobe koje su posebno osetljive na neke znakove koji većini nas izmiču. Džejl je jedan od takvih.

— Ali bio je prisutan kad je počinjeno ubistvo — odgovori Par, — Bio je udaljen, zajedno s Birdmorovim sinom, manje od stotinu metara od mesta zločina, pa ipak nije video ubicu.

— Ni vi ih niste nikada videli — odvratila pukovnik. — Pre godinu dana govorili ste mi o nekom svom tajnom planu da uništite Grimizni

Krug, i taj mi se plan učinio dobrim. Kako to da niste postigli nikakve rezultate? Morali biste da pokušate nečim drugim.

Par nije odmah odgovorio. Zatim približi jednu stolicu pisaćem stolu svog pretpostavljenog i sede, a da nije zatražio dopuštenje.

— Pukovniče — rekao je odlučno — mislim da vam dugujem objašnjenje.

Bio je toliko ozbiljan i to je držanje bilo tako neuobičajeno za njega, da se pukovnik zaprepašćeno zagledao u njega.

— Članovi Grimiznog Kruga mogu lako da budu uhvaćeni — rekao je Par. — Sve ih mogu otkriti, i otkriću ih ako mi date dovoljno vremena. Ali mene zanima njihov šef; ako se uspem dočepati šefa, ostali više nisu važni. No, da bih u tome uspeo, moram dobiti šira ovlašćenja.

— Šira ovlašćenja? — ponovi glavni komesar iznenađeno, — Kako to mislite?

— Objasniću vam — odgovori Par.

I objasnio mu je. Saslušavši to objašnjenje, njegov je pretpostavljeni zanemio od zaprepašćenja.

Izašavši iz zgrade Skotland Jarda, Par se uputio u jednu kancelariju u središtu grada. U malom stanu na trećem spratu dočekao ga je Derik Džejl.

Svakom bi posmatraču udario u oči oštri kontrast između ta dva muškarca: Džejl, prefinjeni, osetljivi sanjar; Par, krut i nezgrapnan, reklo bi se nesposoban za bilo kakvu višu misao.

— Kako je prošao susret? — zapita Džejl.

— Više loše nego dobro — odgovori Par tugaljivo. — Pukovnik Morton se užasno ljuti na mene... A vi, jeste li nešto otkrili?

— Pronašao sam čoveka sa zuboboljom — odgovorio je Cejl.

Par je zinuo u njega.

— Zove se Sibli, mornar je, i viđen je u blizini Birdmorove kuće onog dana kad je počinjen zločin. Juče je uhapšen zbog izgreda u pijanom stanju i prilikom hapšenja kod njega je pronađen pištolj, kojim je verovatno izvršeno ubistvo. Sećate se, metak koji je bio izvađen iz Birdmorovog tela bio je ispaljen iz pištolja.

— Kako ste uspeli da otkrijete sve to? — upita Par čim je ponovo bio u stanju da govori.

Džejl se neodređeno nasmejao.

— Znam da nemate previše poverenja u moje sposobnosti — rekao je — ali kad sam pronašao onu čauru, pred očima mi se ukazala ta osoba: video sam ga tako jasno kao što sada vidim vas. Smesta sam poslao jednog od svojih ljudi da prikupi dokaze i ovo su najsvežije novosti.

Pružio je inspektoru telegram. Par je stajao potpuno nepomičan, a na licu mu se usekla duboka bora.

— I tako, znači, uhapsili su ga — rekao je polako. — Izvrsno... Ali sada bih želeo da znam da li je on napisao ovo.

Rekavši to, izvuče iz svog rokovnika mali komadić poluizgorelog papira, očito delića nekog većeg lista bačenog u vatru.

Uzevši ga u ruku, Džejl ga je pažljivo proučavao.

— Gde ste ga pronašli? — upitao je.

— Pokupio sam ga juče u Birdmorovoj vili.

Ostaci poruke bili su naškrabani nezgrapnim slovima. Pisalo je:

me na miru

iru te

Krilo B.

— Ovo je kineski za mene — rekao je Džejl odmahnuvši glavom. — Ne osećam apsolutno ništa — dodao je. — Vatra uništava sva zračenja.

Par nežno položi komadić papira nazad među listove svog rokovnika.

— Ima još nešto — nastavio je. — U šumi se nalazio neko ko nosi cipele šiljatog vrha i puši cigare: pronašao sam pepeo cigare i otiske stopala na jednoj leji.

— Nedaleko od kuće? — upita Džejl, trgnuvši se.

— Nedaleko od kuće — potvrdi Par. — Uveren sam da je neko napisao poruku kako bi upozorio Birdmora i uveče je odneo u kuću. Sgari Džejms je verovatno primio i pročitao pismo, a zatim ga spalio. Pronašao sam pepeo u korpi za smeće.

U tom se trenutku začulo kucanje.

— To je Džek Birdmor — rekao je Džejl u pola glasa.

Bolno iskustvo koje je proživljavao ostavilo je duboke tragove na mladićevom licu. Pokretom glave je pozdravio Para i prišao Džejlu,

pružajući mu ruku.

— Nemate nikakvih novosti, zar ne? — rekao je, a zatim, obrativši se Paru, nastavio: — A vi, inspektore? Juče ste bili u mojoj kući. Jeste li nešto pronašli?

— Nišga vredno spomena — odgovorio je Par.

— Otišao sam da potražim Frojenta. I on je u gradu — nastavio je Džek. — Bila je to sasvim beskorisna poseta. Jadnik, njegovi su živci u užasnom stanju.

(Nije im rekao da ga je ta poseta razočarala jer nije uspeo da vidi Taliju Drajmond, ali jedan od dvojice njegovih sagovornika pogodio je to i sam.)

Džejl je obavestio Džeka o hapšenju.

— Verovatno znate da ne treba previše da se očekuje od tog hapšenja — rekao je. — Čak ako je on i ispalio onaj hitac, priznaće da je bio samo oružje u rukama Grimiznog Kruga, da se našao u bezizlaznom položaju koji je vođa bande iskoristio da ga nagovori na zločin.

Sva su trojica izašla. Bilo je sunčano jesensko poslepodne. Džek je imao sastanak s advokatom koji se brinuo za poslove oko njegovog nasledstva, no ipak je odlučio da otprati dvojicu detektiva na stanicu odakle je trebalo vozom da se odvezu u gradić u kojem je bio zatvoren verovatni ubica.

Dok su prolazili jednom od najprometnijih ulica, Džek najednom iznenađeno kriknu. S druge je strane ulice bila velika zalagaonica iz koje je upravo izlazila jedna devojka.

— Gle, gle, koje li sreće! — uzviknu Par. — Nisam je video već dve godine.

Džek se zapanjeno okrenuo prema njemu.

— Niste je videli dve godine? — ponovio je smeteno. — Tu devojku?

— Da, Taliju Drajmond — odgovori Par ledenim glasom. — Kradljivicu i saveznicu lopova.

7

Skamenjeni Džek nije mogao da progovori ni reč.

U međuvremenu je devojka s druge strane ulice, ni ne sluteći da je neko posmatra, zaustavila taksi i odvezla se.

— Kog je vruga radila tamo unutra? — pitao je inspektor Par samoga sebe.

— Kradljivica? Prijateljica lopova? — ponavljao je smušeni Džek.

A zatim, videvši da je inspektor sišao s trotoara i da se uputio prema zalagaonici, uzrujan je viknuo za njim:

— Kuda sad idete?

— Želim da saznam šta je ta devojka radila kod ovih dobrotvora — odgovorio je tvrdoglavi Par.

— Ma otišla je tamo jer je ostala bez novca: zar je zločin biti švorc... — bunio se Džek.

Istog je trena postao svestan kako je prozirno to njegovo opravdanje, no šta je mogao da učini? Bio je van sebe... Talia Drajmond kradljivica! To nije moglo biti istina, bilo je to nemoguće.

No inspektor je već ušao u zalagaonicu ne osvrćući se na njega, pa Džeku nije preostalo drugo nego da pođe za njim.

Direktor zalagaonice pokazao im je predmet koji je devojka založila: bio je to mali idol, zlatni kipić Bude.

— Odmah sam namirisao da tu ima nečeg sumnjivog — rekao je direktor kad mu se Par predstavio, — Tražila je samo deset funti, a ovaj komad vredi najmanje sto.

— I kako je to obrazložila? — upitao je Džejl koji je do tog trenutka samo slušao, ne progovorivši ni reči.

— Rekla je da je u teškoj finansijskoj situaciji; da je taj predmet pripadao njenom ocu i da ima još mnogo takvih; da želi da ga založi za mali iznos kako bi bila sigurna da će moći da ga otkupi.

— Koje ime vam je dala? Je li ostavila adresu?

— Talija Drajmond, 29 Park Gate — rekao je prodavac.

— Zar to nije Frojentova adresa? — spremno je uskočio Džejl.

Džek je i sam dobro znao da je to adresa one škrstice Frojenta i srce mu je bolno zakucalo kad se setio da je starac pasionirani sakupljač vrednih orijentalnih starina.

Ispisavši direktoru zalagaonice urednu potvrdu o prijemu, ingaektor je strpao kipić u svoj džep.

— Idemo odmah k tom Frojentu— rekao je.

Sada se umešao Džek, sav očajan.

— Za boga miloga, nemojmo dovoditi tu sirotu devojkicu u nepriliku!
— preklinjao je. — Ako postoji način da se ta stvar zataška, posebno ću se pobrinuti za to.

Derik Džejl je pomno motrio mladića i čini se da ga je sve to skupa veoma zanimalo.

— Poznajete li gospođicu Drajmond? — upitao je.

Džek je klimnuo gaavom, bio je toliko slomljen da nije mogao da govori. U tom je trenutku imao samo jednu želju: da pobjegne, bilo kuda, samo da ga svi ostave na miru.

— Na žalost, to nije moguće, gospodine Birdmore — odgovorio je inspektor odlučno. Iz njega je govorio beščutni policajac. — Moram smesta da pođem k Frojentu da bih saznao da li taj je predmet založen s njegovim pristankom.

— Onda idite sami! — odvrati Džek besno.

Ne bi mogao da podnese da bude svedok poniženja te devojkice. Bilo bi to upravo stravično. A i Par se po njegovom mišljenju ponašao okrutno. Rekao je to Dželu čim su ostali sami.

— Zbilja — dodao je — samo bi neki teški gaupan ili zlobnik mogao da poveruje da ta zlatna devojkica može nešto tako da učini. A ja, gaupan, sam sam skrenuo pažnju onog bezosećajnog klipana na nju!

— Ne — odvratio je Džejl sažaljivo, položivši ruku na mladićevo rame — on ju je prvi ugledao. Vi ste u ovom trenutku suviše uzbuđeni da biste pravedno rasuđivali. Uostalom, zašto se toliko zimate za tu gospođicu Drajmond? Radi kod Frojenta i sigurno ste je često viđali, tamo na selu...

Džek je morao da prizna da je detektiv u pravu. No još je bio besan na Para.

— Kad bi se bacio u potragu za Grimiznim Krugom istim žarom kojim progoni tu jadnu devojkicu, moj bi otac danas bio još u životu.

Džejl je dao sve od sebe ne bi li ga nekako umirio: odveo ga u svoju kancelariju i pokušao nevezanim razgovorom da mu skrene pažnju na druge stvari.

Razgovarali su tako nekih četvrt sata kad je zazvonio telefon. Bio je to Par.

— Dakle? — upitao je Džejl.

— Uhapsio sam Taliju Drajmond i sutra ću podneti prijavu zbog krađe — kratko je izvestio inspektor.

Džejl je spustio slušalicu i okrenuo se Džeku.

Mladić je odmah pogodio.

— Uhapsio ju je? — rekao je.

Džejl je klimnuo glavom.

Mladi je Birdmor bio bleđ kao krpa.

— Džek, — nežno mu se obratio Džejl — možda ste se prevarili kao i Frojent: ta je devojka kradljivica...

— Pa šta ako i jeste? Pa da je i ukrala, pa da je i ubila... ja je volim!

Parova poseta Herviju Frojentu bio je vrlo kratka. Čim je ugledao policijskog službenika na svom pragu, Frojent je prebledio na smrt, a zatim se setio da je već i pre sreo inspektora, prilikom tragične smrti Džejmsa Birdmora.

— Dakle? — upitao ga je drhtavim glasom. — Još jedna nesreća? Oni gadovi su ponovo nešto učinili?

— Ne, tako daleko još nismo stigli, gospodine Frojent — uzvratila Par. — Došao sam po neke informacije. Da li gospođica Talija Drajmond već dugo radi za vas?

— Zaposlio sam je kao svoju sekretaricu pre tri meseca — odgovorila Frojent sumnjičavo. — Zašto?

— Koliko je plaćate?

— Pa, dajem joj stan i hranu — reče starac — a ima i svoje slobodne večeri — osetio se obaveznim da doda i to da bi opravdao tako škrti postupak.

— Čini li vam se da joj je potreban novac?

Frojent je zbunjeno buljio u inspektora.

— Eh?... Da, baš me juče zamolila da joj pozajmim deset funti. Rekla je da je morala da pozajmi novac nekoj prijateljici i sada ne može da sastavi kraj s krajem. Ali ja joj nisam dao ni pare predujma. Ne odobravam plaćanje posla koji još nije obavljen — to je sigurni put u bedu — naduto je zaključio.

— Čuo sam da posedujete mnogo starina velike vrednosti — nastavio je Par. — Niste li slučajno uočili da vam nešto nedostaje, gospodine Frojent?

Starac je skočio kao uboden: izbezumila ga je sama pomisao da bi mogao biti pokraden. Ne rekavši ni reči, istrčao je iz sobe i kad se vratio posle dve-tri minute, oči su mu bile izbuljene kao da će svaki čas iskočiti.

— M...moj Buda — dahćući je izmucao. — Jedan zlatni Buda koji vredi najmanje stotinu funti! Još jutros je bio na svom mestu...

— Pozovite gospođicu Drajmond — rekao je Par glasom suvim poput pustinjskog vetra.

Ubrzo je Talija stajala pred njima: mirna, hladna, potpuno je vladala sobom. Prekrstivši ruke na leđima, postavila se pred pisači sto svoga

gazde, ne udostojivši policajca ni jednog jedinog pogleda.

Ono što je sledilo bilo je vrlo kratko ali za gospodina Frojenta vrlo bolno. Ali na devojkicu, čini se, nije uopšte delovalo. Po mrkom pogledu ljutitog starca već je pogodila da je njena krađa otkrivena.

— Vi... Vi ste odneli mojeg... Vi ste mi ukrali... — galamio je Frojent, na kraju plača, upirući drhtavim prstom u njeno lice. — Vi ste obična kradljivica!

— Tražila sam vam nešto novca unapred — rekla je devojkica hladnokrvno. — Da niste takav škrtica i zlobnik, dali biste mi ga...

— Vi ste kradljivica, kradljivica! Kradljivica! — urlao je Frojent ne obazirući se na njene reči. — Inspektore, optužujem je za krađu. Ta devojkica mora u zatvor. A vi čujte dobro, gospođice... Ali, ne! Čekajte, čekajte čas! Prvo da vidim ne nedostaje li još nešto... — skočio je, spreman da ponovo izjuri iz sobe.

— Ne morate se truditi — rekla je Talija — Jedina stvar koju sam uzela je taj Buda... i nemojte mi više nikada reći da donosi sreću.

— Ovamo moje ključeve! — nastavio je besno. — Kad samo pomislim da je ta devojkica otvarala moja poslovna pisma, i to s mojim vlastitim dopuštenjem...!

— Pa, gospodine Frojent — odvrati devojkica mirno — upravo sam bila otvorila jedno koje vas sigurno neće obradovati.

Dodala mu je pismo: oči su mu iskočile kad je na koverti ugledao znak Grimiznog Kruga. No nije uspeo da pročita poruku koja se nalazila unutar crvenog kruga jer su slova bila napola izbrisana i sasvim nečitljiva.

Pismo mu je ispalo iz ruku i nemoćno je klonuo na sto.

Sudija je bio čovek nežna srca i bilo je očigledno da mu ovaj slučaj pričinjava bol. Pogledavao je čas Para koji je sedeo na mestu za svedoke ravnodušno gledajući ispred sebe, čas devojkicu na optuženičkoj klupi koja mu se činila tako hladna i smirena kao da je u najmanju ruku javni tužilac, a ne optužena. Njeno lice, koje bi i pod bilo kojim drugim okolnostima skrenulo svačiju pažnju, u ovoj sumornoj i bezbojnoj sudnici izgledalo je privlačnije i blistavije.

Sudija je bacio pošed na inspektorov izveštaj: starost — dvadeset i jedna godina, zanimanje — lična sekretarica. Predstavnik zakona, koji je u svom životu prošao mnogo lepog i manje lepog i posle svega postavio čvrsti zid između sebe i svojih osećaja, obeshrabreno je odmahnuo glavom.

— Postoje li još neki podaci o toj ženi? — upitao je. Istog je trena shvatio koliko je besmisleno nazvati ženom to nežno stvorenje; da ju je nazvao devojčicom, bilo bi to mnogo bliže istini.

— Već duže vreme je držimo na oku, gospodine — odgovori inspektor — ali sve do sada nije dospela u ruke policije.

Sudija je ponovo pogledao optuženu, škiljeći preko kraja svojih naočara.

— Nije mi jasno kako ste mogli samu sebe dovesti u tako grozan položaj — rekao je. — Zaista ne razumem kako se jedna, po svemu sudeći, dobro vaspitana devojkica može upustiti u krađu radi nekoliko funti... doduše, procenjeno je da je vrednost ukradenog predmeta bila mnogo veća od svote koje ste se domogli na nepošten način. Verujem da ste popustili pred velikom napašću. Mogu čak razumeti da vam je novac bio hitno potreban, ali to ne može da opravda vaš čin. Bićete pozvani na odgovornost i sudiće vam se, premda će se u postupku voditi računa o tome da do sada niste bili kažnjavani. Toplo vam preporučujem da od sada nastojite da živite pošteno i da ubuduće izbegavate neugodna iskušenja poput ovog.

Devojkica se lagano naklonila. Dok ju je dežurni policajac izvodio iz sudnice, drugi je već uvodio sledećeg optuženika.

U isto vreme i Harv Frojent je ustao s mesta odakle je posmatrao taj kratki prizor. Bio je prilično razočaran takvim razvojem događaja. Za njega, škrtog bogataša, novac je predstavljao svrhu i cilj

postojanja — bio je jedan od onih čudaka koji svake večeri pre spavanja prebroje sve svoje blago. U ovoj situaciji bio bi tražio da se uhapsi i njegova majka. Činjenica da mu je upravo Talija Drajmond, kao poslednji čin u njegovoj službi, predala naredbu Grimiznog Kruga, činila je u starčevim očima njen zločin još većim. Još nije uspeo da dođe k sebi posle tog udarca.

Izlazeći iz sudnice pridružio se inspektoru Paru i otvoreno mu pokazao svoje razočaranje što devojka nije bila odmah poslata u zatvor.

— Žene poput nje predstavljaju opasnost za društvo — objašnjavao je svojim piskutavim glasom. — Ko zna nije li povezana s onim nitkovima koji mi prete? Traže od mene četrdeset hiljada funti! Četrdeset hiljada funti čujete li? Na vama je, inspektore, na vama je da se pobrinete da mi se ništa ne dogodi. To je vaša dužnost, vaša sveta dužnost.

— Razumem, razumem... — mrmaljao je inspektor kome se stari škrtac već bio popeo na vrh glave. — Ali što se tiče te devojke, uveren sam da nikad nije ni čula za Grimizni Krug, suviše je mlada.

— Suviše mpada? — iskezio se starac. — Baš u tom uzrastu treba ih strogo kazniti: dok su još mladi. Udarite po njima dok su još mladi i napravićete od njih poštovane građane.

— Može biti da ste u pravu — priznao je Par dobrodušno.

Frojent je još nešto promrmljao sebi u bradu, a zatim se bez pozdrava uputio prema izlazu gde ga je čekao automobil.

Inspektor je pošao za njim potajno se smeškajući. Približivši se izlazu, osetio je na sebi nečiji pogled i osvrnuo se. Jedan je mladić stajao pored vrata.

— Dobar dan, gospodine Birdmor — obratio mu se. — Čekate gospođicu Drajmond?

— Da hoće li je još dugo zadržati? — Džek je bio očito uzbuđen.

Namrštivši se, policajac mu je uputio pogled pun saučešća.

— Ako mi dopuštate da izrazim svoje mišljenje, gospodine Birdmor — odgovori polako — čini mi se da se vi previše zanimate za tu devojku.

— Pa šta onda? — upita ljutito Džek. To ga je pitanje pogodilo u bolnu tačku. — Trebalo bi da vam bude jasno da su se urotili protiv devojke. Onaj prostak Frojent...

— Bog vas blagoslovio — uzviknu inspektor padajući u vatru. — Gde vi tu vidite neku urotu? Devojka je sama priznala da je ukrala kipić, a mi smo je svojim vlastitim očima videli kako izlazi iz zalagaonice!

— Mora da je imala neki svoj posebni razlog da prizna krađu — rekao je Džek divlje. — Zar verujete da jedna takva devojka može da ukrade? A i zašto bi ukrala? Ja bih joj prvi dao sve što zatraži... Ne, ne, tu se krije još nešto, nešto što ne razumem i što možda ni vi ne razumete, gospodine inspektore.

U tom su se trenutku otvorila jedna vrata i izašla je devojka. Ugledavši Džeka zastala je, a njenim se blehim licem razlilo blago rumenilo.

— Bili ste u sudnici? — upitala ga je bez uvoda.

Kad je potvrdio, ona odmahnu glavom.

— Niste smeli doći — rekla je glasom u kojem se nazirala tuga. — Kako ste saznali? Ko vam je rekao?

Na inspektora se uopšte nije osvrkala, kao da ni ne primećuje da je i on prisutan. Prvi put otkada je uhapšena pokazala je trunku osećaja, premda se očito trudila da to prikrije, Menjala je boje, a glas joj nije bio siguran kao obično.

— Žao mi je da ste doznali za ovu gužvu — nastavila je — a posebno mi je krivo da ste došli ovamo.

— Ali ja znam da to nije istina... — rekao je Džek strastveno. — Bila je to zavera, podla urota kojom su želeli da vas upropaste?

Ali ona je odmahнула glavom.

— Nije bilo nikakve zavere; ukrala sam kipić gospodinu Frojentu — odgovorila je ledenim glasom.

— Ali zašto? Zašto? — pitao je Džek sav očajan. — Zašto ste to učinili?

— Zašto? — ponovila je, blago se osmehujući. — Bio mi je potreban novac, zar to nije dovoljan razlog? Vi možda ne mislite tako?

— Nikada neću poverovatiu to! — uzviknuo je Džek, sav van sebe. — Nemoguće je da ste vi počinili nešto tako nisko i tako glupo.

Jedan čas ga je netremice posmatrala, a zatim se obratila inspektorcu Paru:

— Kažite mu vi, inspektore, možda ćete ga vi uspeti uveriti. Bojim se da meni ne želi verovati.

Pozdravila ih je kratkim pokretom ruke i okrenula im leđa krenuvši svojim putem.

— I gde sada idete? — upita Džek zadržavši je.

— Idem kući — odgovori — i molim vas, gospodine Birdmor, nemojte da me pratite.

— Ali vi nemate kuću — ustrajao je mladić.

— Imam jednu nameštenu sobu — odvratila ona nestrpljivo.

— Onda idem s vama — izjavi Džek odlučno.

Zaustila je da mu odgovori, no ipak se suzdržala od prigovora. Zajedno su izašli iz sudnice i stupili na ulicu punu ljudi. Bez reči su produžili do prve stanice podzemne železnice.

— A sada me ostavite — rekla je nešto ljubaznijim tonom.

— Ali šta ćete sada kod kuće? — upitao je on. — Kako možete mirno da živite dalje s tom strašnom optužbom koja vam visi iznad glave?

— Zar je zaista tako strašna? — odgovorila je potpuno mirno.

Napravila je pokret kao da želi da ide u stanicu, no on ju je uhvatio za ruku i gotovo grubo povukao nazad.

— Slušajte me, Talija — istisnuo je kroz zube. — Ja vas volim i želim da se oženi s vama. Verovatno ste to već i sami pogodili, premda vam nisam ništa govorio. Ne želim da se udaljavate od mene. Shvatite, jednostavno to ne mogu da dopustim. Ja ne verujem da ste kradljivica, ne verujem.

Devojka se mirno oslobodila njegovog stiska.

— Gospodine Birdmore — prekinula ga je svojim dubokim glasom — ponašate se nerazumno i nastrano. Rekli ste šta mi ne možete dopustiti. E, pa dobro — i ja ću vama reći šta *ja* ne mogu *vama* da dopustim! Zar zaista želite da upropastite život zbog jedne kradljivice koja je priznala svoj zločin? Vi ne znate ništa o meni, nekoliko smo se puta sreli na selu i ja sam vam se dopala. S obzirom na okolnosti moja je dužnost da se ponašam prema vama kao da sam vam mati... ili dobra teta...

Nehotice se nasmešila na to poređenje.

— Jednog dana ćemo se možda ponovo sresti i nadam se da će vas do onda proći, ta vaša romantična sanjarenja. Zbogom.

Nestala je u predvorju stanice ostavivši sirotog mladića koji je zabezeknut gledao za njom.

10

Talija Drajmond se vratila u kuću u kojoj je stanovala pre nego što se zaposlila kod gospodina Frojenta i preselila k njemu. Dočekala ju je hladna dobrodošlica njene krupne gazdarice koja je, čini se, već nešto načula o njenim neprilikama sa zakonom. Da Talija nije uredno plaćala stanarinu u toku celog svog boravka kod Frojenta, verovatno je ne bi ni pustila u kuću.

Ne obazirući se na hladan doček, Talija se uputila pravo u svoju sobu, malu, čistu, skromno nameštenu prostoriju. Zatvorila je vrata za sobom.

Provela je celu nedelju u zatvoru, jednu groznu nedelju; činilo joj se da se otužni zatvorenički miris Holoveja uvukao čak i u njenu odeću. (Premda se Holovej mogao pohvaliti jednom velikom prednošću pred ovom bednom zgradom sa sobama za izdavanje: raspolagao je, naime, jednom lepom velikom kupaonicom pa se Talija bogato koristila tom providnošću sudbine.)

Dugo je zamišljeno sedela: Harvi Frojent... Džek Birdmor... Pri pomisli na Džeka njeno se lice smračilo, kao da joj je sećanje na mladića neugodno pa želi što pre da ga zaboravi... Ali Frojent! Bilo je pravo olakšanje napustiti onu kuću. Tamo je provela najtužnije dane svoga života: slagala se s poslugom, jasno osećajući da ta stara cicija meri svaki zalogaj koji bi pojela — a sve su banke u gradu bez pitanja isplaćivale njegove čekove od sedam znamenki!

— U svakom slučaju, draga moja — rekla je samoj sebi smešeći se — taj se bar, hvala nebesima, nije zaljubio u tebe.

Uostalom, nije bila u stanju da zamisli da bi se Frojent uopšte mogao u nekoga zaljubiti: bio je suviše samoživ i uskogrud za tako nešto.

Koliko je samo puta lutao kućom tvrdoglavo tražeći neki dokaz nemarnosti svoje posluge, a ona je morala da ga prati s beležnicom i olovkom u ruci... Prstima bi prolazio glatkim policama u biblioteci tražeći tragove prašine, podizao bi jastuke i micao tepihe, pregledavao srebrninu, prebrojavao sve pokućstvo i sve uređaje u svom stanu, merio količinu vina koje bi ostalo u boci, brojao prazne boce, pa čak i čepove, hvalisao se da uvek može uočiti nedostaje li u

njegovom vrtu koji cvet i da ga nepogrešivi instinkt uvek dovede tačno do onog stabla s kojeg je ukraden neki plod.

S gorčinom se prisećajući tog vremena završila je s presvlačenjem. Izašla je iz sobe i zaključala vrata.

Gazdarica ju je posmatrala dok je silazila stepenicama mrmļajući nešto što baš nije zvučalo kao kompliment.

— Vaša se stanarka vratila? — pitao ju je jedan sused.

— Da, vratila se — odgovorila je bujna gazdarica. — No, i to mi je ptičica svoje vrste! I baš meni to da se dogodi! Ovo je prvi put da imam kradljivicu u svojoj kući... ali je sigurno i poslednji. Još večeras ću joj reći kako stvari stoje.

Potpuno ravnodušna na kritike koje su joj bile upućene, Talija je sela na autobus koji ju je odvezao u centar grada. Sišla je u Flit Stritu i ušla u raskošni salon jednih dnevnih novina. Uzevši obrazac za plaćeni oglas na trenutak se zamislila, a zatim napisala:

Sekretarica — stenodaktilograf, na povratku iz kolonija, traži mesto stalne sekretarice, po mogućnosti sa stanom. Skromni zahtevi.

Predala je oglas, platila i zatim se vratila kući u Leksington Strit.

Stigla je tamo baš u vreme čaja. Mrzovoljna gazdarica joj ga je donela u sobu u nekom ispucalom čajniku.

— Gospođice Drajmond — započela je — želela bih da vam kažem nekoliko reči...

— Samo govorite — odgovorila je devojka ravnodušno.

— Sledeće nedelje trebaće mi vaša soba.

— Želite reći da moram da odem?

— Upravo to želim da kažem — odgovorila je žena ne uspevajući više sakriti svoje napadačke namere. — Ne mogu dopustiti da osoba poput vas boravi u mojoj poštenoj kući. I čudi me da vi, koju sam uvek smatrala devojkom na svom mestu...

— I nastavite da me takvom smatrate — prekinula ju je Talija s uobičajenim mirom. — Zar postoji ijedna ličnost koja bi na osnovu mog izgleda mogla da posumnja da ja nisam devojka na svom mestu?

Ali nije bilo lako naterati tu odurnu babu da izgubi nit razgovora koji je unapred pripremila, nadajući se burnom okršaju.

— O da, lepa ste mi vi gospođica — nastavila je podižući glas — i moju kuću dovodite baš na dobar glas! Gospođica koja je provela nedelju dana u zatvoru. Ha? Mislili ste da ne znam, je l' da?... Ali, znate, draga moja, ja čitam novine...

— Naravno da znam — odvratila je Taliya i dalje potpuno mirna. — Ali sada bi bilo dosta, gospođo Boled. Napustiću vašu kuću do kraja nedelje.

— I još želim da vam kažem... — nastavila je gazdarica svoju govoranciju.

— Oh, radije to recite svom portiru, on će vas drage volje saslušati — Taliya pred nosom zalupi vrata ženi koja je pucala od besa.

Već je počelo da smrkava, pa je zapalila svetlo i posvetila se doterivanju svog izgleda.

Dolazak pošte ju je prekinuo u pomnom uređivanju noktiju.

Prvo je na stepeništu začula poznati zvuk teških koraka, a zatim je neko lagano zakucalo na njena vrata. Bila je to ponovo gazdarica.

— Evo pisma za vas — promrsila je.

Otvorivši vrata Taliya je uzela pismo iz gazdaričinih ruku.

— Bilo bi dobro da obavestite vaše prijatelje kako uskoro menjate adresu — gospođa Boled nije sebi mogla oprostiti što je dopustila da rasprava od malo pre ostane visiti u vazduhu nedovršena.

— Nikad nisam ni rekla svojim prijateljima da stanujem u ovoj smrdljivoj rupi — spremno joj odbrusi Taliya i zatvori vrata pre nego što se babetina uspeła snaći.

Smeškajući se, prinela je pismo svetlosti i pažljivo ga pročitala. Adresa je bila odštampana krupnim slovima, a koverat je sadržavao samo jedan tanki list belog papira kvadratnog oblika. Izraz njenog lica se potpuno izmenio kad je ugledala široki crveni krug. Unutar kruga bile su štampanim slovima odštampane reči.

Potrebni ste nam. Uđite u automobil koji će stajati na uglu Stenlej Skvera sutra uveče u 22 sata.

Grimiznom Krugu je bila potrebna!

Očekivala je ovaj poziv, ali nije se nadala da će stići tako brzo.

Nedostajale su još tri minute do deset kad je sledeće večeri jedan automobil skrenuo na Stejnlejn Skver i zaustavio se na uglu Klarg Strita. Nekoliko minuta kasnije, iz suprotnog smera na trg je stigla i Talija Drajmond. Na sebi je imala dugi tamni kaput, a maleni je šeširić pričvrstila velom koje je zavezala ispod brade.

Ne oklevajući ni časka, otvorila je zadnja vrata automobila i sela. Našla se u potpunom mraku no ipak je uspevala neodređeno da razabere lik vozača. Nije se ni pomakao kad je ušla niti je pokrenuo automobil, premda je motor tiho radio.

— Juče ujutro ste bili optuženi zbog krađe na sudu u Merlbonu — progovorio je naglo, bez ijedne reči uvoda, — Juče posle podne dali ste u novine oglas u kojem tvrdite da ste se upravo vratili iz kolonija. Na taj način nameravate ponovo da nađete posao da biste mogli nastaviti sa svojim sitnim i prilično prozirnim krađama.

— Sve je to vrlo zanimljivo — odvrati Talija sigurnim glasom — ali ne verujem da ste me pozvali ovamo zato da razglabamo o mojoj prošlosti. Kad sam primila vaše pismo, rekla sam samoj sebi: aha, pomislili su da bi im mogla biti korisna... a to je tačno ono što želim. Ali pre vas želim nešto upitati.

— Odgovoriću vam ako mi se to učini shodnim — nepoznati je vešto izbegao neprilici.

— Naravno!— odgovori Talija smešeći se u mraku. — Da sam rekla policiji sve što znam i stigla ovamo u pratnji inspektora Para ili, recimo, onog briljantnog gospodina Derika Džeja šta bi se tada dogodilo?

— U tom bi slučaju bili već mrtvi — odgovori nepoznati. — No vratimo se poslu, Talija Drajmond. Staviću vam na raspolaganje mnogo novca i pronaći ću vam dobro zaposlenje. Ne tiče me se šta ćete raditi u slobodno vreme, ali imajte neprestano na umu da vam je osnovna dužnost služiti mene, samo mene. Razumete li?

— Razumem.

— Sve što učinite biće vam dobro plaćeno i ja ću uvek biti u blizini ako bude trebalo da vas izvučem iz neprilike... ili da vas kaznim ako pokušate da me prevarite. Jasno?

— Savršeno jasno.

— Vaš je zadatak vrlo jednostavan — nastavio je nepoznati. — Sutra ćete se javiti u banku Brabazon, njima je potrebna sekretarica.

— Ali hoće li me primiti? — upitala je devojka— Moram li se predstaviti nekim drugim imenom?

— Samo se vi predstavite svojim pravim imenom — odgovorio je vozač nestrpljivo. — Nemojte me prekidati. Evo, ovde je dvesta funti kao nagrada za vaše usluge.

Pružio joj je dve novčanice i ona ih je uzela. Pri tom je nehotice rukom dotakla njegovo rame i ispod mekane tkanine njegovog kaputa osetila nešto mnogo tvrđe.

— Neprobojni prsluk — pomislila je, a zatim nastavila naglas — Šta da kažem gospodinu Brabazonu ako zatraži moje preporuke?

— Ništa vas neće pitati i ništa mu ne morate pokazati — odrezao je. — Uvek ćete na vreme primiti potrebna uputstva. To je sve. Idite.

Nekoliko minuta kasnije Talija Drajmond je sedela u taksiju koji ju je vozio u Leksington Strit. Nekoliko metara iza njenog taksija išao je još jedan: usporavao je kad i prvi ali nije ga preticao. Posle kratke vožnje oba su se taksija zaustavila pred devojčinom kućom i ona je izašla. Dok je otključavala ulazna vrata, inspektor Par je bio svega dvanaestak koraka udaljen od nje. Ako je i opazila da je prate, Talija to nije ničim pokazala.

Par je s druge strane ulice još nekoliko minuta posmatrao kuću. Tek kad se na jednom od gornjih prozora pojavilo svetlo, vratio se taksiju koji je još čekao svog putnika utonulog u misli. Već je otvorio vrata i spremao se da sedne kad je ugledao jedan poznati lik. Čovek je hitro i oprezno koračao pločnikom, podigavši kragu kaputa sve do ušiju. Uprkos tome, inspektor ga je smesta prepoznao.

— Prinče! — njegov strogi glas odjeknuo je pustom ulicom.

Tamnokosi mladić uskog lica naglo se okrenuo i zinuo od čuda ugledavši Para.

— Oh!... Koga to vidim? Inspektora Para glavom i bradom! — uzviknuo je preteranom srdačnošću koja nije mogla nikoga da prevari. — Nisam očekivao da bih vas ovde mogao sresti.

— Moram da razgovaram s tobom — reče Par ozbiljno. — Hoćemo li malo da prošetamo?

Barnet, zvani Princ, lagano je zadrhtao: taj je poziv predstavljao vrlo loš predznak, znao je to iz iskustva.

— Zar sam učinio nešto loše? — oklevajući je upitao.

— Ma ne! — uzviknu inspektor žurno. — Ti sada živiš poštenije od pape... Bar si me u to uveravao onog dana kad si pušten iz zatvora.

— I to je čisga istina — požurio je da kaže Barnet, zvani Princ, odahnuvši s olakšanjem. — Živim pošteno, zarađujem za život svojim rukama, imam dobar posao i uskoro mislim da se ženim.

— A meni to nisi javio? — upitao je lukavi Par sa zanimanjem. — A ko je ta srećnica? Bela ili Mili?

— Mili — odvratio je Barnet proklinjući u sebi izvrsno inspektorovo pamćenje. — Ta se devojka zbilja ponaša kako treba, a ima i dobar posao... u trgovini.

— Tačnije rečeno, u banci Brabazon — dodao je inspektor. A zatim, kao da mu je ta misao upravo pala na pamet, promrmlja sebi u bradu: — Voleo bih da znam da li baš ona...

— Oh, moja Mili je prava dama — opet je žurno uskočio Princ. — Čista kao kap rose, ne bi ta ukrala taman da je ubiju. Nas dvoje smo sad pravi pravcati poštenjaci.

Široko Parovo lice je obasjao smešak.

— To mi je zaista vrlo drago da čujem, Prinče — rekao je. — A gde bih mogao naći Mili?

— Stanuje s druge strane reke, u jednoj iznajmljenoj sobi — očitno preko volje odgovori Princ — Nećete je valjda gnjaviti zbog nekog starog greha, zar ne, inspektore?

— Sačuvaj bože! — živo se usprotivio Par. — Samo bih želeo malo da popričam s njom... Nije to ništa hitno. Dragi moj Barnet, zaista mi je drago da sam te sreo.

Ovaj baš nije delio inspektorovo zadovoljstvo, ali se dobro pazio da to ne pokaže.

— Aha ... Tako, znači... — mrmljao je inspektor vraćajući se svom taksiju.

No kakve god bile njegove sumnje, nije ih izneo čak ni Deriku Džejlu kad ga je pola sata kasnije sreo u svom klubu. I, što je takođe bilo vrlo čudno, u toku dugog razgovora nije ni spomenuo Taliju Drajmond niti onaj njen tajanstveni sastanak, premda je nagađao prirodu tog susreta.

Sledećeg dana rano ujutro dva su detektiva krenula u mali provincijski gradić gde je bio uhapšen neki Ambros Sibli, optužen za

ubistvo.

Džek Birdmor je toliko navaljivao da ih prati da su mu to na kraju dopustili; ali nije smeo da prisustvuje razgovoru dvojice detektiva s čovekom koji je po svemu sudeći ubio starog Birdmora.

Ambros Sibli je bio mladić herkulovske snage, obrijane glave i nadasve zlog pogleda. Pola Škot pola Šveđanin, momak nije znao ni da čita ni da piše i, kako je Par otkrio uzevši mu otiske prstiju, već je i pre imao posla s policijom. U početku je odbijao da govori no uskoro su ga spretna nagovaranja Derika Džejla i još više grubi nastup inspektora Para naveli na priznanje.

— Da, ja sam to uradio — rekao je na kraju.

Razgovarali su u zatvorenikovoј ćeliji i osim dvojice detektiva bio je prisutan i jedan stenograf koji je beležio izjavu ubice.

— Udesili su me, baš su me dobro udesili — nastavio je momak kome se očito razvezao jezik. — Ne bi me bili šćepali da nisam bio pijan. Ali sada kad sam ovde, sve ću vam ispričati, ionako me mogu samo jednom obesiti. Ja sam ubio Hari Hobsa koji je sa mnom radio na brodu „Ortitianga“. Ubio sam ga i bacio njegov leš u more. Posvađali smo se zbog neke žene koju smo sreli u Njuport Nevsu u Americi. Ali vas muči ona druga stvar, zar ne? Pa dobro... Napustio sam svoj brod pre otprilike mesec dana i proveo sam nekoliko nedelja u Mornarskom domu u Vepingu, a onda su me izbacili jer sam se opijao. Čak su me i uhapsili zbog toga i sedam sam dana smrdeo u zatvoru. Da mi je onaj idiotski sudija dao mesec dana umesto jedne nedelje, sada ne bih bio ovde. Veče posle izlaska iz zatvora lutao sam ulicama bez pare u džepu, umirući od gladi i žeđi, sav očajan i, kao da to sve nije bilo dosta, užasno me bolelo zub.

Par je susretao pogled Derika Džejla koji se lagano smešio.

— Sakupljao sam opuške po trotoaru — nastavio je Sibli — i razmišljao o tome kako da dođem do hrane n skloništa. Počela je kiša i već sam se pomirio s tim da ću provesti noć na ulici kad najednom začujem tihi glas: *Penji se!* Osvrnuvši se, primetio sam automobil zaustavljen uz kraj trotoara. Nisam mogao da verujem vlastitim ušima, no čovek iz automobila je ponovio: *Penji se, tebi govorim...* i nazvao me imenom. Ušao sam u kola i on je bez reči krenuo. Primetio sam da bira slabije osvetljene ulice. Najzad, automobil se zaustavio i taj čovek je počeo da govori... Znao je sve o

meni! Bio sam zapanjen. Verujte mi, gospodo, bila mu je poznata cela moja priča od početka do kraja. Naravno, znao je i za Hobsa, da su mi sudili i da sam na kraju bio oslobođen. Na kraju me pitao da li bih želeo da zaradim stotinak funti. Zamislite samo! Naravno da sam mu rekao da bih i te kako želeo. Zatim mi je ispričao o jednom starcu koji živi na selu i koji mu je naneo mnoge nepravde. Zatražio je od mene da ga maknem. U početku sam odbijao da se upetljam u nešto takvo, ali on je bio uporan. Rekao je da me ionako može udesiti zbog Hobsovog ubistva, da se ne izlažem nikakvoj opasnosti. Obećao je da će mi nabaviti bicikl tako da mogu pobeći... Na kraju sam pristao...

— Nekoliko dana kasnije ponovo smo se sastali na Stejn Skveru i tada mi je dao sva potrebna uputstva, Rekao mi je da starac svakog jutra ima običaj da šeta u parku svoje vile i da moram da se uvučem na Birdmorovo imanje i sakrijem se u šumici koju mi je nepoznati naznačio. Posle otprilike sat vremena nešto me strašno preplašilo: čuo sam nečije korake i pomislio da je možda neki krivolovac zalutao u šumicu. Na trenutak sam ugledao lik nekog visokog i krupnog muškarca, no on se odmah opet izgubio u mraku.

— Čini mi se da nemam više ništa da kažem... Sledećeg jutra starac je došao u park i ja sam pucao u njega, ali jedva da se toga sećam... Bio sam mrtav pijan jer sam sa sobom bio poneo bocu viskija i ispraznio je u toku noći. U svakom slučaju, uspeo sam nekako da zajašem svoj bicikl i da zbrišem. I bio izvukao bih se da se nisam napio kao svinja.

— Želite li još nešto da dodate? — upitao je Par pošto su naglas pročitali izjavu.

— Baš ništa, gospodine— odgovorio je mornar i potpisao izjavu znakom krsta.

— I zaista ne znate ko je bio naručilac ubistva?

— Ne. Međutim, primetio sam nešto što bi vam možda moglo pomoći — dodao je posle časka oklevanja.

— Da čujemo — živnuo je Par.

— Ne sada — odvratio je Sibli. — Moram da razmislim...

Ostavili su ga samog s njegovim ne baš prijatnim mislima.

Nekoliko sati kasnije zatvorski je čuvar odneo Sibliju ručak. Našao je mornara ispruženog na krevetu i snažno ga prodrmao.

— Hajde, probudi se — rekao je.

Ali Ambros Sibli se nije mogao probuditi.

Bio je mrtav.

U metalnom bokalu kraj njegovog kreveta pronađena je količina cijankalija dovoljna da usmrti pedesetak osoba.

Ali inspektora nije zanimao toliko otrov koliko maleni krug od crvenog papira koji je plivao na vodi.

12

Gospodin Feliks Marl, zaključan u svojoj spavaćoj sobi, udubio se u jedan prilično priprosti posao.

Pre mnogo godina, dok je bio gost kaznionice u gradu Tuluzu u Francuskoj, izučio je plemeniti stolarski zanat i izvrsno se razumeo u cipele i čizme. No dok je u toj korisnoj ustanovi, u kojoj je nadopunio svoje obrazovanje naučio da pravi cipele, sada se, čini se, posvetio tome da ih uništi. Oštrim stolarskim nožem sekao je na sitne komadiće jedan par lakiranih cipela šiljatog vrha koje je obuo samo dva-tri puta. Sekao je kožu na uske trake i jednu po jednu baca u vatru.

Postoje ljudi koji intenzivno žive i intenzivno pate: Marl je bio jedan od onih koji mogu u jedan dan da stave sve strahote celog veka.

Jedne novine su se dočepale podatka o otiscima cipela pronađenim u blizini Birdmorove vile... i još se jedna bojazan pridružila mnogim strahovima koji su izbezumljivali tu nesrećnu ljudekaru koja je sedela kraj vatre dok joj se znoj cedio s čela, iako je na sebi imao samo košulju.

Bacivši poslednji komad kože u vatru, sačekao je da potpuno izgori, a zatim je odložio stolarski nož, oprao ruke i otvorio prozor da se soba provetri od neugodnog mirisa spaljene kože.

Pri tom je razmišljao kako bi bilo bolje da je one večeri sledio svoj prvobitni poriv, i proklinjao svoj kukavičluk koji ga je naveo da svoju sigurnost poveri peru umesto pištolju.

Ali sada se osećao sigurnijim: niko ga nije vndeo dok je odlazio s tog mesta.

U stvari, Marl je bio osoba koja brzo i lako upada iz potpune potištenosti u stanje preterane samouverenosti. Kad je nekoliko časaka kasnije silazio niz stepenice, strah ga je već sasvim napustio.

One večeri je napisao jedno pomirljivo, recimo slobodno, ponizno pismo i učinio sve, ili je bar tako verovao, da bi to pismo sigurno stiglo do osobe kojoj je bilo namenjeno.

Ali šta ako ga on nije pronašao?

Ponovo ga je na tren obuzela panika.

— Ah, dođavola! — promrsio je. — Ne smem više da mislim na to.

Jedan sluga mu je doneo čaj u radnu sobu i postavio čajnik na mali stočić kraj pisaćeg stola za kojim je sedeo Marl.

— Želite li sada da primite onog gospodina? — upitao je sluga.

— Ha?... Kojeg gospodina? — odvratio je Marl okrenuvši se prema sluzi.

— Oprostite, gospodine, ali već sam vam rekao da jedan gospodin želi da razgovara s vama.

Tek se sada Marl prisetio da je neko zakucao na njegova vrata dok je uništavao one cipele.

— Ko je on? — upitao je slugu.

— Njegova je posetnica na stočiću, gospodine.

Marl dohvati posetnicu i pročitavši ime posetitelja skoči na noge bled kao krpa.

— Inspektor Par? — uznemireno uskliknu. — Kog vruga hoće taj od mene?

Nikada nije sreo inspektora Para, ali ga je na prvi pogled umirila dobroćudna policajčeva pojava: nije bilo ničeg pretećeg u blagom pogledu njegovih volovskih očiju ni u prostodušnom izrazu njegovog rumenog lica.

— Sedite, inspektore. Žao mi je što ste morali da čekate, ali bio sam zauzet kad ste stigli — rekao je Marl.

Svaki put kad bi taj visoki i krupni muškarac bio uzrujan, njegov je glas poprimao plačljivi ton.

— Odlučio sam da pričekam — rekao je inspektor — jer želim s vama da razgovaram o Birdmorovom ubistvu.

Marl ne reče ništa; krajnjim je naporom uspeo da spreči drhtaj i prisilio se da pokaže zanimanje i sažaljenje za taj slučaj.

— Jeste li dobro poznavali Birdmora? — nastavio je inspektor.

— Pa, baš da sam ga dobro poznavao... ne bih rekao — odgovorio je Marl. — Sklopio sam nekoliko poslova s njim.

— Jeste li se dugo poznavali?

Marl je oklevao. Obično bi imao spremnu koju laž, to mu je bilo u krvi i prešlo mu je u naviku da uvek tvrdi ono što je sasvim suprotno istini.

— Ne — rekao je. — Video sam ga jednom, pre nekoliko godina dok još nije bio pustio bradu.

— Gde se nalazio Birdmor kad ste ulazili u kuću? — upitao je Par.

— Bio je na terasi — odgovori Marl bespotrebno podižući glas.

— I vi ste mogli da ga vidite?

— Savršeno dobro.

— Rekli su mi, gospodine Marl — nastavio je Par zureći u svoj šešir koji je bio položio u krilo — rekli su mi da ste se u tom trenutku iz nekog nepoznatog razloga prestrašeno trgli ... Džek Birdmor je izjavio kako mu se učinilo da ste u tom trenutku bili upravo prestravljeni. Možete li mi to objasniti?

Marl je slegnuo ramenima i prisilio se na smešak.

— Mislim da sam to već objasnio; reč je o signoj srčanoj smetnji. To mi se povremeno događa — rekao je.

Par je sada okrenuo šešir u svom krilu i činilo se da pomno proučava njegovu postavu. Ne podigavši pogled upita:

— A nije li to bilo zato što ste ugledali gospodina Birdmora?

— Oh ne! — reče Marl odrešito. — Zašto bih se uplašio ugledavši gospodina Birdmora? Već godinama poslujem s njim i poznajem ga gotovo kao...

— Ali godinama se niste sreli s njim...

— Nisam ga video godinama — nestrpljivo ga je ispravio Marl.

— I uzrok vašem uzbuđenju je bila baš ta srčana smetnja? — inspektor je bio uporan.

— To i ništa drugo — odlučno potvrdi Marl — Uostalom, ja sam već potpuno zaboravio taj nevažni događaj i da vi niste počeli govoriti o tome...

— Postoji još jedna stvar koju bih želeo da razjasnim — prekinuo ga je Par.

Ponovo je usmerio svu svoju pažnju na šešir koji ga je očito očarao.

— Kad ste došli u Birdmorovu vilu nosili ste cipele šiljatog vrha.

Marlovo je lice potamnelo.

— Ja?... Ne sećam se.

— Jeste li još šetali naokolo, osim od stanice do vile?

— Ne.

— Niste li prošetali oko kuće da bi se, recimo, divili stilu gradnje?

— Ne, kad vam kažem. Zadržao sam se u kući samo nekoliko minuta i odmah zatim se odvezao.

I dalje vrteći šešir u ruci, inspektor se zagleda u zid.

— Možda ćete me smatrati indiskretnim — produžio je svojim najumiljatijim tonom — ali želeo bih da mi pokažete lakirane cipele koje ste imali na sebi onog dana.

— Ali svakako — odgovori Marl spremno ustajući.

Nije ga bilo nekoliko minuta i kad se vratio u ruci je imao par cipela zaobljena vrha.

Inspektor ih je okrenu i pažljivo proučio đonove.

— Da... — rekao je — ali to nisu cipele koje ste nosili onog dana. Ove su cipele prašnjave, a tamo je zemlja bila mokra od kiše koja je padala cele nedelje.

Marlovo je srce gotovo prestalo da kuca.

— To su cipele koje sam imao na sebi — rekao je nemirno — a ovo što vi nazivate prašinom, u stvari, je osušeno blato.

Par je pogledao svoje prašnjave prste i odmahnuo glavom.

— Bojim se da grešite; ovo je glinena prašina — rekao je mirno. Odložio je cipele i ustao. — U svakom slučaju, to i nije tako važno.

No i dalje je stajao zureći u tepih sve dok gospodin Marl nije izgubio strpljenje.

— Treba li vam još nešto, inspektore? — suvo je upitao.

— Da — odgovorio mu je Par. — Želeo bih da mi date adresu vašeg krojača. Biste li bili tako dobri da mi je zapišete na komadić papira?

— Adresu mogeg krojača? — gospodin Marl je zapanjeno buljio u njega. — Šta će vam adresa mogeg krojača? — upitao je, a zatim dodao smejući se: — Baš ste vi neki neobičan tip, inspektore! Svakako, sa zadovoljstvom ću vam dati njegovu adresu.

Uzevši komad papira s pisaćeg stola, napisao je jedno ime i adresu i pružio je inspektoru Paru.

— Hvala vam, gospodine Marl.

Inspektor se netremice zagleda u njega.

— Zar ne znate da se to ubistvo pripisuje Grimznom Krugu?

Ne, Marl nije imao pojma o tome: u novinama koje je čitao bila je objavljena samo kratka vest o Birdmorovom ubistvu, a nije pročitao „Monitor“, jedini list koji je napisao da je Grimizni Krug umešan u taj zločin.

Klonuo je u svoju fotelju bolno zastenjajući.

— Grimizni Krug! Bože moj! A ja, budala, nisam više uopšte mislio na to...

— Na šta to više niste mislili? — Par nije mogao da dopusti da mu promakne nešto važno.

— Grimizni Krug! — mrmljao je Marl ne obazirući se na inspektorovo pitanje. — A ja sam verovao da...

Zamuknuo je ne dovršivši misao i Par više nije uspeo da ga navede na razgovor.

Još ceo sat posle inspektorovog odlaska sedeo je za pisaćim stolom s glavom među rukama.

Grimizni Krug! Bilo je to prvi put da dolazi u dodir, pa makar i posrednim putem, s tom zločinačkom bratijom. Ta se ideja tako neočekivano nametnula njegovim mislima da je poremetila sve njegove planove.

Ustao je s mukom i upalio svetlo.

— To mi ne odgovara... nikako mi ne odgovara — mrmljao je. — Sada ću stvarno da odmaglim.

Celo veče je proveo sređujući svoje bankovne račune i rezultat ga je ispunio zadovoljstvom.

Samo još da požuri jednu stvar... a onda...

13

Bankar je bez ikakvih teškoća primio Taliju: mora da je gospodin iz automobila bio vrlo uticajan.

Očekivala je da će njen strašni gazda odmah da zatraži protivuslugu. Međutim, prolazio je dan za danom, a naredba nije stizala.

Najzad, pošto je već preko mesec dana radila u banci Brabazon (koja se pre zvala Seler), jednog je jutro na svom pisaćem stolu našla pismo. Njeno je ime bilo napisano štampanim slovima, ali nije bilo znaka Grimiznog Kruga.

Upoznajte se s Marlom — saznajte kakvu to ima moć nad Brabazonom. Obavestite me o visini njegovog bankovnog uloga i javite mi da li se sprema da zatvori svoj ranun. Obavestite me takođe ako se inspektor Par ili Derik Džejl pojave u banci. Pošaljite telegram na adresu: Džonson, 23 Mildred Strit, Siti.

Verno se držala uputstva iako nekoliko dana nije imala prilike da vidi Marla. Derik Džejl je samo jednom došao u banku: poznala ga je jer ga je videla dok je bio gost u Birdmorovoj vili, ali i da nije, mogla ga je lako prepoznati po njegovoj slici koja je mnogo puta bila objavljena u novinama.

Nije joj bilo poznato kojim poslom dolazi, no iz svoje male kancelarije, koja joj je pripadala kao ličnoj sekretarici gospodina Brabazona, mogla ga je nesmetano posmatrati dok je razgovarao s jednim računovođom. Odmah je to javila Grimiznom Krugu.

No nijednom više nije videla inspektora Para, niti je imala prilike da sretne Džeka Birdmora.

Džek Birdmor... Sećanje na njega bilo je Taliji sve samo ne prijatno, pa je nastojala da uopšte ne misli na njega.

Kad je bio zabrinut, strogi direktor bivše banke Seler imao je lik jedne sasvim posebne vrste: gurnuo bi svoje bele ruke u gustu kovrdžavu kosu, neko bi vreme uvijao dve kovrdže među prstima, a zatim bi ih izvlačio na čelo. Gledajući ga tako, spuštene glave i ruku pritisnutih na slepoočnice, čovek bi pomislio da je udubljen u molitvu.

Posetilac koji je sedeo u njegovom elegantnom kabinetu nije imao ničeg posebnog u svom izgledu. Bio je prilično krupan, uvenuo od neurednog života i glasno je disao držeći prekrštene ruke na velikom stomaku.

— Dragi moj Marl — bankar ga je gotovo milovao svojim slatkim glasom — koji put stavljate moje strpljenje na teško iskušenje, a o nemarnosti kojom se poigravate s mojom gotovinom da i ne govorim.

Marl je odglumio zaprepašćenje.

— Ali uvek sam vam dao pokriće, Brabazon! Prvorazredno pokriće!

Bankar je nervozno lupkao prstima po pisaćem stolu.

— Vaši su poduhvati, najblaže rečeno, originalni, i ne nadajte se da ću biti tako glup da nastavim da finansiram — rekao je. — Uostalom, vama nije potrebna moja pomoć s obzirom da samo u našoj banci imate račun od gotovo sto hiljada funti.

Bacivši prethodno pogled prema vratima, Marl privuče svoju stolicu bliže bankarevom pisaćem stolu.

— U tom ću vam slučaju ispričati jednu zgodnu malu priču — u njegovom se gaasu nazirala pretnja — priču o jednom mladom službeniku, siromašnom kao crkveni miš, koji je oženio bogatu udovicu vlasnika banke Selera. Sirotica je bila prilično stara, dovoljno stara da bude majka mladoženji... i umrla je iznenada, za vreme boravka u Švajcarskoj— pala je u provaliju. Baš tako. Niko to ne zna bolje od mene koji sam baš u tom trenutku snimao prekrasne švajcarske planine. Jeste li ikad videli snimak na kome se vidi ta nesreća? Izvrsno je ispala. Vidi se vaša žena kako pada... a i vi ste tamo, dragi Brabazon, premda ste na sudu tvrdili da ste bili stotinama kilometara udaljeni od mesta nesreće...

Brabazon je gledao u pod ali na njegovom se licu nije pomakao ni jedan mišić.

Marl je neko vreme ćutao, a zatim nastavi nešto blažim glasom.

— Ne želite da mi pomognete — rekao je — i to baš u času kad biste to lako mogli učiniti... Spremate se da uplovite u novu bračnu luku... to se tako kaže, zar ne, gospodine Brabazon?

Bankar je razrogačio oči.

— O čemu vi to govorite? — začuđeno upita.

— Ne izigravajte budalu... — nastavio je Marl. — Zar mislite da mi nisu poznati vaši diskretni sastanci u sitne sate? Ko je ta tajanstvena

osoba... ona s kojom ste se sastali neko veče na Stejn Skveru? I kakav samo lep autombnl ima!

Prvi put od početka razgovora Brabazon je pokazivao znake uznemirenosti: prebledeo je i njegov je pogled postao nemiran.

— Nastojaću da vam izađem u susret u pogledu te pozajmice — požurio je da kaže.

Marl je već zaustio da mu izrazi svoje zadovoljstvo zbog tako mudre odluke kad se na vratima začulo kucanje. Osoba koja je odmah zatim ušla u ured skrenula je svojom pojavom njegove misli na sasvim drugu stranu.

Službenica je stavila pred svog šefa list papira, verovatno neku telefonsku poruku koju je primila umesto njega.

Belo-zlatno-crveno: bio je to prvi utisak koji su zabeležila njegova čula. Mlečno bela koža, kosa zlatna poput zrelog žita, usne crvene poput ruže. Pogledao je njen profil: čvrsta bradica odavala je odlučnost, što mu se već nešto manje dopalo (taj mlitavi Don Žuan više je voleo umiljate i popustljive žene), a lepota tog nosića, tih usana, tih obrva prosto ga je zablesnula.

Pošto je tihim glasom razmenila nekoliko reči sa svojim poslodavcem i otišla, Marl uzdahnu:

— Princeza, prava princeza! Čini mi se da sam je već negde video... Kako se zove?

— Drajmond... Talija Drajmond — odgovorio mu je bankar hladno ga posmatrajući.

— Talija Drajmond? — ponovio je Marl polako. — Nije li to ona koja je radila kod Frojenta? Nismo li pomalo zaljubljeni u nju, ha, Brabazon?

Bankar mu je uputio prezrivi pogled.

— Vama na ravanje, Marl — rekao je — nemam običaj da se zaljubljujem u svoje službenice. Gospođica Drajmond je moja vredna saradnica. To je jedina osobina koju cenim kod svojih službenika.

Marl je ustao smejući se.

— Što se tiče onog posla, svratiću sutra — rekao je.

Dok se on gušio od smeha, Brabazon je ostao potpuno ozbiljan.

— Dakle, sutra u deset i trideset? — rekao je isprativši tog dosadnog posetioca do vrata. — Ili vam je možda zadovoljstvo u jedanaest?

— Da, u jedanaest bi mi više odgovaralo — složio se Marl.

— Do viđenja — rekao mu je bankar ali mu nije pružio ruku.

Čim su se za Marlom zatvorila vrata, Brabazon ih zaključa i ponovo sede za svoj pisaći sto. Iz svog novčanika je izvadio malu belu cedulju i crvenim mastilom napisao na njoj maleni kružić, Ispod njega je napisao:

Feliks Marl je doznao za naš razgovor na Stejn Skveru. Stanuje na broju 79 u Marisburg Placu.

Stavio je cedulju u koverat na kojem je napisao ovu adresu:

Gospodin Džonson, 23 Mildred Strit, Siti.

14

Gospodin Marl je izlazeći iz banke morao da prođe kroz kancelarije pune službenika i daktilografkinja. No premda je pažljivo gledao levo i desno nigde nije ugledao zgodno lice koje je tražio.

Na kraju dugačke prostorije bio je mali odeljak čije su pregrade od belog stakla skrivale od radoznalih očiju osobu koja je tamo radila. Ali sada su vrata odeljka bila samo pritvorena i Marl je uspeo na brzinu da baci pogled u njegovu unutrašnjost. Smesta je prepoznao osobu koju je tražio i smelo se uputio prema vratima.

Devojka, koja je u blizini sedela za pisaćom mašinom, pratila ga je pogledom.

Talija Drajmond je podigla pogled s onog što je pisala i usmerila ga ravno u lice gospodina koji joj se približavao sa smeškom na usnama.

— Mnogo posla, gospođice? — zapita Marl.

— Mnogo — odgovori Talija.

Taj drski upad je, čini se, nije razljutio.

— Mora da baš nije veselo provoditi dane zatvoren ovde, zar ne? — produži on.

— Sve pre nego veselo — odvrati devojka proučavajući ga pogledom svojih divnih crnih očiju.

— Šta kažete za jednu finu večericu, kad god vama odgovara, recimo posle pozorišta?...

— Vi ste jedan stari pokvarenjak — odgovori mu Talija, ali u njenom glasu nije bilo ni traga srdžbi. — Ali... što se tiče večerice... može.

Marlovo se lice razvedrilo, a njegove blede oči su načas zadovoljno blesnule.

— Možemo otići u *Mulin Gris* — spremno je predloži — Slažete li se?

Spomenuo je taj poznati restoran siguran da će ga ona prihvatiti, no Talija prezrivo iskrivi usne.

— A zašto ne u pečenjaru? — zapita jetko — Ne, ne... Sa mnom, ili *Ric-Karlton* ili ništa.

Gospodin Marl je bio prilično iznenađen.

— Vi ste princeza — živahno je uzviknuo — prava princeza! Ali ne brinite se... kraljevski ćemo se provesti. A... može li to biti večeras?

— A zašto ne? — klimnula je Talija.

— Onda svratite po mene u sedam i trideset. Moja kuća je u Marisburg Placu, Bejsvater Rod. Naći ćete na vratima moje ime — začutao je očekujući prigovor, no Talija se složila nemo klimnuvši glavom.

— Do viđenja, draga — reče preduzimljivi Marl, pgaljući joj noljubac na vrhovima svojih debelih prstiju.

— Zatvorite vrata — povikala je za njim i odmah opet prionula na posao.

Ali tog jutra je bilo suđeno da joj smetaju.

Devojka koja je ušla u malu kancelariju bila je sve u svemu prilično zgodna.

Bila je to ona daktilografinja koja je radoznalo pratila pogledom manevre gospodina Marla.

Talija se uspravi priljubivši se leđima uz naslon. Nova posetiteljka zatvori vrata za sobom i sede kraj nje.

— Onda Mili?... Šta te muči? — upita Talija neljubazno.

Mili Makroj je začuđeno pogleda. Ovakav grub način nije se nikako slagao s njenim prefinjenim izgledom. Ta ju je devojka uvek iznova zbunjivala.

— Ko je bio onaj stari ćelavac? — upita.

— Jedan moj obožavalac — odvrati Talija nemarno.

— Mora da ih imaš celu gomilu, lepa moja! — uzviknu Mili ne bez zavisti.

Usledila je kratka tišina.

— Dakle?... — progovori Talija. — Valjda nisi došla ovamo samo zato da kritikuješ moje obožavatelje?

Mili se gotovo neprimetno nasmešila.

— Oh, ne... Nikako! — mirno je odgovorila. — Došla sam jer nas dve moramo otvoreno da porazgovaramo.

— Ništa na svetu mi se ne dopada više od otvorenog razgovora — izjavi Talija Drajmond svečanim glasom.

— Sećaš li se — nastavi Mili — da smo u petak preporučenim pismom poslali novac preduzeću Selinger?

Talija potvrdi klimanjem glave.

— E, pa kad je taj paket stigao u preduzeće, u njemu su pronašli samo stari papir. Novcu ni traga.

— Ma nemoj! — uzviknu Tačija — Tospodin Brabazon mi nije rekao ništa o tome.

Mirno je podnela ispitujući pogled svoje kolegginice.

— Novac sam *ja* stavila u koverat — produži Mili ističući svaku reč — ali *ti* si ga kasnije prekontrolisala. U ovu stvar smo umešane, draga moja, samo ti i ja i prema tome samo je jedna od nas mogla uzeti novac. A savršeno dobro znam da to nisam bila ja.

— Onda mora da sam to bila ja — odgovori Taliya nevino se smešeći. — Ali... zaista, Mili... to je vrlo ozbiljna optužba, i to protiv tako dobre i poštene devojke kao što sam ja.

Talijina mirnoća samo je povećavala Milino divljenje prema toj hladnokrvnoj devojci.

— Znaš li da imaš najbezobraznije lice koje sam ikada videla? — nasmeja se, a zatim doda uozbiljivši se: — A sad me dobro slušaj, devojčice, jer je došao trenutak da položimo karte na sto. Pre mesec dana, baš kad si ti stigla ovamo, u našoj je menjačnici nestala novčanica od sto funti.

— Pa šta s tim? — najzad upita Taliya jer Mili nije nastavljala.

— Pa to... da sam slučajno saznala da je ta novčanica kod tebe i ti si je lično promenila u jednoj prodavnici na Štrandu. Mogu ti reći i njen serijski broj ako te to zanima.

Prividno klonuvši, Taliya uputi devojci dugi pogled kroz svoje napola spuštene kapke.

— Uh... šta li se to događa ovde — reče plačljivim glasom glumeći očajanje. — Pa tu ima špijuna! Pravih špijuna! Sad sam nastradala.

Drskost kojom je Taliya ismejavala tako ozbiljne optužbe još je više iznenadila Mili.

— Zaista si bezobrazna! — promrmljala je.

Približivši se kolegginici položila je svoju ruku na njeno rame.

— Pazi se, Taliya — rekla je. — Znaj da će biti još gužve oko slučaja Selinger... Da sam na tvom mestu, potrudila bih se da steknem što više prijatelja...

— Što se toga tiče, i tebi će biti potrebni prijatelji — odvrati Taliya. — Novac je prošao i kroz tvoje ruke.

— Ali uzela si ga ti — spremno dočeka Mili. — No nećemo se sada počupati oko toga. Ako budemo složne, obe ćemo se izvući. Ja se

mogu zakleti da je koverat zatvoren u mojoj prisutnosti i da je novac bio u njoj,

Talijine su se oči smejale.

— Izvrsno, tako ćemo učiniti — rekla je lagano slegnuvši ramenima. — I sad kad si mi spasila čast i život, verujem da ćeš zatražiti neku uslugu, zar ne? Što se tiče onog novca, ne brini se, uzela sam ga znajući tačno šta ću s njim. Znaš, meni često zatreba novac... Uostalom, u poslednje vreme mnogo se priča o poštanskim krađama; baš sam neki dan pročitala jedan dugački članak o toj temi ... No reci, šta si htela od mene?

Mili Makroj se obično izvrsno snalazila u sumnjivom društvu, no ova je devojka bila za nju nešto potpuno novo. Začuđeno je zurila u nju.

— Eh ... nema šta: zbilja imaš petlje — uzdahnula je. — Ali morala bi da prestaneš s tim sitnim krađama. Pre ili kasnije će te uhvatiti i nastradaćeš zbog neke malenkosti, umesto... Ozbiljno ti kažem, Talija, ne bih želela da ti se to dogodi. Ako ti je potrebno mnogo novca, moraš se povezati s ljudima koji rade na veliko... Kopčaš li?

— Kopčam — odgovori Talija. — A ko su tvoji saučesnici?

Mili se nije dopala reč „saučesnici“ no ipak je oprezno odgovorila:

— Postoji jedan momak koji...

— Kaži radije gospodin, Mili — ispravi je Talija. — Momak zvuči kao hotelski poslužitelj...

— Dobro, onda gospodin — strpljivo odvrati Mili. — Taj je gospodin moj prijatelj. Zapela si mu za oko pre nekoliko nedelja i rekao mi je da devojka poput tebe može dazaradi brdo novca, a da se ne pretrgne od posla. Rekla sam mu za ono... znaš... i on bi želeo da te vidi.

— Još jedan obožavalac? — zapita Talija prevrćući očima.

Milino lice je naglo oblila rumen.

— Ni u kom slučaju! — uzviknu. — Nemoj ni pomišljati na tako šta ... On i ja smo na neki način vereni.

— Divno! — sramežljivo uzdahnu Talija. — I šta bih ja sada među ta dva golubića koji zaljubljeno guguću...

— Prestani već jednom da se šališ — reče Mili pocrvenevši još jače. — I utuvi u tu tvoju lepu glavicu da tu nije reč ni o zabavi ni o ljubakanju, nego o poslu. Krupnom poslu, razumeš li?

Talija se poigrala nožem za papir.

— A šta ako ja ne želim da uđem u tu kombinaciju?

Mili joj uputi sumnjičavi pogled.

— U svakom slučaju — odgovori — večeras posle posla pođi s nama na piće.

— Ko li će me još pozvati da izađem večeras? — s uzdahom promrmlja Talija.

Mili nije bila glupača i smesta je shvatila...

— Onaj stari te je pozvao na večeru... hajde, kaži! — navalila je. — Oh, što ja nisam takve sreće! promrsi kroz zube.

Oči su joj blistale i Taliji se učini da joj namerava nešto da joj poveri, kad devojka naglo promeni držanje i reče samo: — Zaradio je gomilu novca lihvaranjem ... Draga moja, vidim te već s dijamantnom ogrlicom oko vrata!

— Bisernom, Mili, bisernom; slaba sam na bisere — reče Talija dohvativši pero da nastavi posao. — A sada dosta, dušo. Dogovorili smo se: vidimo se posle posla.

Ali Mili nije još nameravala da ode.

— Još nešto... — reče oklevajući. — Nećeš pred onim gospodinom spominjati da sam ti pričala o našoj veridbi, zar ne?

U tom trenutku se začuje zvono.

— Zove Brabazon! — uzviknu Talija. Začas je bila na nogama i trčeći se uputila prema vratima. — Ne brini se, ja retko kad vodim prazne razgovore, a bajke me ionako ne zanimaju.

Pogled kojim ju je Mili pratila dok je prolazila kancelarijom bio je sve pre nego prijateljski.

Gospodin Brabazon je sedeo za svojim pisaćim stolom zadubljen u posao. Pružio je devojci jednu zatvorenu kovertu.

— Molim da se ovo pošalje po dostavljaču — reče.

Klimnuvši glavom, Talija baci brzi pogled na adresu. Zatim se zagleda u gospodina Brabazona kao da ga prvi put vidi, i to u jednom sasvim novom, mnogo zanimljivijem svetlu...

Zaista, Grimizni Krug je vrbovao svoje sledbenike iz najrazličitijih društvenih krugova...

Te je večeri Talija Drajmond među poslednjima napustila banku. Načas je zastala na vratima izlaza za službenike i, navlačeći rukavice, osvrtala se naokolo. S druge strane ulice stajao je jedan mladić koji nije skidao oči s nje, no ona se pravila da to ne primećuje.

Ugledavši Mili koja ju je čekala, veselo joj domahnu i krenu prema njoj.

— Zakasnila si — reče joj Mili namršteno. — Nemoj da ti se to ikada više dogodi. Moj prijatelj mrzi čekanje iz dna duše.

— Preboleće — odgovori Talija. — Nikada ne gledam na sat kad me muškarci čekaju.

Uhvativši se pod ruku žurno su krenule prolazom koji ih je odveo pravo u Rider Strit.

Restorani Rider Strita svojim nazivima i izgledom su nastojali da zasene ekstravagancije pariskih lokala.

Mulin Gris, na primer sastojao se od prilično male prostorije, uske i dugačke, u kojoj se mnogobrojnim ogledalima i preobilnom pozlatom nastojala da postigne udobnost modernog restorana. Stolovi su bili postavljeni premda još nije bilo gostiju jer je vreme večere bilo još daleko.

Dve su se devojke, međutim, uputile na prvi sprat gde je bila još jedna prostorija. Kad su ušle jedan čovek je žurno ustao od stola da ih pozdravi. Bio je to tamnokosi mladić čija je duga sjajna kosa bila začešljana unazad; njegovo je odelo bilo, ako već ne po poslednjoj modi, onda po modi koja je njemu najbolje odgovarala.

Snažni miris kolonjske vode koji je izazivao mučninu, velika mlitava ruka i par sjajnih očiju čiji je pogled bio uprt u jednu tačku — to su bili prvi Talijini utisci o toj osobi.

— Izvolite, sedite, gospođice Drajmond — rekao je s usiljenom živahnošću. — Konobar, čaj!

— Evo, to je Talija Drajmond — gospođica Makroj je i sama bila svesna da nije potrebno ovako formalno upoznavanje.

— Ne treba da nas predstavljaš — nasmeja se mladić. — Zovem se Barnet...

— Barnet, zvani Princ — dopuni Talija.

Mladić se ugodno iznenadi.

— Ah! Znači već ste čuli za mene, zar ne?

— Zna sve što je potrebno — umeša se Mili. — A najbitnije je to da poznaje Marla i da večeras ide s njim na večeru.

Barnet se brzo obazre na sve strane, a zatim se obrati Mili:

— Zar si joj baš sve rekla? — upitao ju je, a u njegovom se glasu osećala skrivena pretnja.

— Oh, pa nije bilo bog zna šta da se kaže — govorljivo odvrati gospođica Makroj. — Kažem ti, zna sve što je potrebno.

— Jesi li joj takođe rekla...?

— Za Marla? Ne, mislila sam da će biti bolje ako joj ti sam kažeš.

Konobar je doneo čaj i njih troje nisu progovorili ni reči sve dok se nije ponovo udaljio.

— Da pređemo na stvar — nastavio je Barnet naduto. — Ja sam, gospođice, navikao da kaže bobu bob, a popu pop: za početak ću vam reći kako vas ja u sebi nazivam.

— Oho — reče devjka ne skidajući oči s njega — ovo postaje zanimljivo!

— Zovem vas *Zlobna Talija* — nastavi Barnet ukočeno, posmatrajući je s nadutošću koja ju je terala na smeh. — Kako vam se to čini? Vi ste, nemojte se ljutiti, zaista zlobna osoba. Slučajno sam se našao u sudnici onog dana kad vas je stari Frojent optužio da ste mu odneli pola kuće...

— Pa vi imate više znanja nego enciklopedija! — odgovori Talija. — Zar ste me pozvali ovamo da laskamo?

— Ne — odvrati Barnet čija je sigurnost bila poljuljana njenim nemarnim držanjem. — Pozvao sam vas ovamo da razgovaramo o poslu. Ovde smo među prijateljima, svi smo istog kova... Ali odmah vam kažem da nisam jedan od onih sitnih lopova koji žive od danas do sutra. Ja, draga moja, radim samo na veliko i iza mene stoje ljudi kojima nikakva svota ne predstavlja problem, samo ako je poduhvat toga vredan. Pravi je greh gledati kako vi, draga moja, traćite svoj neosporni talenat.

— Baš ste sigurni da ga traćim? — upade Talija ironično. — Ako je istina ono što kažete, na koji ja to način traćim taj svoj neosporni talenat?

— No draga devojko — prekora u Barnetovom glasu imao je izrazito dobronamerni prizvuk — zar mislite da će večno paliti onaj vaš trik s uzimanjem novca iz pisama i stavljanjem komada papira na njegovo mesto? Da sam Brabazon nije potvrdio da je zamena izvršena u poštanskom odeljenju, vi biste nastradali. Sad biste se lepo hladili u zatvoru. A znajte da je Brabazon moj prijatelj. Ne gledajte me tako, zaista se ne šalim: Brabazon mi je prijatelj.

No tada mu se učini da je već previše rekao, i premda bi se rado upustio u objašnjavanje njegovih prijateljskih odnosa sa strogim bankarom, zamuknu. Možda bi rekao još nešto da ga je bar malo ohrabрила, no ponosna Talija nije se udostojila da pokaže nikakvo zanimanje za njegovu priču.

— Bilo bi bolje da me saslušate — nagnuvši se prema njoj, Barnet je nastavio tišim glasom. — Mili i ja već nekoliko meseci proučavamo banku Brabazon... Mogao bi da se izvede veliki udarac... i dočepati se velikog bogatstva. Ali ne na račun banke, da se razumemo, nego na račun jednog njenog klijenta, i to onog čiji je račun najviši: Marla.

Talija je napućila usne.

— Grešite — odgovorila je mirno. — S Marlovim ulogom ne biste kupili ni kutiju cigareta.

Barnet se s nevericom zagleda u nju, a zatim namršteno pogleda Mili.

— Ali ti si mi rekla da na njegovom računu ima gotovo sto hiljada...?

— I to je istina — potvrdi Mili.

— To je bila istina — ispravi je Talija. — Bila je sve do danas. Danas je Brabazon izašao, verovatno je otišao u Bank of England jer se vratio s velikom količinom svežih novčanica: pozvao me u svoju kancelariju pa sam ih videla, pisaći sto ih je bio pun. Tada mi je rekao da zatvara Marlov račun jer ne želi više da ima posla s takvim klijentom. Malo kasnije je pokupio sav novac i ponovo izašao. Verujem da je otišao Marlu, jer mi je, kad se nešto pre kraja radnog vremena vratio u banku, predao jednu potvrdu koju je trebalo proknjižiti i rekao: „Lično sam se pobrinuo za Marlov račun, gospođice Drajmond, i iskreno se nadam da više nikada nećemo naleteti na takvog pokvarenjaka.“

— Da li je Brabazonu bilo poznato da te Marl pozvao na večeru? — zapita Mili.

Talija odmahnu glavom.

Barnet je neko vreme zamišljeno ćutao, nekoliko je puta prešao dlanom preko čela a pogled mu je bio uprt u prazno.

— Je li to bila velika svota? — konačno je upitao.

— Šezdeset i dve hildce — odvrati Talija.

— I sad je novac kod njega? — Barnet se zarumeneo od uzbuđenja. — A vi večeras idete k njemu?... Ali, Talija, ne nameravate ga valjda dugo vući za nos?

Talija je ćutala.

— Već sam proučio to mesto — nastavi Princ još utonuo u svoje misli. — To je jedna lepa kuća u Kensingtonu, prava palata. Mora da ga je vraški skupo koštala. Nalazi se na Marisburg Placu, Bejsvater Rod.

— Adresa mi je poznata — primeti devojka.

— Ima troje slugu — produži Barnet — ali svaki put kad ima žensko društvo, Marl im da izlaz i oni se ne vraćaju pre jutra. Razumete li?

— Ali nećemo se zadržati u kući — pobuni se Talija.

— A večera posle pozorišta? — Barnet je već do u tančine razradio svoj plan. — On vam predloži... Vi pristanete... Zajedno se vraćate iz pozorišta... Sluge nisu u kući, u to sam siguran... I...

— I... šta bih tada trebalo da uradim po vašem mišljenju? Da ga opljačkam? Da mu stavim pod nos pištolj i viknem „Na sunce s vašim hiljadarkama!“ — Talija se očito šalila.

— Ne budite glupi — kada bi se Barnet razljutio njegovo bi otmeno vladanje začas netragom nestalo. — Sve što morate da uradite je da večerate i zatim odete. Zabavljajte ga, nasmejavajte ga, nastojte da neprestano bude dobro raspoložen... A sve ostalo prepustite meni. I nemojte se bojati, ništa vam se ne može dogoditi: ja ću takoće biti u kući, ako vam budem potreban biću vam nadohvat ruke.

Zagledavši se u stolnjak, Talija se poigrala sa kašičicom za čaj.

— A šta ako ne da posluži izlaz? — zamišljeno upita.

— Daće im, ne brinite se — uveravao ju je Barnet. — Dobro sam proučio našeg dragog starog Marla... Verujte mi, Talija, nikad nam se neće pružiti bolja prilika od ove...

— Bojim se da je to preveliki zalogaj za mene — Talija je odmahнула glavom. — Možda imate pravo, suviše sam plašljiva. Već

i sama počinjem da verujem da nisam sposobna za ništa drugo nego da i dalje radim kao i do sada...

— Uh! — ljutito uzviknu Barnet. — Ne budite ludi! Zar mislite da će vam se ponovo pružiti ovako dobra prilika? Za sada još niste previše upali u oči policiji i nisu se još bacili na vas... kao na mene. Ali znajte da su takve prilike retke, a neprijatni susreti vrlo česti... Hajde, recite da ćete to uraditi!

Talija je ćutala, a njen je pogled još počivao na stolnjaku.

Najednom se trgnu i uzviknu: — E pa dobro! Na kraju krajeva, ako mi je već suđeno da jednog lepog dana završim u zatvoru, neka to bar bude zbog nečeg vrednog...

— ...Na primer, zbog dela onih šezdeset hiljada funti — šapnu joj Barnet sav sijajući od zadovoljstva.

Dok je Barnet, zvani Princ dozivao konobara, Talija se oprostila i krenula kući.

Probijajući se kroz gužvu koja je u to doba dana vladala u Rižent Stritu, Talija najednom na svom ramenu oseti lagani dodir nečije ruke. Nije bilo ništa čudno ni neuobičajeno da neko u gomili užurbanih ljudi iskoristi priliku i dotakne lepu devojkicu, i Taliji se to već više puta dogodilo, te bi uvek kad bi se okrenula ugledala nasmešeno lice nekog muškarca koji bi je gutao očima ili pak mladića koji bi je sramežljivo upitao ne idu li njih dvoje kojim slučajem istim pravcem.

Ali ovog puta nije bilo tako.

Okrenuvši se, ugleda kraj sebe privlačnog mladića inteligentna lica koji joj se obrati tihim glasom.

— Talija...

Naglo se zaustavi na zvuk tog glasa, kao da je na tren izgubila onu svoju neizmernu sigurnost,

— Oh, gospodine Birdmore... — uznemireno izusti.

Džek je menjao boje, očigledno zbunjen.

— Želim da razgovaram s vama, samo na trenutak — izgovorio je brzo. — Već nedelju dana čekam na ovu priliku.

— Kako ste znali da radim kod Brabazona? — upita ona — Ko vam je to rekao?

Oklevao je trenutak-dva.

— Inspektor Par — odgovori i zatim, ugledavši zlobni smešak koji je iskrivio devojčine usne, produži: — Oh, stari Par nije tako loš, uveravam vas, Talija. Nikada posle nisam čuo da govori loše o vama, časna reč.

— No i za to me baš briga! — odgovori ona slegnuvši ramenima. — Oprostite, gospodine Birdmore, ali sada zaista moram da idem. Žurim na jedan sastanak.

On je uhvati za ruku i uzbuđeno joj reče:

— Hoćete li mi reći zašto ste uradili... ono što ste uradili? Ko stoji iza vas?

Talija se nasmejala, ali on se nije predavao.

— I zašto se krećete u tako... neobičnom društvu?

— U kakvom to neobičnom društvu?

— Oh, ne poričite! Upravo ste bili u restoranu u društvu jednog tipa; taj Barnet, zvani Princ, poznati je lopov, kriminalac koji je već bio u zatvoru. Devojka koja je bila s vama zove se Mili Makroj i dostojno je društvo Barnetu: bila je svojevremeno umešana u pljačku preduzeća Darlington. Sada radi u banci Brabazon.

— Pa šta onda? — odvrati ravnodušno Talija.

— Vi niste svesni s kim nmate posla! — žestio se Džek.

— A otkud ih vi poznajete? — upita ona mirno. — Sve mi se čini da me neko uhodi... Da to slučajno nije nenadmašni inspektor Par? Aha, znači, pogodila sam. Pazite, gospodine Birdmore, na kraju ćete još i vi završiti kao policajac!

Nestašno mu se nasmejala u lice.

U Džeku je kuvalo, ali je uspeo da se suzdrži.

— Morali biste da shvatite da je Parova dužnost da izvesti Brabazona o vašem ponašanju i o društvu u kojem se krećete. Za ime božje, Talija, razmislite malo.

Ona se i dalje smejala. Najzad reče:

— Naravno da ne nameravam da se umešam u stvari koje bi mogle da zanimaju policiju. Ipak, priznajem, bilo bi mi draže da vaš Par ne govori ništa Brabazonu. Na kraju krajeva, vredni bi mi inspektor i mogao učiniti tu uslugu. Pokušajte da me razumete: sve dok je policija ta koja se brine za mene to se još da podneti: verujem da to čini za moje dobro i njena je dužnost da takve poput mene drže podalje od iskušenja. Ali ako time počne da se bavi moj šef... Hajde,

recite i sami, gospodine Birdmore, zar vam se ne čini da bi to bilo prilično nezgodno?

Džek se nasmejao protiv volje.

— Oh, Talija— živahno joj odgovori — suviše ste inteligentni za takav način života i za takvo društvo. Znam da nemam nikakvih prava da se mešam u vaše stvari — nastavi oklevajući — ali kad biste mi vi to dopustili siguran sam da bih vam mogao pomoći... posebno ako vas ti ljudi zbog nečega drže u šaci...

Ona mu pruži ruku umiljato se osmehujući.

— Zbogom — reče mu nežnim glasom.

Neko je vreme Džek stajao na mestu gde ga je ostavila, pitajući se neće li na kraju zaista poludeti.

Talija se brzim korakom udaljila preko Burlington Arkadesa. Na Pikadiliju je uzela taksi koji ju je odvezao pred veliki ulaz jedne raskošne zgrade na Merilebon Rodu.

Nije se moglo poreći da njeno novo prebivalište ima nesumnjive prednosti nad onim koje je ostavila u Leksington Stritu.

Uniformisani portir ju je otpratio do lifta i čas kasnije već je bila u svom raskošnom stanu koji je namestila s ukusom, očito se ne obazirući na trošak. Pozvonila je i pred njom se pojavila ozbiljna sobarica srednjih godina.

— Marta — obratila joj se Talija — danas neću piti čaj. Pripremite moju plavu večernju haljinu i nazovite Veltamovu garažu. Potreban mi je automobil. Nek me čeka pred kućom tačno u sedam i deset.

Talijina plata u banci Brabazon iznosila je tačno četiri funte nedeljno.

— Ah, najzad ste stigli! — uzviknu Marl ustajući da bi pozdravio svoju željno očekivanu gošću. — Izvolite, samo napred. Dajte da vas pogledam! Vrlo, vrlo elegantno. Prekrasni ste... jednostavno prekrasni.

Uzevši je za ruku, povede je u belo-zelenu primaću sobu.

— Predivna! — nastavi tišim glasom. — Nemojte se ljutiti ako vam iskreno kažem... no, istinu govoreći, malo sam se bojao ... znate, naša večera u *Ric-Karltonu*... Cigaretu?

Pružio joj je zlatnu tabakeru koju je izvadio iz džepa.

— Bojali ste se da ću se pojaviti u nekoj jeftinoj haljini? — rekla je i nasmejavši se zapalila cigaretu.

— Da, draga... zaista, baš to sam pomislio — odgovori Marl bezobzirno. — Nemate pojma koliko mi se već puta dogodila slična neprijatnost! Da samo znate, lepotice moja, u kakvim su se sve toaletama usudile pojaviti...!

— Znači, zanimaju vas isključivo lake žene? — reče Talija posmatrajući ga kroz spuštene trepavice, udobno zavaljena u široku fotelju uz kamin.

— Upravo tako — obesno odvrati Marl trljajući ruke — Nisam baš tako star da bih se odrekao ženskog društva. Ali znate li da ste večeras očaravajuće lepi?

Marl je bio nezgrapnan i debeo muškarac. Kosa mu je bila upravo sumnjivo crna, a zubi isto tako sumnjivo pravilni i beli. Sada se trudio da da svom glasu ton koji mu nikako nije pristajao.

— Prvo idemo na večeru — rekao je — a zatim ćemo da pogledamo predstavu u Zimskoj palati. A onda... — zastao je — ... predložio bih vam jednu kasnu večericu ... Može li?

— Kasnu večeru? Ne, nikakva kasna večera — odgovori Talija.

— Makar malo voća?

— A kuda bismo otišli? — zapita ona praktično. — Većina restorana zatvara se pre kraja predstave, zar ne?

— Zašto se ne bismo vratili ovamo? — reče Marl. — Valjda se ne plašite?

— Oh, ne baš previše — prizna devojka.

— Uostalom, odvešću vas kući svojim automobilom.

— Ne morate se truditi, hvala. Došla sam sa svojim autom.

Marl iskolači oči, a zatim prasnu u smeh, no očito je u tome preterao jer se uskoro počeo da se guši i njegov i isprva razmetljivi i bučni smeh završio u napadu kašlja.

Talija je u društvu tog neobičnog kavaljera provela vrlo zanimljivu večer, a najuzbudljiviji trenutak je bio kad je u predvorju hotela načas primetila zloglasnog Barneta.

Dok su posle predstave čekali svoj automobil na ulazu u pozorište, Talija je počela da se predomišlja, ali Marlovo govornjivo uveravanje uskoro je slomilo njen otpor. I tako se nekoliko minuta do ponoći ponovo našla pred kućom svog novog prijatelja. Odmah je primetila da Marl nije pozvonio posluži već je sam otključao vrata.

Večera je bila servirana na stolu u dnevnoj sobi.

— Nema konobara koji bi se motali naokolo i dosađivali nam — objasni joj gospodin Marl. — Sam ću vas poslužiti, draga.

— Hvala, nisam gladna — odgovori devojka. — Radije bih pošla kući.

— Ali ne, to ne dolazi u obzir! Ostanite još malo. — preklinjao ju je stari lisac. — Želeo bih s vama još malo da razgovaram... u vezi sa vašim šefom. Ja vam mogu pomoći da napravite karijeru u toj banci, obožavana Talija...

Prišao joj je sasvim blizu i nagnuo se kao da želi da dohvati jedan tanjir sa stola, a onda se iznenada nadvio nad nju i pokušao je da je poljubi. Da mu se nije spretno izmakla očekujući baš tako nešto, uspeo bi u svojoj nameri.

— Želim kući — progovori, mnogo odlučnije nego maločas.

— Gluposti — progundā Marl.

Bio je uzrujan, a kad je gospodin Marl bio uzrujan, zaboravio bi na svoju ulogu dobro vaspitanog džentlmena.

— Dođi, sedi pored mene — pozvao ju je.

Jedan trenutak ga je posmatrala namrštena čela, a zatim odlučno krenula prema vratima i uhvatila kvaku. Vrata su bila zaključana.

— Bilo bi bolje da otključate ova vrata — mirno je rekla.

— A ne — odvrati Marl šaljivim glasom. — Ne pada mi na pamet, Hajde, Talija, budi srce... dokaži da si onakva dobra curica kakvom sam te smatrao...

— Žao mi je što ću pokvariti vaše dobro mišljenje o meni — odgovori mu Talija ledeno. — Molim vas, otključajte ova vrata.

— Dobro, kad baš tako hoćete... — Marl ustade i pođe prema vratima.

Usput je prekopavao po džepu kao da traži ključeve, ali pre nego je Talija uspela da prozre njegove namere, naglo se okrenuo i privukao je k sebi. Bio je prilično snažan i mnogo viši od devojke, i ona se našla, potpuno bespomoćna, u čeličnom zagrljaju njegovih jakih ruku vlažnih od znoja.

— Pustite me — njen je glas bio čvrst.

Nije gubila prisutnost duha, niti je čime odavala svoj strah, ali njeni mišići jednostavno nisu bili dorasli tom naporu. Uskoro je Marl osetio kako je izdaje snaga. Uspeo je da je slomi.

Teško dišući popustio je stisak i devojka je bila slobodna.

— Hajde da večeramo — rekla je.

Njegovo je lice zasjalo,

— Tako je već bolje, draga... takvu te volim. To je ona moja dobra devojčica...

Ali Marlovo mumljanje iznenada se pretvorilo u urlik straha.

— Zaboga! Zar si poludela!

Talija se bila približila stolu i uzela svoju torbicu. Marl je bio uveren da traži maramicu, no ona je izvadila neki crni predmet jajastog oblika i naglim pokretom leve ruke iščupala iz njega jednu čeličnu žičicu.

Smesta je prepoznao crni predmet... Nekad je nabavljao i preprodavao vojni materijal i u svom se životu nagledao različitih vrsta ručnih bombi.

— Skloni tu stvar i vrati osigurač na mesto! Ne budi luda!

— Ne brinite se — odgovori devojka ledenim glasom — u torbici ih imam još nekoliko. Hoćete li sada da otključate ona vrata?

Ruka u kojoj je Marl držao ključ tako je drhtala da je nekoliko puta promašio bravu pre no što je najzad uspeo da otključa vrata. Okrenuvši se prema devojci uputio joj je prestrašeni pogled.

— Ručna bomba... — promucao je. Noge su mu se tako tresle da je morao da se nasloni na zid,

— Da, ručna bomba — ponovi Talija bez žurbe.

Neprestano ga držeći na odstojanju pomoću ubojite sprave, Talija izađe iz sobe. Marl ju je pratio do izlaza i zalupio za njom ulazna vrata. Zatim se okrenuo i teturajući popeo stepenicama do svoje spavaće sobe.

Čim je Barnet, zvani Princ, čuo škljocanje brave i škripu kvake na vratima Marlove sobe, izašao je iz svog skloništa iza jednog ormara.

Kuća je utonula u tišinu, iz Marlove sobe nije dopirao nikakav šum. Nije bilo stakla na vratima i jedini znak života bio je tračak svetla koji je dopirao na hodnik kroz otvor za ventilaciju visoko gore na zidu. Taj otvor je bio jedan od nekoliko više korisnih nego dekorativnih primeraka, izvršenih za vreme rata kad je kuća bila korišćena kao oficirska bolnica.

Bosonogi Princ se oprezno približio vratima spavaće sobe i oslušnuo. Učinilo mu se da je čuo Marla kako razgovara sam sa sobom pa je, pipajući u mraku, počeo da traži neki predmet koji bi mu omogućio da zaviri u sobu. Konačno je pronašao mali stočić, naslonio ga na zid i popeo se na njega. Sada su njegove oči bile tačno u visini otvora za ventilaciju pa je mogao da vidi Marla kako, samo u košulji, hoda gore-dole po sobi. Baš je pomislio kako Marl izgleda bolesno, kada iza sebe začuje neki lagani šum, poput nečijih prigušenih koraka na tepihu. U trenu se bešumno spustio sa svoje osmatračnice.

Vratio se niz hodnik, prošao odmorištem i tek se tada zaustavio. Ispod njega je bio mračni ulaz i, premda nije mogao ništa da vidi, Barnet je osećao da se neko približava podnožju stepenica. Muškarac?... Žena?... Ne bi to znao reći, a nije ni nameravao da pričeka da to sazna. Možda je to bio jedan od slugu koji se potajno vraćao kući. Poneki put bi se sluge, zamoljene da se ne vraćaju kući pre jutra, iz nekih svojih razloga oglušile na želju svojih gospodara.

Princ se sakrio iza jedne izbočine na kraju hodnika i nastavio da posmatra. U mrklome mraku nije video, niti je mogao videti, nikoga na stepeništu. Ipak je pričekao još nekoliko trenutaka, a zatim se bešumno uputio nazad.

Znao je da provaljivanjem vrata ne bi ništa postigao, premda je to bilo lako izvodljivo. Imao je dovoljno vremena da pročeslja kuću od tavana do podruma i da, pošto ga je razočarao sef u Marlovoj spavaćoj sobi, pretraži i onaj u njegovoj radnoj sobi. Premda

potraga, koja je trajala više od dva sata i zahtevala ne samo upotrebu najkomplikovanijeg provalničkog alata već i sve Barnetovo umeće, nije donela očekivane rezultate, nije se moglo reći niti da je bila sasvim besplodna.

Gurnuvši u jedan džep dragoceni alat, a u drugi svoj mršavi plen, krenuo je hodnikom i ponovo prošao preko odmorišta.

Još se jednom zaustavio pred vratima Marlove spavaće sobe u kojoj je sada vladala potpuna tišina i pokušao je da zaviri kroz ključaonicu ali je odmah ustanovio da je ključ još u njoj.

Provalnik je oklevao.

Treba li ponovo da uđe u tu sobu? Bilo je još prerano da to pokuša, a i opasnost je bila velika, sada kad je unutra bio Marl... Pitanje je bilo, isplati li se uopšte riskirati?

Postojala je mogućnost da Marl drži novac u džepu svog odela... To je bilo manje verovatno; pre će biti da je Marl već položio novac u sef neke druge banke. Princ je računao i s tom mogućnošću.

Najzad je doneo odluku: sišao je stepenicama, prošao kroz predvorje i stigao do malenih stepenica pored izlaza gde je ostavio kaput, šešir i cipele. Zatim je brzo prešao preko verande koja se protezala celom dužinom kuće i začas se našao u vrtu. Ruka mu je već uhvatila rešetku ograde kad je na ramenu osetio nečiji dodir. Naglo se okrenuo.

— Oh, pa to je naš poštteni Princ! Baš tebe tražim.

— Par! — izusti Barnet prebledevši od straha.

Promrsivši kletvu odgurnuo je Para i jednim se skokom našao s druge strane ograde. Ali trojice snažnih policajaca koji su ga dočekali na ulici nije uspeo tako lako da se otrese. Kad su ga doveli u policijsku stanicu, Barnet je bio više mrtav nego živ.

U međuvremenu je inspektor Par preduzimao jednu od svojih slavni istraga. Dok je, u pratnji jednog policajca, ulazio u predvorje raskošne kuće i penjao se širokim stepenicama, njegovo je držanje bilo upravo svečano.

— Čini se da u ovoj sobi ima nekoga — rekao je i zakucao na vrata. Međutim, niko se nije odazvao.

— Pozovite nekog od slugu — obrati se Par policajcu.

Uskoro se policajac vratio i obavestio ga da slugе nisu u kući.

— Ipak, siguran sam da je neko unutra — inspektor je bio uporan.

Pretražio je hodnik snopom svetla iz svoje džepne lampe. Ugledavši stočić, skoči na njega okretnošću neobičnom za njegove godine i zaviri u sobu kroz otvor za ventilaciju.

— Vidim jednog čoveka. Spava — rekao je, a zatim viknuo:

— Hej, vi, probudite se!

Čovek se nije ni pomakao.

Ni snažnim lupanjem na vrata nisu ništa postigli.

— Potražite sekiru — najzad reče Par. — Moramo da razvalimo ova vrata. Tamo unutra očito nešto nije u redu...

Nisu pronašli sekiru pa su mu doneli čekić.

— Molim vas, posvetlite mi, inspektore! — zamolio je policajac.

Par je usmerio svetlost u vrata: bila su potpuno bela, osim što je na jednom mestu bio gumenim pečatom otisnuti crveni krug.

— Razvalite vrata! — naredi Par.

Policajac je svom snagom udarao čekićem po vratima dok ih najzad nije razvalio, no čoveku u sobi kao da to nije smetalo.

Gurnuvši ruku kroz otvor u vratima, inspektor je uspeo da okrene ključ u bravi i dohvatiti kvaku... Čim su se vrata otvorila, inspektor požuri u sobu.

Svetlo je bilo upaljeno i zraci su padali na čoveka koji je ležao na krevetu, ispružen na leđima. Njegovo je lice bilo iskrivljeno u užasnu grimasu. Nije bilo nikakve sumnje: iz ovog se sna gospodin Marl više nikada neće probuditi.

Nešto posle ponoći Derik Džejl je još bio na nogama. Inspektor Par ga je našao u maloj radnoj sobi njegovog udobnog stana s pogledom na park i ispričao mu šta se dogodilo te večeri.

— Ali zašto mi niste odmah javili? — upitao je Džejl dok mu se u glasu osećalo prebacivanje. No odmah zatim se nasmejao:

— Morate mi oprostiti. Neprestano se mešam u vaš posao. Ali kako je ubica uspeo da pobegne? Rekli ste da je kuća već dva sata bila pod prismotrom... A devojka je izašla?

— Da, izašla je i odvezla se kući.

— I niko drugi nije ušao?

— U to se ne bih mogao zakleti — reče Par. — Ako je neko bio u kući, ušao je pre nego se Marl vratio iz pozorišta. Osim toga, preterao sam kad sam rekao da je kuća bila opkoljena mojim ljudima: kasnije sam otkrio jedan prolaz između zadnjeg dela kuće i susedne garaže, nisam imao pojma da postoji. Verovatno se koristio njime.

— Ne sumnjate u devojku?

Par je slegnuo ramenima.

— A zašto ste Marlovu kuću stavili pod prismotru? — upita Džejl sa zanimanjem.

— Zato što pratimo Marla otkako se vratio u grad, u stvari, od trenutka kad smo otkrili da je on napisao ono pismo, sećate se? Onaj komadić poruke koji smo našli u Birdmorovoj kući. Prošle nedelje sam uporedio taj komadić s nekoliko reči koje je Marl vlastitom rukom napisao u mojoj prisutnosti... Zamolio sam ga da mi napiše adresu svog krojača.

— Marla? — s nevericom upita Džejl.

— Marla Od početka mi se činio tajanstvenim. Ne znam šta je bilo između njega i starog Birdmora niti šta je tražio u vili dan pre ubistva. Neprestano razmišljam o tome, ali ne mogu da pronađem nikakvu vezu. Sećate se da je Marl prebledeo od straha ulazeći u Birdmorovu vilu?

— Da, sećam se. Džek Birdmor mi je pričao o tome. I?

— Marl ni po koju cenu nije hteo da ostane preko noći, govorio je da odmah mora da se vrati u London — nastavio je inspektor. —

Međutim, stigavši na stanicu Kingsid, svega osam-devet kilometara od vile, poslao je svoj kofer u London, a on se pešice vratio do vile... Verovatno je baš on bio osoba koju je ubica video u šumici one noći. I sad se pitam: zašto se Marl vratio na mesto gde ga je svega nekoliko sati pre, nešto tako mnogo uplašilo da je pobegao glavom bez obzira? Zašto je napisao pismo i predao ga Birdmoru one noći kad je tog istog jutra imao priliku da razgovara s njim?

Usledila je duga tišina.

— Kako je ubijen Marl? — progovori konačno Džejl.

— I to je za mene tajna — odgovori inspektor polako — Sasvim je sigurno da niko nije mogao da uđe u njegovu sobu. Ispitao sam Barneta, koji još ne zna ništa o ubistvu; priznao je da se uvukao u kuću radi pljačke. Rekao mi je da mu se učinilo da se još neko šunja kućom i da je čuo neki neobičan zvuk, tihi otegnuti zvižduk, kao kad se ispušta komprimirani vazduh iz boce... Postoji još jedan značajan podatak: okrugla vlažna mrlja na jastuku nekoliko santimetara od mrtvačeve ruke, i jedna savršeno okrugla mrlja za koju sam u prvi čas pomislio da je znak Grimiznog Kruga, ali posle sam otkrio jednu još pravilniju na pokrivaču. Nisam još dobio lekarski izveštaj o uzroku smrti, ali bar mi je poznat motiv. Maločas sam razgovarao telefonom s bankarom Brabazonom i on mi je rekao da je Marl baš juče podigao sa svog računa veliku svotu novca. Koliko sam razumeo, zatvorio je svoj račun jer je između njega i Brabazona došlo do nekih nesuglasica. Barnett priznaje da je otvorio sef, no prilikom pretresa u policijskoj stanici kod njega smo pronašli samo neke bezvredne sitnice i nekoliko funti. I sad se pitam, dragi gospodine Džejle, vde je nestao onaj silni novac koji je Marl po svemu sudeći imao u kući?

Prekrstivši ruke na leđima, brade spuštene na grudi, Džejl je koračao gore-dole duboko zamišljen.

— Znate li nešto o tom Brabazonu? — najednom upita.

Par je razmišljao.

— On je bankar koji uglavnom posluje s inostranstvom — odgovori.

— Poslovi mu dobro idu? — zanimao se Džejl.

Inspektor je polako podigao pogled i zagledao se u Džejla.

— Ne — odgovori. — U poverenju, do nas su već doprle žalbe u vezi sa njegovim nepoštenim poslovanjem.

— Jesu li Marl i Brabazon bili dobri prijatelji?

— Dobri prijatelji? ... — Ma... — odvrati Par oklevajući. — Moj je utisak da je Marl imao neku neobičnu moć nad Brabazonom.

— Brabazon je loše poslovaio — mrmaljao je Džejl — a Marl je zatvorio svoj račun... Na koji način? Je li Marl lično otišao u banku?

Inspektor mu je ukratko objasnio. Izgledao je da je odlično upoznat sa onim što se događa u banci Brabazon. Derik Džejl ga je zadržano posmatrao: tek je sada počeo da otkriva pravu vrednost tog čoveka. Sve do sada ophodio se prema inspektoru s onom dobronamernom srdačnošću koju ljudi obično koriste kad imaju posla s nekom dobrodušnom budalom.

— Recite, gospodine Par, da li bi bilo moguće da još noćas pregledam Marlovu kuću.

— Upravo zbog toga sam i došao — odvrati Par. — Čak sam zadržao i taksi koji me dovezao ovamo, čeka nas dole.

U toku vožnje do Bejstvatera Džejl nije progovorio ni reči, no čim su ušli u predvorje raskošne kuće na Marisburg Placu prenuo se iz svojih misli i rekao:

— Moramo da nađemo jedan čelični predmet, nešto kao bocu. Siguran sam da je negde ovde.

Policajac, koji je čuvao stražu u predsoblju, krenuo im je u susret.

— U garaži smo pronašli jednu metalnu bocu, gospodine inspektore — obavestio ih je.

— Aha! — Džejlovo je lice imalo pobedonosni izraz. — Šta sam vam rekao?

Popeli su se stepenicama na prvi sprat, sada raskošno osvetljen. Mali je stojić još bio pored vrata ispod otvora za ventilaciju. Džejl mu se približio i sagnuvši se sve do poda, onjušio tepih. Istog časa ga je spopao žestoki kašalj i uspravio se sav crven u licu.

— Dajte mi da pogledam onu bocu — obrati se policajcu.

Začas su mu je doneli, Zaista, bila je to prava boca, samo od metala. Na njeno grlo je bila pričvršćena gumena cevčica koja je završavala malenom slavinom.

— A sada moramo pronaći i posudu — reče Džejl osvrćući se levo i desno — osim ako se naš prijatelj nije poslužio još jednom bocom.

— Da, gospodine — umeša se policajac — u garaži smo pronašli i jednu staklenu bocu, ali slomljenu.

— Ništa zato, donesite je ovamo kakva je da je — odgovori mu Džejl. — Nadam se da ćemo uspeti da pronađe tragove njene sadržine.

Ne uspevajući da sakrije svoje nepoverenje, inspektor Par ga je pogledao, mračna lica.

— Šta mislite time da postignete? — upita najzad.

Džejl se obešenjački nasmejao.

— To je novi način ubijanja ljudi, dragi moj inspektore — reče. — Ali uđimo.

Marlov leš je još bio na krevetu, pokriven čaršavom. Još se primećivala vlažna okrugla mrlja na jastuku. Prozori su bili otvoreni i nestašni se vetrić poigravao zavesama.

— Ovde se miris više ne oseća — Džejl je razgovarao sam sa sobom.

Ponovo se sagao do poda, onjušio i žestoko zakašljao. Brzo se uspravio.

U međuvremenu su mu doneli ostatke staklene boce nađene u garaži. Na dnu je još bilo tečnosti i Džejl je izli na svoj dlan.

— Sapunica — sav je sijao od zadovoljstva. — Baš kako sam i mislio. Gospodine Par, mislim da vam mogu da vam objasnim kako je umro Marl. Rekli ste mi da je lopov čuo neki pisak: bio je to šum plina koji je izlazio iz ove metalne boce. Možda i grešim, ali verujem da u ovoj boci ima još dovoljno otrova da mene, vas i još nekoliko ljudi otprati na drugi svet... I, pazite! Taj je plin teži od vazduha, pa se još zadržavao uz pod.

— Ali kako je ubijen Marl? Zar su pustili plin kroz otvor za ventilaciju? — Par se očito podsmehivao.

Derik Džejl odmahnu glavom.

— Grimizni Krug služi se mnogo jednostavnijim i mnogo opasnijim sredstvima — odvrat mirno. — Duva mehure od sapunice.

— Šta?

— Mehure od sapunice. Gledajte: kraj ove gumene cevčice bio je uronjen u sapunicu, tragovi su još vidljivi; zatim je bila provučena kroz otvor za ventilaciju. Laganim odvrtnjem slavine izašlo je dovoljno plina da stvori lep mehur koji je ubica mogao da oduva u željenom pravcu. Kroz otvor za ventilaciju videla se tačno Marlova glava. Dva-tri mehura mora da su promašila; jedan je pogodio jastuk,

ali taj je verovatno pao kad je Marl već bio mrtav. Jedan se rasprnuo ovde, na zidu. Ali jedan, ili više njih, pogodili su ga pravo u lice. Mislim da je smrt odmah nastupila.

Par ga je slušao zinući od čuda.

— Sve mi je to palo napamet kad smo se vozili ovamo — nastavio je Džejl. — Kad ste mi govorili o okrugloj mrlji na jastuku, setio sam se svog dečastva, kad sam se često znao zabavljati praveći mehure od sapunice u svojoj spavaćoj sobi. A kad sam saznao o otvoru za ventilaciju, o nežnom pisku kakav nastaje kad se plin ispušta iz boce, nisam više sumnjao u tačnost svojih pretpostavki.

— Ali, siguran sam da se nije osećao nikakav miris plina kad smo ušli u sobu — pobunio se inspektor.

— Verovatno se već izgubio — odgovori Džejl. — Kao što sam već rekao, reč je o plinu težem od vazduha koji se prema tome zadržava dole uz pod. Evo, pogledajte!

Upalio je šibicu i štiteći dlanom njen plamen, spustio je do poda. Nekoliko santimetara iznad tepiha plamen se naglo ugasio.

— Razumem— reče Par.

— Da pogledamo malo naokolo, šta kažete? Verujem... Možda bih vam na neki način mogao biti od koristi — predloži Džejl.

No njegova ponuda, mada izneta u najboljoj nameri, nije naišla na odgovarajući prijem. Nekoliko policajaca, koji su bili prisutni dok je Džejl iznosio svoje pretpostavke, primetilo je da je inspektor prilično loše volje. Očito je to i Džejl uspeo da uoči jer se na brzinu izvinio i otišao kući.

Postoje trenuci kad i najviši policijski službenici moraju da ostanu sami sa svojim mislima.

Niko to nije razumeo bolje od Derika Džejla.

Završivši istragu na mestu zločina inspektor Par se uputio u obližnju policijsku stanicu da bi ispitao Barneta.

Umorni i poraženi provalnik nije mogao da mu pruži nikakvo korisno obaveštenje.

Pod budnom okom dežurnog narednika sedeo je za stolom na kojem je bio poslagan njegov plen: zbirka prstenja i satova, štedna knjižica (za lopova potpuno beskorisna) i mala srebrna pljoska. Osim toga u Barnettovom džepu je pronađeno dvesta funti, dve sveže novčanice za koje se Barnett kleo da su njegovo vlasništvo. Samo se po sebi razume da su policajci tu njegovu tvrdnju prihvatili s najvećom mogućom nevericom jer im je bilo dobro poznato da lopovi, posebno oni Barnettovog tipa, ne misle baš mnogo na budućnost; prihvataju se „posla“ tek kad im ponestane novca. Zašto bi Barnett, s dvesta funti u džepu, pokušao da opljačkaju bogataševu kuću u Marisburg Placu?

— Taj novac je moj, zaista je moj, gospodine inspektore — uporno je tvrdio. — Zapggo bih vam lagao?

— Možda iz navike — dobrodušno mu odgovori inspektor. — No pretpostavimo da je novac zaista tvoj; hoćeš li mi reći odakle ti?

— Dobio sam ga od jednog prijatelja.

— A zašto si upalio vatru u kaminu? — iznenada upita Par, pa nastavi razmišljajući naglas: — Ima dvesta funti u džepu, provaljuje u jednu kuću, otvara sef... i pali vatru u kaminu radne sobe. Zašto li je upalio tu vatru?.. Iz kojeg razloga?... Zato da spali nešto što je pronašao u sefu.

Barnet ga je slušao bez reči, očigledno uznemiren.

— Prema tome — nastavio je inspektor živnuvši — neko ti je platio da provališ u Marlovu kuću; dobio si dvesta funti zato da pronađeš nešto u njegovom sefu i smesta to uništiš. Grešim li?

— Da bog da da ovog istog trena padnem mrtav...

— ... I odeš u pakao, gde je i mesto svim lažljivcima — dovrši policijski službenik blagim glasom. — No hajde, dragi moj Prinče, ti i ja smo stari poznanici... Reci, ko ti je platio da to uradiš? Vidiš, bilo bi bolje da mi to odmah kažeš jer upravo razmišljam o tome da li da te optužim i za ubistvo...

— Ubistvo! — kriknu Barnet skočivši. — Ma šta to govorite? Ja nisam nikoga ubio!

— ...Za ubistvo Feliksa Marla koji je pronađen mrtav u svom krevetu.

Inspektor je ostavio zatvorenika u stanju potpune psihičke iscrpljenosti; i kad se rano ujutru vratio da nastavi ispitivanje, Barnet je smesta propevao.

— Kao prvo, želim da znate kako ja ne znam ništa o Grimiznom Krugu — odlučno je počeo — i to je čista istina. Verujte mi, inspektore, preko mojih usta više neće preći ni jedna laž, jer uviđam da je to jedini način da se izvučem iz neprilike u koju sam upao. Dakle ... održavam vezu s jednom gospođicom zaposlenom u banci Brbazon. Jedne večeri se nešto duže zadržala na poslu, a ja sam je čekao pred bankom. Najednom sam začuo kako me neko doziva. Bio je to neki gospodin koji je izašao iz banke na sporedni izlaz. Iznenadio sam se što zna moje ime... no kad sam ga prepoznao moje je iznenađenje bilo još veće.

— Bio je to Brabazon? — upita Par.

— Tačno, gospodine inspektore. Bio je to Brabazon... i uveo me u svoju radnu sobu. U prvi čas sam pomislio da želi sa mnom da razgovara o Mili...

— Skrati, Prinče — upade inspektor videvši kako ovaj skreće s teme.

— Moram vam sve reći, zar ne? — nastavi Barnet. — Dakle, Brabazon mi je rekao da ga Marl ucenjuje: oteo mu je neke papire koji ga mogu kompromitovati i drži ih u malom sefu svoje raskošne kuće. Platio bi mi hiljadu funti ako mu ih vratim. Zatim, tačno tako je bilo. Tom prilikom mi je Brabazon rekao da Marl drži u kući mnogo gotovine... u stvari, nije to baš izričito rekao, ali dao mi je da naslutim. Dodao je da zna sve o meni, da mu je poznato da nisam početnik i da mu treba baš takva osoba. Hiljadu funti... Najpre sam proučio dotično mesto i učinilo mi se da bi to bio vrlo težak poduhvat. Kuća je bila puna posluge koja se nije udaljavala, osim kad bi Marl imao žensko društvo na večeri. Ali kako sam ja mogao da znam kad će to biti? Verujte mi, inspektore, digao bih ruke od svega da se nije iznenada pojavila jedna okolnost. Mislio sam da mi ju je sama

sudbina uputila. U Milinom odeljku u banci radi jedna devojka koja se spetljala s Marlom...

— Taliya Drajmond? — natuknuo je Par.

— Baš ona, gospodine inspektore — potvrdi Barnet iznenađeno. — Kad sam saznao da ju je on pozvao na večeru, rekao sam sebi da je to prilika koju sam čekao da učinim onu uslugu gospodinu Brabazonu. I kad sam još saznao da je Marl povukao svoj novac iz banke i da bih se mogao dočepati tog blaga, odlučio sam se. Sef je bilo lako otvoriti. U njemu je bila samo jedna koverta i nikakvih drugih papira. U koverti sam našao jednu fotografiju: jedan gospodin i jedna gospođa negde u planinama... u inostranstvu... čini mi se. Vrlo čudno su izgledali: kao da je gospodin pokušavao da gurne gospođu u provaliju, a ona se svom snagom odupirala. Možda je to bila scena iz nekog filma... na svaki način, ja sam je spalio.

— Razumem — odvrati inspektor. — I to je sve?

— Sve, gospodine inspektore. Nisam pronašao ni pare.

Sledećeg jutra još pre sedam sati inspektor Par, je s nalogom za hapšenje u džepu i u pratnji dvojice policajaca, banuo u stambenu zgradu u kojoj je stanovao gospodin Brabazon. Domar, još u pidžami, odveo ih je do bankarevog stana.

Vrata su bila zaključana, ali Par je, bez suvišnih formalnosti, naredio da ih provale.

Stan je bio prazan; jedan otvoren prozor pored spoljnih stepenica za slučaj opasnosti objašnjavao je na koji je način pobegao gospodin Brabazon.

Krevet je bio namešten, u sobi nije bilo ničega. Bankar je napustio stan bez žurbe, verovatno satima pre inspektorovog dolaska.

Par se poslužio telefonom uz krevet i nazvao telefonsku centralu.

— Ovde inspektor Par iz Centralne policijske stanice. Želeo bih da znam je li noćas vođen neki razgovor preko ovog telefona.

— Bila su dva poziva — odgovorila je telefonistkinja. — Ja sam preuzela oba. Jedan iz Bejsvotera...

— To je bio moj. A drugi?

— Drugi, preko zapadne centrale, u pola tri u noći.

— Hvala — reče inspektor i spueti slušalicu, mračnog izraza lica.

No odmah zatim se počea po nosu i namignu svojim pratiocima.

— Taliya Drajmond će morati da potraži zaposlenje — reče.

Da bi se obavili najhitniji poslovi u vezi sa Brabazonovim stečajem bila je potrebna cela nedelja, na kraju koje je Talija Drajmond izašla iz banke sa sedmodnevnom platom u torbici i nikakvim izgledima za novo zaposlenje na vidiku.

Prilikom saslušanja na sudu inspektor Par je bezobzirno postupao prema devojci, uopšte ne obraćajući pažnju na to da li svojim rečima vređa njene osećaje.

— Ovog ste se puta izvukli od jedne ozbiljne, vrlo ozbiljne optužbe — rekao joj je — i to samo zahvaljujući tome što sam vas ja lično video kako izlazite iz Marlove kuće i kako on zatvara vrata za vama.

— Bila bih vam zahvalna da ste me isto tako poštedeli ove bukvice — odgovorila mu je devojka izlazeći iz sudnice ponosno uzdignutog čela.

— Koje li drznice! — Par se ozlojeđenim glasom obratio Deriku Džejlju koji je stajao uz njega.

— Ta devojka predstavlja za mene zagonetku — odgovorio mu je Džejl. — Što više o njoj razmišljam, to mi se čini zanimljivijom. Makrojeva tvrdi da je celo vreme dok je radila kod Brabazona na sitno potkradala banku. Ali za to nema dokaza. Jedina osoba koja bi nam ih mogla pružiti je naš prijatelj Brabazon, no on je trenutno odsutan... iz opravdanih razloga. Zašto niste pozvali i Drajmondovu kao svedoka na suđenje Barnetu?

— A šta bismo time dobili? — odvrati Par osorno. — Samo brbljarije, ništa drugo osim gomile brbljarija: svako bi tvrdio svoje i međusobno bi se optuživali. Uostalom, Barnetov je slučaj prilično jasan. Posle onog što sam video sopstvenim očima drugi dokazi nisu ni potrebni.

Džejl je razmišljao namrštena čela.

— Pitam se... promrmljao je sebi u bradu.

— Šta se pitate?

— Pitam se da li bi nam ta devojka mogla reći o Grimiznom Krugu nešto više od onoga što već znamo. Dolazim u iskušenje da je zaposlim...

Par je promrsio nešto nerazgovetno.

— Znam — produži Džejl — mislite da sam poludeo. Ali moje se ludilo još kreće u granicama razuma. U mom preduzeću nema ničeg vrednog što bi se isplatilo ukrasti, a bila bi mi celog dana na oku. Ako je stvarno povezana s Grimiznim Krugom, brzo bih to otkrio.

— Zašto ste je uhvatili za ruku? — upita Par.

— Baš zbog toga što me zanima — odgovori Džejl kroz smeh. — Želeo sam da dobijem sopstveni utisak o njoj i tim sam ga dodirom dobio. U njenom životu mora da postoji neka mračna, zla snaga; ta devojka ne deluje svojom nezavisnom voljom. Mora da iza njenih postupaka postoji...

— Grimizni Krug — upade Par pomalo podrugljivim glasom.

— Ko zna — Džejl je bio ozbiljan. — Kako bnlo da bilo, potražiću tu devojku.

Istog se poslepodneva našao u stanu na Marilbon Rodu. Sobarica ga je uvela u lepu dnevnu sobu, a čas kasnije se pojavila Talija i pozdravila ga blede se osmehnuvši.

— Oh, to ste vi gospodine Džejl? I vi ste došli da mi date neki dobar savet, zar ne? — veselo ga je posmatrala.

— Pa, ne baš sasvim. Došao sam da vam ponudim posao — nasmejao se Džejl.

Talija je zakolutila očima.

— Potrebna vam je pomoćnica? — živahno upita. — Ah, razumem, vi ste od onih koji smatraju da se klin klinom izbija: da se ulovi jedan lopov potreban je drugi lopov, zar ne? Ili vam je pao na pamet novi način da me preobratite? Da samo znate koliko njih bi to želeli da učine!

Sela je na stoličicu ispred pijanina i prekrstila ruke na leđima. Džejlu je bilo jasno da ga zadirkuje.

— Ali zašto kradete, gospođice? — upita je.

— Jer ne mogu drugačije — spremno odgovori devojka. — Zar mislite da je kleptomanija isključiva povlastica vladajuće klase?

— Kakvo zadovoljstvo pronalazite u tome? — Džejl je bio uporan. — Pazite, gospođice, ne pitam vas to iz čiste radoznalosti, nego isključivo kao proučavalac ljudske prirode.

Širokim pokretom ruke je pokazala bko sebe.

— Zadovoljstvo mi je da imam udobni stan, prvorazrednu sobaricu i sigurnost da neću umreti od gladi. Zar je potrebno još nešto?

— Ne, nije — odgovori Džejl sa smeškom na usnama — Potrebna mi je sekretarica, osoba u koju se mogu pouzdati. Moji se poslovi svakog dana sve više proširuju i ne dospevam više sam da odgovaram na poštu. Moram vam takođe reći — nastavi šaljivim tonom — da u mojoj firmi nećete imati mnogo prilike da se prepustite svom poroku... Razumete, zar ne? Na svaki način, spreman sam da se upustim u taj rizik.

Posmatrajući ga netremice razmišljala je o njegovom predlogu. Najzad reče:

— Ako ste vi spremni da se upustite u taj rizik, ja se slažem. Gde je vaša firma?

Dao joj je adresu.

— Biću tamo sutra u deset... U redu? Dobro sakrijte vašu čekovnu knjižicu i ne *ostavljajte* sitniš naokolo.

„Neobične li devojke!“ mislio je Džejl vraćajući se u centar grada.

U svom se životu susretao s različitim vrstama prestupnika i psihologiju kriminalaca je poznavao bolje nego Par, ali ovu devojku nije uspeo da odgonetne.

Njegove misli su zatim skrenule na Para: bilo mu je poznato kako mu pretilo da padne u nemilost i pitao se do kada će ga Skotland Yard još podnositi jer je i treći put zakazao u borbi protiv Grimiznog Kruga.

Nije bilo ništa čudno da je i sam Par te večeri razmišljao o istoj stvari, Vrativši se u svoju kancelariju na pisaćem stolu je pronašao šturu službenu poruku. Njegove su se usne nezadovoljno iskrivile dok je čitao ta dva suvoparna retka. A to nije još bilo ništa; ono najgore tek će doći. Bojao se toga, i to s razlogom.

Sledećeg je jutra odlučio da poseti Frojenta, no kad je stigao pronašao je tamo Džejla.

Nije više bila nikakva tajna da se lov na Grimizni Krug pretvorio u dvoboj između ta dva čoveka, toliko međusobno različita. U uredništvima novina njihovo je takmičenje postalo javna tajna. Svi su bili uvereni da je neizbežna inspektorova propast posledica ne toliko nekažnjenih zločina Grimiznog Kruga, koliko uspeha njegovog spretnijeg takmičara. Džejl je znao za to i, pošteno govoreći, svim se snagama trudio da razbije to uverenje, no njegovi su pokušaji ostali bez rezultata.

Uprkos svojoj neizlečivoj škrtosti i masnom honoraru koji je tražio Džejl, Frojent je požurio da unajmi njegove usluge čim je primio nalog Grimiznog Kruga.

— Gospodin Frojent je odlučio da plati — obratio se Džejl inspektoru idući mu u susret,

— A šta drugo da učinim? Prisiljen sam da platim — gušio se Frojent od besa.

Par je zapazio, da Frojent izgleda kao da je ovih nekoliko dana ostario deset godina: njegovo je lice bilo još mršavije i bleđe, činilo se da se osušio kao smokva.

Kad policija dopušta toj prokletoj bandi da ugrožava živote poštenih građana i nije im u stanju da garantuje za njihov život — nastavio je očajni Frojent — šta nam drugo preostaje nego da platimo? I mom prijatelju Pindlu su takođe zapretili, i on je platio. Ja ne mogu da podnesem više ni jedan dan tog straha.

Koračao je gore-dole sobom krajnje uzbuđen.

— Gospodin Frojent će platiti — ponovi Džejl polako — ali mislim da je Grimizni Krug ovog puta preterao u svojoj drskosti.

— Kako to mislite? — upita Par.

— Hoćete li mi dodati onu poruku, gospodine Frojent? — zamoli Džejl.

Otvorivši nervozno jednu fioku Frojent izvuče iz nje list papira i grubo ga baci na sto.

— Kada je stiglo? — upita Par koji je pokupivši pismo smesta uočio znak Grimiznog Kruga.

— Jutrošnjom oštom.

Par je obratio pažnju tekstu u unutrašnjosti kruga:

Doći ćemo po novac u kancelariju Derika Džejla, u petak u 15.30 sati. Serijski brojevi novčanica ne smeju biši u nizu. Ako ne dobijemo novac u skladu s našim uputstvima, umrećete još iste večeri.

Par je dva puta pročitao poruku i tek tada rekao:

— Tim bolje. To pojednostavljuje stvar. Oni neće doći.

— Ja, naprotiv, verujem da će doći — odvrati Džejl mirno — ali ja ću ih spremno dočekati. Želeo bih da mi i vi u tome pomognete, gospodine Par.

— Možete računata na mene — odgovori inspektor ponosno. — Ali uveren sam da neće doći.

— U tome se niako ne bih mogao složiti s vama — reče Džejl. — Ko god da stoji iza Grimiznog Kruga, bilo muškarac bilo žena, jedno mu se mora priznati: hrabrosti mu sigurno ne nedostaje. Ah, da ne zaboravim — dodao je tišim glasom — u mom ćete preduzeću naći jednu staru poznanicu.

Par mu uputi sumnjičavi pogled. Džejl se bezglasno smejao.

— Drajmondova?

Džejl potvrdno klimnu.

— Zaposlili ste je?

— Ta me devojka zanima, kao što sam vam već rekao, i imam osećaj da će nam pre ili kasnije na neki način pomoći u rešavanju ove tajne.

U tom im se trenutku približio Frojent i njih dvojica, s mnogo obzira, predoše na drugu temu.

U skladu s dogovorom, Horvi Frojent je u petak ujutru morao da ode u banku da podigne svotu koju je zatražio Grimizni Krug. Džejl bi kasnije svratio do njega po novac, a zatim bi se vratio u svoj biro da, uz pomoć inspektora Para, provede sve potrebne pripreme za dostojni doček očekivanog kurira.

Kasnije, na putu iz kancelarije Par je slučajno prolazio mimo raskošne kuće u kojoj je, u savršenoj samoći, živeo Džek Birdmor.

Događaji prošlih nedelja snažno su uticali na mladića: od dečaka je naglo izrastao u muškarca. Nasledio je neizmerno bogatstvo, ali taj silni novac, umesto da ga učini srećnim, kao da je ugušio u njemu svako zanimanje za život. Sećanje na Taliju Drajmond predstavljalo je pravo mučenje; njena slika mu je dan i noć bila pred očima. Uzalud je sam sebi govorio da je budala, uzalud je nastojao razumno da prihvati grubu stvarnost; sve bi to nestajalo poput dima kad bi se setio devojčinog milog lika.

Između njega i inspektora Para razvilo se neobično prijateljstvo. Neko je vreme Džek gotovo prezirao tog hladnog i bezosećajnog čoveka, no zdravi razum mu je govorio kako ne može da očekuje da će jedan policijski inspektor da dopusti da njegovim postupcima upravljaju osećaji.

Inspektor se zaustavio ispred ulaza u kuću i posle trenutka oklevanja uspeo se stepenicama i pozvonio.

Sobar, koji ga je uveo u predvorje, bio je jedan od dvanaestoro slugu koji kao da su svojom tihom prisutnošću još više isticali usamljenost vlasnika kuće.

Džek je sedeo za stolom u trpezariji, ali nije imao nikakve volje za jelom.

— Izvolite, gospodine inspektore — obratio mu se ustajući. — Hoćete li da ručate sa mnom?... Ima li kakvih novosti?

— Nikakvih — odgovori Par — osim da je Frojent odlučio da plati.

— Frojent je odlučio da plati...? — Džek je začuđeno zinuo, a zatim se, prvi put posle dugog vremena, od srca nasmejao. — Nizašta na svetu ne bih želeo da se nađem u koži Grimiznog Kruga.

— Zbog čega? — upita Par dobro se zabavljajući jer je već slutio odgovor.

— Moj je siroti otac često govorio kako Frojenta zaboli srce svaki put kad mu odnesu makar i jednu paricu i da nema mira dok god ne uspe da nadoknadi. Možete biti sigurni da će se, čim ga prođe panika, svom snagom baciti u lov na Grimizni Krug i da neće odustati sve dok mu ne vrati svaki dinar koji je izvukao od njega.

— Vrlo verovatao — odvrati inspektor kroz smeh. — Ali Grimizni Krug se još nije dočepao novca.

Džek ga je zapanjeno slušao dok mu je pričao o pismu koje je primio Frojent i o Džejlovim planovima.

— Svakako se izlažu velikom riziku ako dođu po novac — primeti mladić. — Koliko god da su lukavi, ne mogu da prevare Džejla.

— To i ja kažem — složi se inspektor i, udobnije se smestivši u svojoj fotelji, prekrsti noge. — Skidam kapu Džejlu; on raspolaže sposobnostima kojima ne mogu a da se ne divim.

— Kao na primer, njegove parapsihološke moći — u Džekovom se glasu osećala blaga ironija.

— U to se baš previše ne razumem — odvrati Par — ali čini mi se da su neobične, premda ne i neobjašnjive. Ne, mislio sam na neke njegove druge vrednosti.

Zaćutao je ne objasnivši mladiću kakve je to vrednosti imao na umu. Tek je sada Džek uočio da dobri Par nije baš posebno raspoložen.

— Dave vas oni iz Skotland Jarda, zar ne, gospodine Par? — tiho ga upita. — Ta nedodrljivost kojom je obdaren Grimizni Krug dovodi ih u očajanje...

— Gačno tako — odgovori inspektor uzdahnuvši. — U ovom trenutku baš ne mogu reći da sam u velikoj milosti. Ali to nije ono što me muči... Ah, da ne zaboravim — produži posmatrajući Džeka nekim neobičnim pogledom — ona vaša mlada prijateljica je pronašla novi posao.

Džek se vidljivo trgnuo.

— Moja mlada prijateljica? — promuca. Ko bi to trebao biti?

— Gospođica Drajmond, naravno. Gospodin Džejl ju je zaposlio u svom preduzeću — inspektor je morao da se nasmeje videvši Džekov zapanjeni izraz lica.

— Zaposlio je Taliju Drajmond? — uzviknu Džek uznemireno.

— Kad mi je pričao o tome, u prvi čas sam mislio da se šali. Baš je neobičan taj Džejl...

— Mnogi kažu da bi trebao raditi u policiji i... — Džek je začutao, bojeći se da ne razjari svog sagovornika.

Ali Par nije ničim pokazao da je uvređen.

— Nije tako lako zaposliti se u policiji — odgovorio je smejući se. — Inače i vi biste se mogli zaposliti kod nas, gospodine Birdmore. No, šalu na stranu, naš je prijatelj zaista inteligentan. Verovatno niste očekivali da bi se jedan policijski službenik mogao povoljno izraziti o nekom privatnom detektivu — najčešće ih smatramo običnim šepRTLjama. No ja sam uveren da je Džejl vrlo inteligentan.

Ustavši, inspektor se približi prozoru kraj kojeg je stajao Džek. Zajedno su posmatrali mirnu ulicu.

— Zar nije ono gospođica Drajmond? — najednom upita inspektor Par.

— Da, to je ona — odvrati Džek kome je naglo ponestalo vazduha. — I dolazi ovamo. Ko zna...

Ne dovršivši rečenicu, istrčao je u predvorje i otvorio vrata baš u trenutku kad je devojka stavila prst na zvono.

— Oh, Talija ... kako mi je drago što vas vidim! — uzviknuo je uhvativši je za ruku. — Izvolite, uđite! Ovde je jedan vaš stari poznanik.

Upitno je podigla obrve.

— Da nije slučajno gosiodin Par?

— Pogodili ste — odvrati Džek veselo, zatvarajući ulazna vrata. — Želeli ste da razgovarate sa mnom?

— Ništa posebno gospodine Birdmore — odgovori devojka smešeći se. — Poslao me je gosiodin Džejl s molbom da mu pozajmite ključ od one vaše kuće na obali reke...

Tako razgovarajući, ušli su u salon. Susrevši nepomičan pogled inspektora Para, Talija ga pozdravi pokretom glave.

„Moj novi prijatelj joj nije baš posebno simpatičan...“ pomisli Džek Birdmor.

Objasnio je Paru razlog njene posete.

— Imam jednu malu kuću na obali reke koju je moj otac smatrao potpuno beskorisnom, pa ju je pustio da propada. Nameravao sam da je uredim, ali preduzetnik mi je rekao da bi me popravak sada

koštao više nego što cela kuća vredi. Pre nekog vremena moj je otac zadužio Brabazona da pokuša da proda kuću, pa tako bankar poznaje to mesto. Sada Džejl sumnja da se Brabazon tamo sakrio. Šta mislite o tome, inspektore? Verujete li da se sakrio baš tamo?

— Sve što znam — odvrati Par ozbiljno — je da do ovog časa Brabazon nije napustio zemlju. Ali ne verujem da bi se sakrio na neko mesto gde bismo mu lako ušli u trag. Pa ipak, nikad se ne zna. Može biti, ako ima ključ te kuće... Kakva je to kuća: gospodarska zgrada, seoska kuća?

— Nešto između kuće i skladišta. Nisam nikada bio tamo, ali čini mi se da je to jedna od onih starih građevina od pre dvesta godina, iz vremena kad su trgovci imali običaj da žive na mestu gde su obavljali svoje poslove.

Otvorio je jednu fioku pisaćeg stola punu ključeva. Svaki je ključ na sebi imao ceduljicu.

— Evo ga — rekao je pružajući Taliji jedan ključ — mislim da je to taj.

— Onda, gospođice Draimond — počeo je, teškom mukom suzdržavajući osećaje koje je u njemu budila njena prisutnost — kako ste se snašli na novom radnom mestu?

Devojka se bledo osmehnula.

— Podnošljivo je, čak i zabavno, premda nema previše iskušenja — odgovori gledajući ispod oka inspektora Para. — Uostalom, nisam se još stigla da priviknem, pošto sam tek jutros počela da radim. Ne, ne, gospodine Par; neću vam više stvarati neprilike; najvredniji predmet u toj firmi je jedan srebrni pritiskivač za papir. Čak ne moram da nosim pisma na poštu jer je kancelarija opremljena u američkom stilu: Jedna se cev spušta od sobe gospodina Džejla ravno do poštanskog sandučeta u predvorju zgrade i tamo se ubacuju pošiljke. Takve novotarije mi nikako ne odgovaraju. Premda se trudila, novotarije mi nikako ne odgovaraju.

— Vi ste prava drznica! — odgovori joj Par, no u njegovom glasu nije bilo ljugnje. — Uprkos svemu, uveren sam da u vama još ima tračak poštenja...

Posle ove primedbe devojka više nije mogla da obuzda smeh; smejala se i smejala, sve dok joj nisu navrle suze na oči. Džek je zaključio da mu je ovaj pošten inspektor sve simpatičniji.

No Paru, čini se, nije bilo do smeha kao njima.

— Čuvajte se — dodao je potpuno ozbiljno. — Dobro se čuvajte.

— Oh, ne brinite se, gospodine Par. Čuvaću se — odvrati devojka — ali ako se uprkos tome opet nađem u nevolji, obećavam da ću se smesta obratiti vama.

— Nadam se od sveg srca da ćete to učiniti — odgovori inspektor — ali ipak sumnjam...

21

Vrativši se u kancelariju Talija je našla Derika Džejla kako pregleda brdo pošte na koju je trebalo odgovoriti.

— Jeste li dobili ključ? Puno hvala, samo ga stavite na sto. Bilo bi bolje da vi odgovorite na sva ova pisma. To su pisma mladih ljudi koji bi želeli da postanu privatni detektivi pa me pitaju za savet... Ovde negde ćete pronaći uzorak odgovora, poslužite se njime i vi se potpišite. A ovoj gospođi — produži dobacivši joj jedno pismo — odgovorite da sam suviše zauzet da bih prihvatio posao koji mi nudi.

Dohvatio je ključ sa stola i nekoliko časaka ga zadržao u ruci:

— Sreli ste gospodina Para? — upita.

Ona se nasmejala.

— Vi me upravo plašite, gospodine Džejl — odgovori, — Da, srela sam gospodina Para, ali kako ste to pogodili?

Džejl je smešeći se odmahnuo glavom.

— To je vrlo jednostavno. Ja nisam ništa zaslužniji za tu svoju sposobnost nego vi za svoju lepotu, ili za one vaše sklonosti da... moglo bi se reći, uzmete stvari tamo gde ih nađete.

Nije mu odmah odgovorila.

— Ali ja se još mogu popraviti... — konačno reče.

— Oh, naravno, vi ćete se s vremenom popraviti— prihvati Džejl sa žarom. — Zanimajte me... veoma me zanimajte.

Otpusti je pokretom glave.

Devojka se potpuno posvetila poslu i besno je udarala po svojoj pisaćoj mašini kad se posle nekog vremena Džejl pojavio na vratima.

— Molim vas, nazovite inspektora Para — rekao joj je. — Njegov broj ćete naći u imeniku.

Međutim, gospodina Para nije bilo u kancelariji. Uspela je da ga pronađe tek pola sata kasnije i odmah prebacila vezu u Džejlovu kancelariju.

— Jeste li to vi, Par? — upita Džejl.

Kroz pritvorena vrata je mogla da čuje njegov glas.

— Idem u onu kuću na reci... Birdmor mi je dao ključ... Hteo bih malo da pogledam naokolo. Mislim da se tamo krije Brabazon... Da? Izvrsno. Posle ručka... Možete li doći u pola tri?

Talija Drajmond je slušala i usput pravila stenografske beleške na komadiću papira.

U pola tri je stigao Par.

Ona ga nije videla jer se poslužio vratima koja iz hodnika vode pravo u Džejlovu kancelariju, ali odmah je prepoznala njegov ptas.

Samo nekoliko minuta kasnije dva su muškarca zajedno napustila kancelariju.

Talija je pričekala da zvuk njihovih koraka utihne, a zatim je uzela jedan obrazac za telegram i adresiravši ga na Džonsona, Mildred Strit, Siti, napisala:

Derik Džejl otišao radi istrage u Birdmorovu kuću na obali reke.

Talija Drajmond je zaista bila vrlo, vrlo savesna osoba.

Kuća na reci je bila hrpa jada smeštena nedaleko od malog mosta i na prvi je pogled odavala utisak potpune napuštenosti. Gat i stepenište pristaništa gotovo su sasvim istrunuli, grudobran je duboko utonuo u vodu, a dvorište je bilo puno korova.

Otvorivši vrtna vrata našli su se na putu koji je vodio od puta do obale reke. Visoka trava i koprive bili su gotovo nepremostiva zapreka, i oni su se jedva probijali napred.

Sama kuća je u svoje vreme nesumnjivo bila vrlo slikovita, ali sada, sa svojim niskim, iskrivljenim prozorima trulih i crvotočnih okvira i bezbojnim zidovima kao da je potpuno utonula u pustoš koja ju je okruživala i stopila se s njom. Sa strane se jedna nadstrešnica pružala sve do pristaništa, a zidovi i dobar deo krova bili su urušeni, verovatno od neke zalutale avionske bombe za vreme rata.

— Veselog li mesta! — uzviknu Džejl s teškom mukom doprevši do ulaznih vrata. — Sad mi se čini manje verovatnim da ga je Brabazon izabrao za svoje sklonište.

Inspektor Par ga je sledio ne progovorivši ni reči.

Ušli su u prašni hodnž pun paučine koja je visila sa plafona. U kući je vladala potpuna tišina.

Na brzinu su prošli svim sobama ne našavši ni traga beguncu.

— Postoji i tavan — reče Džejl pokazujući stepenice koje su vodile do otvora na plafonu.

Popevši se stepenicama odgurnuo je poklopac otvora i nestao na tavanu.

Par je iznad sebe čuo njegove korake. Uskoro je Džejl sišao.

— Nema ničeg — rekao je zatvarajući poklopac. — Nisam ni očekivao da ću nešto otkriti — odvratio mu je Par sledeći ga hodnikom do izlaza.

Ponovo su prošli dvorištem obraslim korovom i stigli do vrtnih vrata.

...Kroz prašni tavanski prozorčić jedan ih je čovek pratio pogledom. Njegove su oči bile pune straha, a sudeći po dugoj bradi, nije se brijao već nekoliko dana. Ni njegovi najbolji prijatelji ne bi u tom čoveku prepoznali gospodina Brabazona, jednog od najvažnijih londonskih bankara.

— Vi ste glupan, moj gospodine, obični glupan i idiot. Uvek sam vas smatrao vešt看im detektivom, a vi ste, u stvari, obična budala.

I inače uvek mrzovoljni Frojent bio je sada posebno loše raspoložen, a razlog tome nije bilo teško pogoditi. Pred njim se na pisaćem stolu nalazila gomila novčanica i pri pomisli da bi mogao da ostane bez tog silnog novca jadni je Harvi preživljavao smrtne muke.

No, srećom, Derik Džejl se nije tako lako vređao.

— Možda i jesam — hladno mu je odgovorio. — Ali, dragi gospodine Frojent, želim da obavim stvari na svoj način i ne dopuštam da se iko meša u moj posao. Ako je istina ono što verujem, a to je da nas ta devojka može odvesti do Grimiznog Kruga, ja ću joj dati posao.

— Zapamtite šta vam kažem — nastavio je Frojent preteći mašuci prstom pred Džejlovim nosom — ta devojka pripada bandi, uveren sam u to. Uostalom, videćete i sami da će nju poslati io novac.

— U tom se slučaju nemate čega bojati, Biće smesta uhapšena — odvratil Dejl. — Verujte mi, gospodine Frojent, ne nameravam ni trenutka da skinem pogled s tih novčanica i ako ih se Grimizni Krug uspe dočepati, biće to mojom, a ne vašom krivicom. Moja je dužnost da sačuvam vaš život i da vas oslobodim pretnji Grimiznog Kruga koje vam vise nad glavom, a to mogu učiniti samo ako privučem njihovu pažnju na sebe.

— Tako je, imate pravo — Frojent se malo udobrovoljio. — To je ispravan pristup, Džejle. Samo vi uradite kako smatrate da je najbolje. Vidim da niste tako nesposobni kako sam se bojao.

Još jednom je nežno pomilovao novčanice, a zatim ih je zatvorio u jednu veliku kovertu koju je teška srca predao Džejlu. Detektiv je mirno spustio paketić u svoj džep.

Već je bio na vratima kad ga je stari škrtac pozvao nazad.

— Zar nema vesti ni o Brabazonu? Taj me je mangup prevario za najmanje dve hiljade funti koje sam ja, glupan, uložio u neki posao što ga je predložio Marl.

— Jeste li dobro poznavali Marla? — upitao je Džejl još uvek stojeći na pragu.

— Ne, samo znam da je bio pokvarenjak.

— Zar ne znate o njemu ništa više od onoga što je uopšte poznato? Na primer, ko je on bio, u stvari? Odakle je došao?

— Iz Francuske, verujem, ali ne znam baš mnogo o tome — odgovori Frojent. — Stari Birdmor me upoznao s njim. O njemu su se pričale čudne stvari: čini se da je u Francuskoj počinio neke prevare, pa su ga zatvorili ... Ali ja iz principa nikad ne verujem brbljarijama. Nekoliko se puta Marl pokazao vrlo korisnim i uvek kad smo zajedno ulagali novac omogućio mi je da dobro zaradim.

Džejl se nasmešio: pomislio je da bi u tom slučaju taj odvratni škrtac mogao oprostiti Marlu što je ovaj put njegovom krivicom pretrpeo gubitak.

Vrativši se u kancelariju, Džejl je tamo već pronašao inspektora Para i Džeka Birdmora koji su ga čekali. Nije očekivao mladićevu posetu, ali nije bio iznenađen: znao je da je došao radi Talije Drajmond. Džejl im vrlo obzirno objasni zašto njegova sekretarica nije prisutna.

— Mislio sam da će biti bolje ako pošaljem gospođicu kući. Ne bih hteo da bude umešana u ono što će se danas ovde dogoditi. Moglo bi doći do gužve i... — okrenuo se Džeku Birdmoru — ...nadam se da ste računali s tim, gospodine Birdmore.

— Bilo bi mi žao da se ništa ne dogodi — živahno odvrati Džek.

— Kakav je vaš plan, Džejl? — upita Par.

— Otići ću u svoju kancelariju nešto pre dolaska kurira. Zaključaću oboja vrata: ona koja vode u hodnik i ona koja povezuju ove dve sobe. Dakako, vi ćete sami zaključati ova druga vrata, jer ću ključ ostaviti s vaše strane. Verujem da ćemo najlakše sprečiti moguća iznenađenja ako ja ostanem tako zaključan u sobi sve do dolaska kurira. Kad začujete kucanje i ja odem da otvorim vrata, znaćete da je naš posetilac stigao. Kada zatvorim vrata za njim, izađite i proverite hodnik.

— Zvuči jednostavno — reče Par s odobravanjem. Zatim pošeda kroz prozor i mahnu svojom maramicom.

— Vidim da ste na sve misliš — reče mu Džejl. — Koliko ljudi imate?

— Osamdesetak — odvrati Par. — Ima ih dovoljno da opkole celo područje.

— Imajmo na umu da Grimizni Krug može poslati i neko običio trčkaralo — produži Džejl. — U tom slučaju moramo biti spremni da ga sledimo i da ga naši ljudi ni trenutka ne ispuštaju s očiju. Moj je cilj da novac dospe u ruke Grimiznog Kruga, posebno u njegove ruke. To je ono najbitnije.

— Slažem se — odvrati Par. — Ja i dalje verujem da dotični gospodin, ili šta već je, neće lično doći ovamo. Mogu li časkom da pregledam vašu kancelariju?

Džejl je potvrdno klimnuo.

Bila je to lepa svetla prostorija samo s jednim velikim prozorom. Par je na brzinu pregleda; otvori veliki ormar u ćošku i ustanovi da u njemu nema ničega osim nekog starog kaputa.

— Nemojte se ljutiti, gospodine Džejl — reče zatim, izvinjavajući se — ali želeo bih da načas izađete iz kancelarije. Znao, nelagodno se osećam kad me neko posmatra.

Nasmejavši se, Džejl ga poslušao i Par zatvori vrata za njim. Ostavši sam u kancelariji, inspektor otvori i ona druga vrata i baci pogled niz hodnik. Uskoro zatim dva muškarca u susednoj sobi čuli su kako zatvara i ta vrata.

— Sada slobodno možete ući — reče im Par. — Video sam sve što sam želeo da vidim.

Kancelarija je bila jednostavna ali dobro nameštena. Nalazila se tu i široki kamin koji, premda je dan bio prohladan, nije bio naložen.

— Ne verujem baš da će se spustiti kroz dimnjak — nasmeja se Džejl videvši inspektorov zabrinuti izraz. — Nikada ne ložim u kancelariji, ja sam smrtnik tople krvi i retko kad mi je hladno.

Džek, koji je uzbuđeno pratio sve ove pripreme, dohvati Džejlov mali pištolj s pisaćeg stola i pomno ga ispita.

— Pazite — doviknu mu Džejl — okidač je vrlo osetljiv.

Izvadivši iz džepa koverat s Frojentovim novcem položi ga na sto pored pištolja. Zatim pogleda na sat.

— A sada — reče — ako želimo da uradimo sve kako treba, biće bolje da vi, gospodo, pređete u drugu sobu i da zatvorimo ovaj ulaz.

Govoreći to zaključao je vrata koja su vodila u hodnik.

— Ovo je vrlo uzbudljiv trenutak — reče Džek tihim glasom.

— Samo da ne postane suviše uzbudljiv — doda Džejl.

Pošto su izašli iz kancelarije, Par i Džek zaključaju za sobom vrata i sednu. Džek je nesvesno seo na mesto gospođice Drajmond i kad je to primetio njegovim je telom prošao drhtaj. No i bez toga su njegove misli neprestano skretale na nju.

Pitao se je li stvarno istina da ona pripada Grimiznom Krugu. Par mu je to jasno dao do znanja, ali mladić nije mogao da poveruje u to. Nije želeo da veruje svojim očima ni svom zdravom razumu i umesto da nestane, njegova je ljubav prema devojci bila svakim danom sve jača. Uveravao je sam sebe da je Talija jedno potpuno drugačije biće, različito od svih ostalih ljudi, pa čak da je i kriva...

Podigao je oči i susreo se s Parovim pogledom.

— Ja nemam nikakvih parapsiholoških sposobnosti — nasmešio mu se inspektor — ali mogao bih se kladiti da razmišljate o gospođici Drajmond.

— Da, zaista razmišljam o njoj — priznao je mladić. — Oh, gospodine Par, zar zaista verujete da je tako zla kakvom se čini?

— Mislite, verujem li da je ukrala Frojentovog Budu? — odvrati Par. — Ako je to ono što želite da znate, onda ste pogrešno postavili pitanje. Tu nije reč o tome verujem li ili ne verujem, ja sam u to siguran.

Džek je stisnuo šake, ali nije odgovorio. Nije se ni nadao da bi tu tvrdogaavu budalu mogao uveriti u Talijinu nevinost; ali, s druge strane, nije li bila prava ludost uporno je smatrati nevinim pošto je sama priznala svoju krivicu?

— Vas dvojica, tamo preko, bilo bi bolje da budete malo tiši — čuli su glas Derika Džejla iz druge sobe i Par je morao da prizna da je u pravu.

Utonuli su u tišinu. Čuli su kako Džejl korača kancelarijom a zatim seda. Približavao se dogovoreni čas. Par je izvadio sat iz džepa i položio ga na sto: kazaljke su pokazivale tačno 15.30. Kurir je već trebalo da stigne... Par ponovo sede očiju prikovanih za vrata kancelarije i načuli uši. Zatim se začuje neki neobični, potmul zvuk kao da se Džejl svom težinom naglo spustio na stolicu.

Par je skočio na noge.

— Šta je to bilo? — viknu.

— Ništa — odgovori mu Džejlov glas. — Spotaknuo sam se o nešto... Budite bez brige.

Ponovo su seli. Prošlo je pet minuta.

— Je li sve u redu, Džejl? — zapita Par.

Nije bilo odgovora.

— Džejl — zovnu glasnije — čujete li me?

Niko mu ne odgovori. Tada Par nasrne na vrata i izbije ih iz vratnica. Džek ga je pratio u stopu.

Prizor koji su ugledali skamenio bi i mnogo iskusnijeg policajca no što je inspektor Par.

Ispružen na podu, s lisicama na rukama, nogu zavezanih užetom i s peškirom preko lica ležao je Derik Džejl.

Prozor je bio otvoren, a u vazduhu se osećao snažni miris etera i hloroforma. Koverat s novčanicama, koji su ostavili na pisaćem stolu, nestao je.

Trenutak kasnije iz zgrade je izašao jedan stari poštar s torbom na leđima. Policajci na straži nisu se osvrtnali na njega i on je nesmetano prošao.

23

Sagnuvši se, inspektor Par je strgao s Džejlovog lica peškir natopljen omamljujućim sredstvima.

Začas je Džejl otvorio oči i osvrnuo se oko sebe.

— Šta je to bilo? — upita zaplićući jezikom.

Niko mu nije odgovorio. Par je bio zauzet skidanjem lisica s njegovih ruku, a Džek se posvetio otpetljavanju užeta koje je sputavalo njegove noge. Pomogli su mu da ustane i otpratili ga do fotelje.

— Šta se dogodilo? — ponovo upita Džejl prelazeći rukom preko čela.

— To bih i ja želeo da znam — s uzdahom mu odgovori Par. — Gde li su samo nestali?

Džejl odmahnu glavom.

— Ne znam, ne sećam se — odvrati — Vrata su zaključana?

Džek otrča do vrata: bila su zaključana, a ključ je bio s unutrašnje strane. Tim putem očito nisu otišli...

Prozor je bio otvoren... Par je to primetio čim je ušao u sobu. U dva koraka je bio kod prozora i pogledao dole: od zemlje ga je delilo svojih dvadeset i pet metara, a nije bilo ni traga nekom stubištu ni bilo čemu drugom što bi moglo poslužiti za bekstvo.

— Nemam pojma šta se dogodilo — nastavio je Džejl čim je malo došao k sebi. — Sedeo sam ovde kad mi je najednm u lice doletela neka krpa i zgrabile me dve snažne ruke tako da se nisam mogao ni pomaknuti. Pre no što sam stigao viknuti, izgubio sam svest.

— Jeste li čuli kako vas dozivam? — upita Par.

Džejl ponovo odmahnu glavom.

— Pa ipak, gospodine Džejl — umešao se Džek — kad smo začuli neki čudni zvuk iz vašeg ureda, inspektor vas je nazvao i pitao vas šta se dogodilo, a vi ste odgovorili da ste se spotakli.

— Ne, ja vam nisam odgovorio — odvrati Džejl. — Ne sećam se ničega, sve od trenutka kad mi je u lice doleteo taj peškir, pa do časa kad ste me pronašli.

Inspektor Par je još bio kod prozora. Micao je roletne gore-dole i proučavao prozorsku dasku. Kad se konačno okrenuo prema njima na usnama mu je titrao zagonetni osmeh.

— Nikada dosad nisam video nešto tako prepredeno — podsmehnuo se sebi u bradu.

Džek je osetio kako u njemu oživljavaju ostaci stare mržnje prema tom grubom pajkanu.

— Ne vidim u čemu je ta silna prepredenost — suvo je rekao — a još manje vidim u tome nešto smešno. Na kraju krajeva, gotovo su ubili jadnoga gospodina Džejla, i to nama pred nosom.

— Rekao sam da je to bio prepredeni potez i ponavljam to — odvrati Par tvrdoglavo. — Idem sada da pogledam šta imaju da mi kažu ljudi koje sam ostavio u predvorju.

Ali policajci koji su čuvali stražu na izlazu iz zgrade nisu mu imali bogzna šta reći: nije ušao ni izašao niko osim jednog poštara.

— Ah... osim jednog poštara? — ponovio je Par sumnjičavo. — Pa da... svakako, morao je to biti poštar. To je sve, naredniče, možete poslati svoje ljude kući.

Džejl se bio već potpuno oporavio i sada je sedeo za pisaćim stolom s glavom među rukama.

— Ovoga je puta krivica isključivo moja — rekao je Paru.

— Vama ne mogu ništa prebaciti. Još ne razumem kako se to moglo dogoditi; kako su uspeli da uđu kroz taj prozor i skoče na mene a da ih nisam ni čuo ni video.

— Sedeli ste leđima okrenuti prozoru?

— Nisam ni pomišljao na prozor, seo sam tako da mogu da držim na oku oboja vrata.

— Jeste li okrenuli leđa kaminu?

— Ne, nemoguće je da su onuda sišli — odvrati Džejl odmahujući glavom. — U celoj svojoj karijeri nisam naišao na nešto tako neverovatno; to je veća zagonetka i od same tajne Grimiznog Kruga. Moram smesta da pođem gospodinu Frojentu i da javim mu šta se dogodilo — dodao je polako ustajući — a vi, gospodine Par, dobro biste učinili da pođete sa mnom; imam osećaj da će mi zatrebati vaša moralna podrška. Stari će pobesneti...

Zajedno su napustili kancelariju. Džejl je zaključao jedna i druga vrata i stavio ključeve u džep.

Kad bismo rekli da je Frojent pomahnitao saznajući da je ostao bez novca, bilo bi to još preblago rečeno. Divljao je kao opsednut i galamio:

— Rekli ste mi, svečano ste mi obećali, da ćete mi vratiti moj novac, a sada dolazite bez novca i meljete o tome kako ste bili napadnuti, omamljeni i šta ti ga ja znam... To je ludo! A vi, Par, gde ste vi bili?

— Ja sam takođe bio prisutan — odgovori inspektor — i mogu potvrditi da Džejl govori istinu.

Frojentov se bes iznenada stišao. Bilo je to tako neočekivano da je njegov sada mirni glas u poređenju s prethodnim mahnitanjem delovao upravo potresno.

— Dobro, dakle — rekao je. — Ako je tako, tu se više ništa ne da uraditi. Grimizni Krug je dobio svoj novac, a sve ostalo nije važno. Vrlo sam vam zahvalan, Džejle. Slobodno mi pošaljite račun.

Tim rečima ih je otpustio i oni su se pridružili Džeku koji ih je čekao na ulici.

— Časna reč, ovo prelazi granice mog poimanja— uzviknu Par. — U prvi čas sam pomislio da će ga udariti kap, a onda... Jeste li videli tu iznenadnu promenu?

Džejl je primetio naglu promenu u Frojentovom ponašanju, ali ni on je nije mogao objasniti.

Ni Par, ni Džejl nisu mogli da znaju šta se u tom trenutku vrzmalo po Frojentovoj pameti, kakva grozničava misao ga je opsedala, kakva zapanjujuća sumnja...!

— A sada — reče Par još uvek dobre volje — budući da sam vam pružio svu svoju moralnu podršku kao što ste me zamolili, nadam se, gospodine Džejl, da ćete mi uzvratiti istom merom. U Skotland Jardu se ionako već osećam kao riba na suvom, pođite, molim vas, ga mnom do glavnog komesara da mu zajedno ispričamo šta se dogodilo.

Kancelarija Derika Džejla bila je napuštena i tiha. Deset minuta pošto je utihnuo zvuk lifta kojim su se trojica prijatelja spustila u prizemlje, tišinu je prekinulo škljocanje neke brave. Vrata velikog ormana u Džejllovoj radnoj sobi su se polako otvorila i izašla je Talija Drajmond.

Zatvorila je orman i pomalo zbunjena na trenutak zastala posmatrajući sobu.

Zatim je iz džepa izvadila ključ i otključala vrata. Izašavši u hodnik ponovo ih je zaključala za sobom i krenula niz hodnik. Nije pozvala lift nego je produžila do kraja hodnika gde su bile male stepenice koje su vodile do čuvareve sobice na zadnjem spratu i koje je, uglavnom, samo on upotrebljavao.

Talija je sišla tim stepenicama.

Na dnu stepenica nalazila su se vrata koja su vodila u susedno dvorište. Otvorila ih je i ubrzo se našla na ulici. Začas se izgubila u gomili prodavca i službenika koji su žurili pločnikom vraćajući se kući s posla.

Associated Merchants Bank je ovlašćena da ponudi nagradu od 10.000 funti svakoj osobi koja bi pružila obaveštenje što bi pomoglo da se uhapsi vođa bande poznate pod imenom Grimizni Krug.

Osim novčane nagrade, državni sekretar jamči pomilovanje (osim ako je reč o optužbi za ubistvo) svakom članu dotične bande koji pruži obaveštenje i dokaze potrebne za hvatanje osobe koja stoji iza Grimiznog Kruga.

Na svim autobuskim stanicama, na šalterima svih poštanskih firmi, na svim policijskim stanicama, taj je oglas udarao u oči crvenim slovima.

Derik Džejl je ugledao oglas na putu prema svojoj kancelariji. Pročitavši ga, nastavio je svojim putem pitajući se kakav će učinak ovaj oglas imati na manje važne članove bande koju je i sam lovio, za račun drugih.

Talija Drajmond je pročitala oglas na jednoj autobuskoj stanici dok je njen autobus stajao da bi primio nove putnike i zagonetno se nasmešila.

Ali na Harvija Frojenta taj je oglas potpuno drugačije delovao. Dok ga je čitao, njegovi su se obrazi zarumeneli, a oči živahno zasvetlucale; reklo bi se da se odjednom pomladio. Pročitao ga je idući ulicom i smesta se trkom vratio kući.

Tamo je, zatvoren u svojoj radnoj sobi, izvadio iz fioke pisaćeg stola popis serijskih brojeva novčanica koje mu je oteo Grimizni Krug. Njihovo je ispisivanje zahtevalo mnogo truda, a sada ih je starac još i vlastitom rukom prepisao na drugi list papira i priložio ga jednom pismu koje je naslovio na poznatu advokatsku kancelariju koja se bavila istragom za izgubljenim i ukradenim dragocenostima.

Zaista se ne bi moglo reći da je advokatska kancelarija Hegit uživala veliki ugled među pravnicima. Advokati i uopšteno svi koji su imali neke veze s pravosuđem nisu je spominjali sa simpatijama. Pa ipak, bila je to jedna od najzaposlenijih advokatskih kancelarija u gradu. Premda su veći deo njene klijentele bile osobe koje su živele na kraju zakona, večno održavajući ravnotežu na onoj niti što deli zakonito od nezakonitog, njene su usluge koristile čak i najuglednije trgovačke kuće kad bi htele da saznaju gde je završilo neko njihovo

blago koje bi nestalo zahvaljujući nekom varalici. Gotovo uvek, na neki tajanstveni način, Hegitovi bi uspeali da se dokopaju ptičice koja bi im davala informacije o ukradenim stvarima i u najvećem broju slučajeva uspevali bi da ih pronađu. I Harviju Frojentu je ta kancelarija u prošlosti učinila nekoliko usluga.

Sledećeg dana gospodina Frojenta je posetio jedan od ortaka advokatske kancelarije Hegit, gospodin Džejms Hegit, krepki čovečuljak kojeg je trenutno mučila gadna prehlada.

— Primio sam vaše pismo, gospodine Frojent — rekao je — i uveren sam da te novčanice neće biti puštene u opticaj na neki od uobičajenih načina.

Začutao je i obliznuo usne nastojeći da izbegne Frojentov pogled.

Stari škrtac se iskezio na njega svojim velikim zubima.

— Stvar je u tome... — nastavio je Hegit oklevajući — ...da je najbolji stručnjak za operacije te vrste... nestao, pa prema tome neću nikome naškoditi ako ga sada spomenem...

— Ko je to bio? — upita Frojent sa zlobnom znatiželjom. — Brabazon, iz banke Brabazon? — još nije mogao da veruje.

— Baš on — potvrdi Hegit. — Mirne duše možemo reći da u celom Londonu nema čoveka kroz čije je ruke prošlo više ukradenog novca. Novac je prolazio kroz njegovu banku, a da niko nije imao pojma o tome. Mnogo je poslovaio s inostranstvom i često su tražili da menja novac u stranu valutu i obrnuto, radi izvoza. Zahvaljujući tome nije mu se bilo teško rešiti „vrućih“ novčanica. Mi smo znali ko stoji iza toga... To jest, nismo baš znali, ali smo ozbiljno sumnjali. Valjda vam je jasno da bismo mi, kao predstavnici zakona, smesta bili prijavili čitavu stvar vlastima, samo da smo bili sigurni. U svakom slučaju, smatrao sam svojom dužnošću da vas lično obavestim da će biti vrlo teško da se uđe u trag tom novcu. Uglavnom, dobar deo ukradenog novca završi u inostranstvu gde se mnogo jednostavnije menja i mnogo ga je teže pronaći ... Kažete da je to bilo delo Grimiznog Kruga?

— Čuli ste za njih? — spremno uskoči Frojent.

— Nisam nikada imao posla s njima — odgovori Hegit — ali, svakako, znam ponešto o njima. Vrlo su sposobni, to im se mora priznati. I naša poštenjačina, Brabazon, svesno ili nesvesno, verovatno je radio za njih. Ako je moja pretpostavka tačna, onda je

očigledno da se sad nailaze na sto čuda kako da se reše opasnih novčanica. Naime, ukradenim novčanicama se teško ulazi u trag tek kad prođu kroz ruke sposobnog posrednika. Šta treba da učinim, gospodine Frojent, ako uđem u trag jednoj od vaših novčanica i otkrijem osobu koja ju je pustila u opticaj. — U tom slučaju me smesta obavestite, samo mene lično — odgovori Frojent. — Ali imajte na umu da je reč o stvarima o kojima možda zavisi moj život: ako Grimizni Krug kojim slučajem dozna da nastojim da vratim svoj novac, nema mi spasa.

To je bilo i Hegitovo mišljenje. Grimizni Krug ga je očito zanimao pa je otezao razgovor sve dok nije, vrlo vešto, a da to Frojent nije primetio, uspeo iz starca da izvuče sve što mu je bilo poznato.

— To je nešto novo, potpuno *novo* u svetu zločina — zaključio je na kraju Džejms Hegit. — U Sjedinjenim Državama su takve ucene pod pretnjom smrću gotovo svakodnevna pojava, ali nikada ne bih poverovao da je to i kod nas moguće. Način na koji Grimizni Krug uspeva ostati neotkriven upravo je iznenađujući. Ako mene pitate, mislim da jedna takva organizacija zavisi od jednog jedinog čoveka; on se služi velikim brojem ljudi koji se međusobno ne poznaju i svakome poverava poseban zadatak. Kad ne bi bilo tako, bio bi već odavno otkriven. Polazi mu za rukom da ne bude uhvaćen samo zahvaljujući tome što ga ljudi koji rade za njega uopšte ne poznaju.

Ustao je i dohvatio svoj šešir, no na vratima je još jednom zastao i dodao:

— Kad smo već kod toga, gospodine Frojent, vi ste poznavali gospodina Marla, zar ne? Jedan naš klijent, neki Barnet je optužen da je provalio u njegovu kuću. Možda ste već čuli nešto o tome?

Frojent nije znao ništa o Barnetovim nezgodama, ali poznavao je Feliksa Marla i zanimao se za sve u vezi s njim isto tako kao što se njegov pravni zastupnik zanimao za Grimizni Krug.

— Poznavao sam Marla — odgovorio je. — Zašto me to pitate?

Čovečuljak se nasmešio.

— Bio je neobičan čovek, taj Marl, i na neki način vrlo zanimljiv. Svojevremeno je pripadao jednoj bandi kriminalaca koja je opljačkala skoro sve francuske banke ... Naravno, vama to nije bilo poznato, gospodine Frojent. Danas je kod mene bio njegov advokat... Čini se da se pojavila neka gospođa Marl koja polaže pravo na nasleđstvo

iza svog supruga i ispričala brdo zanimljivih stvari... U Francuskoj, pre mnogo godina, on i jedan Englez, neki Lightman, počinili su razna zlodela sve dok ih nisu uhvatili. Obojica je trebalo da bucu pogubljeni, no Marl je propevao pa je tako, bar kako mi je rečeno, samo Lightmanu odletela glava.

— Vidi, vidi, kakva li je popggenjačina bio taj Marl! — uzviknu Frojent podrugljivo.

Čovečuljak je napućio usne.

— Šta ćete... — rekao je. — Ko zna šta bi se sve saznalo o mnogim poštenim ljudima kad bi sve njihove tajne izašle na svetlo dana.

Harvi Frojent se namrštio, nije mu se svidela ta primedba jer je u svakoj prilici voleo da se hvali da je njegov život otvorena knjiga... Knjiga računa, uglavnom.

Zaista, ovaj je dan obilovao novostima! Brabazon, posrednik u prometu ukradenim novcem; Marl, bivši pljačkaš i kažnjenik... Pitao se kako li se to Feliks Marl uspeo tako brzo osloboditi kazne koja mu je bila dosuđena i koja verovatno nije bila tako mala?... Mogao je da zahvali providnosti da njegovi poslovni odnosi s tim lopovom nad lopovima nisu još gore završili.

Presvukao se i krenuo u svoj klub na večeru.

Prolazeći Pal Malom, njegov automobil je prošao pored osvetljene autobuske stanice. Ugledavši oglas, s bolom u srcu se prisetio da je večeras za četrdeset hiljada funti siromašniji nego tog istog jutra...

— Nagrada od deset hiljada funti — promrmljao je. — Ali ko će imati dovoljno hrabrosti da postane uhoda? Verujem da se to ni sam Brabazon ne bi usudio.

Očito nije dovoljno dobro poznavao bankara Brabazona.

Bankar Brabazon je sedeo u pustoj sobi u potkrovlju kuće na obali reke. Polako je jeo veliki komad hleba i sira.

Bio je još u istom onom odelu koje je imao na sebi u trenutku kad je primio vest da mora da beži. Njegov je sako sada bio prekriven prašinom, sav izmrljan i zgužvan; njegova elegantna bela košulja čiju je kravatu negde izgubio, bila je sada potpuno siva; sve u svemu predstavljao je vrlo žalosnu i grotesknu pojavu. Njegovo žuto lice zadobilo je neki zelenkasti odsjaj, verovatno zbog crne čekinjaste brade koja je svakim danom bivala sve duža.

Nije kod sebe imao baš ništa što bi bar donekle moglo da olakša njegov položaj. Osim odela koje je imao na sebi imao je samo kaput i pusteni šešir, a od rublja je imao samo dve maramice koje je pronašao u džepu.

Prva dvadeset i četiri sata posle svog bekstva proveo je bez hrane, ali kako je bio uzbuđen nije to ni osetio. U toku sledeće noći neka je nepoznata ruka ostavila u njegovom skloništu korpu punu zaliha koje su sada bile gotovo iscrpljene.

Jednu nedelju provedenu u neudobnoj samoći ove rupe, u stanju u kojem se nalazio i s najboljim izgledima za poduži boravak u zatvoru ako bude uhvaćen — bilo je to teško iskušenje za njegove živce. Dolazak Derika Džejla koji ga je gotovo otkrio, predstavljao je udarac koji ga je dokrajčio: sada je bio iscrpljen, uništen.

U međuvremenu se smračilo. Smestio se na staroj klupi na kojoj je provodio svoje noći ispunjene morama i zatvorio oči nadajući se da će ga probuditi nepoznati dobročinitelj ponovo mu donoseći hranu. Jedva da je zadremao kad je začuo okretanje ključa u bravi ulaznih vrata i prenuo se iz sna. Polako, na vrhovima prstiju približio se tavanskom otvoru i što je tiše mogao, otvorio poklopac... U tom trenutku u prizemlju je odjeknuo zapovednički glas od kojeg mu se sledila krv u žilama.

— Sidite! — zagrmio je.

Poslušao je i teturajući se spustio strmim klimavim stepenicama.

— Stanite gde ste — nastavio je glas. — Doneo sam vam hranu i čisto rublje. U ovom ćete kovčegu naći sve što vam je potrebno. Obrijte se i doterajte tako da možete među ljude.

— Gde moram da odem?— upita Brabazon.

— Rezervisao sam vam kabinu na brodu koji sutra kreće iz pristaništa Viktora prema Novom Zelandu. Kartu i pasoš naći ćete u kovčegu. A sada me slušajte: ostavite bradu i brkove, a obrijte obrve po kojima vas je najlakše prepoznati.

Brabazon se pitao odakle ga taj čovek poznaje. Nesvesnim pokretom je dodirnuo svoje gusto srasle obrve i morao je da prizna da nepoznati ima pravo.

— Nisam vam doneo novac — nastavio je nepoznati — jer još imate onih šezdeset hiljada koje ste ukrali Marlu: zatvorili ste njegov račun, falsifikovali njegov potpis na priznanici, predviđajući da ću ga konačno ukloniti, što sam uostalom i učinio.

— Ali ko ste vi? — upita Brabazon.

— Ja sam Grimizni Krug — odgovori neznanac. — Zašto me to pitate? Zar se ne sećate da smo se već sreli?

— Da, naravno — promrmljao je Brabazon. — Ali ovo mesto me izluđuje. Kada ću moći da napustim ovu prokletu rupu?

— Sutra, pričekajte da se smrači: brod polazi prekосуtra ujutro, ali možete se ukrcati već sutra naveče.

— Ali brod će biti pod prismotrom... — reče Brabazon teskobno. — Mislite da nema opasnosti?

— Nema nikakve opasnosti za vas — odvrati tajanstvena ličnost. — Dajte mi vaš novac.

— Moj novac? — zastenja bankar prebledevši.

— Dajte mi novac!

Glas koji je dopirao iz mraka imao je preteći prizvuk i Brabazon se dršćući pokorio. Dva debela svežnja novčanica predoše u ruke nepoznatog posetioca.

— A vi uzmite ovo — dodao je.

U Brabazonovim se rukama našao nešto tanji svežanj i on je pod iskusnim prstima bankara osetio, da se radi o sasvim svežim novčanicama.

— Moći ćete ih promeniti kada se nađete u inostranstvu — objasnio mu je glas.

— Zar ne bih mogao da krenem još večeras? — Brabazonu su cvokotali zubi. — Poludeću ako ostanem ovde.

Grimizni Krug je jedan časak razmišljao u tišini.

— Idite, ali upamtite da to činite na vlastitu odgovornost — najzad je rekao. — A sada se vratite u vašu sobu.

To oštro naređenje nije trpelo prigovora i bankar je krotko poslušao.

Sa svog je tavana začuo kako se zatvaraju vrata u prizemlju. Pogledavši kroz prljavo staklo tavnanskog prozorčića video je jednu senku kako oprezno i krišom korača stazom i nestaje u tami.

Brabazon ponovo siđe s tavana i teturajući u mraku poče da traži kovčeg koji mu je nepoznati doneo. Pronašao ga je u kuhinji; tu je čak mogao da upali malo svetla bez straha da će biti otkriven. Poslužio se malenim komadićem sveće koji je pronašao u prizemlju.

Prvo što je bankar uradio bilo je da pri tom slabašnom svetlu ispita novac koji je primio od neznanca. Novčanice su zaista bile potpuno nove ali su pripadale različitim serijama i brojevi im nisu bili u seriji. Znao je da banke ne isplaćuju tolike količine svežih novčanica ovako bez reda, nego uvek u snopovima po serijama, s brojevima u rastućem nizu. Odakle taj nered u svežnju novčanica koji je držao u ruci? Brabazonu nije dugo trebalo da se doseti objašnjenju: Grimizni Krug je nekoga ucenio i zatražio da mu se ucena isplati u novčanicama različitih serija...

Odložio je novac i počeo s presvlačenjem.

Čovek koji je jedan sat kasnije izašao kroz rasklimana vrata bašte s koferom u ruci bio je *ponovo* nalik onom elegantnom gospodinu Brabazonu. Podrezane obrve potpuno su izmenile njegov lik tako da ga nisu uspeli prepoznati ni detektivi koji su tragali za njim, premda ih je nekoliko sreo putem.

Uzeo je sobu u malom hotelu u blizini stanice Euston i odmah legao u krevet. Bila je to prva noć posle celih nedelju dana koju je proveo u mirnom, okrepljujućem snu.

Celi sledeći dan je proveo u hotelu ne usuđujući se da se pokaže na ulici. Tek uveče, posle tužne večere koju su mu poslužili u sobi, odvažio se da izađe da udahne malo vazduha. Vratilo mu se samopouzdanje i uveravao je sam sebe da neće biti teško izbeći pažnji policije, no ipak je za svoju šetnju birao najmračnije i manje prometne ulice.

Dok je prolazio pored Britiš muzeja jedan oglas na autobuskoj stanici najednom privuče njegovu pažnju i on se zaustavi kako bi ga pročitao.

Dok ga je čitao pala mu je na um jedna misao.

Deset hiljada funti i pomilovanje... Ne bi bilo bolje da malo dublje razmisli o onome što se sprema da uradi?

Nije baš bio tako siguran da će se izvući i bez problema da se ukrca na brod. Pa čak i da uspe da se skloni u inostranstvo, na šta će ličiti njegov život? Budućnost ispunjena strahom i opasnošću, sudbina večnog prognanika. Čak ni bogatstvo mu ne bi moglo pomoći.

Deset hiljada funti i sloboda!... i novac koji je imao u džepu i za koji niko nije znao. Odlučio je: sutra će skloiti novac na sigurno mesto a zatim će otići na policiju i ponuditi im svoju pomoć u hvatanju Grimiznog Kruga.

— Učiniću to! — zaključio je naglas.

— Verujem da je to vrlo mudra odluka — odgovorio mu je neki glas iza njega.

Brabazon se naglo okrenuo.

Jedan zdepasti čovek s velikim stomakom približio mu se s leđa, potpuno nečujno, zahvaljujući gumenim đonovima na svojim cipelama.

— Inspektor Par! — bankar je zinuo gutajući vazduh.

— Da, ja sam! — reče inspektor. — A sada, dragi Brabazone, hoćete li biti tako dobri da pođete sa mnom...

Dok su ulazili u najbližu policijsku stanicu iz nje je upravo izlazila jedna žena. Da Brabazon nije bio tako zauzet vlastitim mislima, prepoznao bi jednu od svojih bivših službenica.

Našavši se na optuženičkoj klupi, mirno je saslušao sve optužbe na svoj račun koje mu je iz njegovog naloga za hapšenje pročitao ravnodušni policijski službenik.

— Dragi moj gospodine Brabazon — obratio mu se nešto kasnije inspektor Par na svoj dobrodušni način — Uštedecete nam obojici veliki trud ako mi odmah kažete istinu. Znam već gde ste odseli: u hotelu *Bridž* u Euston Rodu. Oigigli ste kasno sinoć, a u džepu imate kartu za brod *Itinga* koji sutra kreće u Novi Zeland. Takođe imate pasoš na ime Tompson.

— Zaboga, inspektore, odakle ste sve to saznali? — uzviknuo je Brabazon zapanjeno.

Ne udovoljivši njegovoj radoznalosti, inspektor ga ponovo podstaknu da mu sve ispriča.

Bankar mu je rekao sve što je znao, sve što mu se dogodilo od trenutka kad su mu javili neka se skloni na sigurno mesto pa sve do časa kada je uhapšen.

— Znači... — polako reče Par zadubljen u misli — vi ste celo vreme bili u onoj kući... Kako to da vas Džejl nije uspeo da pronađe?

— Ah, bio je to Džejl? — odvrati Brabazon. — Mislio sam da ste to vi. Na dnu tavana je neko spremište i ja sam se sakrio iza vrata; nisam se usudio ni da dišem. Kad je ušao gotovo je stao na mene a ja sam umirao od straha.

— Dakle, Džejl je i ovog puta bko u pravu — promrsio je Par sebi u bradu, a zatim nastavio: — I šta sada nameravate, dragi moj Brabazone?

— Želim vam reći sve što znam o Grimiznom Krugu. Verujem da bih vam mogao pružiti informacije koje će vam omogućiti da ga strpate iza rešetaka. Pripremite se da čujete sve i svašta, gospodine inspektore!

Par je primetio da se bankaru vrlo brzo vraća njegova rečitost.

— Rekao sam vam da mi je dao svoj novac, a zauzvrat uzeo moj — nastavio je Brabazon. — Učinio je to zato jer se bojavao da su serijski brojevi njegovih novčanica poznati policiji. No moje su novčanice bile iz iste serije, E 19, s brojevima u sledu, pa vam vrlo lako mogu reći serijski broj svake od njih i tako ga onemogućiti da ih razmeni.

— Novac koji vam je dao najverovatnije Frojentov — upade inspektor. — Izvrsno, samo nastavite.

— On se nije usudio da promeni ove novčanice, ali će zato promeniti moje! — živahno produži bankar, — Shvatate li, inspektore, kakav važan dokaz vam pružam?

Inspektor Par nije baš bio tako siguran... Ipak, pošto je Brabazona smestio pod ključ, nazvao je Harvija Frojenta i obavestio ga da je pročađen njegov novac.

— Pronašli ste moj novac? — uzviknuo je Frojent, sav van sebe od uzbuđenja. — Dodite ovamo, molim vas! Odmah dodite!

— Doći ću i rado ću sa sobom poneti i novac — odgovori Par — ali moram vas upozoriti da taj novac ne pripada vama, premda je reč o istim novčanicama koje ste isplatili Grimiznom Krugu.

Nije bilo lako objasniti Frojentu kako stvari stoje, iako se Par svim silama trudio da ga uveri. Tvrdoglavom starcu nije nikako bilo jasno da nema pravo na svoj vlastiti novac, bilo gde i kod bilo koga bio on pronađen.

Najzad je inspektor uspeo da mu utuvi u glavu da za to postoje valjani razlozi i on se donekle smirio.

Nastavili su da raspravljaju o tome, ali sad već mnogo mirnijim tonom, kad je Frojent iznenada zapitao:

— Znete li serijske brojeve novčanica koje je Brabazon dao tom čoveku?

— Vrlo ih je lako upamtiti — odgovori Par. — Sve pripadaju istoj seriji, a brojevi su im u rastućem nizu.

Izrecitovao mu je brojeve, a Frojent ih je pomno zabeležio na list papira.

Jedne večeri Talija Drajmond je dobila zaista neočekivanu posetu. Sedela je sama u svom lepom stanu na Marilbon Rodu kad se na njenom pragu stvorila Mili Makroj. Premda krajnje iscrpljena i obeshrabrena, još nije postala otporna na sitna zadovoljstva ovog blesavog sveta pa je s divljenjem i zavišću posmatrala izuzetno lepu dnevnu sobu u koju ju je prijateljica uvela.

— Pa ovo je pravi raj, curo moja! — gotovo nehotice joj je izletelo.
— Razumeš se ti u posao... mnogo bolje nego moj siroti Barnet!

— Da?... A šta je s našim elegantnim Princem? — upita Talija potpuno nezainteresovano.

Mili se preteći namrštila.

— Pazi Talija — odrezala je — nisi izabrala dobar trenutak da ovakvim tonom govoriš o mom Barnetu, jasno? On se nalazi tamo gde je i tebi mesto. Zar nisi i ti bila umešana u onaj posao s Marlom?

— Prestani da se ponašaš kao glupača — odvratila je hladno. — Skini šešir i sedi. Pa, onda? Dugo se nismo videle, Mili...

Devojka je promrmljala nekoliko reči punih gorčine, no ipak je prihvatila poziv i sela, donekle se umirivši.

— Želim s tobom da razgovaram baš radi Princa — počela je. — Čula sam da će ga optužiti za ništa manje nego ubistvo... a ti znaš da Princ nije počinio nikakvo ubistvo.

— Ja? A otkuda ja to znam? — reče Talija. — Nisam čak ni znala da je u kući... Saznala sam to tek ujutru kad sam pročitala novine. Ko zna na koji se način novine uvek uspeju dočepati ovako svežih vesti... Nije li to čudno?

Mili nije došla da bi raspravljala o zaslugama sredstava javnog informisanja, pa se uopšte nije obazirala na Talijin pokušaj da skrene s teme, već je nastavila pravo prema svom cilju.

— Draga moja — rekla je — uopšte nemam nameru da se naljutim na tebe.

— To mi je zaista drago! — neuverljivo uzviknu Talija — Premda... ne vidim iz kog razloga bi se ti naljutiti na mene.

— Zaisga? — podsmehnu se Mili. — Dobro, to ionako nije bitno. Ono što je u ovom trenutku jedino važno je što si spremna da učiniš da pomogneš sirotom Princu? Ti znaš šta se kuva... ti, koja radiš za

onu svinju, Džeja — siktala je padajući u vatru. — Džeja je bio taj koji nam je natovario Para na vrat, tamo na Marisburg Placu. Samom Paru to nikada ne bi palo na pamet. I ti nameravaš i dalje da radiš za njega?

— Nemoj da me zasmehavaš — reče Talija podrugljivo. — Naravno da radim za Džeja, prepisujem njegova pisma, držim red u njegovom preduzeću... Ali šta se to kuva, kako ti kažeš? I šta bih ja mogla da učinim za Barneta?

— Pa, eto... ti bi mogla inspektoru Paru da ispričaš jednu priču... staru, prastaru, ali koja još pali — nastavi Mili — Ne moraš ništa da izmisliš, samo mu reci da je Princ bio zaljubljen u tebe. Video je da ulaziš u Marlovu kuću i sledio te, a posle... posle jednostavno nije mogao da izađe.

— Ali, Mili — Talijin glas je bio uobičajeno hladan — zar da ja, ovako mlada, upropastim svoj dobar glas radi...? Ne, ne, Mili, to neće ići. Moraš izmisliti nešto drugo. Uostalom, po onome što sam jutros čula od Džeja, ne verujem da će biti optužen za ubistvo.

Ustala je i neko vreme šetala sobom s rukama na leđima a zatim nastavila:

— Na kraju krajeva, kakve ja veze imam s tim mladićem i zašto bih ja morala da se uzbuđujem radi njega?

— Reći ću ti *ja* zašto — planu Mili skočivši na noge. Oslonila se rukama o bokove i preteći okomila na se Taliju. — Odmah ću ti reći zašto. Zato što ću i ja biti pozvana kao svedok na suđenje Brabazonu... i ništa na svetu me neće sprečiti da ispričam čime si se bavila dok si bila njegova sekretarica i kako si stekla svoju malu ušteđevinu. Eto, tako stvari stoje. Šta sada kažeš, ha?

— Na suđenje Brabazonu? — ponovi Talija polako. — — Kako? Zar su ga uhvatili?

— Ščepali su ga sinoć — odgovori devojka pobedonosno. — Uhapsio ga je lično Par. Bila sam u policijskoj stanici, došla sam po neki novac koje mi je Princ ostavio na raspolaganje i videla sam kad su ga doveli.

— Brabazon uhapšen? — Taliji je bilo teško da poveruje u to, ali se ipak nije zbunila. — Siroti stari Brabazon!

Mili ju je posmatrala kroz spuštene trepavice; nikad joj se nije sviđala ta gospođica Drajmond, ali sada ju je upravo mrzela, a i

plašila je se. Posle nekog vremena Talija odgovori:

— Pa, dobro, Mili učiniću sve što mogu za tvojeg Barneta. Ne zato što se bojim onoga što bi ti mogla reći na sudu. Ako se ti, Mili, ikada nađeš na sudu, veruj mi, to neće biti na klupi za svedoke. Učiniću to zato jer taj ubogi đavo zaista nema ništa s Marlovim ubistvom.

Mili se stislo grlo kad je to čula.

— Sutra ću razgovarati s Džejlom — produži Talija, — Ne znam da li će to išta pomoći, ali otvoreno ću porazgovarati s njim, samo ako bude prilike za to.

— Hvala ti — šapnu Mšga, umirena.

Sledećeg trena već je ponovo bila ona stara lakoumna Mili. Talija joj je detaljno pokazivala stan, a ona se od srca divila njegoj eleganciji.

U jednom se trenutku Mili zaustavila pred zatvorenim vratima.

— A šta je ovde? — upita.

— Kuhinja — odvrati Talija. — Zatvorena je. Ne, Mili, nemoj otvarati ta vrata!

Makrojeva joj uputi sumnjičavi pogled.

— Zar unutra kriješ ljubavnika? — zlobno upita. I pre no što ju je Talija uspela da zadrži, otvori vrata kuhinje i uđe.

Kuhinja je bila mala i prazna; svetlo je bilo upaljeno i Mili zaključila da se njena domaćica verovatno nalazila u toj prostoriji u trenutku kad je ona pozvonila.

Talija, koja je do ovog trenutka bila i suviše ozbiljna, jedva je suzbila smeh primetivši razočaranje svoje prijateljice. Ali smesta je promenila raspoloženje kad je devojka prišla sudoperi i izvadila iz njega jednu bocu.

— A šta je ovo? — upita Mili trudeći se da pročita natpis na boci.

Boca je bila gotovo do vrha puna bezbojne tečnosti i Mili se nije ustručavala da skine čep.

— Hloroform i eter — reče pošto je pročitala nalepnicu, a zatim se zagaeda u prijateljino lice. — Šta će ti hloroform?

Izgledalo se da se Talija na trenutak zbunila, no odmah zatim se nasmejala.

— Znaš Mili — rekla je otežući — svaki put kad se setim sirotog Barneta kako čami u zatvoru, moram da pomiršem nešto jako da se smirim.

Mili odloži bocu ljutito mrmljajući.

— Ti si, Talija, zbilja nemoguća — reče. — Ali, čekaj samo... Jednog će dana zakucati i na tvoja vrata i pitati te šta imaš da poručiš svojim prijateljima...

— Oh! — uzviknu Talija ganutljivim glasom koji je terao na smeh. — Znam dobro šta ću da im odgovorim. Reći ću: moja poslednja želja je da budem pokopana pored Barneta, zvanog Princ, kralja lopova i provalnika.

Mili nije pao na pamet primereni odgovor sve dok se nije ponovo našla na ulici, a tada je na svoje veliko razočarenje shvatila da joj Talija Drajmond, na kraju krajeva, uprkos onim silnim brbljarijama, nije baš ništa obećala.

Čim je Džek Birdmor saznao za hapšenje Brabazona, odjurio je u policiju da potraži Para, ali tamo je saznao da je ta dobričina otišla kući.

— Ako je reč o nečem hitnom, gospodine Birdmore — rekao mu je dežurni policajac koji ga je odranije poznavao — možete ga potražiti kod kuće, na Otemford Aveniji.

Bilo je prirodno što se Džek zanima za Grimizni Krug, ali osim što je želeo da čuje najnovije vesti u vezi sa tim slučajem, nije imao nikakvu posebnu želju da vidi Para. I kako je nešto kasnije uspeo da dobije na telefon Derika Džejlja i da sazna od njega sve što ga je zanimalo, nije više ni pomišljao na mogućnost da smeta inspektoru Paru u njegovom zasluženom odmoru.

— Da, to je priličan uspeh — obavestio ga je Džejl. — Dakako, Par veruje da će to hapšenje dovesti do značajnog napretka u istrazi... Ne nisam još video Brabazona, ali sutra ću biti s Parom kada ga bude ispitivao.

Te večeri više nije mogao da se nada nikakvim događajima. Čak je i Džejl odbio njegovu ponudu da mu pravi društvo, jer je išao u pozorište, pa je tako Džek odlučio da se vrati kući.

Otkazao je auto jer je osećao potrebu za šetnjom da bi malo opustio živce. Dok je prolazio mračnim parkom iznenada je postao svestan neobične misli koja ga je opsedala: na šta liči privatni život osobe kao što je Par? Inspektor nije nikada pričao o svojoj porodici i njegov život van radnog mesta bio je u najmanju ruku isto tako tajanstven kao i slučajevi koje je želeo da reši.

I sam iznenađen tim nenadanim zanimanjem za inspektorov privatni život, Džek se prisilio da skrene svoje misli u drugom smeru. Najednom mu se učini da je tišinu, koja je pogodovala njegovim maštarijama, prekinuo zvuk nečijih koraka. Još je neko koračao prečicom kroz park. Nije bio plašljiv i obično ga zvuk koraka iza njegovih leđa ne bi naterao da se osvrne. Međutim, ovaj deo parka bio je potpuno pust, nigde žive duše, a put koji je skretao u grmlje rododendrona je utonuo u mrak...

Osvrnulo se.

Nigde nikoga. Više se nije čuo zvuk koraka.

Ne trudeći se da nađe objašnjenje za taj čudni događaj, Džek produži put nešto bržim korakom.

Međutim, nešto kasnije kad se okretao da bi se bolje orijentisao u mraku, na trenutak je opazio neki nejasni lik koji ga je sledio na određenoj udaljenosti, koračajući travnjakom uz stazu.

Stao je. Senka se nije micala.

Mladić je pomislio da je došao čas odluke i već se spremao da se obrati tajanstvenom pratiocu i zatražiti od njega objašnjenje, kad je na stazi ispred sebe začuo nečiji teški korak. Prepoznao je taj način hoda još pre no što je ugledao plećatog muškarca koji mu je dolazio u susret: bio je to tipični korak čuvara reda u noćnom obilasku.

Na svoje iznenađenje, Džek ustanovi da mu je odlaknulo. Kad se ponovo okrenuo njegovog progonitelja više nije bilo. Nije imao prilike bolje da osmotri taj lik koji se jedva nazirao u tami, ali sasvim se jasno sećao jedne pojedinosti: bio je malen, tako malen i sitan da je Džek u prvi čas pomislio da se radi o nekom dečaku, nekoj siromašnoj lutalici koja se nije usuđivala da se približi i zamoli milostinju.

Na svaki način, sad to više nije bilo važno. Kad je najzad izašao iz mračnog parka i ponovo se našao na dobro osvetljenoj ulici, Džek je posramljeno ustanovio da u dubini duše oseća olakšanje.

— Molim vas, gde se nalazi Stamford avenija?— upitao je policajca kojeg je ponovo ušedao u blizini.

— Stamford avenija, gospodine? Vidite li onaj autobus koji je upravo prošao? On će vas odvesti ravno onamo. Ali ako uzmete taksi, tamo ste za deset minuta.

Premda je postavio to pitanje policajcu, Džek je još bio daleko od odluke da svrati do Para. No sada je počeo da se pita kako bi Par primio takav jedan upad u njegovo privatno svetište? Kako bi dočekao tog posetioca koji je došao da mu smeta bez pravog razloga?

Ugledavši taksi koji je upravo prolazio ulicom, naglo je odlučio. Zaustavio ga je i dao vozaču adresu. Taksi je krenuo punom brzinom i Džek se našao pred inspektorovom kućom pre no što je uspeo da oslobodi nedoumice koja ga je ponovo obuzela za vreme vožnje.

Vrata mu je otvorio Par lično.

Njegovo je lice bilo bezizražajno kao i uvek i premda ga je Džek pažljivo posmatrao, nije mogao da pogodi da li je inspektor iznenađen njegovom posetom ili mu možda smeta svojom prisutnošću.

— Izvolite, uđite, gospodine Birdmor — rekao je. — Maločas sam stigao kući i upravo završavam večeru...

— Ne bih želeo da smetam, gospodine inspektore — Džeku je bilo vrlo neugodno. — Oprostite... ali kad sam saznao da ste uhapsili Brabazona, nisam mogao da odolem znatiželji, pa sam pomislio da bih mogao da vas potražim.

Par ga je kao pravi domaćin uveo u kuću i poveo prema trpezariji. Ali na vratima je najednom zastao i okrenuo se prema Džeku vidljivo zbunjen.

— Zaboga! — izrekao je brzo, tihim glasom. — Nisam na to mislio. Hoćete li me pričekati ovde jedan čas?

Džek nije imao nikakvih prava da Parovo ponašanje smatra čudnim, ali nije mogao da ne primeti njegovu zbunjenost.

— Molim, samo izvolite... — žurno je odgovorio. — Zaista mi je žao što vam ovako smetam.

— Sa mnom je jedna stara tetka — objasnio je Par, sve uznemireniji. — Udovac sam i ona mi vodi domaćinstvo... Ali nije navikla da prima posete, pa joj moram prvo objasniti o kome je reč...

Brzo je ušao u trpezariju i za sobom zatvorio vrata. Džek je ostao sam u hodniku gorko prebacujući sebi što nije predvideo da bi svojom nenajavljenom posetom mogao dovesti Para u neugodan položaj.

Prošao je jedan minut, prošao je i drugi. Iz trpezarije je dopiralo tiho šuškanje, kao da se neko hitro i oprezno kreće prostorijom.

Zatim se na vratima pojavio Par.

— Uđite, gospodine Birdmore — obratio se Džeku, teško dišući a lice mu je bilo još crvenije nego obično — izvolite samo i oprostite što ste morali da čekate.

Džek se našao u lepoj velikoj prostoriji, vrlo ukusno nameštenoj koja ga je na neki način iznenadila; gotovo da je očekivao da će biti potpuno drugačija.

Inspektorova tetka bila je tanana i gotovo prozirna stara gospođa, odsutna duhom i rastresena, Ali ono što je Džeka najviše iznenadilo

bila je čudna uznemirenost koju je ta žena očito budila u Paru: ni u jednom trenutku nije skidao pogled s nje, bilo da je sedela ili hodala po sobi, i čim bi počela da govori, on bi je prekidao, vrlo ljubazno, doduše, ali i vrlo odlučno.

Sto je bio postavljen jer je Par baš bio završio s večerom kad je Džek pozvonio na njegovim vratima.

— Molim vas oprostite zbog nereda, gospodine... gospodine... — počela je stara gospođa pomalo smeteno.

— Birdmor — pomogao joj je Džek.

— Teško da će zapamtiti vaše ime — šapnuo mu je inspektor.

— Morate mi oprostiti... nikada neću biti u stanju dostojno da zamenim mamicu... — sramežljivo je nastavila starica.

— Naravno, tetice! — žurno ju je prekinuo inspektor Par. Zatim je ponovo šapnuo Džeku: — Pomalo je... izlapela. Dakle, šta vas zanima, gospodine Birdmore?

Prisilivši se na smešak, Džek se ponovo izvinio zbog svog nenajavljene posete u nezgodno vreme.

— Grimizni Krug me toliko zaokuplja — rekao je — da u svakom članu bande koji padne u ruke policije vidim glavnog šefa. Želeo sam od vas da čujem da li Brabazonovo hapšenje smatrate, kako se to obično kaže, odlučujućim faktorom...

— Ne znam — odvrati Par ozbiljno. — Lako je moguće da ćemo preko Brabazona nešto više saznati, ali za sada još nema nikakvih rezultata. U svakom slučaju, ostavio sam s njim jednog od svojih najboljih ljudi i strogo naredio da niko, ni iz kakvih razloga, čak niti zatvorski čuvar, ne sme ući u njegovu ćeliju.

— Mislite na mornara Siblija koji je otrovan u zatvoru? — reče Džek.

— Ah, taj Sibli...! — gorko uzviknu Par. — Zar vam se ne čini, gospodine Birdmor, da je Siblijevo ubistvo najzagonetniji zločin Grimznog Kruga?

Postavio je to pitanje potpuno ozbiljnim glasom ali Džeku nije promakao živahni blesak u njegovim očima.

— Vi se smešite, inspektore — reče. — Zašto?... Meni taj slučaj zaista deluje krajnje tajanstveno. Zar vi ne mislite tako?

— Svakako — složio se Par. — Uveren sam da će u borbi protiv Grimznog Kruga Siblijevo ubistvo na neki način odigrati bitniju ulogu nego Brabazonovo hapšenje.

— Kad biste samo već jednom prestali da govore o zločinima i kriminalcima — ljubazno se umešala tetka toplo im se osmehujući,
— Ponekad si upravo dosadan, Džon... To se mamici možda sviđa...

— Da, svakako... svakako, imaš pravo, tetice... Oprosti, molim te — uznemireno odvrati Par.

Nešto kasnije kada se ona povukla na počinak i dva su muškarca ostala sama, Džekova radoznalost nadvladala je njegovo dobro vaspitanje.

— Po svemu sudeći, ta mamica mora da je pravo zlato... — nasmešio se, u sebi se pitajući nije li suviše indiskretan.

Ali Parov smeh je rasterao njegovu bojazan.

— Oh, da, da! Pravo zlato! — uzviknuo je. — Ali sada nije s nama.

— Ona je vaša majka, inspektore?

— Ne, moja baka — spremno odgovori Par.

Džek se zapanjeno zabaljio u njega.

Džek je imao razloga da bude zapanjen. Paru je bilo oko pedeset godina, pa prema tome nije bilo teško izračunati da ta njegova baka koja se tako zanima za kriminalističke slučajeve i vodi mu domaćinstvo mora da je stara kao metuzalem.

— Ta gospođa mora da je strašno stara! — uzviknuo je. — I kažete da se zanima i za slučaj Grimiznog Kruga?

— Da se zanima? Luda je za njim! — odvrati Par kroz smeh. — Da mamica raspolaže sredstvima kojima ja, na primer, raspolažem pa da se baci u lov na njih, začas bi nam ih dovela potpuno savladane i lisicama ravno u policijsku stanicu u Kanon Ogritu. Ali budući da ona nema te mogućnosti, ti su podlaci još na slobodi.

Kroz sve vreme razgovora Džek je naprezao svoj mozak nastojeći da shvati kako to da mu ova trepezarija, uprkos redu koji je vladao u njoj, odaje utisak zapuštenosti. Ali nije imao prilike da se posveti svojim razmišljanjima, jer je Par te večeri bio vrlo razgovorljiv: čak mu je poverio nekoliko neugodnih stvari koje je glavni komesar izrekao na njegov račun.

— Sasvim prirodno, svi u Skotland Jardu iskočili su iz kože zbog tih veštih i opasnih zločinaca — pričao mu je. — Već pedeset godina, sve od vremena Džeka Trboseka, nije kod nas bilo tako zastrašujućeg slučaja. Vi, gospodine Birdmore, verovatno ne znate da je Grimizni Krug, ko god bio, prvi istinski vođa zločinaca s kojim smo se dosad sreli. Bande zločinaca uglavnom su dosta nepovezane tvorevine kojima može jamčiti sigurnost samo njihovo međusobno poverenje i jednodušnost, a te osobine nisam dosad sreo još ni kod jednog kriminalca. Zbog toga je njihova igra po pravilu kratkog veka. Grimizni Krug, naprotiv, mora da je osoba koja ni u koga nema poverenja, i niko je ne izdaje jer je niko ne može izdati. Čak ni manje važni članovi bande ne mogu se međusobno izdati, jer se, gotovo sam siguran, uopšte i ne poznaju i ne znaju ništa jedan o drugom.

I tako, razglabajući o tom slučaju kao i o mnogim drugim slučajevima u čijem je rešavanju inspektor učestvovao, Džek je proveo celo veče u Parovom domu. Bilo je pola sata do ponoći kad je najzad ustao izvinuvši se još jednom.

— Otpratiću vas do izlaza — rekao je Par. — Imate li auto?

— Ne, došao sam taksijem.

— Čudno! — reče inspektor. — Činilo mi se da sam video jedan automobil parkiran pred ulazom u kuću. Niko u susedstvu nema auto. Možda pripada nekom lekaru.

Otvorio je vrata i obojica su ugledali automobil zaustavljen uz kraj trotoara.

— Čini mi se da sam ga već negde video? — reče inspektor zastajući na pragu.

U tom trenutku blesnu plameni jezik u unutrašnjosti automobila i odjeknu oštri zvuk revolverskog pucnja.

Inspektor posrnu unazad, u Džekovo naručje i polako kliznu na zemlju.

Automobil se naglo pokrenuo s mesta i nestao iza prvog zavoja još pre nego što su se počeli da se otvaraju prozori susednih kuća i skupljali radoznali susedi.

Prvi je došao jedan policajac koji je pomogao Džeku da unese sirotog inspektora u kuću i položi ga na sto u trpezariji. Srećom, stara je teta već otišla na počinak i činilo se da nije ništa čula.

Inspektor Par je otvorio oči i zatreptao.

— Baš sam nadrljao — promrmljao je zgrčivši usne u bolnu grimasu.

Gurnuvši ruku pod prsluk, izvadio je komadić zgnječenog olova.

— Morao bih da zahvalim tom prijatelju što nije upotrebio automatski pištolj— rekao je.

Primitivši Džekovo zaprepašćenje nasmešio se i nastavio:

— Samo troje ljudi u ovom gradu nosi neprobojni prsluk: jedan od njih je tajanstveni gospodin iz Grimiznog Kruga. drugi sam ja, a koliko je meni poznato, Talija Drajmond je treća.

Ćutao je jedan časak, a zatim se opet obratio Džeku:

— Hoćete li, molim vas, nazvati Džejla? Nadam se da će ga ova vest najzad spustiti na zemlju.

Derik Džejl je stigao pola sata kasnije. Toliko se žurio da nije stigao ni da se obuče već je samo prebacio ogrtač preko pidžame.

Saslušavši Parov izveštaj, nasmejao se i rekao:

— Oprostite mi na iskrenosti, dragi inspektore, ali nikada ne bih pomislio da bi se odlučili da pucaju u vas.

— Hvala na komplimentu — odvrati Par čisteći uz pomoć komadića vate natpljene alkoholom laganu ranu na grudima.

— Nisam mislio da vas uvredim — dodao je Džejl. — Hteo sam samo reći da nisam očekivao da će uputiti tako otvoreni izazov policiji. Nikako to ne razumem.

A zatim, govoreći više sam sebi, nastavi:

— ... Da mi je samo znati zašto je njoj treba... Govorim o Taliji Drajmond, gospodine Par. Jutros me zamolila da joj dam vašu adresu... koje, naravno, nema ni u telefonskom imeniku.

— I šta ste joj rekli?

— Nekako sam izbegao odgovor, ali onda sam se setio da se ona lako može poslužiti mojim adresarom koji se nalazi u pisaćem stolu i na taj način saznati ono što je zanima. Začudio bih se da to nije učinila.

To je bilo više no što je Džek mogao da podnese.

— Gospodine Džejl — upao je s mukom se savladavajući — ne mislite valjda da kažete da je gospođica Drajmond ispalila onaj hitac iz pištolja? Ako je tako, mogu vam samo reći da je vaša sumnja upravo smešna. Da, da, znam već šta ćete mi reći: da ta devojka ima lošu prošlost, da je već bila umešana u nepoštene poslove... Ali od toga pa do ubistva ipak je dugi put!

— Savršeno ste u pravu — odgovori mu Džejl pomirljivim tonom.

— Koji put mi se čini da sam nepravedan prema toj devojci, no uprkos tome od sveg srca želim da joj pomognem da se popravi. Ali ne govorimo više o njoj. Gospodine inspektore, bilo je potrebno da vas vidim još večeras.

Džejl je izvadio iz džepa list papira i položio ga na sto pred gospodina Para.

— Da čujemo šta kažete na ovo — dodao je.

— Kad ste ga primili?

— Pronašao sam ga u poštanskom sandučetu. Ali, to je prilično čudno, primetio sam ga tek kad sam izlazio iz kuće da pronađem taksi koji me dovezao ovamo. Zar to nije neobično?

Na listu se isticao dobro poznati znak Grimiznog Kruga koji dvojicu muškaraca očito više nije tako zanimao, ali Džek je zadrhtao ugledavši ga.

Grešite što se uporno držite strane koja gubi: pređite k nama i bićete bogato nagrađeni. Ako i dalje ostajete pri svom, umrećete četvrtog dana sledećeg meseca.

— Daju vam samo deset dana života! uzviknu Par. Ko zna da li zbog bola od zadobijene povrede ili zbog uzbuđenja prouzrokovanog ovom vešću, inspektorovo je lice bilo bledo kao da u njemu nema ni kapi krvi. — Samo deset dana!

— Mislim da nije potrebno reći kako uopšte ne nameravam da se obazirem na tu pretnju — izjavi Džejl nemarnim glasom — Premda, moram priznati, posle onog što mi se dogodilo u vlastitoj kancelariji, sklon sam da verujem da ti pokvarenjaci raspolažu nekim natprirodnim moćima.

— Deset dana! — mrmljao je inspektor zabrinuto. — A vi, sigurno, imate već neki plan... Kažite, gde nameravate da provedete taj dan?

— Baš čudno — odgovori Džejl. — Sad kad me to pitate, setio sam se da sam baš tog dana nameravao da idem u ribolov na reku Del. Jedan prijatelj mi je pozajmio motorni čamac i mislio sam da provedem noć na kanapu. Sve je već dogovoreno.

— Neka je sto puta dogovoreno, ali sami nećete ići — odlučno odvrati Par. — A sada odlazite, svi koliko vas ima, zahvalite nebesima da tetka ima tvrd san i da mamica nije ovde.

Samo je Džek bio u stanju da razume aluziju i značajno mu se nasmešio.

Harvi Frojent se uvek držao pravila da se ni u koga ne sme sasvim pouzdati. Tako se i u svog pravnog zastupnika pouzdao samo do određene granice, ako ne iz drugih razloga, onda zbog njegovih veza s ljudima sumnjivoga glasa.

Dve večeri posle atentata na inspektora Para advokat Hegit se pojavio kod svog bogatog klijenta dršćući od uzbuđenja: pronašao je jednu novčanicu iz iste serije kojoj su pripadale i one što ih je Grimizni Krug oteo Brabazonu.

— To je polazna tačka, gospodine Frojent — rekao je, — Moramo da nastavimo u tom smeru i pre ili kasnije ćemo stići do ličnosti koja ju je prva pustila u opticaj.

No siroti čovečuljak bio je više nego razočaran Frojentovom reakcijom. Posle opreznog i vrlo dugog uvoda starac mu je dao do znanja da namerava nekom drugom da poveri istragu koju je do sada tako uspešno vodila vredna kancelarija Hegit.

— Uh?... zaista mi je žao što me nećete pustiti da nastavim — zapanjeno je izustio. — A ja sam se čak trudio da lično rukovodim istragom!... Molim vas, razmislite još malo, gospodine Frojent. Uveravam vas da smo već vrlo blizu čoveku kojeg tražite.

Gospodinu Frojentu je to bilo jasno, ali nije nameravao da promeni svoju odluku.

Džejms Birdmor je bio u pravu kad je tvrdio da se njegov stari prijatelj Frojent ne može pomiriti s gubitkom ni jedne jedine pare i da nema mira sve dok ne uspe ponovo da dođe do svog novca. U stvari, stara je tvrdica dan i noć mislila na oteći novac i neprestano je kovala planove kako da ga se nanovo dokopa. Iz dana u dan njegove su osvetničke namere postajale sve okrutnije i žešće. Pošto se rešio Hegitove agencije, odlučio je lično da nastavi istragu, siguran da će mu poći za rukom da se dočepa krivca.

Frojent se obogatio kupujući i prodajući zemljište po celom svetu. Počeo je gotovo od ničeg, vlastitom upornošću i marljivošću uspeo je da stekne veliki imetak. Naravno, to mu bogatstvo nije palo s neba nego je zahtevalo naporna putovanja, brojne veze i često oprezna raspitivanja o pojedinostima u vezi sa nekim od njegovih mnogobrojnih klijenata. Stekao je široki krug poznanstava i lukavo se

njime služio jednako kao i njegov mudri i oprezni prijatelj Džek Birdmor.

Istim žarom kojim je stekao svoje bogatstvo sada se bacio na istragu koja će mu omogućiti da vrati izgubljeni novac, i to bez znanja Derika Džejla i inspektora Para.

Kao što je rekao Hegit, ući u trag tim novčanicama u najmanje tri etape kroz koje se moralo proći, uopšte nije bilo teško. Prva raspitivanja odvela su ga u jednu menjačnicu na Štrandu, u jednu putničku agenciju i najzad u jednu uglednu banku.

Tu je zaista imao sreće, jer je ta banka bila filijala jedne druge čiji je klijent bio. Tri se dana ponizno raspitivao, prikupljao obaveštenje, prekopavao po papirima, sve dok nije uspeo da zaviri i u neke knjige kojima ni u kom slučaju nije bio ovlašćen da se posluži. To je izazvalo proteste. Jedan je službenik bio strogo ukoren zbog svoje popustljivosti prema gospodinu Frojentu, ali uskoro se stvar slegla i stara je tvrdica mogla mirno da ubere plodove svoje domišljatosti i upornosti. Sigurno se približavao svom otkriću.

Kad je otkrio osobu od koje je novčanica potekla, nije ni pomislio da je njegov posao svršen. Tek ga je sada uhvatila prava groznica, pa je čak, još uvek nikome ništa ne govoreći, preko noći odlučio da krene na daleki put.

Dan posle svog velikog otkrića, gospodin Frojent je naglo otputovao u Francusku.

U Parizu je proveo samo dva sata i već posle podne je krenuo na jug. U devet sati sledećeg jutra bio je u Tuluzu. Tu ga je ponovo poslužila sreća: ustanovio je da je jedan njegov poslovni partner s kojim je pre nekoliko godina sarađivao na obostrano zadovoljstvo sada jedan od važnijih gradskih činovnika.

Gospodin Brasard ga je oduševljeno primio, no Frojentu je bilo jasno da to ne treba da zahvali svom šarmu, nego Francuzovoj nadi da je opet na pomolu neki posao koji bi mu doneo masnu proviziju. Njegove sumnje su se uskoro potvrdile, jer je oduševljenje gospodina Brasarda naglo splasnulo čim je doznao razlog ove posete.

— Vidite... žao mi je, ali bojim se da vam ne mogu pomoći — rekao je odmahujući glavom taj časni čovek koji nije bio u stanju ni da razmišlja ni da donosi odluke ako usput nije gladio svoju gustu dugu

bradu. — Istina je da sam advokat, ali nikad se nisam posvetio krivičnom pravu. No, sad kad ste mi rekli, čini mi se da sam već negde čuo za tog Marla... za Marla i još jednog, nekog Engleza, čini mi se...

— Možda Ligtmana?

— Tačno! Baš se tako zvao! — odvrati gospodin Brasard, a zatim s gađenjem iskrivi usne. — Kojih li tipova, bože moj! Marl i Ligtman su bili dva prava bandita. Jedan od njih je ubio blagajnika i jednog čuvara prilikom pljačke jedne banke u Nimsu, a bili su umešani i u nekoliko ubistava ovde u Tuluzu. Sećam ih se više zahvaljujući jednom nemilom, pa i prilično jezivom događaju...

— Kakvom to nemilom događaju? — nestrpljivo upita Frojent.

— Reč je o incidentu do kog je došlo u trenutku kad je Ligtman trebao da bude pogubljen — produži advokat. — Ne sećam se tačno kako je to bilo; znam samo da sam čuo kako su tog jutra krvnik i njegovi pomoćnici bili pijani i giljotina nije funkcionisala kako treba. Sečivo je palo dva-tri puta i ne dotakavši osuđenikovu glavu. Gomila koja se skupila na trgu na to se tako razbesnela da su morali da ga vrate u ćeliju inače bi došlo do ozbiljnih nereda. I tako je Grimizni Krug za dlaku izbegao smrti...

Gospodin Frojent je upravo srkao kafu iz male šoljice i kako je naglo skočio na noge, šoljica i tanjirić su mu ispali iz ruku i kafa se razlila po podu.

— Ko...? Šta ste rekli — vrisnuo je.

Gospodin Brasard je zinuo zapiljivši se u njega.

— Ali šta vas je spopalo, gospodine Frojent? — pitao ga je, mrko pogledavši umrljani tepih.

— Grimizni Krug? — ponovi Frojent tresući se od glave do pete.

— Grimizni Krug je bio Ligtman — nastavio je Brasard zapanjen učinkom koji su njegove reči imale na gosta. — Svi su ga tako zvali. Ako vas to toliko zanima, ovde je moj pomoćnik koji će vam reći više o tome. Sećam se da je on radio na nečem u vezi s optužbom i mislim da je prisustvovao i onom nemilom događaju.

Gospodin Brasard je pozvonio i u sobu je ušao jedan živahni starčić.

— Čujte, Džil... moj prijatelj, gospodin Frojent iz Londona, rado bi saznao nešto o zloglasnom Grimiznom Krugu...

— O Grimiznom Krugu, gospodine? — spremno odvrati Džil. — Oh, dobro se sećam tog slučaja. Bio sam prisutan i na smaknuću. Kojeg li užasa, gospodine, kojeg li užasa!

— A zašto su ga zvali Grimizni Krug?— nestrpljivo upade Frojent.

— Čini mi se da je to bilo zbog nekog posebnog znaka na njegovom telu — odgovori Džil kopajući po sećanju. — Da, zbog grimiznocrvenoga kruga oko njegova vrata... pruge koja je vidljivo odudarala od boje njegove kože, i koja je, naravno, imala svoju legendu. Još i pre onog žalosnog pokušaja smaknuća, svi su govorili da ni jedna oštrica na svetu ne može dotaći njegov vrat jer je taj znak bio neka vrsta talismana. Da, gospodine Frojent, to su stvari u koje je teško poverovati, no dobro se sećam da sam onog istog dana kad je osuđenik trebalo da bude izveden na trg, sreo mnogo ljudi, među njima i mog prijatelja Tajpa, koji su bili duboko uvereni da od pogubljenja neće biti ništa. Jesu li to verovali zato što su već znali da su krvnik i njegovi pomoćnici toliko pijani da se jedva drže na nogama i da su loše postavili giljotinu, to vam ne bih znao reći, ali nepobitna je činjenica da se njihovo proročanstvo ispunilo.

Gospodin Frojent je teško disao.

— A šta je zatim bilo s Grimiznim Krugom? — upita.

— Nije mi poznato — odvrati Džil. — Mora da je bio smešten u neki zatvor. Marl je, naprotiv, bio oslobođen jer je sarađivao s policijom i otkrio im sve što je znao. Posle nekog vremena sam čuo da je Ligtman pobjegao iz zatvora, ali nisam siguran da li je ta vest bila tačna.

Bila je i te kako tačna! Frojentu je bilo jasno da je Ligtman pobjegao iz zatvora,

Celog tog dana naš prijatelj nije ni časa odmorao. Posetio je predsednika Suda, javnog tužioca, prekopao je po kartotekama i arhivima u grozničavoj potrazi za dokazima koji bi potkrepili njegovu otkriće. Kad se spustilo veče još je bio u uredu direktora kaznionice i proučavao neke fotografije.

Te je noći gospodin Frojent u svojoj sobi u L hotel Anglaise legao u krevet ispunjen zadovoljstvom. Njegov osećaj zadovoljstva bio je to veći jer je uspeo tamo gde su i mnogo pametniji detektivi izneverili.

Od te večeri tajna Grimiznog Kruga nije više bila tajna.

Put u Francusku na koji je krenuo Harvi Frojent nije izmakao pažnji Derika Džejla, kao ni inspektora Para. Obojica su znali da je otišao u inostranstvo, a znao je to i Grimizni Krug, ako je telegram koji je poslala Talija Drajmond stigao na svoje odredište.

Kad je Par stigao u kancelariju, našao je Džejla kako sedi na njegovom mestu, a oko njega se skupila grupica službenika Skotland Jarda diveći se zapanjujućim demonstracijama njegovih tajanstvenih sposobnosti.

Njegova je veština bila zaista začuđujuća. Od jednog je inspektora uzeo prsten i držeći ga u ruci ne samno da je ispričao sve o njegovom vlasniku nego je dodao i nekoliko intimnih i prilično pikantnih detalja koji su veoma razveselili publiku.

Čim je ugledao Para jedan pomoćnik mu je prišao i predao mu zapečaćen kverat. Inspektor se zaptedao u adresu otkucanu pisaćom mašinom, a zatim je uočio da Džejl pruža ruku prema njemu i sa smeškom na usnama dodao koverat privatnom detektivu.

— Kažite mi ko je ovo poslao.

— Ovo je poslao jedan čovek niskog rasta — spremno odvrati Džejl — koji nosi neobičnu žutu bradu, govori kroz nos, a vlasnik je jednog malog dućana.

Par je širom otvorio svoje volovske oči.

— Ne, ne — objasnio je Džejl srdačno se nasmejavši — to nije parapsihologija. Slučajno sam doznao da ovaj paketić stiže od gospodina Džonsona iz Mildred Strita.

Na to se inspektor još više začudio što je Džejla, čini se, zabavljalo. Kad su ostali nasamo, objasnio mu je:

— Slučajno sam saznao da ste otkrili adresu na koju Grimizni Krug prima svoju poštu. To mi je mesto odavno poznato i čitao sam sva pisma koja su tamo stizala. Danas mi je gospodin Džonson rekao da ćete ga podvrći istrazi i ja sam mu savetovao da vam napismeno da sve što mu je poznato. Eto, to je sadržaj koverta koji ste upravo primili.

— Znači, sve vreme ste znali...? — polako upita Par.

— Znam da sva popgga Grimiznog Kruga stiže na adresu tog siromašnog prodavca novina i da svakog dana, posle podne i

naveče, po nju dolazi neki dečak. Stidim se da priznam, ali tako je: nikada nisam uspeo da saznam ko tom dečaku prazni džepove.

— Ko mu prazni džepove? — iznenadio se Par.

— Upravo tako. Dečak uzme pisma od prodavca novina, stavi ih u džep a zatim se uputi u šetnju Hig Stritom, jednom od najprometnijih ulica grada koja u svako doba dana vrvi prolaznicima. Dok on tako šeta, neko mu isprazni džepove a da on to i ne primeti.

Inspektor Par je seo na mesto koje mu je ustupio Džejl i žustro trljao svoje široko čelo.

— Vi ste nešto posebno — reče — nešto zaisga posebno. I šta ste još otkrili?

— Ono u šta sam sve vreme sumnjao — odgovori Džejl. — Taliya Drajmond je saradnik Grimiznog Kruga i snabdeva ga sa svim obaveštenjima koje prikupi.

— I šta nameravate da uradite? — reče Par mašući glavom.

— Uvek sam govorio da će nas ta devojka jednog dana dovesti do Grimiznog Kruga i siguran sam da će se predviđanje uskoro ispuniti. Ima već dva meseca što sam nagovorio onog prodavca novina koji prima poštu Grimiznog Kruga da mi pokaže sva pisma koja mu stignu adresirana na Džonsonovo ime. Nije ga bilo lako uveriti jer je čovek vrlo pošten. Ali znam iz iskustva, a verovatno je to i vama poznato, da postoji izvrstan način kako se ljudi mogu naterati i na gora dela: samo mu stavite do znanja da ima posla s policijskim službenikom, ali da mu to izričito ne kažete... Nadam se da se ne ljutite zbog toga.

— Naravno! Ionako smatram da bi trebalo da budete na našem platnom spisku. Nego, govorili ste o tome da je Taliya Drajmond povezana s Grimiznim Krugom.

— Da, ali sve jedno ću je zadržati kod sebe — odvrati Džejl. — Što mi je bliže to je manje opasna.

— Zbog čega je Frojent išao u inostranstvo? — zapita Par posle kraćeg ćutanja,

— Verovatno još ima mnoge poslove u inostranstvu — odgovori Džejl. — Sigurno zaključuje neki značajni ugovor. Jeste li znali da gotovo trećina vinograda u pokrajini Šampanja pripada njemu?

Par klimnu glavom. Bilo mu je to poznato. Ponovo su utonuli u tišinu. Svaki je sledio svoje misli, na svoj vlastiti način. Para je

posebno mučilo zašto je Frojent otišao u Tuluz.

— Kako ste saznali da je išao baš u Tuluz? — odjednom upita Džejl.

Pitanje je bilo tako neočekivano i tako iznenađujuće blizu onome o čemu je Par razmišljao, da se neugodno lecnuo.

— Bože dragi! — uzviknuo je. — Pa vi znate da čitate misli!

— Koji put — odgovori Džejl ozbiljno. — Mislio sam da je otišao u Pariz.

— Išao je u Tuluz — reče Par suvo. Ali nije objasnio kako je to saznao.

Od svih demonstracija Džejllove neobične moći ni jedna se nije toliko ostavila utisak na ovog flegmatičnog čoveka kao ovaj primer čitanja misli. Ostao je zapanjen, preplašen i u tom ga je raspoloženju zatekao Frojentov telefonski poziv.

— Vi ste, Par? Morate smesta da dođete kod mene. Povedite i Džejla. Moram nešto da vam važno saopštim.

Inspektor Par je odložio slušalicu.

— Ko zna šta li je otkrio? — rekao je sam za sebe.

Za vreme celog razgovora Džejlov oštri pogled je bio uperen u inspektorovo lice; sada su njegove oči na tren blesnule nekim čudnim sjajem.

Talija Drajmond je na brzinu završila sa svojom skromnom večerom i sada se posvetila domaćim obavezama — krpila je čarape.

Druga obaveza koju je nametnula nije bila vezana za kućne poslove, ali je za nju bila mnogo važnija: nije smela da misli na Džeka Birdmora. Pomisao na njega pričinjavala joj je bol. U ovakvim trenucima mira i usamljenosti bilo joj je najteže prisiliti se da ne razmišlja o njemu. Već je htela da ostavi čarape i potraži nešto drugo čime bi zaokupila svoju pažnju kad je neko pozvonio na vratima.

Bio je to dostavljač koji joj je predao paket nalik na kutiju za cipele.

Paketje bio adresiran na nju velikim štampanim slovima i njeno je srce poskočilo jer je pogodila odakle dolazi.

Vrativši se u svoju sobu otvorila je kutiju i prvo izvadila pismo koje se nalazilo na vrhu.

U pismu Grimiznog Kruga je stajalo:

Vama je poznato kako se ulazi u Frojenšovu kuću. Ispod njegove radne sobe postoji sklonište u koje se može ući i kroz jedna vrata što vode iz vrta. Ponesite sa sobom sadržaj ove kutije i uđite u tu prostoriju. Čekajte u podzemnom skloništu moja dalja uputstva.

Okrenula je kutiju i istresla njen sadržaj — jednu veliku mušku rukavicu neobičnog izgleda i jedan dugački šiljati nož s oblom drškom. Vrlo oprezno rukujući njime isprobala je oštricu. Bio je oštar poput britve.

Nekoliko je minuta netremice posmatrala oružje i rukavicu, a zatim je ustala, otišla do telefona i okrenula jedan broj. Strpljivo je čekala sve dok joj telefonistkinja nije rekla da se niko ne javlja. Talija je pogledala na sat: već je prošlo osam sati i nije više bilo vremena za gubljenje.

Gurnuvši nož i rukavicu u veliku kožnu torbu, navukla je kaput i izašla.

Polu sata kasnije Derik Džejl i Par penjali su se stepenicama Frojentove kuće.

Prvo što je privuklo Džejlovu pažnju bilo je raskošno osvetljeno predvorje. Sva svetla na ulazu i u hodnicima bila su upaljena — vrlo neobična okolnost s obzirom na dobro poznatu Frojentovu škrtost. Obično bi mu bilo dovoljno malo svetlo u predsoblju, a sve ostale sobe kojima se nije služio držao bi u mraku,

Sluga ih je uveo u biblioteku, veliku prostoriju u koju se ulazilo iz predvorja. Radna soba je takođe bila bogato osvetljena.

Frojent je sedeo za pisaćim stolom s osmehom dobrodošlice na umornom licu. Uprkos očiglednoj iscrpljenosti, celo njegovo držanje odisalo je dubokim zadovoljstvom.

— Zaista mi je drago da ste došli, gospodo— živahno je dočekao svoja dva gosta. — Imam za vas jednu malu vest koja će vas, verujem, iznenaditi i... raspoložiti. Dragi inspektore — nasgavio je obrativši se Paru — maločas sam zvao telefonom glavnoga komesara. U situaciji kao što je ova ništa se ne sme prepustiti slučaju. Ko zna šta vam se može dogoditi kad napustite ovu kuću, a s druge strane, našu tajnu ne možemo podeliti s velikim brojem ljudi. Skinite kapute! Moja priča je duga i trebaće mi mnogo vremena da vam je ispričam.

U tom trenutku je zazvonio telefon. Frojent je žurno podigao slušalicu dok su ga njegovi gosti sa zanimanjem posmatrali.

— Da, da, gospodine pukovniče — rekao je u telefon. — Moram vam otkriti nešto vrlo važno. Mogu li vas nazvati za koji minut?... Da?... Čekaćete?... Izvrsno. Čućemo se za koji trenutak.

Odložio je slušalicu i pogledao svoja dva posetioca zbunjeno se mršteći.

— Trebalo bih najpre da razgovaram s pukovnikom Mortonom— rekao je. — Hoćete li biti tako ljubazni da na trenutak odete u drugu sobu i zatvorite vrata?... Ne bih želeo da pokvari iznenađenje koje čuvam za vas.

— Ali svakako... — reče Par i smesta ustade i uputi se prema vratima.

Džejl kao da je oklevao.

— Ima li taj razgovor veze s Grimiznim Krugom? — — upita Frojenta.

— Reći ću vam kasnije — odgovori starac. — Dajte mi samo pet minuta, a onda imam iznenađenje i za vas.

Džejl se tako gorko nasmejao da se Par, koji je već bio u predvorju, okrenuo prema njemu i sažaljivo mu se nasmešio.

— Mene nije lako iznenaditi — odvrati Džejl.

Bio je već ustao i krenuo iz sobe, ali je zastao na pragu oslonivši se na vrata.

— Pa dobro — odgovorio je Frojentu. — Kasnije ću i ja vama nešto ispričati u vezi one lukavice Drajmondove... sećate je se? Oh, znam da vas ne zanima, ali možda je povezano s onim što nameravate da nam ispričate.

Videvši kako se Džejl nasmejao, Par pomisli da mu je Frojent uzvratio nešto ne baš laskavo na račun Talije Drajmond.

Najzad Derik Džejl polako zatvori vrata.

— Ko zna kakve nam to novisti želi reći? — mrmrljao je zamišljeno. — I kog vraga mora da ispriča glavnom komesaru?

Gostinska soba u koju su ušli bila je isto tako raskošno osvetljena kao i cela kuća. Ne znajući šta bi, počeli su da šetaju gore-dole.

— To je zaista neobično, zar ne, Strire? — Derik Džejl se obratio sluzi kojeg je već odranije poznavao.

— Da, gospodine — odgovori dostojanstveni sluga. — Gospodin Frojent po pravilu nije sklon tako raskošnom osvetljenju. Ali večeras mi je rekao da želi da sva svetla budu upaljena, jer ne želi ništa riskirati... I ne samo to, nego je i u džep stavio dva napunjena pištolja, što me je još više iznenadilo jer znam da ne podnosi vatreno oružje!

— Kako znate da kod sebe ima ta dva pištolja! — spremno upita Par,

— Lično sam mu ih napunio — odgovori sluga. — Bio sam u vojsci i razumem se u oružje... Štaviše, jedan od ta dva pištolja je moj.

Derik Džejl uputi inspektoru značajan pogled.

— Reklo bi se da ne samo što zna ko je Grimizni Krug, nego i očekuje njegovu posetu. Da li je ovde neko od vaših ljudi.

— Da, sa mnom je nekoliko policajaca — odgovori Par.

Zidovi su bili vrlo debeli i nisu mogli čuti Frojenta kako razgovara na telefon.

Posle pola sata, Džejl je počeo da pokazuje znake nestrpljenja.

— Strire — ponovo se obratio sluzi — hoćete li podsetiti gospodina da mi čekamo?

— Žao mi je, gospodine — izvini se sluga — ali ne smem da mu smetam. Nikada ne ulazim u biblioteku dok mi ne pozvoni. No vi, gospodo, možda biste mogli ući.

Par koji je bio bliže, otvorio širom vrata Frojentove radne sobe. Bacivši samo jedan pogled na prostoriju, shvatio je šta se dogodilo. Frojent je bio mrtav. Izvalno se u svojoj fotelji, a iz leve strane njegovih grudi virila je obla drška noža. Inspektorov je pogled privukla kožna rukavica umrljana krvlju koja je ležala na pisaćem stolu.

Džejl je dotrčao na Parov krik. Bled poput mrtvaca, inspektor nije mogao je da odvoji pogled od tog tužnog prizora. Dvojica muškaraca su stajala u tišini, ni jedan se od njih nije usudio da progovori.

Konačno je Par prekinuo tišinu.

— Pozovite moje ljude — rekao je. — Niko ne sme da napusti kuću. Kažite sluzi neka okupi svu poslugu u kuhinji i neka nikoga ne pušta iz kuće.

Pomno je pregledao prostoriju. Odmaknuo je debele zavese i ustanovio da su prozori koji gledaju na travnjak zatvoreni.

Kako je bio ubijen Hervej Frojent?

Pisaći sto nasuprot kaminu bio je fini komad pokućstva iz osamnaestog veka. Možda bi ga, zbog njegovih malih dimenzija, mnogi smatrali nepraktičnim, no pokojnom bogatašu je očito odgovarao.

Na koji se način ubica uspeo približiti svojoj žrtvi? Da li ju je zaskočio s leđa? Udarac je bio usmeren odozgo prema dole i prema svemu sudeći ubica se okomio na Frojenta, a da starac to nije ni primetio sve dok nije bilo prekasno.

I čemu ta rukavica? Inspektor ju je pažljivo pregledao. Bila je to pohbana kožna rukavica kakvu obično upotrebljavaju automobilisti.

Tada mu pade na pamet da nazove gaavnog komesara. Kao što je i očekivao, pukovnik Morton mu odgovori da još čeka Frojentov telefonski poziv, kako su se bili dogovorili.

— Znači, nije vas nazvao? — upita Par.

— Ne, nije. Zar se nešto dogodilo?

Par mu u nekoliko reči objasni šta se zbilo, a zatim zamuknu, bespomoćno slušajući besni glas svog šefa koji je urlao s drugog kraja žice.

Čim mu je to bilo moguće, odloži slušalicu i izađe u predvorje u kojem su policajci čekali njegova naređenja.

— Časkom ću pregledati ostale sobe — reče im.

Vratio se posle pola sata.

— Onda? — nestrpljivo upita Džejl.

— Ništa — odgovori inspektor. — U kući nema nikoga kome tu nije mesto.

— Ali kako su uspeali da uđu u radnu sobu? — Džejl je očigledno bio krajnje uzbuđen. — Predvorje je sve vreme bilo nadzirano, osim dok je Stir bio s nama u gostinskoj sobi. Mora da postoji nekakva prostorija ispod radne sobe.

— Dragi moj Džejle, u salon Vest Enda se ne ugrađuju podzemne prostorije — odvrati Par podsmešljivo.

No, posle pažljivijeg pregleda prostorije, usledilo je iznenađujuće otkriće.

Kad su podigli jedna kraj tepiha, pokazao se poklopac otvora u podu. Sluga im je objasnio da je za vreme rata, kad je postojala stalna opasnost od vazdušnih napada, gospodin Frojent sazio

podzemno sklonište u koje se ulazilo uskim stepenicama što su vodile iz radne sobe.

Par se spustio u otvor osvetljavajući put svećom, i našao se u maloj ćeliji kvadratnog oblika. Na drugoj strani je ugledao zaključana vrata. Pretraživši Frojentov leš, odmah su pronašli ključ. Ovaj put je Džejl pošao za inspektorom. Iza prvih su bila još jedna debela metalna vrata i kad su i njih otvorili, našli su se u vrtu.

— Ovamo se može doći kroz vrata u ogradi, tamo na dnu vrta — primeti Džejl — i rekao bih da je ubica došao tim putem.

Pažljivo je ispitivao okolinu uz pomoć snopa svetla iz džepne lampe. Najednom se zaustavio u pola pokreta i osvetlno jedno mesto na zemlji.

— Gledajte jedan sveži trag — rekao je. — Otisak ženskog stopala! Inspektor Par jedva da je tome obratio nekakvu pažnju.

— Da, nema nikakve sumnje — odvratio — To je sasvim svež trag.

A onda, kao da mu je tek sada sinulo, naglo se okrenuo i vratio do tog mesta.

— Bože moj! — bio je toliko obuzet užasom da je jedva smogao glasa. — Paklene li zavere!

Najednom mu je palo na pamet da bi to lako mogao biti otisak stopala Talijske Draimond.

Derik Džejl je sedeo za pisaćim stolom položivši glavu među ruke. Pred njim su na stolu ležale rastvorene novine. Tog ih je jutro pročitao već desetak. Uzeo bi jedne, prelistao ih i odložio na stranu a zatim bi uzeo druge.

Čitao je samo naslove i to mu je bilo dosta: PRED NOSOM POLICIJE! Ili: POLICIJA JE NEMOĆNA!

Odmahivao je glavom.

Konačno diže ruke od sve štampe i ustavši obrati se Taliji:

— Ne bih želeo da budem u koži našeg prijatelja Para dok bude čitao jutarnje novine... Pa ipak, jadnik, nije imao nikakvih mogućnosti da spreči taj zločin, kao, uostalom, ni ja, ili vi, gospođnce Drajmond.

Tog je jutro Talija izgledala nekako izmučeno. Imala je tamne podočnjake i delovala je prilično utučeno, što nikako nije bilo u skladu s njenom uobičajenom veselošću.

— Da radite u policiji — odvrati — verujem da biste se i vi lako našli u situaciji da vas vuku za nos. Šta vi mislite, da policija može baš sve da predvidi?

On joj uputi iznenađen pogled.

— Mislio sam da se baš ne divite policiji i njihovim metodama — reče.

— I to je istina — odgovori devojka stavljajući pred njega hrpu pisama.

Džejl se dobročiniteljski nasmeja.

— Vi ste zaisga čudna devojka. Na trenutke mi se čini da patite od potpunog nedostatka razumevanja za svoje bližnje. Rekli su mi da ste radili kod Frojenta?

— Jeste li dugo ostali kod njega?

Nije odmah odgovorila. Džejl se zagledao u njene lepe sive oči, no ona je potpuno mirno izdržala njegov ispitivački pogled.

— Da, neko vreme sam boravila u njegovoj kući — prizna. — Zašto?

— Oh... samo sam želeo da znam je li vam poznato ono podzemno sklonište — nemarno primeti Džejl.

— Naravno da mi je poznato — odvrati Talija — Frojent nije držao u tajnosti mere sigurnosti koje je preduzeo izlažući se velikom trošku.

Bar dvadeset puta mi je rekao koliko ga je to koštalo — dodala je smešeci se zamišljeno.

— Gde je držao ključeve od vrata koja iz skloništa vode u vrt?— upita Džejl.

— Gospodin Frojent ih je držao u fioci svog pisaćeg stola — odgovori devojka. — Ali... vi možda mislite kako su mi ti ključevi bili nadohvat ruke... i da imam nekakve veze sa sinoćnjim ubistvom?

Nasmejao se.

— Ništa ja ne mislim — reče. — Ja samo istražujem, gospođice, a budući da mi se čini da vi poznajete tu kuću bolje nego bilo ko drugi, sasvim je normalno da vas to pitam. Šta mislite, da li je moguće otvoriti poklopac otvora u podu a da se ne prouzrokuje nikakva buka?

— Naravno da je moguće — odvrati Talija — Poklopac se otvara pomoću utega. Hoćete li vi da odgovorite na ova pisma?

Džejl odgurnu hrpu pisama na drugi kraj stola.

— Šta ste radili sinoć, gospođice Drajmond? — odlučio se na žešći napad.

— Provela sam večer kod kuće — odgovori devojka.

Stavila je ruke iza leđa i ukočila se u njemu već dobro poznatoj pozi.

— Celo večer ste proveli kod kuće?

Nije mu odgovorila.

— Niste li možda negde oko pola devet izašli iz kuće noseći neki paket u rukama?

Devojka je i dalje ćutala.

— Jedan od mojih ljudi vas je sasvim slučajno video, gospođice Drajmond — nastavi Džejl — ali vas nije pratio. Gde ste proveli večer?... Vratili ste se u svoj stan oko jedanaest.

— Bila sam u šetnji — hladno odvrati Talija — Ako mi date plan grada, pokazaću vam put kojim sam išla.

— A šta ako je meni već poznat dobar deo vašeg puta?

— U tom slučaju — odgovori Talija mirno — uštedecete mi trud da vam to sama objašnjavam.

— Pazite, gospođice — Džejl je glas sada bio strog — ja sam, u stvari, siguran da vi niste ubica... Ah, niste valjda uvređeni?... Da,

priznajem, ta reč vrlo okrutno zvuči... Ali vaše sinoćnje kretanje mi je sumnjivo... čak još nisam ni Para obavestio o tome...

— Meni je, čini se, suđeno da uvek budem sumnjiva. Pa budući da već znate ono što vas se ne tiče, nije potrebno da vam to ja govorim.

Oštro se zagledao u nju. Podnela je njegov pogled ni ne trepnuvši.

— Na kraju krajeva — zaključio detektiv sležući ramenima — mislim da i nije tako važno gde ste bili juče naveče.

— Slažem se s vašim mišljenjem — odvratio Talija ironično i napusti njegovu kancelariju da bi se vratila svojoj pisačkoj mašini.

— Kakva devojka... — promrmlja Džejl kad je ostao sam.

Žene, uopšteno, nikada nisu ostavljale na njega neki posebni utisak. No sada je bio sklon da veruje da se Talija Drajmond razlikuje od svih žena koje je ikada upoznao. Ta devojka ga je zanimala iz jednog sasvim posebnog razloga. Nije ga se ticala njena lepota: bio je svestan njene privlačnosti isto tako kao što je bio svestan da su vrata drvena, a da je marka od jednog penija crvene boje.

Vratio se svojim novinama i pročitao nekoliko članaka na račun nesposobnosti policije koji su posebno privukli njegovu pažnju.

Kao što je i očekivao, nekoliko minuta kasnije stigao je Par. Ušavši u kancelariju, inspektor se nemarno spustio u fotelju kraj Džejla.

— Glavni komesar je zatražio moju ostavku — rekao je. Na veliko Džejlovo iznenađenje, njegov je glas zvučao gotovo veselo. — To me niti ne veseli niti ne žalosti. Ionako sam već nameravao da se povučem još pre tri godine kada je umro moj brat i ostavio mi svoje imanje.

Nikada do sada Par nije dozvolio da se nasluti da je bogat. Bilo je to prvi put što ga je Džejl čuo da govori o tome.

— I šta nameravate da učinite? — upitao je ozbiljnim glasom.

Par se nasmešio.

— A šta bih trebalo da učinim?... U državnoj je službi to tako: kad od vas zatraže ostavku, nema druge nego ih poslušati. No moja ostavka stupa na snagu tek krajem sledećeg meseca. Moram još malo da sačekam... da vidim šta će biti s vama, prijatelju.

— Sa mnom? — iznenađeno odvratio Džejl. — Ah, podsećate me da bih četvrtoga trebalo da budem uklonjen?... Čekajte da izračunam — dodao je kroz smeh i poslužio se kalendarom. — Ostaje mi još samo dva-tri dana života. Što se mene tiče, nećete morati dugo čekati. No,

šalu na stranu, zašto ste odlučili da date ostavku? Kako bi bilo da ja potražim pukovnika Mortona i...

— Poslušao bi vas kao što bi poslušao i ovaj sto, samo da može govoriti — grubo odvrati Par. — Samo jedno je sigurno: neće mi oduzeti moj slučaj sve dok ostavka ne stupi na snagu. A to delimično dugujem vama, gospodine Džejl.

— Meni?

Na širokom inspektorovom licu sjao je zlobni osmeh.

— Rekao sam pukovniku Mortonu da je život Derika Džejla suviše dragocen za našu zemlju i da ne smem dopustiti da odem pre nego prođe taj kobni datum.

U tom je trenutku u kancelariju ušla Talija Drajmond noseći novu gomilu pošte.

Inspektor Par podiže pogled prema njoj.

— Oh, gospodine inspektore ... sve jutrošnje novine pišu o vama — reče Talija mirno. — Svakim danom postajete sve... popularniji.

— Eh... baš mi mnogo ne pomaže ta silna reklama — Par očito nije bio pogođen. — A vi? Već dugo nisam video vaše ime u novinama!

Ova aluzija na njeno pojavljivanje pred sudom veoma je razveselila lepu sekretaricu. Prasnula je u razdragani smeh.

— Ne bojte se, inspektore — nije mogla da prestane da se smeje. — Već će doći i na mene red, sve u svoje vreme. A šta ima novo u vezi sa Grimiznim Krugom?

— Novo je to — polako odgovori Par — da će sva pošta namenjena Grimiznom Krugu koja je dosad stizala u Mildred Strit ubuduće odlaziti na novu adresu.

Njenim licem je proleto izraz lagane uznemirenosti: trenutno, gotovo neprimetno, rumenilo nije promaklo inspektorcu Paru i on je bio vrlo zadovoljan.

— Zar su počeli da otvaraju kancelarije po gradu? — začas je opet vladala sobom. — Ne vidim zašto to ne bi učinili. Čini se da ionako mogu raditi šta im padne napamet, pa zašto se ne bi smestili u jednu velepnu zgradu s liftovima, telefonima, svetlećim reklamama... Oh, ne! Šta to govorim?... Svetleće reklame ne dolaze u obzir. Moglo bi se dogoditi da ih policija slučajno primeti.

Parovo lice je odavalo bes.

— Sarkazam na usnama mlade devojke ne samo da je nepodoban nego je i nepristojan — izrekao je to poput presude,

Džejl je s neskrivenim zadovoljstvom pratio ovaj dvoboj rečima. Devojka je bila puna iznenađenja, kao i uvek, ali bilo je trenutaka kad ga nije ništa manje zapanjivao ni inspektor Par sa svojim neočekivano zlobnim odgovorima.

— Gde ste bili juče naveče, gospođice? — nastavi Par, pogleda uprtog u pod.

— U krevetu, sanjala sam...

— Onda mora da ste hodali u snu u trenutku kad ste viđeni da se movate oko Frojentove kuće, negde ovo pola deset — odvrati inspektor.

— Ah... Dakle tako? — reče Talija — Znači, vi ste pronašli otiske mojih dražesnih stopala u vrtu?... Gospodin Džejl je naslutio tako nešto. Ne, ne. Sinoć sam pošla u sasvim bezazlenu šetnju parkom... samoća je izvrstan savetnik.

Par je još uvek gledao u pod.

— Odlično, gospođice — nastavio je. — Ali, dok šetate parkom, držite se podalje od Džeka Birdmora: uplašili ste ga kad ste ga ono poslednji put pratili.

Bio je to pun pogodak.

Talija je pocrvenela kao rak, a njene su se obrve preteći skupile.

— Gospodin Birdmor nije tako plašljiv kako vi mislite — odgovori devojka — I uostalom... uostalom...

Začutala je, nestrpljivo odmahnuvši rukom i srdito izjurila iz sobe.

Par i Džejl su još neko vreme razgovarali, a zatim se inspektor oprostio.

Izašao je kroz kancelariju Talije Drajmond. Dok je prolazio kraj nje, devojka mu je uputila pogled pun prebacivanja.

— Ima trenutaka, inepektore, kad vas mrzim iz sveg srca — značajno je rekla.

— Vi me iznenađujete — odgovorio joj je inspektor Par.

U Skotland Jardu je vladala prava zbrka. Novine su i dalje posvećivale mnogo prostora najnovijim zločinima koji su se pripisivali Grimiznom Krugu; u Parlamentu je najavljena rasprava o javnoj sigurnosti; svi su zahtevali objašnjenje, a visoki policijski službenici održavali su tajanstvene sastanke iza zatvorenih vrata. Trebalo im je žrtveno jagnje, a štampa im je baš nudila jedno: sve novine koje su objavljivale popise zločina Grimiznog Kruga isticale su da je istraga od početka bila poverena glavnom inspektoru Paru.

Kad je inspektor zatražio dozvolu da radi istrage otputuje u Francusku, vrlo rado su mu je dali. Bio je odsutan samo nekoliko dana, a to su vreme šefovi iskoristili da imenuju njegovog naslednika.

U Centralnoj policijskoj stanici imao je još samo jednog prijatelja: pukovnika Mortona, glavnog komesara koji mu je bio glavni pretpostavljeni. Morton je radio što je bilo u njegovoj moći, premda je slutio da za njegovog štićenika više nema nikakve nade. Jedini čovek koji ga je još podržavao bio je Derik Džejl.

Jednog se jutro pojavi u Centralnoj policijskoj stanici i pokušao da prebaci na sebe krivicu za poslednje tragične događaje, nadajući se da će tako pomoći Paru.

— Ne zaboravite da sam i ja bio prisutan kad se to dogodilo — trudio se da ih uveri, — Ja sam bio unajmljen da štitim Frojenta. Sama tačinjenica je dovoljna da smanji Parovu odgovornost.

Glavni komesar se zavalio u svojoj fotelji, i prekrstio ruke na grudima.

— Cenim vaša nastojanja, gospodine Džejl i uveren sam da su proizašla iz najpoštenijih namera — rekao je. — Ali, bez uvrede, vi ovde, službeno, ne predstavljate ništa i bojim se da vaša dobra dela uopšte neće koristiti Paru. Imao je priliku, više nego jednom, da vrati svoj ugled, ali svaku je propustio, sve do jedne.

Džejl se spremao otići, no glavni komesar ga zadrža.

— Kad ste već ovde, gospodine Džejl, mogpi biste mi razjasniti neke stvari u vezi sa smrću onog tipa koji je ubio Džejmsa Birdmora. Sećate li se mornara Siblija?

Potvrдно klimnuvši glavom, Derik Džejl je ponovo seo. — Ko je još bio s vama u ćeliji dok ste uzimali optuženikovu izjavu?

— Osim mene i inspektora Para, bio je tamo jedino stenograf, mislim baš iz ove kancelarije. Niko drugi. Nekoliko puta je dolazio zatvorski čuvar. Jednom je doneo onu vodu za koju se posle pokazalo da je otrovana.

Glavni inspektor je otvorio neki fasciكل i listao po njemu sve dok nije pronašao ono što ga je zanimalo.

— Ovde je izjava zatvorskog čuvara — reče. — Poštedeću vas uvoda, ali evo šta je izjavio.

Stavio je naočare i polako pročitao:

Zatvorenik je ležao na krevetu, gospodin Par je sedeo ispred njega, a gospodin Džejl je bio leđima okrenut prema vratima, koja su bila otvorena. Ušao sam i uzeo limeni vrč, a zatim sam izašao i napunio ga svežom vodom iz slavine na hodniku. Sećam se da je zazvonilo zvono u jednoj drugoj ćeliji baš dok sam točio vodu u vrč, pa sam ga odložio i pošao da pogledam šta je bilo. Što se mene tiče, ne bih rekao da je neko dirao vrč za to vreme, premda su dvorišna vrata bila otvorena. Kad sam se vratio u ćeliju, gospodin Par je uzeo vrč iz mojih ruku i odložio ga na stočić pored vrata, rekavši mi da im više ne dolazim da smetam.

— Ovde se uopšte ne spominje stenograf. Verujete li da su uzeli nekog spolja?

— Gotovo sam siguran da je bio baš iz ove kancelarije — ponovio je Džejl.

— Moraćemo i Para pitati o tome — zamišljeno reče pukovnik Morton.

Odmah je nazvao Para. Inspektor, koji se upravo vratio iz Francuske, priznao je da stenograf nije uopšte bio iz policije: došao je do njega raspitujući se u gradiću, Kasnije, u zbrci koja je nastala kad se otkrilo da je Sibli mrtav, niko se više nije brinuo za njega. Par je imao samo kopiju njegovih stenografskih beležaka i mutno se sećao da mu je platio njegove usluge.

Džejl je posmatrao pukovnika dok je razgovarao i kad je razgovor završio, primetio je da Morton nije zadovoljan obaveštenjem koje mu

je dao Par.

— Zar se ne sećate kako je izgledao taj čovek, gospodine Džejl?

— Mislim da sam ga video samo s leđa — odvrati Džejl. — Sedeo je kraj Para.

Glavni komesar je ljutito odahnuo, ne krijući nezadovoljstvo.

— To je neverovatni propust! Uopšte se ne bih iznenadio kad bi se saznalo da je taj stenograf bio izaslanik Grimiznog Kruga. Takva nemarnost: za onako poverljivi posao uzeti osobu o kojoj se ništa ne zna! Da, i tu je Par zatajio, ozbiljno zatajio... Zaista mi je žao, ali sada više ne mogu ništa učiniti za njega. Par mi je vrlo drag i dosad je uvek opravdavao moje poverenje. On je policajac stare škole koju danas vi, briljantni stručnjaci, gledate s prezirom, valjda je suviše jednostavna za vaš ukus. A mogu vam reći da je u svoje vreme bio zaista dobar policajac. Ali sada mora da ode, to je već odlučeno. I njemu samom je poznato da je to gotova stvar, lično sam razgovarao s njim. Verujte mi, gospodine Džejl, bilo je to vrlo mučno... mučno i bolno.

Sve što mu je pukovnik ispričao nije bila nikakva novost za Džejla — nije više bila novost ni za koga. Jedino Para kao da se sve to zajedno uopšte nije ticalo. On je mirno nastavljao svoj posao a kad je njegov naslednik svratio k njemu u kancelariju da vidi kako izgleda prostorija u kojoj će uskoro sam da radi, u veselom i srdačnom Parovom dočeku nije bilo ni traga negodovanja ili srdžbe.

I Džek Birdmor koji ga je jednog poslepodneva sreo u parku bio je iznenađeni njegovim dobrim raspoloženjem.

— Dakle, inspektore — pitao je — kako napreduje onaj slučaj? Približavate li se kraju?

— Da, jedan kraj je vrlo blizu: moj — nasmejao se Par,

I Džek je već čuo neke glasine o tome, pa ipak, kad je od Para lično dobio potvrdu, bio je bolno iznenađen.

— Oh, valjda nećete napustiti službu — živahno je odgovorio. — I to baš sada, kad imate celu stvar u rukama. Učinili bi veliku grešku kad bi vam oduzeli slučaj u ovom trenutku, jedino ako su izgubili svaku nadu da će ikada uloviti tu bandu ubica.

Par se jedva suzdržao a da mu ne kaže kako su tu nadu već odavno izgubili, no budući da nije bilo u njegovoj prirodi da ogovara za postupke svojih pretpostavljenih, promenio je temu razgovora.

Džek se spremao da ide u svoju kuću na selo. Nije išao tamo od smrti svoga oca a i sada mu se baš nije išlo. No morao je da pregleda neke ugovore o najmu zemljišta i obaviti još neke poslove koji su zahtevali njegovu prisutnost na licu mesta. Ipak, ta kuća je budila tolike bolne uspomene u mladiću...

— Idete na selo? — ponovio je Par. — Sami?

— Sam — potvrdi Džek, a onda, kao da je pogodio misli svog sagovornika, doda srdačno: — Hoćete li sa mnom? Pođite i vi, bićete moj gost. Ali možda vas Grimizni Krug zadržava u gradu?

— Oh, što se toga tiče, mogu oni i bez meie — gorko odvrati Par. — Ah, da, verujem da bi mi boravak na selu dobro došao. Nisam bio van grada još od smrti vašeg oca i zaista bi mi bilo drago ponovo da vidim onaj lepi kraj.

Zatražio je dva slobodna dana i ona gospoda, koja bi mu najradije dala slobodne dane sve do kraja njegovog života, bez pitanja su mu ih odobrila.

Krenuli su još istog dana. Inspektor je svratio kući i za kratko vreme se već pridružio Džeku na stanici, noseći u ruci malu putnu torbu.

Ostavio je Džejlu poruku obaveštavajući ga kuda ide, a na kraju je dodao:

Lako je moguće da dođe do nečeg što bi zahtevalo moju prisutnost u gradu. U tom slučaju bez oklevanja pošanjite po mene.

Ponašanje inspektora Para u toku sledećih nekoliko dana činiće se manje čudnim ako se ima na umu taj post scriptum.

Džek nije u njemu pronašao ugodnog saputnika: inspektor je sa sobom poneo gomilu novina i udubio se u pažljivo čitanje svega što se odnosilo na Grimizni Krug. Džek je sa svog mesta mogao dobro videti šta čita i pitao se kako može tako hladnokrvno da podnosi sve one neugodne aluzije na njegove nedavne neuspehe.

Kad mu je to rekao, Par je spustio novine u krilo i skinuvši naočare zlatnih okvira, mirno odgovorio:

— Ne znam da li svi misle kao ja, no smatram da kritika ne može nikome naškoditi. Takvo bockanje smeta jedino onima koji su i sami svesni da greše, ali ako ja znam da sam u pravu, uopšte me nije briga što o meni pričaju.

— Vi verujete da ste u pravu? U čemu? — upita Džek goreći iz radoznalosti.

Ali inspektor se nije obazirao na njegova pitanja.

Sišavši s voza seli su u automobil i odvezli se onih nekoliko kilometara koji su ih još delili od prekrasne vile koja je Džejsu Birdmoru bila tako prirasla za srce.

Džekov sluga je već bio tamo; doputovao je nešto pre kako bi pripremio sve što je potrebno za kratki boravak njegova gospodara. Čim se inspektor pojavio na pragu, pružio mu je telegram.

— Kad je stigao? — upita Par.

— Pre pet minuta — odgovori sluga. — Doneo ga je iz sela jedan čovek na biciklu. Telegram je poslao Derik Džejl, a u njemu je stajalo:

Važne novosti. Smesta se vratite u London.

Pročitavši telegram, Par ga je bez reč pružio mladiću.

— Morate ići? — upita Džek iskreno ražalošćen. — Ali bojim se da nema voza pre devet naveče...

— Ostajem — reče Par odlučno. — Za danas mi je dosta putovanja. Ne bih ponovo seo u onaj voz nizašta na svetu. Moraću da pričekam.

Džek je odustao od pokušaja da shvati inspektorovu reakciju na ovako hitan poziv, no sve u svemu bilo mu je drago što neće ostati

bez društva, bar prve noći. Činilo mu se da se u svakom ćošku te puste kuće krije po jedan duh.

Par je još namršteno proučavao telegram.

— Mora da je odaslan pola sata posle našeg polaska... — konačno je rekao. — Imate li ovde telefon?

Džek ga je odveo do telefona no čini se da su veze bile preopterećene jer je inspektor tek posle četvrt sata uspeo da dobije traženi broj.

Do mladića iz predsoblja dopirao je njegov glas.

— Kao što sam i mislio — rekao je Par pošto je završio razgovor i vratio se k mladiću — taj telegram je obična smicalica. Maločas sam to saznao od samog Džeja.

— Pogodili ste to? — upita Džek.

— Odmah. Što se pogađanja tiče, osećam da se i u meni bude parapsihološke sposobnosti — veselo odgovori Par.

Bio je odličan igrač pikea i proveo je veče strpljivo uvodeći svog mladog prijatelja u tajne te igre. U toj zabavnoj kartaškoj igri vreme im je upravo proletelo i kad je Džek pogledao na sat s iznenađenjem je ustanovio da je već gotovo ponoć.

Inspektor je bio smešten u sobu koja je pripadala Džejsu Birdmoru. Bila je to udobna velika prostorija u koju je svetlo dopiralo kroz tri velika prozora.

— Gde vi spavate? — upitao je inspektor načas zastajući na pragu.

— U susednoj sobi — odgovorio je Džek.

Zaželevši mu laku noć, Par zatvori vrata i okrene ključ u bravi.

Čuo je da i Džek čini to isto, a zatim je počeo da se svlači. Iz putne torbe je izvadio stari kućni ogrtač od zelene svile i navukavši ga, ugasio je svetlo i tiho prišao prozoru. Noć je bila vedra. Bilo je dovoljno svetla da pronađe svoj krevet i legne, navlačeći pokrivač do brade.

Postoji jedna jednostavna ali nepogrešiva metoda za koju mnogi ne znaju a koja pomaže i u najtežim slučajevima besanice: potrebno je samo nastojati da se oči drže širom otvorene u mraku.

Paru je ta metoda bila poznata, pa se okrenu na bok i zagledao se u najbliži prozor koji je bio ostavio pritvoren.

Negde pred jutro najednom je ustao i nečujno se približio prozoru. Učinilo mu se da je čuo neki zvuk, kao tihi šum nekog manjeg

automobila. No sad se više ništa nije čulo.

Otišao je do umivaonika i umočio gaavu u hladnu vodu, a zatim je snažno istrljao peškirom. Ponovo je došao do prozora i namestivši uz njega jednu stolicu, seo je tako da je imao izvrstan pregled nad putem koji je vodio u vilu.

Posle otprilike pola sata ugledao je jedan tamni lik kako brzo i oprezno izlazi iz senke da bi se odmah zatim opet izgubio među drvećem. Nešto kasnije ponovo se pojavio: morao je da pređe otvorenim prostorom, koji je Par nadgledao s prozora, da bi se sakrio negde iza kuće.

Sada je došao kraj čistom posmatranju. Par se tiho išunjao iz sobe, prešao preko odmorišta i spustio se stepenicama u prizemlje. Ulazna su vrata bila zaključana i roletne su bile spuštene pa je prošlo neko vreme, pre no što je uspeo da ih otvori. Kad se konačno našao vani, nikoga više nije bilo na vidiku. Opresno je zakoračio stazom koja je vodila oko cele kuće, ali nije sreo ni žive duše. Spremao se već da uđe nazad u kuću kad je začuo zvuk automobila koji se udaljavao.

Noćni posetilac je otišao.

Zaključavši vrata, Par se vratio u svoju sobu.

Bilo je očigledno da taj čovek, ma ko bio, nije primetio Para, niti je znao da je otkriven. Došao je do kuće i gotovo istog časa otišao. Zbog čega je dolazio?

Tajna te noćne pojave bila je objašnjena tek sledećeg jutra za doručkom.

Sedeći kraj vatre Džek je čitao jedan zgužvani list papira koji je izgledao kao rukom štampani oglas.

Još pre nego što je saznao njegov sadržaj, Par je pogodio da je reč o poruci Grimiznog Kruga.

— Pogledajte — rekao je Džek pružajući papir inspektoru. — Šta kažete na to? Pronašli smo barem šest takvih oglasa nalepljenih po stablima u vrtu, a ovaj je bio tačno ispod moga prozora.

Inspektor je pročitao:

Dug vašeg oca još nije plaćen. Biće vam oprošten ako uverite vaše prijatelje Derika Džejla i inspektora Para da odustanu od svoje istrage.

Ispod toga nešto sitnijim slovima, poput nekog ispravljanja ili pokajanja, pisalo je:

Nećemo više postavljati novčane zahteve građanima.

— Ah... znači zato je došao, lepio je oglase!— uzviknu Par iznenađeno. — Ali kako mu je uspelo da to tako brzo obavi?

— Videli ste ga? — upita Džek.

— Video sam ga samo načas — odgovori Par. — Ali znao sam da će doći i, iskreno govoreći, očekivao sam nešto mnogo gore.

Za vreme doručka nije bio naročito razgovorljiv, jedva da je odgovarao na pitanja svog domaćina i to što je kraće mogao. No dok su kasnije šetali livadama, najednom je odlučio da prekine tišinu.

— Pitam se je li im poznato da ste zaljubljeni u Taliju Drajmond — promrmljao je.

Džek se zarumeneo.

— Zar mislite da bi se mogli osvetiti na njoj; učiniti joj nešto ako ih ne budem slušao? — upita.

— Oh... kad bi to koristilo njihovim ciljevima, ne bi ni trenutka oklevali da joj nanesu zlo — odgovori inspektor mršteći se.

Zastao je, a zatim se okrenuo i uputio nazad prema kući.

— To će biti dovoljno — rekao je.

— Mislio sam da želite da odete do železničke stanice, prateći put kojim je išao Marl onoga jutra.

— Ne, hteo sam samo da vidim kojim putem se približio kući. Možete li mi tačno pokazati ono mesto na kojem mu je... pozlilo?

— Naravno. Bilo je to mnogo bliže kuće. Zahvaljujući neobičnoj slučajnosti, mogu vam pokazati to mesto na milimetar tačno: u tom je trenutku Marl skrenuo sa staze i zagazio tačno u jedan ružin grmić. Evo, tu je ta ruža, vrtlar ju je uspeo donekle da spasi.

— Najzad jedan zaista važan podatak! — reče Par približivši se ružičnjaku u koji je bio zakoračio Marl. — Znao sam da laže... Odavde se nikako ne može videti terasa. Znao sam, gospodine Birdmore, Marl mi je rekao da je dobio napad u trenutku kad je ugledao vašeg oca na terasi. Moj prvi utisak je zato bio da je taj prizor bio uzrok njegovom iznenadnom strahu.

Ispričao mu je ceo razgovor kojeg je vodio s Marlom nekoliko dana pre njegove smrti.

— Ja sam lako mogao pobiti njegov iskaz — reče Džek. — Tog se dana moj otac takoreći nije maknuo iz svoje radne sobe; izašao je na terasu tek u trenutku kad smo se mi već peli stepenicama.

Par je na brzinu skicirao u svoju beležnicu mesto koje ga je zanimalo: kuća se nalazila na levoj strani, ispred je bio vrt omeđen metalnom ogradom koja je štitila nasade od zalutalih životinja, a u ogradi su bila jedna vrata kroz koja je verovatno prošao Marl. S desne strane je bio šumarak; negde otprilike u sredini tog šumarka izvirivao je vrh vrtnog suncobrana jarkih boja.

— Tata je najviše voleo da sedi u tom šumarku objasnio je Džek. — Čak i za vreme najtoššjih dana ovde je uvek sveže i u hladu ovog visokog žbunja provodio je mnogo vremena u čitanju ili razmišljanju.

Par je dodao svojoj skici još nekoliko pojedinosti, a zatim je zadovoljno spremio beležnicu u džep.

— Video sam sve što me zanimalo — rekao je. — Vratimo se u kuću.

Dok su se vraćali prema kući, u razgovoru su se vratili na noćnog posetioca. Džek je bio iznenađen kad je Par rekao:

— Konačno je Grimizni Krug napravio pogrešan korak. Morao je odustane od nečeg što je unapred isplanirao. Svakako, on nije došao samo s tom namerom, mogao bih se zakleti u to.

Seo je na stepenice koje vode na terasu i činilo se da uživa u prekrasnom vidiku koji se odatle pružao.

Džek je u tišini posmatrao svog novog prijatelja. Teška srca je priznao sam sebi da nikada nije sreo ličnost u čijem je izgledu bilo toliko malo finoće i elegancije. Nizak rastom, debeljuškast, trom, širokog bezizražajnog lica, inspektor ni izdaleka nije ličio Džekovoj predstavi oštroumnog i dovitljivog detektiva.

— Sve više sam uveren da je moja teorija tačna — najzad progovori Par. — Evo ovako je to moralo biti, gospodine Birdmore; taj čovek je došao ovamo da bi izvukao od vas onu ucenu koju vaš otac nije platio. No putem mu je pao na pamet plan koji nagoveštava u dodatku one poruke. Ako se ja pitam, mislim da Grimizni Krug priprema veliki udarac i ne želi da ga ni Džejl ni ja u tome ometamo. Zbog toga vam je dao onaj predlog koji je možda i iskren, no ja, bar

dok sam pri zdravoj pameti, ne bih se u to suviše pouzdao. Dajte mi da još jednom pogledam taj papir.

Džek mu pruži oglas i inspektor ga raširi na podu terase.

— Da — reče — ovo je napisano navrat nanos, verovatno mašinom, i to umesto onoga što vam je prvobitno želeo dati do znanja. Ali kakav je to novi plan smislio?

I dok je žustro trljao čelo, pojavilo se samo od sebe objašnjenje te zagonetke.

Sluga je dojurio da ih obavesti da telefon u Džekovoj radnoj sobi zvoni već pet minuta bez prestanka.

Par je prvi stigao do telefona i podigao slušalicu. Smesta je prepoznao glas pukovnika Mortona.

— Odmah se vratite u London, Par — naredio je. — Posle podne morate prisustvovati jednom sastanku u kabinetu.

Kad je Par spustio slušalicu, na licu mu je sjao široki osmeh.

— Šta se dogodilo? — upitao je Džek.

— Moram da idem na ministarski sastanak — odvratio je inspektor i prasnuo u smeh. Džek još nikada nije video Para da se tako smeje.

Stigavši u London saznali su da večernje novine ne pišu ni o čemu drugom osim o jednoj jedinoj neverovatnoj vesti: Grimizni Krug se odlučio na spektakularni poduhvat.

Evo o čemu su pisale novine.

Tog jutra je svaki član vlade primio mašinom ispisani list papira koji nije nosio ni datuma, ni adrese, ni bilo kakvog znaka po kojem bi se moglo zaključiti odakle dolazi, osim crvenoga kruga u zaglavlju. U dokumentu je stajalo:

Svi naponi vaše državne i privatne policije, natprirodne sposobnosti Derika Džejlja pa ni očajnička nastojanja glavnog inspektora Paraisu uspela da spreči naše delovanje. Istorija naših uspeha i nije potpuno poznata javnosti. Na nesreću, bili smo prisiljeni da uklonimo (i tu smo dužnost ispunili teška srca) određen broj osoba ne toliko iz osvetničkih pobuda, nego kao primer drugima. To smo bili prisiljeni da učinimo i ovog jutra s određenim gospodinom Džemsom Hegitom, advokatom kojeg je gospodin Frojent bio unajmio u posebne svrhe, i to zato jer je dotični Hegit bio dovoljno neoprezan da ode suviše daleko u pokušaju otkrivanja našeg identiteta. Srećom po ostale službenike advokatske kancelarije Hegit, saznali smo da je on lično vodio ovaj slučaj te da je jedini bio upoznat s rezultatima istrage. Njegov leš ćete pronaći uz železničku prugu između Briktona i Marsdena.

Dakle, budući da nas policija nije u stanju zaustaviti, kao i da se u potpunosti slažemo s vlastima da predstavljamo najveću društvenu opasnost koja se ikada pojavila u ovoj zemlji, predlažemo vam sledeće; mi ćemo dobrovoljno prekinuti naše delovanje uz uslov da nam na raspolaganje bude stavljeno tačno milion funti. Način isplate spomenute svote biće sadržaj našeg sledećeg obaveštenja. Uz tu novčanu svotu zahtevamo i valjanu propusnicu "in bianco" kojom ćemo se poslužiti u slučaju otkrivanja našeg identiteta ili u slučaju potrebe bilo koje vrste.

Odbijanje makar samo jednog od uslova navedenih u našem predlogu dovešće do vrlo neugodnih posledica. Na kraju navodimo imena dvanaestorice istaknutih članova Parlament a koje ćemo

smatrati odgovornim za sprovođenje naših zahteva u delo i koje smo odredili za taoce. Ukoliko u roku od nedelju dana vlada u potpunosti ne ispuni naše zahteve, počecemo da uklanjamo navedenu gospodu.

Prva osoba koju je Par sreo u Gradskoj većnici bio je gospodin Derik Džejl. Gotovo da inspektor i nije imao prilike da vidi Džejla utučenog, no sada mu se činilo da je slavni parapsiholog potpuno klonuo duhom.

— Predviđao sam da bi moglo doći do toga — rekao je Džejl — i što je najgore, to se dogodilo baš u trenutku kad mi se činilo da je rešenje slučaja nadohvat ruke i da sam na najboljem putu da se dočepam vođe te bande.

Uzeo je Para pod ruku i poveo ga duž tamnog hodnika.

— Bojim se da su najnoviji događaji pokvarili moje planove za odlazak u ribolov — dodao je tužno se osmehujući.

— Da, zaista! — Par se tek sada prisetio. — Današnji su dan odredili za vašu smrt. Ali može biti da ste i vi uključeni u opštu amnestiju kojom nas je Grimizni Krug u svojoj prevelikoj milosti onako javno obdario.

Obojica su se nasmejala a zatim je Džejl nastavio:

— Pre nego što počne sastanak, moram vam da vam kažem koliko mi je drago što mogu potpuno da se stavim vama na raspolaganje. Čuo sam da mi vlada sada namerava da da službena ovlašćenja i sasvim da mi poveri istragu. Unapred sam odbio. Uveren sam da ste u ovom trenutku vi najpogodnija osoba za to i nikada neću prihvatiti da mi pretpostavljeni bude bilo ko drugi.

— Zahvaljujem vam — odvrati Par skromno. — No možda vlada misli drugačije.

Sastanak je trebalo da se održi u kancelariji državnog sekretara i svi oni koji su primili pismo Grimiznog Kruga već su bili na svojim mestima. Jedan službenik je uveo Džejla, a četvrt sata kasnije bio je pozvan i inspektor Par.

Inspektor je poznao mnoge od prisutnih ministara, no kako je sam pripadao drugoj političkoj stranci, ni jedan od njih ga nije posebno zanimao. Odmah je osetio da mu nisu naklonjeni; cela je

prostorija odisala određenim neprijateljstvom, a tome je pridoneo i hladan pozdrav kojim je bradati premijer odgovorio na njegov naklon.

— Gospodine Par — odmah mu se obratio ledenim tonom — ovde smo da bismo razmotrili pitanje Grimiznog Kruga, koje je već poprimilo razmere nacionalnog problema. Koliku društvenu opasnost predstavlja ta zloglasna banda, najbolje pokazuje pretnja upućena nekim članovima sadašnje vlade izrečena dokumentom koji je čak i objavljen u štampi.

— Da, gospodine predsedniče — promrsio je Par.

— Suvišno je kriti da smo sve pre nego zadovoljni vašim napredovanjem u istrazi koja vam je bila poverena od samog početka — nastavio je premijer. — Premda ste imali sve moguće olakšice i dobili sva ovlašćenja koja ste zatražili, uključujući i ono... ono...

Na trenutak je zastao epustivši pogled na dokumenta koja su ležala pred njim na stolu, no Par mu nije dopustio da nastavi.

— Gospodine predsedniče — progovorio je odlučnim glasom — radije bih da pred ovde prisutnom gospodom ne otkrijete šta mi je bilo omogućeno u skladu s jednim posebnim ovlašćenjem državnog sekretara.

Premijer je na trenutak zbunjeno zastao.

— Kako želite — rekao je. — U tom ću slučaju samo dodati da niste uspjeli da predate krivca u ruke pravde, premda ste imali sva raspoloživa sredstva, neobične moći i raznovrsne povlastice.

Inspektor je lagano klimnuo da se slaže.

— Dakle, naša je namera bila — produžio je premijer — da dalju istragu poverimo gospodinu Deriku Džejlju koji je, kako se čini, dosad bio uspješniji bar utoliko što je uspeo da otkrije dvojicu ubica... Ali gospodin Džejl ne želi da prihvati tu dužnost. Međutim, ljubazno je izrazio spremnost da radi zajedno s vama, i mi nemamo ništa protiv toga. Čuo sam da ste već predali glavnom komesaru vašu ostavku koju je on prihvatio. Samo po sebi se podrazumeva da, budući da vam je potvrđeno da istraga ostaje u vašoj nadležnosti, vaša ostavka do daljnjega neće stupiti na snagu. Ali imajte na umu, gospodine Par — dodao je snažnijim glasom nastojeći da svojim rečima da posebni naglasak — imajte na umu ono što ću vam reći: prihvatanje zahteva Grimiznog Kruga ni u kom slučaju ne dolazi u obzir. Prihvatiti ih,

značilo bi odreći se zakona i vlasti. Mi to ne možemo i ne smemo učiniti i zbog toga računamo na vas. Pobrinite se da svakom članu vlade kojem je banda zapretila osigurati policijsku zaštitu na koju ima pravo svaki građanin naše zemlje. U pitanju je i vaša karijera.

Inspektor je polako ustao.

— Ako Grimizni Krug održi svoju reč — ozbiljno je rekao — jamčim vam da ni jednom članu Parlamenta neće pasti ni vlas s glave. A da li ću uspeti da uhvati Grimizni Krug ili ne, to je već drugo pitanje.

— Zar je zbilja istina da je ubijen siroti Hegit? — zanimalo je premijera.

Ovog je puta odgovorio Džejl.

— Da, na žalost, to je tačno, gospodine predsedniče — rekao je. — Jutros je pronađen njegov leš.

— To je užasno, to je grozno... Takvi divljački zločini, toliko krvi — s gnušanjem je premijer odmahivao glavom.

Kad su Džejl i njegov drug izašli na ulicu ustanovili su da se ispred zgrade Većnice skupila gomila ljudi.

Smesta su prepoznali Džejla i pozdravili ga pljeskom, no inspektor Par, na njegovo veliko zadovoljstvo, prošao je potpuno neprimećen.

Celi je grad govorio o Grimiznom Krugu, izvanredna izdanja novina donela su znak slavne bande, a svuda, na ulicama i u kućama, raspravljalo se o neverovatnoj uceni i o izgledima policije da otkloni pretnje koje su se nadvile nad dvanaestoricu članova kabineta.

Naslonivši bradu na prekrštene ruke, Talija Drajmond je sedela za pisaćim stolom a pred njom su ležale večernje novine. Pažljivo je čitala red po red, proučavajući svaku reč. Kad je njen pretpostavljeni ušao u kancelariju, podigla je glavu.

— Onda, gospođice, šta kažete na sve ove zločine? — obratio se Džejl devojci.

— Neobični su — odgovori ona. — Neobični i na neki način divni. Strogo ju je pogledao.

— Priznajem da mi se uopšte ne čine divnima — reče. — Vaša su merila ponešto izopačena, rekao bih gotovo amoralna.

— Zaista? — odvrati Talija hladno. — Ne zaboravite da je i moj um izopačen i ne baš normalan.

Stojeći na pragu svoje kancelarije, Džejl joj je uputio dugi ispitujući pogled koji je ona, kao i obično, potpuno mirno podnela.

— Verovatno ću se preseliti u Skotland Jard — nastavi detektiv — i budući da mi je jasno kako u toj okolini vi ne biste mogli... raditi, nameravao sam vas ostaviti ovde. I dalje ćete se brinuti za moje redovne poslove.

— Preuzeli ste na sebe hvatanje Grimiznog Kruga? — iznenađeno upita Talija.

Džejl je odmahnuo glavom.

— Par ostaje glavni — objasnio je. — Ja ću mu samo pomagati.

Nisu više razgovarali o njegovom novom zaduženju, nego su celo jutro posvetili obavljanju redovnih poslova. Kasnije, kad je došlo vreme ručku, Džejl ju je obavestio da tog dana više ne namerava da se vraća u kancelariju. Uputio ju je kako da odgovori na preostala pisma i otišao na ručak.

Tek što je izašao, zazvonio je telefon. Talija se javila no kad je prepoznala glas s druge strane žice, slušalica joj je gotovo ispala iz ruke.

— Da, ja sam, Dobar dan, gospodine Birdmore — nastojala je da prikrije svoju uznemirenost.

— Je li tamo Džejl? — upitao je Džek.

— Ovog trenutka je izašao i danas se više ne vraća. Ali ako je reč o nečem hitnom, mogla bih da pokušam da ga nađem — odgovori Talija, trudeći se da joj glas ostane čvrst.

— Ni sam ne znam je li to nešto hitno — odvrati Džek. — Odmah ću vam reći o čemu je reč: jutros sam sređivao neke papire mog oca i među njima sam pronašao jedan dokument u vezi Marla.

— Marla?

— Da. Kako se čini, moj je otac znao sve i svašta o tom Marlu... stvari o kojima ne bismo ni sanjali. Bio je u zatvru. Jeste li to znali, gospođice?

— Mogla sam misliti — odvrati Talija.

— Tata se obično raspitivao o ljudima s kojima se spremao da sklapa poslove — nastavi Džek. — Koliko sam uspeo da vidim, spisi sadrže mnogo podataka o mladom Marlu, a skupila ih je jedna francuska detektivska agencija. Reklo bi se da je bio pravi pokvarenjak i čudi me da je moj otac nastavio da posluje s njim. Tu

je i jedna zapečaćena koverta na kojoj piše *Snimak pogubljenja*. I ona potiče iz Francuske. Čini se da je moj otac nije ni otvorio, takve stvari mu se nisu sviđale.

— A vi, jeste li je otvorili? — u devojčinom glasu se osećala strepnja.

— Ne — odgovori Džek iznenađeno. — Ali zašto ste tako zabrinuti?

— Hoćete li mi učiniti uslugu, Džek?

To je bilo prvi put da ga je nazvala imenom i činilo joj se da ga vidi kako crveni od uzbuđenja.

— Kako uopšte možete pitati tako nešto, Talijsa? Za vas bih učinio sve na svetu — živahno je odgovorio.

— Ne otvarajte taj koverat — nastavila je sa žarom — i stavite na sigurno mesto sve papire koji imaju neke veze s Marlom. Obećajte da ćete to učiniti!

— Obećavam vam. Ali to je čudan zahtev.

— Jeste li već s nekim razgovarali o tome?

— Poslao sam poruku inspektorcu Paru — reče Džek
Kriknula je s negodovanjem.

— Obećajte mi da ni s kim drugim nećete razgovarati o tome... posebno ne o snimku.

— Uredu, Talijsa — odgovori Džek. — Ako želite, mogu sve to poslati vama.

— Ne, ne činite to — ubrzala je i naglo prekinula vezu.

Ostala je da sedi teško dišući još nekoliko minuta a zatim je ustala i stavila na glavu svoj šeširić. Zaključala je kancelariju i pošla na ručak.

Četvrti dan u mesecu je prošao, a Derik Džejl je još bio u životu. Upazeći u kancelariju koju je sada delio s inspektorom Parom, zadovoljno je raspravljao o tome.

— Propustio sam priliku da odem u ribolov — rekao je.

Par je ostao ozbiljan.

— Mala je šteta od toga što niste išli u ribolov, bitno je to da smo vas neprestano imali na oku — odgovorio mu je. — Slobodno mi verujte, da ste otišli na onaj izlet, ne biste se više vratili.

Derik Džejl se nasmejao.

— Imate neobično veliko poverenje u Grimizni Krug — reče. — Zar zaista verujete da tako tačno ispunjava zadata obećanja?

— U određenoj meri, verujem — odgovori inspektor ne podižući glavu s pisma koje je upravo pisao.

— Čuo sam da je Brabazon propevao i otkrio policiji sve što zna — nastavi Džejl posle nekog vremena.

— Isgina je — odvrati inspektor. — Ali nisu to bila neka velika otkrića, pre bih rekao da je reč o priznanju. On, naime, priznaje da je neko vreme menjao novčanice Grimiznoga Kruga i da je pustio u opticaj novac koji je ovaj iznuđivao od svojih žrtava. Do u detalje je opisao način na koji je pristupio bandi i nema nikakve sumnje da je bio potpuno svestan svojih postupaka.

— Pripisujete li mu i Marlovo ubistvo?

— Ne, nemamo dovoljno dokaza — odgovori Par i presavivši pismo, stavi ga u koverat.

— A poga ste uspeli da otkrijete u Francuskoj? — iznenada upita Džejl. — Pored toliko posla nismo još našli vremena da razgovaramo o tome.

Zavalivši se u svoju stolicu Par dohvati svoju lulu i tek kad ju je zapalio, odgovori:

— Uspeo sam, više ili manje, da dođem do istih otkrića kao i Frojent. Sledio sam njegov trag nastojeći da saznam što više o Marlu i njegovoj prošlosti. Poznato vam je već da je pripadao jednoj bandi kriminalaca koja je operisala u Francuskoj i da je bio osuđen na smrt, zajedno s još jednim kriminalcem iz te bande, nekim Ligtmantom. Marl se izvukao, ali Ligtmant je trebalo da bude

pogubljen. Međutim, zbog neke krvnikove greške, pogubljenje je bilo odgođeno, a zatim mu je kazna bila preinačena. Poslali su ga na Đavoljo ostrvo, ili u neki drugi takav zatvor u francuskim kolonijama, gde je i umro,

— Odakle je pobjegao — ispravi ga Džejl mirno.

— Do đavola i Ligtman — reče Par. — Mene je zanimao Marl.

— Govorite li francuski, gospodine Par? — upita Džejl.

— Vrlo dobro — odgovori inspektor. — Ali zašto me to pitate?

— Pa, zanimalo bi me da li ste mogli sami istražiti sve što vas je zanimalo.

— Izvrsno govorim francuski — ponovi inspektor suvo, dajući mu do znanja da taj razgovor smatra završenim.

— Ali Ligtman je pobjegao... — produži Džejl kao da govori sam sa sobom. — I ko zna gde je sada...

— To me uogapte ne zanima — nestrpljivo zaključí Par.

Džejl konačno zamuknu. Tek kad je već bio na vratima, okrenuo se i ponovo obratio svom drugu.

— Kad smo već kod toga, vi niste jedini koji se zanima za Marlove poslove. Malo pre sam na vašem pisaćem stolu video cedulju kojom vas Džek Birmor obaveštava da je među očevim papirima pronašao nešto u vezi sa tim nesrećnikom. Njegov se otac takođe raspitao o moralnoj podobnosti gospodina Marla. Taj je čovek zaista bio oprezan!

Tog je dana Džejl ručao s glavnim komesarom, Paru je to bilo poznato, ali nije u njemu izazvalo ni tračka zavisti. Imao je posla preko glave, sastavljao je neku vrstu telesne straže za članove Parlamenta, pa je bio zadovoljan da su ga pošteđeli poziva takve vrste.

U ovoj prilici posebno, je njegova prisutnost bila sve pre nego poželjna, jer je Derik Džejl morao pukovniku Mortonu reći nešto što inspektor Par nije trebalo da čuje...

Uvaženi je parapsiholog tek pred kraj ručka ispustio svoju bombu i njen je učinak bio takav da je glavni komesar klonuo u svojoj stolici došavši jedva do daha.

— Ma šta to govorite, gospodine Džejl? — uzviknuo je s nevericom.

— Neko iz Skotland Jarđa? Ali to nije moguće.

— Eh... Ništa nije nemoguće, gospodine pukovniče — odvrati Džejl odmahujući glavom. — Zar vam se ne čini da događaji sami govore u prilog mojoj pretpostavci? Zar možda nije istina da je Grimizni Krug uvek na vreme doznao kakve su tačne mere bile preduzete da se spreči zločin? Šta mislite, odakle mu sva ta obaveštenja?... A slučaj Sibli? Mogla ga je otrovati samo osoba koja je imala slobodan pristup njegovoj ćeliji, osoba velikog autoriteta zahvaljujući kojem je van svake sumnje ili pak gotovo svemoćna. Zatim nedavni Frojentov slučaj. Kako objašnjavate činjenicu da pored svih onih policajaca u kući i oko nje niko nije uspeo da vidi ko je ušao ili ko je izašao?

Glavni komesar se već donekle smirio i sada je razmišljao o onome što je čuo.

— Sgavimo karte na sto, gospodine Džejl — progovorio je ozbiljnim glasom, — Optužujete li Para?

Džejl je odmahnuo glavom nasmejavši se.

— Sačuvaj bože! Uz najbolju volju ne mogu zamisliti Para u ulozi kriminalca. Međutim, ako pomno ispitete detalje zločina koje je do sada počinio Grimizni Krug, upašće vam u oči činjenica da se u svakom od njih, bilo u prvom planu bilo u pozadini, nazire neka osoba u koju niko ne sumnja, jednostavno zato što je iznad svake sumnje.

— Par? — glavni komesar još uvek nije mogao da veruje.

Džejl je u tišini grickao donju usnu.

— Ne — odgovorio je posle nekog vremena. — Ne, to nije Par, bar ne direktno. Pre će to biti neko od njegovih podređenih, neko ko zloupotrebljava inspektorovo poverenje. Uostalom — dodao je živahnim glasom — nadam se da uviđate kako ne bih oklevao da optužim čak ni Para, kad bih otkrio nešto o njemu. Pa čak ni vi, gospodine pukovniče, ne biste bili pošteđeni mojih sumnji, kad biste mi za to dali povoda.

Činilo se da je pukovnik zbunjen.

— Uveravam vas da nemam nikakve veze s Grimiznim Krugom — rekao je. Istog je trena postao svestan koliko je besmislena takva tvrdnja, pa se nasmejao.

— Ko je ona devojka tamo dole? — uperio je prst prema jednom paru koji je ručao u uglu tog raskošnog restorana. — Uočio sam da neprestano gleda u vas.

— Ona devojka?... — Džejl se osvrnuo. — Ah... zove se Taliya Drajmond. Ako se ne varam njen pratilac je gospodin Rafael Vilings, jedan od članova vlade kojima je zapretio Grimizni Krug?

— Taliya Drajmond? — ponovio je pukovnik Morton. — Zar to nije ona ista devojka koja je nedavno bila umešana u sve one nesreće...? Nije li bila Frojentova sekretarica?

— Da, to je tačno — odgovori Džejl. — Ta je devojka prava zagonetka. Ne mogu nikako da shvatim odakle joj tolika drskost. U ovom trenutku, na primer, trebalo bi da sedi u mojoj kancelariji, javljajući se na telefon i odgovarajući na pisma...

— Ona radi kod vas? — začudio se njegov sagovornik. — Zaista je bezobrazna! Ali nije mi jasno odakle ta devojka poznaje gospodina Rafaela? On sigurno ne pripada krugovima u kojima se ona kreće.

Džejl mu to nije mogao objasniti.

Nešto kasnije, dok su Džejl i glavni komesar još sedeli za stolom, devojka je ustala i u pratnji svog kavaljera žurno prošla salom prema izlazu. Prolazeći pored Džejlovog stola odgovorila je na njegov ironični pogled dražesnim smeškom koji je propratila naklonom glave. Zatim se okrenula elegantnom gospodinu srednjih godina koji je išao uz nju i nešto mu objašnjavala.

— To je vrhunac bezobrazluka! — promrsio je Džejl.

— Imam osećaj da biste ovoj gospođici želeli nešto da kažete — šaljivo je primetio pukovnik.

Retko kada bi Džejl pokazivao znake zbunjenosti, bilo u svojim odgovorima, bilo u odlukama koje bi morao doneti, no ovog je puta, premda mu se to nije sviđalo, morao je dobro da razmisli pre no što je odlučio šta da uradi u vezi sa tim neugodnim susretom... i ne bi se moglo reći da je njegov postupak bio naročito originalan...

Gospođica Drajmond je trenutak pre stigla u kancelariju i upravo je skidala šeširić kad je stigao njen šef.

— Gospođice — rekao je — moram vam nešto reći pre nego što nastavite posao. Zašto ste se udaljili iz kancelarije kad sam vas zamolio da se ne mičete odavde?

— Zbog toga što me gospodin Rafael Vilings pozvao na ručak — odgovori Taliya uz jedan od svojih najnevinijih osmeha — Budući da

je reč o članu vlade, pretpostavljala sam da biste se vi naljutili da sam ga odbila.

— A odakle poznajete gospodina Vilingsa?

Odmerila ga je od glave do pete onim svrjim hladnim, drskim pogledom koji ga je uvek zbunjivao.

— Postoje mnogi načini za sklapanje takvih poznanstava: bračni oglasi u novinama, slučajni susreti u parku, zajednički poznanici koji vas predstavljaju jedno drugome. Ja sam bila predstavljena gospodinu Vilingsu.

— Kada?

— Noćas, oko dva sata — odgovori ona. — Koji put odem na igranku u Meros Klub. Mlada sam i volim da se zabavljam. I tako... tamo smo se sreli...

Džejl izvadi iz džepa nekoliko novčanica i stavi ih na sto.

— Ovo je vaša plata za ovu nedelju — reče hladnim glasom. — Od danas mi više niste potrebni.

Začuđeno je raširila oči.

— Vi me...? Oh! A vaše namere da me promenite, da utičete na moj način života.

Izrekla je to tako ozbiljno da je on načas zapanjeno zastao, no odmah se pribrao i nasmejao.

— Prekasno je da se popravite — odgovori. — Bio sam vam spreman da oprostim mnogo toga: čak i poneki manjak koji bi se s vremena na vreme pojavio u našoj maloj blagajni. Ne bih obraćao pažnju na to... Ali to što ste napustili kancelariju kad sam vam izričito naredio da tamo ostanete, to je stvar preko koje ne mogu preći.

Talija je pokupila novac sa stola i prebrojala ga.

— Tačno onoliko koliko mi dugujete — ponovo je bila ona ironična Talija. — Vrlo dobro računate, gospodine Džejl...

— Možda, gospođice, još postoji način da vas vrati na pravi put...

— Džejlov je glas postao nekako umiljat i činilo se da neuobičajeno teško pronalazi prave reči za ono što je želeo reći.

— Kažite mi, molim vas.

— Muškarac koji bi se oženio s vama. Ja lično bio bih spreman da to pokušam.

Devojka, koja je sedela na kraju stola njišući nogama, sada se tiho nasmejala.

— Kako ste samo smešni! — konačno je rekla. Sad se ponašate kao spasitelj izgubljene mladeži. Hajde, gospodine Džejl — dodala je gotovo ozbiljnim tonom — priznajte da ste to hteli da pokušate samo za moje dobro; ne osećate za mene ništa više nego što ja osećam za žohara koji se penje po zidu...

— Želite li da kažete da nisam zaljubljen u vas?

— Tako nešto — odvratila je. — Pa dobro, odlazim s platom za celu nedelju i zahvaljujem vam što ste mi pružili priliku da upoznam i služim tako blistavog genija.

Džejl je pustio da razgovor završi na tome, kao da se radilo o nekom poslovnom predlogu koji jednostavno nije bio prihvaćen. Dodao je još samo nekoliko reči o tome da je bio zadovoljan njenim radom i odmah je ušao u svoju kancelariju ne pruživši joj čak ni tu sitnu zadovoljštinu da zalupi vratima za sobom.

No Taliju je iskreno zabrinula činjenica da je otpuštena. To je moglo značiti ili da Džejl sumnja na nju (i to je za devojkicu bila najneugodnija mogućnost) ili da to otpuštanje predstavlja deo nekog šireg plana kojem je bio cilj da je gurne u konačnu propast...

Kod kuće je, kao i prethodne večeri pronašla jedno pismo. Nije mogla da se požali da je Grimizni Krug zanemaruje. Tek kada se našla na sigurnom, u svojoj sobi, otvorila ga je i pročitala:

Izvršno, tačno ste sledili moja uputstva. Upoznavanje s Vilingsom je prošlo da nije moglo bolje: kao što sam vam rekao, nije bilo teško.

Pobrinite se da što intimnije upoznate tog čoveka i da saznate koje su njegove slabe strane. Želim da znam, pre svega, šta on lično misli, a isto tako i šta misli vlada u vezi sa mojim predlogom. Haljina koju ste nosili danas za ručkom nije bila na visini situacije. Ne štedite na vašoj garderobi. Derik Džejl vas je otpustio, ali ne brinite se: nije bilo razloga da i dalje ostanete u njegovoj kancelariji. Danas večerate s Vilingsom. Vrlo je podložan ženskom šarmu. Ako vam ikako bude moguće, navedite ga da vas pozove k sebi. Posедуje zbirku antikvarnih mačeva na koju je vrlo ponosan. Tako ćete imati priliku da mi opišete raspored prostorija u kući.

Talija je pogledala u koverat. U njemu su bile dve presavijene novčanice od po sto funti. Nervozno se mršteći devojkica ih ubaci u

svoju torbicu.

Rafael Vilings je bio ono što se obično naziva „proizvodom svog vremena“. Premda je jedva prešao četrdesetu, već je stekao priličnu reputaciju kao čovek izrazito snažne ličnosti.

Kao ministar nije uživao naročitu naklonost. Nije bio omiljeni ni među svojim kolegama, a ni u zemlji. Doduše, priznavale su mu se neke zasluge i pljeskalo mu se kao nesumnjivo najvećem govorniku tadašnjeg Parlamenta, no posebno veliko poverenje nije uživao. Toliko je puta već pokazao dvoličnost svoje naravi, da su se svi čudili na koji način mu uspeva da zadrži položaj koji je stekao.

No uprkos svemu, on je imao svoje sledbenike: ljude nepokolebljive vere, na čiji je glas uvek mogao računati; bio je dovoljan samo njegov znak... A veći je deo vlade bio suviše slab da bi se mogao odreći Vilingsove grupe.

Među svojim kolegama uživao je krajnje loš ugled: nema potrebe da ovde insistiramo na okolnostima kojima je trebalo da zahvali, ali poznata je činjenica da je baš nedavno za dlaku umakao opasnosti da bude naveden kao uzrok jedne bučne rastave. Bio je toliko omražen da je policija već nekoliko puta napravila raciju u Meros Klubu i u još jednom noćnom lokalnu čiji je bio suvlasnik, samo zato da pronađu nešto što bi moglo da kompromituje tog dvoličnog političara.

Visok, elegantnog držanja, s laganom sklonošću debljanju i prvim znacima ćelavosti, posedovao je neporecivi šarm. Pošto je bio vrlo tašt, pripisivao je susret s Talijom Drajmond isključivo svojoj privlačnosti i bio bi iskreno zapanjen da je znao kako je ugledna gospođa, koja ga je upoznala s lepom devojkom, u stvari, postupala u skladu s uputstvima Grimiznog Kruga i samo je izvršila naređenje koje je primila te večeri.

Zaista, Grimizni Krug je imao saradnike u svim društvenim slojevima. Intelektualci, činovnici, državni službenici — svi su oni bili bogato nagrađivani za svoje usluge i zauzvrat su bez prigovora izvršavali naređenja. Često njihov zadatak ne bi bio ni težak ni opasan. Mogao se, kao u ovom slučaju, sastojati samo u tome da se dovedu u vezu dve osobe za koje je Grimizni Krug želeo da se upoznaju. Inače, naređenja su uvek bila savršeno jasna i precizna.

Budući da su svi saradnici Grimiznog Kruga, zahvaljujući upravo njegovoj pomoći, uspevali da izbegnu propast, ili bar gubitak časti, ostajali su vezani za svog šefa bilo zahvalnošću bilo strahom. Grimizni Krug je na taj način stvorio neku vrstu „solidarnosti“ koja je bila još više ojačana činjenicom da pravi identitet vođe bande nije nikome bio poznat. Sledbenici Grimiznog Kruga ostajali su mu verni jer su vrlo dobro znali da on raspolaže tajnom službom čijim je uhodama nemoguće umaći.

I bili su u pravu: tajanstveni šef kao da je bio u stanju da čita njihove najskrivenije misli, jer kad je Grimizni Krug prvi put pozvao svoje članove na sastanak, svi oni sumnjičavi, plašljivi ili nezadovoljni bili su ostavljeni po sgrani. Taj sastanak, koji se održao istog onog dana kad je Derik Džejl ručao s glavnim komesarom, zauvek se urezao u pamćenje Talijske Draimond i ostao njena najživlja i najtrajnije uspomene na Grimizni Krug.

Crkva Svete Agnese na Povder Hilu bila je najstarija crkva u Sitiju. Zidovi obližnjih skladišta pritiskali su je sa svih strana i nadvisivali je, skrivajući od pogleda onaj njen zvonik koji je toliko vremena dominirao celom četvrti.

Ljudi su još posećivali crkvu Svete Agnese, a svake bi nedelje, u uobičajeno vreme, jedan vikar služio misu za malobrojne vernike. Te je večeri Grimizni Krug tamo održao prvi i poslednji sastanak sa svojim saradnicima.

Svaki član Grimiznog Kruga primio je poziv s uputstvima šta mora da obuče za tu priliku i kako se treba ponašati da ne bi drugima otkrio svoj identitet. I Talijska Draimond se, takođe preobučena, našla pred crkvom u tačno određeno vreme.

Prošavši mračnom ulicom popela se dvema stepenicama koje su vodile do portala i stigla do vrata. Čim se približila, vrata su se otvorila i odmah opet bešumno za njom zatvorila.

Osim slabašnog zraka svetla koji se probijao kroz prašna prozorska stakla, ništa nije osvetljavalo unutrašnjost crkve.

— Produžite napred — došapnuo joj je jedan glas — sve do kraja druge klupe na desnoj strani.

U crkvi se već skupio priličan broj ljudi koje je devojka jedva nazirala u mraku, no iz celog tog sablasnog skupa nije se čuo ni šapat.

Trenutak kasnije ušao je i čovek koji ju je uveo u crkvu. Popeo se do oltara i stao iza ograde.

Čim je izgovorio prve reči, Taliya je shvatila da se sledbenici Grimiznog Kruga nalaze pred svojim gospodarom. Glas koji je dopirao do nje bio je prigušen, dubokih tonova; govornik je verovatno na sebi imao onu svilenu kukuljicu koju je imala prilike da vidi kad se prvi put sastala s njim.

— Prijatelji — rekao je — došao je čas da se raspusti naše društvo. Vama je svakako poznat moj predlog vladi: taj se predlog tiče sviju vas, jer polovinu svote koju ću time dobiti nameravam podeliti vama koji ste me verno služili. Ako se možda bojite da bi nas ovde neko mogao iznenaditi, ne brinite se: policijska patrola prolazi tek za četvrt sata, a s ulice se ne može čuti moj glas.

Neznatno je podigao glas i kad je nastavio, njegove su reči zvučale preteći.

— Oni koji potajno snuju izdaju i koji se u srcu nadaju da bi mi ovakav sastanak mogao doneti propast, uzaludno to priželjkuju. Uveravam vas da ne postoji mogućnost da večeras budem uhapšen. Ne želim da krijem od vas da se nalazimo u ozbiljnoj opasnosti; policija se već dvaput dokopala podataka koji bi im mogli omogućiti da otkriju moj identitet. Za petama mi je Derik Džejl — ne mogu poreći da me taj čovek ozbiljno zabrinjava — tu je i glavni inspektor Par... koji takođe nije za potcenjivanje. U ovom ozbiljnom trenutku prisiljen sam od vas da zatražim poseban napor. Sutra će svaki od vas primiti moja dalja uputstva, dovoljno detaljna da ih niko krivo ne shvati. Imajte na umu da, iako je rizik kojem se izlažete veliki, nagrada koja će vam pripasti još je veća. Sada ćete izaći iz crkve jedan po jedan, u razmacima od trideset sekundi, i to počevši od prve dvojice na desnoj strani iza kojih će izaći prva dvojica s leva i tako redom. Idite.

Jedan po jedan, pridržavajući se zadatih razmaka, crni su likovi klizili prolazom između klupa i nestajali kroz vrata s desne strane govornice.

Govornik je pričekao na svom mestu da se crkva potpuno isprazni, a zatim je izašao na glavna vrata. Zaključavši ih za sobom stavio je ključ u džep i nestao u mraku.

U trenutku kad je ulazio u taksu koji se uputio prema zapadnom delu grada sat na zvoniku stare crkve otkucavao je ponoć.

Talija Draimond, koja ga je pretekla za punih četvrt sata, iskoristila je vožnju taksijem u središte grada za potpunu izmenu svog izgleda: skinula je stari kišni kaput koji ju je pokrivaio sve do grla, odbacila je veliki šešir s crnim velom i najednom se pretvorila u elegantnu damu koja je ispod kaputića od najfinije svile obukla večernju haljinu čija bi skupocenost potpuno zadovoljila prohteve njenog šefa.

Uskoro zatim pojavila se na ulazu u Meros Klub: dražesna i retka pojava.

Dražesna i retka... upravo se takvom učinila Džeku Birdmoru kad ju je ugledao kako ulazi u salu u kojoj je večerao u društvu nekoliko prijatelja. Mladić se tamo našao gotovo protiv volje, jer je iz dna duše prezirao moderni život.

Ljubomornim je pogledom odmerio elegantnog džentlmena koji je pratio devojku i obratio se prijatelju pored sebe.

— Ko je onaj gospodin?

Upitani je nemarno pogledao par.

— Nju ne poznajem — rekao je — ali muškarac je Rafael Vilings, krupna zverka u vladi.

Talija je primetila Džeka još pre nego je on ugledao nju. Iznenada je prebledela i nije više mogla da prati ono što joj je govorio njen pratilac. Tek posle nekog vremena uspela je da uspostavi svoju uobičajenu duhovnu sigurnost i mirnoću.

U jednom trenutku su reči koje je izgovorio ministar naglo pobudile njenu pažnju.

— Starinsko oružje? — trgnula se. — Pričali su mi da vi, gospodine Vilings, posedujete jednu predivnu zbirku antikvarnih mačeva.

— Zar vas to zanima?

— Pomalo... dakako, jako — smeteno je odgovorila. A retko se događalo da ne može da pronađe pravi odgovor.

— U tom slučaju hoćete li biti tako ljubazni da jednog poslepodneva dođete k meni na čaj? Mogli biste u miru da razgledate moju zbirku. Konačno, ne susreće se svakog dana žena koja se zanima za takve stvari — nasmejao se Vilings. — Onda, možemo li se dogovoriti za sutra?

— Sugra ne — odvrati Talija. — Možda prekosutra.

On je odmah, na svoj razmetljiv način, ubiležio taj sastanak u svoj rokovnik.

Krajičkom oka devojka je videla kako Džek napušta klub ne uputivši ni jedan jedini pogled u njenom smeru. Ponovo je osetila bolni ubod u srcu.

Njen je pratilac ustrajao u tome da je odveze kući svojim automobilom. Te večeri Talija nikako nije mogla da vrati svoje uobičajeno raspoloženje, te je s olakšanjem uzdahnula kad su se najzad rastali.

Zakoračila je na trotoar ispred zgrade u kojoj je stanovala (Talija nije držala u tajnosti svoje navike ni svoja poznanstva) i dok se spremala da pređe mali vrt koji je kuću delio od ulice, primetila je da kod ulaza stoji neki muškarac. Skriven u mračnom uglu, čovek ju je očito čekao. Smireno i sasvim polako, kao da ga nije primetila, produžila je prema njemu. Kad mu se devojka sasvim približila, on je na brzinu prošaptao nekoliko reči, a ona mu je na isti način odgovorila. Zatim je čovek, bez ikakvog znaka i bez ijedne reči pozdrava brzo izašao iz veže, a devojka je brzim korakom produžila prema svom stanu ni ne osvrnuvši se, kao da se ništa nije dogodilo.

Tajanstveni muškarac, koji je čekao devojku u mračnoj veži, bio je svestan da i sam ima pratioca. Zapravo, u toku desetak minuta koje je proveo u svom skrovištu primetio je neki sumnjivi lik kako kradom promiče pored vrata zatvorenog dućana tačno nasuprot ulaza u zgradu. Kad je izašao na ulicu, nije se morao ni okrenuti da bi shvatio da ga neko prati. Uskoro je čuo kako uhoda ubrzava korak s namerom da ga stigne i izbliza ga pogleda.

Skrenuo je u slabo osvetljenu sporednu ulicu i usporio korak. Njegov ga je pratilac začas dostigao, baš ispod jedne od retkih uličnih svetiljki i već se bio spremao da zagleda u njegovo lice, kad se žrtva naglo okrenula i bacila na čoveka koji ju je uhodio. Špijun je bio potpuno zatečen tim iznenadnim napadom; nije ni pokušao da se brani kad ga je jedna snažna ruka pograbila za vrat a druga mu zadala dva snažna udarca tako da se, ne ispustivši ni glasa, ispružio na trotoaru. U istom su se trenutku, kao nekim čudom, iz mraka pojavila tri krupna muškarca i bacila se na nesrećnika.

Kad su ga opet postavili na noge, svog isprebijanog i ošamućenog, prvo se zbunjeno ogledao oko sebe, a zatim se zapiljio u čoveka koji

ga je udesio.

— Zaboga! — uzviknuo je promuklim glasom. — Pa ja vas poznajem!

No čovek kojem je to bilo upućeno samo se iskezio na njega i podrugljivo mu odgovorio:

— Bojim se da nećeš izvući nikakve koristi od svog velikog otkrića, prijatelju moj.

Džek je stigao kući sav van sebe. U srcu je osećao potmuli bol.

Talija je bila njegova opsesija, a sve je govorilo protiv nje; svi dosadašnji događaji kao da su potvrđivali kako bi o toj devojci morao da misli samo sve najgore...

Zabivši ruke u džepove, šetao je radnom sobom kao zver u kavezu, a njegovo dečačko lice odražavalo je tugu i duboki bol. Sav očajan, besneo je na samog sebe i na svoju glupost. Najradije bi uhvatio devojku i istukao je, zadao joj bol kao što je i ona, premda nesvesno, njemu zadavala bol.

Nemoćno je klonuo u fotelju i ostao tako da sedi, s glavom među rukama, više od jednog sata. Zatim je ustao iscrpljen i neutešan i otvorio sef. Iz njega je izvadio snop papira koji je nemarno bacio na sto. Od cele te gomile najviše ga je zanimala zapečaćena koverta naslovljena na njegova oca. Netremice se zagledao u zatvorenu kovertu i osetio dečačku želju da je otvori... za inat Taliji, ako ništa drugo.

Zašto joj je bilo toliko stalo da on ne vidi fotografiju koja se nalazila u koverti? Zar joj je Marl bio toliko prirastao srcu?

Srce mu je bolno zakucalo kad se setio da je Marl izgubio život na onako tajanstven način posle večeri provedene u Talijinom društvu...

Ustao je van sebe od besa i skupivši sve papire sa stola, odneo ih je u svoju spavaću sobu. Bio je toliko utučen da ga je prošla i radoznalost koja ga je terala da pogleda onu fotografiju.

Bio je siguran da te noći neće moći da zaspi; činilo mu se da mu snažni osećaji i uzbuđenja kojima je bio izložen neće dati ni trenutka spokoja. No mladost obiluje izvorima krepkih reakcija: zaspao je istog trena kad mu je glava dodirnula jastuk.

Sanjao je Taliju. U njegovom snu Talija je bila u vlasti zlog čarobnjaka čije je lice odražavalo neobičnu sličnost s licem inspektora Para. Zatim je sanjao Marla, neki užasni i groteskni lik koji se u njegovom snu izmešao s likom bake inspektora Para, one „mamice“ koja je pobuđivala mladićevu radoznalost.

Probudio ga je blesak svetla koji se na trenutak odrazio u ogledalu njegovog toaletnog stočića. Svetlosti je nestalo u trenutku kad se

uspravio u krevetu. Još onako u polusnu pomislio je da se radi o blesku munje... ali noć je bila potpuno vedra.

— Ko je to? — upitao je pružajući ruku kako bi upalio noćnu lampu pored kreveta.

Ali noćne lampe nije bilo na njenom mestu: neko ju je odneo. Skočio je iz kreveta. Začuvši tihi šušanj pored vrata, bacio se u tom smeru. Njegove su ruke zgrabile nešto... nekog ko se branio i nastojao se osloboditi njegovog stiska... Ispustivši zbunjeni krik, popustio je stisak.

To je bila žena. I podsvesno je osetio da je ta žena Talija.

Polako je posegnuo za prekidačem i soba se ispunila svetlošću.

Bila je to Talija. Talija, bleđa poput mrtvacu i drhteći od glave do pete; Talija s rukama prekrštenim na leđima, očito skrivajući nešto od njegovog pogleda. S mukom se naprezala da mirno podnese bolni mladićev pogled.

— Talija — jedva je izustio i nemoćno se spustio u stolicu. — Zbog čega ste došli ovamo? — klonulo je upitao. — Šta to skrivate iza leđa?

— Zašto ste odneli te papire u vašu sobu? — uzvratila mu je pitanjem. — Da ste ih ostavili u sefu... Oh, zašto ih niste ostavili tamo?

Tog je trenutka Džek video da devojka drži u ruci zapečaćenu kovertu s fotografijom.

— Ali... ali... — promućao je — ja vas ne razumem. Zašto mi niste rekli...

— Rekla sam vam da ne gledate tu sliku. Nisam ni pomislila da biste je mogli odneti u svoju spavaću sobu. Oni... oni su noćas bili ovde... i tražili su je.

Teško je disala i jedva je suzdržavala plač, ali to nisu bile suze besa.

— Bili su ovde?... Noćas?... Ali ko?...

— Grimizni Krug. Znali su da imate tu fotografiju, došli su ovamo, prevrnuli celu vašu biblioteku. Ja sam već bila ovde kad su stigli... i molila sam... molila sam...

Kršila je ruke, a on je u njenim očima čitao sav njen strah.

— Molila sam se da je pronađu netaknutu, u zapečaćenoj koverti. A sada ću misliti da ste videli fotografiju! Oh, zašto ste to učinili, zašto?

Tek je sada Džek uočio da je suviše oskudno odeven za razgovor u takvom društvu. Brzo je navukao kućni ogrtač i kao da je među njegovim toplim naborima pronašao svoju samouverenost i sigurnost.

— Još vas ne razumem, Talija — rekao je. — Shvatio sam samo da su u mojoj kući bili lopovi, nije li tako? A sada, hoćete li poći sa mnom da pogledamo jesu li učinili kakvu štetu?

Devojka je pošla za njim. Sišli su stepenicama i ušli u radnu sobu. Talija je govorila istinu: vrata sefa visila su na samo jednoj šarki njišući se amo-tamo. Prvo je u njima bila izbušena rupa, a zatim su iščupana iz okvira. Sav sadržaj sefa ležao je razbacan po podu. Fioke pisaćeg stola takođe su bile provaljene i lopov je očito prekopao sva dokumenta i poslovne knjige, čak je i korpa za otpatke bila izvrnuta, a njen sadržaj rasut po podu.

— Ne mogu to nikako da razumem — mrmljao je mladić navlačeći na prozor teške zavese.

— Već ćete razumeti... premda se nadam da nikada nećete saznati celu istinu... — rekla je Talija tužno. — Ali sada, molim vas, uzmite papir za pisma i pišite ono što ću vam izdiktirati.

— Kome moram pisati? — iznenadio se Džek.

— Inspektoru Paru.

Dragi inspektore, šaljem Vam fotografiju koju je moj otac primio dan pre svoje smrti. Nisam otvarao koverat, ali mislim da bi vas mogla zanimati.

Poslušno zapisavši svaku njenu reč, Džek se potpisao i pružio pismo devojci. Ona ga je uzela i pošto ga je pažljivo savila, stavila ga je u veliki koverat zajedno s onom koja je sadržavala fotografiju.

— A sada napišite adresu — nasgavila je. — Zatim gore, u desnom uglu stavite: *Od Džeka Birdmora*, a ispod: *fotografije* — vrlo hitno.

S kovertom u rukama se uputila prema vratima.

— Ako budete još uvek živi, videćemo se sutra, gospodine Birdmore.

Došlo mu je da se nasmeje, ali devojčine umorne oči, njene drhtave usne kao da su ga preklinjale, i on je najednom postao svestan opipljivosti i ozbiljnosti straha koji ju je pritiskao.

Jednog lepog jesenjeg poslepodneva, tačno osam dana posle one poznate sednice Ministarskog veća na kojoj je vlada odlučila da ne popusti zahtevima Grimiznog Kruga, i da ne prihvati nikakve pregovore s bandom ili njenim izaslanicima, gospodin Rafael Vilings je u svojoj palati u Onslov Gardensu željno očekivao jednu dragu osobu.

Onslov Gardens, njegova raskošna i gotovo kraljevska rezidencija, bila je slavna po svojim dvoranama koje su čuvale zbirke orijentalnog oružja, skupocenih rezbarija i retkih bakroreza, sasvim zaslužno smatrane jednim od najbogatijih na svetu.

Ali toga dana gospodin Vilings nije mislio na svoje zbirke: radoznalost i zanimanje koje je u njemu pobudila Talija Drajmond bili su još više pojačani jednim neočekivanim saznanjem do kojeg je došao na tajanstveni način a koje ga je upućivalo na oprez zbog opasne delatnosti te devojke. Ona je kradljivica, rekli su... A šta se to njega tiče? Čak i da želi da ukrade neki mač iz njegove zbirke, neki bakrorez sa zida, ili neki retki predmet iz vitrine, on bi joj to dopustio, samo kad bi se pokazala raspoložena i popustljiva.

Sluga koji je dočekaio Taliju na vratima izgledao je kao stranac i ona se setila da mladi ministar u svojoj kući drži samo špansku poslugu. Španac ju je uveo u prostranu dvoranu koju su osvetljavali visoki prozori i ona je zastala, iznenađena tim hladnim ambijentom. Iskreno govoreći, očekivala je da će biti primljena u nekom udobnom, intimnom salonu. U toj dvorani se možda i nalazio dragulj slavne Vilingsove zbirke, no u raspoloženju u kojem je bila, devojku to uopšte nije zanimalo.

Gospodin Rafael Vilings nije dopustio da ga čeka. Krenuvši prema njoj, toplo ju je pozdravio.

— Jedimo, pijmo i budimo veseli jer sutra, ili možda već danas, možemo umreti — melodramatično je izgovorio. — Znete li poslednje novosti?

Talija ih nije znala.

— Ja sam prva žrtva koju je odredio Grimizni Krug — veselo je nastavio. — Vi, nadam se, čitate novine, pa prema tome znate o toj

nadaleko poznatoj bandi koliko i ja. Poslednje vesti govore da ću ja biti prva žrtva... *pour encourager les autres*... drugima za primer!

Nije mogla, a da se ne divi Vilingsovoj opuštenosti uprkos teškim pretnjama koje su se nadvile nad njim.

— Kako se čini — nastavio je on — već su odredili da će se tragedija u kojoj ja imam glavnu ulogu odigrati u ovoj kući, i to baš danas, pa vas, draga gospođice, moram zamoliti da budete tako ljubazni...

Začulo se lagano kucanje na vratima i ušao je jedan od slugu. Obratio se svom gospodaru na nekom jeziku koji Talija nije razumela. Uputio mu je svega nekoliko reči i kad je Vilings potvrdno klimnuo, sluga se povukao.

— Automobil je spreman — rekao je gospodin Vilings. — Hoćete li mi učiniti zadovoljstvo? Popićemo čaj u jednoj kućici na selu. Do tamo je pola sata vožnje, ne više.

Ona nije predvidela takav razvoj događaja.

— A gde se nalazi ta kućica na selu?

Objašio joj je da se nalazi u Hatfildu, nedaleko od stanice Barnet, i oduševljeno je opisivao prirodne lepote tog kutka Hertfordšira.

— Zašto ne bimo ovde popili čaj? — upita devojka.

— Verujte mi, gospođice — odvrati Vilings ozbiljnim glasom — lično me uopšte ne zabrinjavaju pretnje Grimiznog Kruga, i uveren sam da bi Onslov Gardens s tako dražesnim gostom kao što ste vi bio pravi raj na zemlji, ali jutros je kod mene bio jedan čovek iz policije i pokvario sve moje planove. Rekao sam tom revnom gospodinu da očekujem jednog prijatelja kojeg sam pozvao na čaj, no on mi je savetovao da ne ostanem u ovoj kući, nego da izvedem svog prijatelja nekuda, na selo. Obećao sam mu da ću otići u Hatfild. Ali vi se, draga gospođice, ništa ne bojte, neće vam propasti jedno tako divno poslepodne... Biće to divan izlet. Poslao sam dvojicu slugu da pripreme sve za naš dolazak. Uveravam vas da ću vam pokazati jedan od najlepših krajolika u okolini Londona.

Talija se najzad predala. Očito zadovoljan, njen domaćin ju je zamolio da ga sačeka jedan trenutak.

Kad je izašao, devojka je polako prošetala dvoranom proučavajući neobične predmete koji su tu bili izloženi; izgledali su joj zaista zanimljivi.

Vilings se začas pojavio odeven u široki putni ogrtač. Zatekao je svoju obožavanu gošću kako stoji ispred jedne vitrine diveći se prekrasnim primercima starinskih orijentalnih mačeva.

— Lepo, zar ne? — obratio joj se. — Žao mi je da vam ne mogu ispričati sve što znam o tom antikvarnom oružju... — zastao je, a zatim odmah dodao izmenjenim glasom; — Ko je uzeo moj asirski bodež?

Njegovo je lice odražavalo čuđenje i srdžbu. Oboje su se zagledali u prazno mesto na kojem je trebalo da bude nestali bodež; ostao je samo natpis koji kao da je upozoravao na njegovu odsutnost.

— To sam se i ja pitala — odvrati Talija.

— Ne brinite — reče Vilings ne uspevajući da prikrije svoju zlovolju. — Verovatno ga je uzeo neko od slugu. Strogo sam im zabranio da diraju to oružje, i zahtevam da ga čiste samo s mojim odobrenjem i u mojoj prisutnosti. Ali pustimo sad to!

Ispratio ju je do izlaza ispred kojeg ih je čekao luksuzni automobil.

No Taliji nije izmaklo da je nestanak onog bodeža oneraspoložio njenog pratioca i oduzeo mu sav polet.

— Ne mogu to da objasnim — već su prolazili kroz selo Barnet kad se opet vratio na taj događaj. — Nema sumnje da je to oružje još juče bilo na svom mestu. Baš juče sam ga pokazao Sir Tomasu Sumersu, izvrsnom poznavacu orijentalnih umetnosti. Nikako ne mogu da poverujem da bi ga neko od mojih slugu sklonio s njegovog mesta.

— Možda je još neko ulazio u dvoranu... — reče Talija.

— Ne — odgovori Vilings. — Bio je samo onaj gospodin iz policije, a glupo je i pomisliti da ga je on ukrao. Ne, to je prava tajna, ali tu ćemo tajnu istražiti drugom prilikom.

Od tog trenutka pa sve do kraja putovanja imao je na umu samo kako da zabavi svoju lepu gošću i ništa u njegovom ponašanju se nije moglo naslutiti da prema njoj gaji osećanja drugačija od onih koje svaki pravi džentlmen gaji prema uvaženom gostu.

Nije preterao kad je opisivao lepotu svoje kuće na selu, a i sam Hatfild je ležao na prekrasnom položaju, usred širokog prostranstva obraslog gustom šumom.

Iz prelepog predvorja su ušli u mali, ukusno namešteni salon: sto je bio postavljen za čaj premda se nigde nisu mogle videti sluge.

— Hvala nebesima — uzviknuo je Vilings — konačno smo sami!

Ton i ponašanje njenog domaćina potpuno su se izmenili i devojka je shvatila da se približava kritični trenutak... Pa ipak, ruka kojom je nalivala čaj u šoljice nije zadrhtala. Činilo se da samo jednim uhom prati šta joj govori njen zagrejani domaćin.

Dok mu je pružala šoljicu, on se nagnuo nad nju i poljubio je. Taliya nije ni pokušala da se brani, nego mu je samo uputila jedan ozbiljan pogled i mirno rekla:

— Želela bih nešto da vam kažem...

— Izvrsno. Slobodno mi kažete sve što žežete, draga — prekinuo ju je, zagledavši se u devojčine oči koje nisu ispuštale njegov pogled.

No pre no što je mogla da nastavi, zatvorio joj je usta poljupcem.

Ulazeći u salon, na zidu nasuprot vratima zapazila je debelu zavesu koja je skrivala široki prolaz, očito hodnik koji je vodio u neku drugu prostoriju u unutrašnjosti kuće. Prema tom prolazu sad ju je terao, gotovo je vukući za sobom...

Taliya nije vikala, dakako, iskreno govoreći, Vilingsu se činilo da je popustila mnogo lakše no što se on usudio da se nada... Dva puta mu je pokušavala nešto reći, ali on ju je oba puta sprečio.

A sada, koliko god se borila protiv njega sa snagom koju joj je davalo njeno očajanje, bilo je suviše kasno: nije se više mogla osloboditi njegovog stiska, niti ga udaljiti od te zavese iza koje je vrebala opasnost.

Dvojica slugu koji su bili u kuhinji, prilično udaljenoj od salona, začuli su prodorni krik. Zapanjeno su se pogledali, a zatim, pribravši se, pohitali u predvorje. Vrata salona srećom nisu bila zaključana; širom su ih otvorili.

Rafael Vilings potrbuške je ležao na podu pored zavese, a u leđa mu je bio duboko zariven njegov asirski bodež. Nad njim se nagnula mlada žena bledog, izbezumljenog lica i užasnuto ga posmatrala.

Jedan je sluga otrčao na telefon, a drugi je, izvukavši mu prvo bodež iz rane, podigao svoga gospodara i odneo ga do kreveta.

Sav van sebe od uzbuđenja, čovek je pokušavao da zaustavi krv koja je liptala iz otvorene rane i usput napadao Taliju uzrujanim glasom, ali njegove reči nisu dopirale do devojčine svesti, čak da ga je i čula, ne bi mogla da razume šta joj govori.

Hodajući kao u snu, prošla je kroz salon, izašla u predvorje, a otuda napolje, pred kuću.

Automobil je stajao u dvorištu, nedaleko od ulaznih vrata, a vozača nije bilo na vidiku. Ogledala se oko sebe: nigde nikoga. Najednom joj se vratila njena odlučnost i snaga; u jednom skoku se našla za upravljačem, upalila motor i krenula niz aleju koja je vodila do kuće.

Ali uskoro je naišla na prepreku. Vrtna vrata od livenog gvožđa, koja su delila prilaz vili od susednog puta, bila su zatvorena. Prisetila se da je, dok su dolazili, vozač morao izaći iz kola da bi ih otključao. Nije bilo vremena za gubljenje. Prebacila je ručicu za vožnju unazad, vratila se desetak metara, a zatim se punim gasom zaletela u vrata.

Začuo se lom stakla, razvaljena vrata su tresnula kao da su se raspala u stotine komadića, i Talija se našla na putu. Farovi na automobilu su se rasprsi, hladnjak je bio zdrobljen, branici su se iskrivili... ali motor je ostao netaknut, i ona je, ne oklevajući ni tren, nastavila svoj put prema gradu.

Bila je toliko van sebe da je portir nije prepoznao.

— Ne osećate se dobro, gospođice? — pitao ju je dok ju je pratio do lifta.

Bez reči je odmahнула glavom.

Kad se našla u svojoj sobi, otrčala je do telefona i okrenula jedan broj. Osoba koja joj se javila čula je čudnu, nepovezanu priču, isprekidanu jaucima i jecajima, tako da je njen sagovornik mogao samo da nagađa da se nešto strašno dogodilo.

— Ja ne mogu više! — govorila je kroz plač — Ne mogu više ništa da učinim... ne želim više ništa da učinim. To je grozno, to je previše za mene!

Spustila je slušalicu. Teturala je, jedva se držala na nogama koje su joj najednom otkazale poslušnost: skupila je svu preostalu snagu da se odupre nesvestici koja ju je hvatala.

Prošlo je nekoliko sati pre nego što je došla k sebi.

Jedva je uspela da vrati vlast nad sobom i da pronade nešto od one svoje drske mirnoće kad ju je predveče posetio Derik Džejl.

— Koje li časti... uzviknula je, ali u njenom glasu nije bilo topline. — Nisam to očekivala. A ko je ovaj vaš prijatelj?

Pokretom glave je pokazala čoveka koji je stajao iza Džejla.

-Talija Drajmond — svečano je izgovorio Džejl — imam nalog za hapšenje na kojemu je vaše ime.

— Zar opet? — odvrati ona, upitno podižući obrve. — Hoću li ikada dočekati da ne padam svaki čas u ruke policije? A kakva je optužba, ovog puta?

— Pokušaj ubishva — odgovori Džejl. — Pokušaj ubistva gospodina Rafaela Vilingsa, člana vlade. Dužnost mi je da vas obavestim kako od ovog trenutka sve što budete rekli može biti upotrebljeno kao dokaz protiv vas.

Muškarac koji ga je pratio koraknu napred i uhvati je pod ruku.

Talija Drajmond je provela noć u jednoj ćeliji policijske sganice na Marilebonu.

— Još mi nije jasno šta se zapravo dogodilo — objašnjavao je Džejl inspektoru Paru koji ga je slušao zinući od čuda. — Stigao sam u Onslow Gardens nekoliko minuta posle Vilingsova odlaska s Talijom Drajmond. Sluge mi ni po koju cenu nisu htele dati nikakva obaveštenja, no ipak sam nekako uspeo da saznam da je Vilings odveo devojkicu u svoju kuću na selu. Još je tajna da li ga je ona odvela onamo ili je on sam povukao prvi potez. Njemu se, bar je tako izjavio, učinilo da je nekako protiv volje pošla s njim. Budući da sam oduvek sumnjao da je Talija Drajmond nešto više od običnog saučesnika Grimiznog Kruga, odmah sam požurio u Hatfield. Stigao sam tamo nepun minut pošto je ona otišla. Pobjegla je Vilingsovim automobilom, razvalivši metalna vrtna vrata! To je ono što se zove odvažnost, dragi prijatelju.

— U kakvom je stanju Vilings?

— Izvući će se, imao je sreću: nijedan vitalni organ nije ozleđen — odgovori detektiv. — Jedino što je sasvim jasno u ovom slučaju jeste da je reč o zločinu s predumišljajem: bodež kojim je ranjen Vilings ukraden je danas poslepodne iz njegove vlastite zbirke, i to pošto je ostavio Drajmondovu samu u dvorani s oružjem otišavši po kaput. On veruje da je devojkica sakrila oružje ispod kaputa, i to je po svoj prilici istina. No Vilings je vrlo neodređen što se tiče događaja koji su prethodili napadu.

— Ah? — u Paru se probudila radoznalost. — A kakva je to vrsta sobe ... mislim, ta soba u kojoj se dogodilo ... to što se dogodilo?

— To je jedan mali salon, vrlo dražesan, a povezan je s prostorijom koju Vilings naziva svojom ložnicom, no zapravo se radi o raskošnoj spavaćoj sobi u prekrasnom orijentalnom stilu. Možete misliti što se sve tu odigravalo! O Vilingsu kruže svakojake priče... Ložnica je odvojena od salona prolazom kojeg zatvara samo jedna zavesa. Kad su ga pronašli, ležao je na podu baš pored te zaveses.

Par nije progovorio ni reči, tako je duboko utonuo u svoje misli da je Džejl pomislio kako je zaspao. Ali inspektor nije spavao, baš suprotno. Mislio je na to kako će, na nesreću, sva zasluga još jednom pripasti njegovom kolegi, no nije mu zavideo na toj časti.

Iznenada, i bez ikakve očigledne veze s razgovorom, koji su vodili rekao je s nekim posebnim naglaskom:

— Svi veliki zločinci na kraju nastradaju zbog neke naoko beznačajne greške u prosuđivanju.

Derik Džejl se nasmešio.

— Da — odgovorio je. — U ovom slučaju, greška u prosuđivanju je nesumnjivo počinjena. Bilo je pogrešno što su pokušali da ubiju baš našeg prijatelja Vilingsa... On nije posebno značajan i, usuđujem se reći, on je jedini član vlade koji je slobodno mogao biti pošteđen. U svakom slučaju, drago mi je da nisu uspeali da mu dođu glave.

— Oh, to se nije odnosilo na Vilingsa — odvratila Par ustajući. — Mislio sam na jednu sitnu, beznačajnu laž koju je pokušao da mi podvali jedan čovek koji bi morao malo da pripazi šta govori.

Ne pruživši nikakvo dalje obaveštenje, izašao je iz kancelarije i uputio se Džeku Birdmoru da bi mu lično ispričao novosti.

Možda bi se moglo učiniti čudnim što je inspektor Par, kad je čuo za Talijino hapšenje, odmah pomislio na Džeka. Taj mu se mladić sviđao, bio mu je mnogo draži nego što je i sam Džek mogao zamisliti, a imao je i mnogo više razumevanja nego Džejl za bol koju će mladić osetiti kada bude suočen s novim dokazom Talijine krivice.

Džek je, međutim, već bio primio i taj udarac — vest o Talijinom hapšenju objavljena je u večernjim izdanjima novina — i Par ga je pronašao u stanju najdubljeg očajanja.

— Moramo joj pronaći najboljeg advokata, novac nije u pitanju — rekao je Džek kad se malo primirio. — Moramo takođe ... Ne znam da li bih vam se smeo poveriti, gospodine Par, s obzirom da vi, naravno, pripadate suprotnom taboru.

— Naravno — reče inspektor. — Ali, mogu vam reći da sam se i ja, ni sam ne znam kako, počeo pomalo zanimati za tu Taliju Drajmond.

— Vi? — Džek je bio zapanjen. — Zar je to moguće? A ja sam verovao...

— Eh.. Šta ćete? — odgovori inspektor. — Zar mislite da ja imam kamen umesto srca? Za mene, prestupnik uvek ostaje prestupnik, ali lično nisam nikada osećao mržnju prema onima koje sam morao da uhapsim. Uzmite, na primer Trulanda... Truland, trovač kojeg sam poslao na vešala: bio je to najljubazniji mladić koga sam ikada upoznao, i nisam mogao a da mu ne pokažem koliko mi ga je žao...

— Zaboga, gospodine Par, ne govorite tako!— užasnuto se pobuni Džek. — Kako možete gospođicu Drajmond upoređivati s jednim trovačem? Recite i sami: zar i vi verujete da je ona pokretač, organizator Grimiznog Kruga?

Inspektor se namrštio.

— Dragi gospodine Birdmore... — ozbiljno je odgovorio — sve dok se ne rešimo tog slučaja s Grimiznim Krugom, moramo biti spremni na svakojaka iznenađenja. Što se mene tiče, ne bih se iznenadio ni da mi kažu da je utvrđeno kako je pokretač i šef Grimiznog Kruga glavom i bradom naš nadbiskup. Otkad sam počeo tu prokletu istragu, govorim sam sebi da moram biti spreman da poverujem da bilo ko — vi, Marl, pukovnik Morton, Derik Džejl, Taliya Drajmond — možda stoji iza Grimiznog Kruga.

— I još uvek tako mislite? — upita Džek gorko se osmehnuvši. — U tom slučaju, nije li vam palo na pamet da biste to mogli biti i vi?

Par potpuno mirno izjavi da je to isto tako moguće.

— Mamica smatra... — počeo je, no Džek ga je prekinuo.

— Vaša baka mora da je izvanredna žena — rekao je odustavši od pokušaja da suzdrži smeh. — Zar ima neku teoriju o Grimiznom Krugu?

— Naravno da ima, i to još od prvog zločina — odvrati inspektor. — Tada je bila u pravu, a možda je i sada. Svoje najveće uspehe, gospodine Birdmore, dugujem upravo njoj. Sve ono što...

Zaćutao je.

Džeka je sve to skupa zabavljalo, no istovremeno je osećao i sažaljenje prema tom čoveku, tako slabo nadarenom za zanimanje koje je odabrao; za zavidni napredak u karijeri inspektor verovatno može zahvaliti samo svojoj tvrdoglavoj upornosti. S druge strane, u svim ustanovama postoje ljudi koji su došli na visoke položaje samo zahvaljujući godinama provedenim u službi. Ali ono što mu se činilo u najmanju ruku čudnim bilo je da se u ovom trenutku, kad su najveći mozgovi razbijali glavu oko rešenja zagonetke Grimiznog Kruga, ovaj siromah upustio u raspravu o savetima koje mu je dala njegova baka, ne pomislivši ni na trenutak da bi pri tome mogao ispasti smešan.

— A vaša tetka?— upita Džek. — Rado bih obnovio poznanstvo s tom ljubaznom gospođom.

— Otišla je na selo — odgovori inspektor. — Sada sam sam u kući. Ujutro dođe jedna žena koja očisti kuću, ali naveče nema nikoga... Kao da to više i nije moja kuća.

Još je neko vreme nastavio da priča o svom domaćinstvu, a Džek ga je s olakšanjem slušao; činilo mu se da ga ti svakodnevni razgovori smiruju i odvrćaju od njegovog bola.

Tek na odlasku je Par ponovo načeo bolnu temu:

— Drajmondova bi trebalo sutra ujutro da izađe pred sud, ali uveren sam da će saslušanje biti odgođeno...

— Zar nema nade da bi se nekako mogla isposlovati uslovna sloboda uz veliku kauciju? — upita Džek.

— Ne — odgovori inspektor. — Moraće u Holovaj, ali to joj neće jako teško pasti. To je jedan od najboljih zatvora u gradu, i možda će i njoj samoj biti drago da se malo odmori.

— Zašto ju je baš Džejl uhapsio? Mislio sam da je to vaša dužnost.

— Ja sam tako naredio — odvratila Par. — On sada raspolaže istim pravima kao i bilo koji policijski službenik, a budući da se već bavio tim slučajem, smatrao sam da će biti najbolje ako ga pustim da izvede stvar do kraja.

Kao što je inspektor Par i predvideo, sledećeg je jutro sudija samo potvrdio opravdanost Talijinog hapšenja i zatim je devojka vraćena u zatvor.

Rafael Vilings se nije još dovoljno oporavio da bi mogao da prisustvuje saslušanju, no već se znalo da je dao ostavku na ministarski položaj. Pričalo se da je ostavka usledila posle pisma koje mu je uputio predsednik Ministarskog veća, poznat po svom jetkom načinu izražavanja. Čini se da je njegov britki jezik uspeo da probije čak i debelu kožu mladog člana Parlamenta. Od tog trenutka, pa ma kako se razvile stvari, bilo je sigurno da je Vilings pao u nemilost. Čak i oni koji su uvek podržavali njegovu politiku nisu bili na njegovoj strani: odveo je neku devojku, koju tako reći nije ni poznao, u svoju kuću na selu, a tamo su ga izboli nožem. U celoj toj stvari nije bilo nikakve sentimentalne pozadine, nikakvog traga romantike, iza kojeg bi se u očima javnosti mogla sakriti niskost njegovog postupka. Nije mu preostalo drugo nego da proklinje vlastitu nepromišljenost.

Inspektor Par je posetio Taliju Drajmond u zatvoru, no ona je odbila da razgovara s njim u svojoj ćeliji, nego je insistirala da ga primi u dvorani za posete, i to u prisutnosti jedne čuvarice. Kad su se konačno našli, svaki za jednim krajem dugačkog stola, ona mu je objasnila koji su je razlozi naterali na takav postupak.

— Morate me izviniti, gospodine inspektore, što vas nisam želela primiti u svom apartmanu — rekla je. — No i sami znate da su neki saradnici Grimiznog Kruga u cvetu mladosti nenadano napustili ovaj svet, samo zato što su dopustili da policajci uđu u njihove ćelije...

— Ja znam samo za jednog takvog — odvrati inspektor koji se očito osetio pogođenim. — Siblija.

— ..Tipični primer predugog jezika — dodala je devojka.

Umilno mu se osmehiula pokazujući svoje slatke zubiće i upitala ga:

— A sada, šta želite od mene?

— Želim od vas da čujem sve što se dogodilo u toku vaše posete Onslow Gardensu.

Talija mu je verno i detaljno opisala svoju posetu i kad je završila on je upita:

— Kad ste uočili da nedostaje onaj bodež?

— Dok sam šetala dvoranom razgledajući izložene predmete; Vilings je otišao po kaput. Kad smo već kod njega, kako je našem Don Žuanu?

— Bolje mu je — odgovori Par. — Bojim se da će se oporaviti... to jest, hteo sam reći... drago mi je da mu je bolje. I Vilings je tek tada primetio nestanak bodeža?

Potvrdno je klimnula glavom.

— Jeste li te večeri nosili kaput? — nastavi Par.

— Da odgovori ona. — Mislite li da sam pod njega sakrila bodež?

— Imali ste ga na sebi i kad ste ulazili u kuću u Hatfildu?

Načas se zamislila.

— Da — najzad je potvrdila.

Inspektor je ustao.

— Inače, kako postupaju s vama, ovde...? Možete li nabaviti sve što vam treba? — dobrodušno ju je upitao.

— Sve, hvala... sve što u zatvoru može da se očekuje — ponosno odvrati Talija. — Zatvorska hrana je po mom ukusu, i dobijam je dovoljno. Poznato mi je da ovde zatvorenici koji čekaju suđenje

mogu preko prijatelja da nabavljaju hranu i sve poslastice koje žele, no što se mene tiče, ne nameravam da primim ništa što dolazi spolja. Kažem to za slučaj ako bi se neko, u svojoj preteranoj velikodušnosti, osetio obaveznim da mi na taj način olakša život iza rešetaka.

Inspektor Par je češkao svoje široko čelo.

— Uveren sam da dobro činite — zaključio je.

Pokušaj ubistva Rafaela Vilingsa posejao je paniku u Parlamentu. Inspektor Par je primetio da su kola pošla nizbrdo čim se vratio u svoju kancelariju.

Uostalom, zabrinutost premijera bila je sasvim opravdana: Grimizni Krug nije nagovestio ni kada ni na koga će se srušiti njegov sledeći udarac.

Inspektor je bio pozvan u Downing Strit gde je prvi put razgovarao s premijerom u četiri oka. Posledica tog razgovora bila je tajno sazvana sednica vlade, što ni jedne novine nisu propustile da objave. Gradom se na brzinu proneo glas da je premijerov život u opasnosti, i ta vest, za koju se nije znalo odakle je potekla, dugo nije bila ni potvrđena ni demantovana.

Kad se te večeri Derik Džejl vratio kući, našao je pred svojim vratima inspektora Para koji ga je čekao.

— Ima li novogsi? — odmah je upitao.

— Potrebna mi je vaša pomoć — odvratio je Par.

Ali nije više progovorio ni reči sve dok se nisu našli u dnevnoj sobi uvaženog parapsihologa, udobno zavaljeni u fotelje pored kamina.

— Džejle, vama je poznato da napuštam policiju — tužno je rekao — ali sada mi je još premijer diskretno stavio do znanja da bi trebalo da odem što pre. Sazvali su sednicu kabineta na kojoj se raspravljalo o metodama koje je policija do sad primenjivala u slučaju Grimiznog Kruga, a pukovnik Morton me obavestio da sutra naveče moram da prisustvujem jednom sastanku u premijerovoj kući.

— Zbog čega?

— Žele sve da čuju od mene lično — nastavi Par. — Morao bih da održim neku vrstu predavanja i da objasni članovima kabineta šta sam sve preduzeo u borbi protiv Grimiznog Kruga. Vama je, verovatno, poznato da sam imao gotovo neograničena ovlašćenja... Ali, sve do sada niko nije od mene zatražio da objasnim vladi kako sam ih tačno upotrebio i šta sam na taj način otkrio. Nameravam sve to da iznesem u petak uveče i potrebna mi je vaša pomoć.

— Samo recite, prijatelju moj, učiniću sve što mogu — odvrati Džejl toplim glasom.

Par je produžio:

— U vezi sa tim Grimiznim Krugom postoji mnogo stvari koje za mene predstavljaju tajnu, ali isto tako vam mogu reći da mi je mnogo toga u poslednje vreme postalo jasnije. Moj je utisak da imaju saradnike čak i u policiji.

— To je već i meni palo na pamet — spremno uskoči Džejl.

— Na osnovu čega ste to zaključili?

— Jer se događaju čudne stvari... — polako odgovori Par i nastavi:
— Na primer, Džek Birdmor je neki dan među papirima svog oca pronašao jednu fotografiju i poslao mi je poštom. Stigao je u moju kancelariju: koverat je još bio zapečaćen, no kad sam ga otvorio u njemu sam pronašao samo prazan list papira. Razgovarao sam o tome s Birdmorom i on mi je rekao da je Drajmondovoj dao da ubaci pismo, ali mi se isto tako zakleo da je ostao na vratima gledajući za njom kako bi se uverio da je zaista ubacila pošiljku u sandučić na drugoj strani ulice. Ako je zaista tako, to znači da je neko dirao paketić tek pošto je stigao u policiju.

— Šta je bilo na toj fotografiji?

— Izvršenje smrtne kazne, portret jednog osuđenika na smrt. Reč je o onom Ligtmanu koji je izvukao živu glavu zahvaljujući krvnikovoj nepažnji. Bar tako verujem, premda je nisam video. Stari Birdmor ju je primio dan pre svoje smrti... Ako bolje obratite pažnju, primetićete da su se svim žrtvama Grimiznog Kruga događale neobične stvari dan uoči njihove smrti... Džek je pronašao koverat i, kao što sam rekao, poslao ga je meni...

— Preko Talije Drajmond? — ironično upita Džejl. — U tom slučaju, dragi prijatelju, ne morate tražiti drugoga krivca. Ta je devojka umešana u poslove Grimiznog Kruga mnogo više nego što vi to možete zamisliti. Juče naveče sam pretražio njen stan, i pogledajte šta sam tamo pronašao.

Na trenutak je izašao u predsoblje i vratio se noseći u ruci paket umotan u tamni papir.

Inspektor se sav pretvorio u oči.

Kad je Džejl presekao papir i odmotao kanap kojim je paket bio vezan pojavili su se jedna rukavica i nož duge i šiljate oštrice.

— Ova rukvica je u paru s onom koja je pronađena u Frojentovoj radnoj sobi, a nož je identičan onome s kojim je počinjeno ubistvo.

— Da, ovo je leva rukavica, ona na Frojentovom pisaćem stolu bila je desna — složi se Par. — To je rukavica kakvu upotrebljavaju vozači, i to vrlo istrošena. Ko zna kome je pripadala? Kako bi bilo da pokušate s vašim parapsihološkim sposobnostima, gospodine Džejl?

— Već sam pokušao — Džejl odmahnu glavom. — Ali rukavica je prošla kroz previše ruku, i predstave koje u meni izaziva potpuno su smušene. Na svaki način, ovo otkriće potvrđuje moju pretpostavku da je Talija Drajmond član te bande kriminalaca.

Vrativši rukavicu i nož u paket, Džejl ga ponovo zaveza kanapom, a zatim se obrati Paru:

— Što se tiče onog što ste mi rekli ... za petak; verujte, biće mi drago da vam pomognem.

— Pomoći ćete mi da ispunim neka prazna mesta — reče Par — Šteta što mamica nije ovde... — uzviknu zatim, potpuno neočekivano, plačljivim glasom.

— Mamica? — iznenadi se Džejl.

— Moja baka — odvrati Par bezazleno — jedini pravi detektiv u Engleskoj, osim vas i mene.

Prvi put otkad ga poznaje Deriku Džejlu se učinilo da se u njegovom prijatelju Paru krije tračak duhovitosti.

U tom razdoblju opšte strepnje, kad je ime Grimiznog Kruga bilo na svačijim usnama, nekim čudnim slučajem nije mogao proći ni Jedan dan bez kakvog senzacionalnog događaja. No jedan od njih je posebno snažno uzdrmao celi grad. Novinski naslovi su ga obznanili krupnim slovima koja su sledećeg jutra odmah udarila u oči Džejlu dok je, sedeći u krevetu, srkao svoju prvu šoljicu čaja.

Talija Drajmond je pobjegla iz zatvora!

U filmovima se često događa da neko pobegne iz zatvora: jedan takav izvrsno odglumljeni beg iz mračnog zatvora u Dartmoru, na primer, imao je na platnu nezapamćeni uspeh. Ali u celoj istoriji engleskih zatvora nije se dogodilo da jedna žena pobegne iz Holovaja.

Pa ipak, Talija Drajmond je pobjegla. Zatvorski čuvar je ujutro našao praznu ćeliju.

Nije bilo lako zbuniti Džejla, no ova vest ga je izbezumila. Iznova, i opet iznova čitao je priču o njenom begu i nikako nije uspevao da dokuči kako se to moglo dogoditi.

U svakom slučaju, bila je to neporeciva činjenica čija je autentičnost i službeno potvrđena: revnošću, neuobičajenom za političke krugove, vlada je već bila izdala saopštenje javnosti koje su objavile sve novine.

Priroda zločina koji joj se pripisuju kao i važnost same zatvorenice nalagali su vanredne mere opreza. Patrole koje nadziru krilo u kojem je bila smeštena bale su podvostručene, a razmaci obilaska smanjeni s jednog na pola sata. Utoku tih obilazaka ne običava se uvek da se pogleda u svaku ćeliju, pa ipak, zatvorski čuvar Hardi je noćas u tri sata bacio pogled u ćeliju Talije Drajmond i utvrdio da je zatvorenica unutra. Kad su u šest sati ujutro otvorena vrata ćelije, Drajmondove više nije bilo. Rešetke na prozorima bile su netaknute, vrata nisu bila provaljena, niti su u okolini zatvora pronađeni tragovi koji bi mogli pomoći da se otkrije kako je pobjegla. Nemoguće je da je pobjegla popevši se preko zida, a isto tako je nemoguće da je mogla pobeći glavnim hodnikom. U zadnjem slučaju morala bi proći kroz čak šest zatvorskih vrata, a na kraju i kroz sobu zatvorskih čuvara koja nikada, ni danju ni noću, nije prazna.

Ovaj novi primer drskosti Grimiznog Kruga dokazuje da banda raspolaže zaista neuobičajenim sredstvima, što predstavlja krajnje uznemirujuću činjenicu kad znamo da ta tajanstvena organizacija ugrožava svojim pretnjama i živote najuglednijih članova naše vlade.

Džejl je bacio pogled na sat. Bilo je pola dvanaest. Ponovo je pogledao novine i uverio se da je reč o prvom izdanju popodnevnog lista.

Iskočio je iz kreveta, ne sačekavši ni doručak, i odjurio u policiju.

Pronašao je Para u prilično dobrom raspoloženju... u previše dobrom raspoloženju, s obzirom na okolnosti.

— Ali to je neverovatno! — reče Par. — Upravo sam to objasnio glavnom komesaru. Rekao sam mu od reči do reči ovo što ste vi sada rekli, Džejle: morala je imati pomagače u samom zatvoru. Zar

uopšte postoji neko drugo objašnjenje za njeno bekstvo, recite mi, molim vas?

Džejl ga je sumnjičavo pogledao. Ovo nije bio najpogodniji trenutak za smušene razgovore, a ton inspektora Para je bez ikakve sumnje odražavao krajnju smušenost.

Budući da u policiji nije uspeo da sazna ništa više od onoga što mu je već bilo poznato iz novina, Džejl je pozvao taksi i odvezao se u svoju kancelariju u središtu grada u kom se nije pojavljivao već dva dana.

Beg Taliye Drajmond iz zatvora, šta god o tome mislio Par, predstavljao je vrlo ozbiljnu komplikaciju...

Taj Par ... Džejlovim je umom proletela misao koja ga je načas ispunila užasom. Džon Par ... A šta ako je ta budala, taj nesposobnjaković idiotskog lica, u stvari,..?

Ne, ne: to nije moguće.

Odmahnuvši glavom prebacio je sam sebi tu besmisleni uznemirenost, ali njegove su se misli neprestano vraćale na tu neugodnu sumnju.

Potrudio se da dozove u sećanje sve događaje u koje je bio upleten Par i da ih još jednom preispita u mislima. Potpuno zaokupljen time, dopustio je da mu misli odlutaju daleko u prošlost. Već je bio stigao na svoje odredište i, ne posluživši se liftom, polako se uspinjao stepenicama do svoje kancelarije, kad se konačno prenuo iz svojih razmišljanja i energično zaključio: — To nije nikako moguće!

Dok je otključavao vrata, prvo mu je zapelo za oko da je poštanski sandučić prazan. Bio je to prilično veliki sandučić s poklopcem koji je sprečavao vađenje ubačenih pošiljki sa spoljnje strane. Premda ga Džejl nije otvarao puna dva dana, bio je potpuno prazan. Prazan!

Polako je za sobom zatvorio vrata i oprezno kročio u kancelariju. Gotovo istoga časa zastao je kao skamenjen. Sve fioke njegova pisaćeg stola bile su otvorene, a mali zidni sef pored kamina, skriven iza drvene oplata, bio je provaljen i njegova su vrata još stajala širom otvorena. Džejl je podigao dno sefa ispod kojeg je bilo malo tajno skrovište koje bi mogao da otkrije samo najveštiji provalnik: tu je držao najvažnije dokumente o Grimiznom Krugu. Poklopac tajnog pretinca bio je iščupan iz svog ležišta; jasno su se videli tragovi dleta kojim se provalnik poslužio.

Džejl se spustio u svoju fotelju i dugo je nepomično sedeo zagledavši se kroz prozor. Nije ga mučilo pitanje ko je to mogao učiniti, to je bilo lako pogoditi. Pa ipak, za svaku sigurnost, malo se

propitao: nije trebalo ići dalje od momka u liftu da bi saznao sve što ga je zanimalo.

— Da, gospodine — rekao je mladić — jutros je dolazila vaša sekretarica, ona lepa gospođica... Došla je čim smo otvorili kancelarije, zadržala se oko sat vremena, a zatim je otišla.

— Da li je imala neki kofer ili torbu?

— Da, gospodine, jednu malu putnu torbu — odgovori momak.

— Hvala — reče Džejl.

Smesta se vratio u Skotland Jard da bi obavestio ravnodušnog Para o novim neprilikama koje su ga zadesile.

— Par— rekao je uvaženi parapsiholog na kraju — želim da vam poverim nešto što još nisam nikome rekao, čak niti glavnom komesaru. Mi smo oduvek mislili da je na čelu Grimiznog Kruga muškarac; vladalo je uverenje da se ta devojka sastala s nekim nepoznatim muškarcem koji ju je uveo u bandu i uputio u njene tajne. Ali to nije istina: onaj tajanstveni gospodin koji noću kruži automobilom po gradu, uopšte nije pravi šef, već i sam dobija naređenja, i poput svih ostalih članova pokorava se vrhovnom vođi, a taj vrhovni vođa je Talija Drajmond.

— Za boga miloga! — uzviknu Par.

— Čudite se što sam je držao u svojoj kancelariji, zar ne? — nastavi Džejl. — Ali setite se da sam uvek gvorio kako imam predosećaj da će nas ta devojka pre ili kasnije dovesti do Grimiznog Kruga. I bio sam u pravu.

— A zašto ste je oterali? — upita inspektor.

— Zato pgggo je to zaslužila — odvrati Džejl — i zato što sam je se morao rešiti pre nego što otkrije pravi razlog zbog kojeg sam je zaposlio kod sebe. Ali sada — gorko je dodao — posle ovih poslednjih događaja vidim da sam sebi mogao prištedeti taj trud: posao koji je jutros obavila u mojoj kancelariji jasno pokazuje da je ionako prozrela moju igru.

Džejlovo lice nežnih crta se smračilo odražavajući njegovu uzrujanost. Posle kraće tišine progovorio je tajanstvenim glasom:

— Večeras, gospodine Par, kada budete ispričali vašu priču premijeru i krupnim zverkama iz policije, doći će i na mene red da ispričam nešto što će vas, verujem, veoma iznenaditi.

— Oh, mene nećete iznenaditi — nemarno odvрати Par. — Šta god rekli, nećete me iznenaditi.

Treće iznenađenje tog dana dočekalo je Džejl kad se vratio u svoj stan. Njegove domaćice više nije bilo. Imao je samo tu jednu služavku koja nije stanovala kod njega. Prema ugovoru, trebalo da ostane u stanu do devet sati svake večeri. Ali premda je bilo tek šest naveče kad se Džejl vratio kući, stan je bio u mraku.

Upalio je svetlo i pregledao sve prostorije.

Samo je dnevna soba bila pretresena, ali je zato provalnik količinu nadomestio kvalitetom: krajnje strpljivo i precizno pretražio je svaki pa i najskriveniji kutak.

Niti ovde nije bilo potrebno ispitati domaćicu da bi se saznalo kako su se stvari odvijale: žena je primila poruku da hitno mora nabaviti nešto čega nije bilo u kući pa je, uverena da je reč o naređenju njenoga gospodara smesta otišla u kupovinu. Budući da je domaćica tako bila udaljena iz kuće, Taliya Drajmond je imala dovoljno vremena da u miru podvrgne stan temeljnom pregledu.

— Ne može se poreći da poseduje izvanrednu inteligenciju — sam je sebi iskreno priznao Džejl. Uvek se divio talentu, pa čak i kad bi ga sreo kod svojih neprijatelja.

Uostalom, kako je mogao, a da se ne divi toj devojci? Ona zbilja nije gubila vreme: u roku od dvanaest sati pobegla je iz zatvora, provalila je i pretražila jednu kancelariju i jedan stan, i pronašla i odnela sa sobom dokumenta od životne važnosti za Grimizni Krug.

Džejl se bez žurbe presvukao. Pitao se koji će biti sledeći potez njegove protivnice. Što se njega ticalo, on je već doneo odluku. U roku od dvadeset i četiri sata inspektor Par će biti propao čovek.

Iz jedne fioke pisaćeg stola izvadio je pištolj i pažljivo ga ispitao, a zatim ga spustio u stražnji džep svojih pantalona. Lov na Grimizni Krug bližio se svom spektakularnom kraju, završnicu kakvu niko nije očekivao.

U prostranom predvorju premijerovog prebivališta Džejl je naišao na osobu čiju prisutnost na tom mestu i u tom trenutku nikako nije mogao objasniti. Bio je to Džek Birdmor. On je bio jedna od žrtava Grimiznog Kruga, ali ne bi se moglo reći da su poslednji događaji bili direktno povezani s njim.

— Iznenadeni ste poggo me vidite, Džejl? — Džek ga je pozdravio i stisnuo mu ruku. — I mene samog je iznenadio ovaj poziv.

Džejl se nasmejao.

— Ko vas je pozvao? Par?

— Pa, tačno govoreći, pozvao me premijerov sekretar, ali nije nemoguće da je to poteklo od Para. A vi? Zar se ne osećate izgubljeni i prestrašeni u ovako visokom društvu?

— Ne baš — odgovori mu Džejl sa smeškom, prijateljski ga lupnuvši po ramenu.

Prišao im je jedan mladi službenik i uveo ih u strogo nameštenu salon u kojem se već nalazilo dvanaestak ljudi. Podeljeni u dve grupe, živahno su raspravljali.

Premijer je srdačno dočekaao slavnog parapsihologa

— Inspektor Par još nije stigao — rekao je. — A ovaj gospodin? Ah, vi ste mladi Birdmor, ako ne grešim... Drago mi je... Inspektor je posebno želeo da i vi budete prisutni. Verujem da je otkrio nešto što bi nam moglo rasvetliti tajanstvenu smrt vašeg oca. Zna li, Birdmore, da smo vaš otac i ja bili dobri prijatelji...

Najzad je stigao i inspektor Par u pratnji dostojanstvenog pukovnika Mortona, glavnog komesara. Odelo koje je imao na sebi nesumnjivo je videlo i boljih dana, oblik kragne njegove košulje izašao je iz mode pre najmanje dvadeset godina, a čvor njegove kravate bio je najblaže rečeno ekstravagantan. Njegov nezgrapni lik grubo je odudarao od aristokratskog dostojanstva tog ambijenta.

Glavni komesar je prišao Deriku Džejlu koji je stajao s Džekom Birdmorom u jednom uglu dvorane.

— Zna li šta nam Par namerava reći? — pomalo uznemireno upita pukovnik. — Rekli su mi da se od njega traži nekakvo objašnjenje, ali sad sam saznao od premijera da se on sam ponudio da će izneti ministrima celu priču o Grimiznom Krugu. Samo se bojim da nas sve skupa ne osramoti!

— Oh, što se toga tiče, ja se ne bih uznemiravao — iskreno mu odvrati Džek.

Uočivši kako je pukovnik uputio Džeku iznenađeni pogled, Džejl se požurio da mu predstavi mladića.

— Slažem se s Birdmorom — rekao je zatim. — Ne bojim se da bi Par mogao ispasti smešan. On nam može otkriti mnoge stvari o

kojima ništa ne znamo i može nam razjasniti mnoge okolnosti koje su nam se činile tajanstvenim, ili čak nemogućim. Uostalom i ja sam ovde, i pripravan sam da uskočim, ako zatreba, i pomoći mu da nadopuni svoj izveštaj.

Svi su zauzeli svoja mesta i premijer je dao inspektoru znak da istupi i počne da govori.

— Ako nemate ništa protiv, gospodine predsedniče, ja ću ostati gde jesam — reče Par. — Nisam poseban govornik, i radije bih sasvim neobavezno rekao što imam reći, kao da prijateljski čavrljam s bilo kojim od prisutne gospode.

Zastao je na trenutak da bi se sabrao, a zatim pročistio grlo i počeo da govori. Iz početka je njegov glas bio nesiguran; oklevao je i svaki čas zastajkivao tražeći pravu reč, ali ubrzo se zagrejao i iz njega je potekla povezana i jasna priča.

— Grimizni Krug — počeo je — pravim se imenom zove Ligtman. To je jedan kriminalac koji je počinio mnogo zločina u Francuskoj gde je stoga bio osuđen na smrt, no uspeo je da izbegne giljotinu zahvaljujući jednoj grešci prilikom pogubljenja. Njegovi tačni lični podaci su: Ferdinand Volter Ligtman, u vreme nesuđenog pogubljenja imao je dvadeset i tri godine i četiri meseca. Bio je zatočen na Kaini, odakle je pobjegao ubivši jednog čuvara. Čini se da se zatim sklonio u Australiju: osoba koja u svemu odgovara njegovom opisu, samo pod drugim imenom, oeamnaest meseci je bila zaposlena u jednom preduzeću u Melburnu. Posle toga je radio kod jednog uzgajivača stoke koji se zvao MekDonald, gde je ostao dve godine i pet meseci. U velikoj je žurbi napustio Australiju, jer je za njim bila izdata poternica zbog pokušaja ucene tada već bivšeg poslodavca. Nismo uspeli da otkrijemo gde je boravio i čime se bavio sve do trenutka kad se u Engleskoj pojavio zločinac koji je sam sebe prozvao Grimiznim Krugom. Uz veliki trud i bezgranično strpljenje osnovao je savršenu organizaciju, skupivši oko sebe mnogobrojne saradnike koji se međusobno nisu poznavali. Njegova najdraža metoda sastojala se u tome da otkrije neku osobu kojoj je hitno potreban novac, ili koja je potajno prekrpšla zakon, pa živi u strahu da će njen zločin biti otkriven. Kad bi mu njegova istraživanja pokazala da se dotična osoba nalazi na samom kraju propasti i da je prema tome kucnuo najpovoljniji čas da je pridobije za sebe, on bi je

pozivao na razgovor u automobilu koji je sam vozio. Obično bi za mesto sastanka odredio jedan od londonskih trgova, birajući pri tom one sa što manje prilaza i po mogućnosti što slabije osvetljene. Kao što vam je sigurno poznato, većina londonskih trgova je suviše slabo osvetljena, i zato mnogo mračnija od gradskih ulica. Grimizni Krug je uzimao svoje saradnike i iz redova prestupnika koji su već imali posla sa zakonom: neki Sibli, priglupi mornar, već je jednom bio optužen za ubistvo, ali je oslobođen zbog nedostatka dokaza. Njega i njemu slične Grimizni Krug je birao zato jer je sigurno mogao računati na njihovu nemilosrdnu okrutnost, neophodno potrebnu za izvršavanje zločina koje bi Ligtman zamislio. Tako je bilo s Talijom Drajmond, kradljivicom i saveznicom lopova; tako je bilo i s crncem koji je ubio Bensona. Bankara Brabazona je pridobio s drugačijim namerama, a isto bi to učinio i s Feliksom Marlom. No, na nesreću, pokazalo se da je Marl isti onaj zločinac s kojim se Ligtman bio udružio u Francuskoj, upustivši se u poduhvate koji su ga odveli na giljotinu. Marl je, gospodo, imao još jednu nesreću: smesta je prepoznao Ligtmana, čim ga je prvi put sreo u Engleskoj, i stoga je bio ućutkan na najdomišljatiji i najokrutniji način koji poznajem.

— Kao što ste već čuli — nastavljao je inspektor — Grimizni Krug...

— A zbog čega se zove Grimizni Krug? — prekinuo ga je Džejl.

Inspektor je trenutak oklevao, a zatim polako odgovorio:

— Grimizni Krug je nadimak. Dali su mu ga njegovi drugovi iz podzemlja zbog jednog crvenog znaka na koži oko vrata koji ima otkako se rodio. A sada, ako makneš malim prstom, razneću ti glavu!

Brzinom munje inspektor Par je uperio pištolj velikog kalibra u slepoočnicu Derika Džejla.

— Ruke u vis! — viknuo je i grubo zgrabivši svoju žrtvu, strgao visoku belu kragnu koju je skrivao vrat uvaženog parapsihologa.

Svima je zastao dah.

Tanka, grimizno crvena crta kao da je bila ucrtana najfinijom slikarskom četkicom oko celog Džejljovog vrata.

Istoga časa u dvorani su se stvorila tri policajca u civilu zastrašujućeg izgleda. Pojavili su se isto onako nečujno kao i dve večeri pre kad su uhvatili uhodu koji je pratio Para. U tren oka natakli su Džejlu lisice, navukli mu na glavu platnenu vreću i odvukli ga napolje.

Okrenuvši se ponovo svojoj zapanjenoj publici, inspektor Par je obrisao znoj s čela.

— Gospodo — progovorio je drhtavim glasom — radije bih odgodio nastavak svog izveštaja za sutra, ako nemate ništa protiv.

Začas se našao okružen radoznalim licima, ali na pitanja kojima su ga obasuli samo je ozbiljno odmahivao glavom.

— Znam da ste preživeli teške trenutke, dragi Par! — uzviknuo je pukovnik Morton. — Niko to ne zna bolje od mene. Gospodine — nastavio je obrativši se premijeru — ako mogu da budem tako slobodan, mislim da treba prihvatiti molbu glavnog inspektora i dopustiti mu da svoje izlaganje nastavi sutra.

— U tom slučaju — odvrati predsednik vlade — zamolićemo inspektora da sutra ruča s nama.

Glavni komesar je žurno prihvatio poziv u Parovo ime, jer je inspektor već bio izašao oslanjajući se o Birdmorovu ruku. Pred vratima ih je čekao taksi u koji su obojica sela.

— Čini mi se da sanjam — promrmljao je Džek čim je malo došao k sebi od uzbuđenja koje mu je bilo oduzelo moć govora. — Derik Džejl! Ko bi to pomislio? Zar je to zbilja moguće?

— Oh, i te kako moguće — odvrati inspektor prigušeno se naemejavši.

— Znači, on i Taliya Drajmond su bili u dosluhu?

— Upravo tako — potvrdi inspektor.

— Ali kako ste uspeli da saznate celu tu priču?

Parov je odgovor zaprepastio Džeka:

— Mamica me je usmerila na pravi put. Ne možete ni zamisliti kako je inteligentna moja mamica! Baš danas mi je rekla...

— Zar se vratila sa sela?

— Vratila se — odgovori Par — i morate je posetiti. Znete ... pomalo je tvrdoglava i sklona prigovaranju, ali uglavnom je puštam

da priča i radi šta želi.

— Budite bez brige, ja ću isto tako postupiti — Džek se protiv volje morao nasmejati. — Ali kažite mi, gospodine Par, zar zaista verujete da vam je Grimizii Krug dopao šaka?

— Siguran sam u to, isto tako kao što sam siguran da vi i ja sada sedimo u ovom taksiju; isto tako kao što sam siguran da je moja mamica najmudrija žena na svetu.

Džek je začutao. Tek kad su bili nedaleko od kuće, progovorio je žalosnim glasom:

— Inspektore, mislite li da će to otežati položaj Taliije Drajmond? Bojim se da je Džejl, ako je on zaista Grimizni Krug, neće nimalo štedeti.

— Eh, sigurno — okrutno odgovori inspektor. — Ali, dragi gospodine Birdmore, zašto se toliko uzrujavate zbog te devojkice.

— Zato što sam zaljubljen u nju, stara budalo — besno uzviknu Džek, No istog trena se pribrao i izvinio za svoj ispad.

— Znam ja da sam stara budala — dobrodušno mu odvrati Par — ali verujte mi, Birdmore, nisam jedina budala u Londonu. Poslušajte mene i zaboravite da je ikada postojala neka gospođica Drajmond. Ako pak ne znate šta bi s vašim osećajima, posvetite ih mamici.

Džek se u poslednji čas suzdržao da ne odgovori nešto grubo tom čoveku koji ga je očigledno zadirkivao.

Mali inspektorov stan nalazio se na prvom spratu. Par se prvi popeo stepenicama i na trenutak zastao na pragu.

— Hej, mamice — veselo je doviknuo — Džek Birdmor je došao da te poseti.

Iz stana se začuo tihi krik.

— Izvolite, uđite, gospodine Birdmore, dođite pozdraviti mamicu — pozvao ga je Par.

Džek je ušao za njim i istog trena zastao kao skamenjen: pred njim je stajala nasmešena devojkica bleđa i umorna lica; pitao se da li je poludeo, ili možda sanja ... Ne, nije bilo nikakve sumnje: ta je devojkica bila Taliija Drajmond.

Uхватила ga je za ruke koje je nemo pružio prema njoj i odvela ga do stola postavljenog za tri osobe.

— Oh, tata... — rekla je Taliija glasom u kojem se osećalo prebacivanje — rekao si mi da si pozvao pukovnika na ručak...

— Tata? — jedva je izustio Džek pogledavajući čas inspektora, čas devojku.

Ona ga nežno lupnu po ruci.

— Tata je odjednom postao strašno duhovit, čudo jedno — toplo mu se nasmešila. — Ja sam mamica. Uvek su me tako zvali kod kuće, još otkad je umrla moja sirota majka pa sam ja preuzela njenu ulogu, koliko sam mogla. Priča o baki je glupa izmišljotina koju mu morate oprostiti, gospodine Birdmore.

— Vaš otac! — ponavlja oje Džekkoji nikako nije mogao doći k sebi.

— Baš tako — reče devojka — Moje ime je Taliya Drajmond Par. Kakva sreća da nemate dara za policajca: do sada biste već otkrili sve moje prevare! Ali sada jedite supu, gospodine Birdmore, sama sam je pripremila.

Ali Džek nije hteo da okusi ni zalogaj sve dok Taliya nije pristala da mu sve redom objasni.

— Kad je Grimizni Krug izvršio svoj prvi zločin — počela je devojka — istraga je poverena tati. Ja sam se, naravno, odmah zabrinula, ne samo zbog teškog i opasnog zadatka koji je morao rešiti nego i zbog katastrofalnih posledica njegovog eventualnog neuspeha. Tata je imao toliko neprijatelja u Centralnoj policijskoj stanici! Sam glavni komesar, pukovnik Morton, koji je inače moj kum i uvek nam je pomagao, savetovao je tati da odbije taj zadatak, ali tata nije hteo ni čuti za to. Prihvatio se te dužnosti, premda, moram reći, nije baš bio oduševljen... U svakom slučaju, svim se snagama posvetio istrazi i uskoro je saznao mnogo o načinu na koji je organizovan Grimizni Krug, posebno o metodi kojom regrutuje nove članove. Ja sam se oduvek zanimala za policijske istrage, a tada sam odlučila da mu pomognem i posvetila sam se... karijeri kriminalca...

— Kad je vaš otac, gospodine Birdmore, primio prvo preteće pismo Grimiznog Kruga, otprilike tri meseca pre nego što je ubijen, uspela sam da se zaposlim kao sekretarica kod vašeg euseda Frojenta: bio je prijatelj vašeg oca, njegov se posed graničio s vašim, i nadala sam se da ću tako imati priliku da u dogledno vreme nešto otkrijem. Vama to verovatno nije poznato, ali pokušala sam da se zaposlim i kod vašeg oca, no on me nije primio. Zatim se dogodio onaj užasni zločin — nastavila je sažaljivo stisnuvši mladićevu ruku. — Bila sam u šumici kad je vaš otac ubijen, ali nisam videla ko je pucao; smesta

sam otrčala do mesta gde se jadni gospodin srušio, ali odmah sam videla da mu nema više pomoći. Zatim sam vas ugledala kako trčite preko livade prema šumici i pomislila da će biti bolje ako se udaljim, to više što sam kod sebe imala pištolj. Neposredno pre toga sam pratila nekog ko se kradom šunjao kroz šumicu želeći da otkrije o kome je reč.

— Posle toga nisam više imala nikakvih razloga da i dalje ostanem u Frojentovoj kući. Morala sam da učinim nešto što će me što pre približiti Grimiznom Krugu. Bila sam uverena da postoji samo jedan način da privučem na sebe pažnju vođe te bande: trebalo je glumiti da tonem sve dublje i dublje. Sećate li se kad ste me onog dana, hodajući ulicom u društvu mog oca i Džejla, videli kako izlazim iz zalagaonice u kojoj sam založila zlatni idol koji sam... ukrala Frojentu? E pa znajte: to je bilo isplanirano. Bila je to mala komedija koju je izmislio moj otac, da bi Džejla potpuno uverio u moje kriminalne sklonosti. U stvari, nisam se izlagala nikakvoj opasnosti i znala sam da ne mogu završiti u zatvoru: nisam bila kažnjavana, i sud je to morao uzeti u obzir. No, u međuvremenu, kao što sam i očekivala, primila sam poziv Grimiznog Kruga. Sastali smo se jedne večeri na Stejn Skveru. Bila sam prilično uzbuđena, ali nije me bilo strah. Uostalom, tata je bio u blizini i potajno pratio naš susret, a zatim me neprimetno sledio do kuće. Taj moj dobri tatica u svakoj mi je prilici bio nadohvat ruke.

— Osim onog dana u Hatfildu — sa žaljenjem se umeša inspektor.
— Taj put sam zbilja proživeo strašne trenutke!

— Pošto sam postala član Grimiznog Kruga — nastavi devojka — ponuđeno mi je mesto u banci Brabazon. Džejllova omiljena metoda bila je da se služi jednim saradnikom da bi uhodio drugog. Što se tiče Brabazona, nikako nisam uspevala da pročitam tog ćutljivog bankara; koji put mi se činio da je pravi džentlmen, koji put bih se mogla zakleti da je najobičniji lopov. U početku nisam mogla poverovati da i on pripada Grimiznom Krugu. Na svom novom radnom mestu morala sam nastaviti s krađama da bih ostala verna svojoj ulozi; to mi je donelo oštri ukor mog tajanstvenog šefa, ali mi je isto tako omogućilo da se povežem s jednom drugom bandom zločinaca i da zahvaljujući toj vezi, posle raznih peripetija, prisustvujem neslavnom kraju Feliksa Marla.

— Na kraju me Džejl zaposlio u svojoj kancelariji da bi skinuo sa sebe svaku sumnju. Istovremeno je na svoj ljupki način planirao kako da prekine moju karijeru koja je toliko obećavala: one večeri kad je ubio Frojenta dobila sam naređenje da dođem u neposrednu blizinu kuće tog nesrećnika, noseći sa sobom rukavicu i nož za koje se kasnije pokazalo da su identični onima koji su Džejlu poslužili da izvrši svoj zločin.

— A kako ste uspjeli da pobegnute iz zatvora? — upita Džek.

Ona ga pogleda sa smeškom.

— No, prijatelju moj — odgovori — šta mislite, kako sam pobegla iz zatvora? Pustio me je u noći sam direktor Holoveja, a jedan uvaženi policijski službenik me dopratio kući.

— Vidite, gospodine Birdmore — umešao se Par — trudili smo se da nateramo Džejla da nešto preduzme. I zaista, čim je saznao da je mamica na slobodi... zabrinuo se i na brzinu je počeo pripreme za svoje bekstvo. Kad je otkrio da je njegova kancelarija opljačkana, konačno se uverio da Talija nije samo sitna kradljivica kakvom ju je sve do tog trenutka smatrao.

Sledećeg je dana i Džek Birdmor prisustvovao ručku kod premijera, a nije, naravno, izostala ni gospođica Drajmond. Svi su već bili upoznati s njenim poduhvatom i bila je proglašena junakinjom dana.

Posle ručka, inspektor Par je nastavio svoju priču.

— Setićete se — rekao je — da se o Deriku Džejlu počelo govoriti tek posle prvog zločina Grimiznog Kruga. Istina je da je on otvorio kancelariju u Sitiju, i da je poslao mnogo pisama u kojima je nudio svoje usluge, a isto tako je objavio nekoliko oglasa u novinama, reklamirajući samog sebe kao istražitelja s parapsihološkim sposobnostima. No uprkos svemu tome, ne bi se baš moglo reći da je stekao mnogo klijenata. Uostalom, nije se ni previše trudio oko toga... jer je imao dosta posla oko pripreme svojih ucena i svojih osveta. Tek se posle prvog zločina Grimiznog Kruga jedan list, u potrazi za senzacijom koja bi mu podigla tiraž, obratio Deriku Džejlu, te zatim objavio ekskluzivni članak o njegovim čudesnim parapsihološkim sposobnostima pomoću kojih je otkrio krivca.

— Ko je mogao znati ubicu ili način na koji je počinjen zločin tačnije od Džejla? Zaista mu nije bilo teško da dotaknuvši oružje kojim je izvršen zločin otkrije počinioca i pronađe dokaze njegove krivice. Svoju je sposobnost dokazao prilikom istrage o ubistvu direktora železnice, Bersona, kada je policiji pružio obaveštenje koje ih je dovelo pravo do ubice i omogućilo im da pronađu dokaze koji su onog bednog crnca poslali na vešala.

— Naravno, zahvaljujući prigodnoj reklami koju su mu pružile novine neprestano ističući taj njegov uspeh, Džejlov je ugled preko noći porastao do neslućenih razmera. To je bila prilika koju je čekao. Od tog trenutka, svi oni kojima je zapretio Grimizni Krug obraćali su se njemu za pomoć.

— Tako mu se pružila prilika da se približi svojim žrtvama i da zadobije njihovo poverenje, što je, priznaćete, činio na zaista uverljivi način. Pri tom je bio u mogućnosti da navede ucenjene da plate traženu svotu, ili pak da ih bez opasnosti ukloni, u slučaju da odbiju da plate.

— Frojent nije bio osuđen na smrt, jer je platio, i Džejl bi ga poštedeo. No taj nesrećnik se nikako nije mogao pomiriti s gubitkom

tolikog novca koji mu je bio tako podmuklo otet, pa se na svoju ruku nepromišljeno upustio u istragu s namerom da sam otkrije učenjivače. To ga je odvelo čak u Francusku te je, na svoju nesreću, otkrio kako su Džejl i Ligtman ista osoba.

— Želeo nam je smesta da poveri svoje otkriće, pa nas je pozvao k sebi one večeri kad je ubijen, Bio je svestan opasnosti kojoj se izlaže i nastojao je da preduzme sve moguće mere opreza, čak se naoružao s dva nabijena pištolja, premda je iz dna duše mrzeo vatreno oružje.

— Sigurno se sećate službenog izveštaja o tom tragičnom događaju: te je večeri gaavni komesar nazvao Frojenta, jer je bio primio poruku da starac želi hitno da razgovara s njim. Taj poziv je pružio Džejlu priliku koju je čekao. Da bi mogao slobodnije da razgovara na telefon, Harvej Frojent nas je zamolio da ga načas ostavimo samog u njegovoj radnoj sobi. Ja sam izašao prvi, ni ne sanjajući da će se Džejl usuditi učiniti ono što je učinio. Uočio sam da Džejl sve vreme otkako smo stigli k Frojentu nije izvadio ruku iz džepa svog odela... E pa, gospodo — inspektor je svojim rečima dao dramatični ton — ta ruka u vozačkoj rukavici celo je vreme stiskala nož kojim je probodeno srce sirotog Frojenta!

— Zašto je nosio tu rukavicu? — upita premijer.

— Zato što se bojavao da bih ja mogao da primetim da mu je ruka okrvavljena — odgovori Par i odmah produži: — U trenutku kad sam mu okrenuo leđa izlazeći iz radne sobe, brzinom munje je zarinuo nož u Frojentovo srce; smrt je morala odmah nastupiti. Džejl je strgnuo rukavicu i bacio je na pisaći sto; zatim se i on uputio prema vratima, kao da je pošao za mnom, ali je još bio okrenut prema mestu gde je sedeo Frojent i pretvarao se da nastavlja da razgovara sa starcem... koji je već bio mrtav. Naslutio sam šta se dogodilo, ali kako da to dokažem? S druge strane, Džejl je i u ovom slučaju imao spremnog krivca... štaviše, imao ga je nadohvat ruke. Naredio je mojoj kćerki da te večeri dođe u Frojentov vrt, odakle bi je u pogodnom trenutku uveo u kuću, i mi bismo je iznenadili tako reći *in flagranti* na samom mestu zločina.

— Ali ja sam otišao predaleko. Dopustite mi da se vratim malo unazad. Među osobama koje smo morali štititi bio je gospodin Džejms Birdmor, bogati trgovac nekretninama. Gospodin Birdmor je

imao široki krug poznanstava... dobrih i loših. Budući da je primio već nekoliko pretnji Grimiznog Kruga, poverio je odbranu svog života Džejlju. S tim je zadatkom Džejl boravio u Birdmorovoj vili, ali nije bi prisutan onog jutra kad je stari gospodin Birdmor rekao svom sinu da očekuje posetu nekog Marla koji dolazi da mu ponudi jedan posao. Marl je stigao... i s neopisivim užasom shvatio da je u toj kući zločinac s kojim je zajedno pljačkao po Francuskoj i bio zatvoren u Tuluzu; čovek koji je radi njegove izdaje bio osuđen na smrt.

— Džejl je sedeo u hladu ispod brajde, samo nekoliko metara od njega. Zahvaćen panikom, Marl se odmah vratio na stanicu s namerom da se vrati u London. U slepom strahu koji ga je obuzeo, odlučio je da ubije Ligtmana pre nego što ovaj ubije njega. No putem mu je ponestalo hrabrosti i na pamet mu je palo manje okrutno rešenje: sišao je s voza na jednoj sporednoj stanici, pešice se vratio do Birdmorove vile, i sakrio se u obližnju šumicu. Kad se spustila noć, približio se Džejllovom prozoru i ubacio u njegovu sobu jedno pismo. Džejl ga je pročitao još iste večeri, a zatim ga bacio u vatru. Ne bih znao tačno reći šta je stajalo u tom pismu, jer sam pronašao samo jedan sićušni komadić koji je izbegao plamenu; no na osnovu onih nekoliko reči koje sam uspeo razabrati mogu zaključiti da je Marl javio Džejlju otprilike ovo: *Pusti me na miru pa ću i ja pustiti na miru tebe*. Ostale dve reči, *Krilo B.*, verovatno se odnose na jedno od odeljenja zatvora u Tuluzu.

— Ali nesrećni Marl nije ni sanjao na kako opasnog protivnika se namerio. Očito nije shvatio kakav značajan položaj u društvu sada zauzima bivši Ligtman, niti kako je dospeo u kuću gospodina Birdmora. Od tog trenutka je Marl bio osuđen na smrt.

— Baš u to isto vreme Marl je ucenjivao bankara Brabazona, ne znajući da je ovaj čvrsto povezan s Grimiznim Krugom. Da bi se rešio Marlovih pretnji Brabazon je obavestio šefa bande da je Marl saznao za to, odlučio se na novi zločin, ubistvo na Marisburg Placu. Bio je to, kao što sam već rekao, jedan od najsmelijih, najdomišljatijih i najokrutnijih zločina u celoj istoriji kriminala.

— Dan posle Marlovog ubistva, Brabazon je shvatio da je došao čas da se izgubi jer se bio dokopao uloge koju je Marl imao u njegovoj banci. Nameravao je s tom pozamašnom svotom otići u inostranstvo, no Grimizni Krug ga je obavestio da ga traži policija

zbog sumnje da je izvršio ili bar naručio Marlovo ubistvo, pa se bankar sklonio u onu kuću na reci... koju smo mi pretražili.

Kod zadnjih se reči inspektor ironično nasmešio, a zatim nastavio:

— Kad kažem da smo je pretražili, mislim time reći da ju je pregaedao Džejl: on se sam popeo do sobe u kojoj se, kao što mu je bilo dobro poznato, skrivao naš Brabazon i sišavši, obavestio me da nije nikog pronašao.

— Postoji još jedna okolnost koju bih želeo razjasniti, gospodine inspektore — prekide ga premijer. — Onaj napad na Džejla, kad ste ga pronašli omamljenog hloroformom u njegovoj kancelariji.

— Bio je to još jedan od njegovih genijalnih poteza, gospodine predsedniče — odgovori Par — i u prvi čas je i mene uspeo da prevari. Džejl je sam sebe vezao, nataknuo lisice i omamio se hloroformom, ali tek pošto je Frojentov novac stavio u jednu kovertu koju je napisao na samog sebe i ubacio je u cev koja povezuje njegovu kancelariju s poštanskim sandučićem u predvorju zgrade. Sećate se da je nekoliko minuta posle „napada“ iz zgrade izašao poštar koji je upravo ispraznio taj sandučić.

— Ali, nesrećom po Džejla, ostavio sam u kancelariji Taliju, zatvorenu u ormaru, tako da je ona ne samo prisustvovala celoj toj komediji, nego je i pronašla bocu s hloroformom koju je Džejl sakrio u jednu fioku pisaćeg stola.

— Poslednja žrtva Grimiznog Kruga, Rafael Vilings — nastavi inspektor jasnim glasom — može zahvaliti za svoj život mahnitoj strasti prema mojoj kćeri koja ga je bila toliko obuzela da ju je pokušao napastvovati. Dok se branila od njegovih nasrtaja, Talija je ugledala kako se iza zavese pomalja ruka koja je stiskala bodež, onaj isti bodež koji je tog dana nestao iz Vilingsove zbirke: ukrao ga je sam Džejl kad je tog jutra posetio Onslov Gardens, predstavivši se kao policijski službenik. Taj je bodež bio usmeren u ministrovo srce, ali srećom je moja kćerka, uloživši nadljudski napor, uspela skrenuti oštricu i sprečiti smrtni ucarac. Džejl je — zar je to uopšte potrebno posebno istaći? — i ovog puta bio spreman da se u pravom trenutku nađe na mestu zločina i da ga bez premišljanja pripiše Taliji Drajmond Par, rekao bih da je bio prilično razočaran kad je ustanovio da je žrtva preživela atentat.

— Pomislite samo, gospodo, s kojom domišljatošću, s kojom inteligencijom je taj čovek planirao svoje zločine: uspeo se ubaciti među najuglednije privatne detektive, i tako dobavljaio informacije koje su vredele zlata... Grimiznom Krugu. Smatrao se gotovo službenikom policije (što je velikim delom imao da zahvali meni) i imao je pristup najvažnijim dokumentima. Istina je, doduše, da većina tih obaveštenja i veliki broj tih dokumenata nisu imali tako veliku važnost, niti su bili tako pouzdani kao što je on verovao... Ali najtoplije se nadamo da će nam biti oprostene te bezočne prevare na štetu tog našeg... kolege, pogotovo ako se uzme u obzir da smo se njima poslužili da bismo, na primer, spasili život Džeku Birdmoru. Naime, naveli smo Džejlja da se uveri kako je on bio prvi i jedini koji je video fotografiju snimljenu u Tuluzu nekoliko minuta pre neuspelog smaknuća.

— Mislim da bi to bilo sve, ako vas možda ne zanima još nešto... Jedino bih još želeo da skrenem vašu pažnju na jednu okolnost koja možda i nije tako nevažna. Pre dva dana rekao sam Džejlu da najveći zločinci obično nastradaju zbog najsitnijih propusta, i pri tom mislio baš na njega. Naime, trenutak pre toga on mi je nepromišljeno rekao da je bio u Onslov Gardensu posle Vilingsova odlaska s Talijom Draimond i da je tamo uspeo od slugu da sazna kuda su njih dvoje otišli. E, pa to je bilo dovoljno da se uverim da laže, jer mi je bilo poznato da nije dolazio u Vilingsovu kuću osim ujutru kad je pod izgovorom da mu nudi zaštitu policije od samog Vilingsa uspeo da sazna gde namerava da provede poslepodne. Isto tako mi je bilo poznato da je Džejl došao u Hatfild sat pre nego što su stigle Vilingsove sluge.

Kad je inspektor Par začutao, svi su požurili da mu čestitaju. Zatim je predsednik vlade preuzeo reč.

— Još samo malo pažnje, gospodo — rekao je neuobičajeno srdačnim glasom. — Ostaje još jedno pitanje koje moramo rešiti: na koji način ćemo se odužiti ovoj inteligentnoj i vrednoj gospođici?... Što se tiče glavnog inspektora Para, to je bar lako, s obzirom da je ispražnjeno mesto zamenika glavnog komesara. Ali ne znam šta bismo mogli učiniti za gospođicu Draimond Par, osim da joj predamo novčanu nagradu koja joj pripada za pomoć u hvatanju tog opasnog zločinca.

Na opšte iznenađenje, umešao se jedan slabi glas, nesiguran od uzbuđenja:

— Ne treba da se brinete u vezi sa tim — bio je to Džek Birdmor. — Mi ćemo se uskoro venčati.

Kad se stišao veseli žagor, inspektor se nagnuo k svojoj kćerki i šapnuo joj:

— Uopšte mi to nisi rekla, mamice? u njegovom se glasu osetilo prebacivanje.

— Nisam to ni njemu rekla — odgovori mu Talija začuđeno gledajući u Džeka.

— Kako? Zar te još nije zaprosio? — upitao je njen otac zapanjeno.

— Nije to — odgovori devojka — nego, nikada mu nisam rekla da sam spremna da se udam za njega. Međutim... u srcu sam slutila da će pre ili kasnije doći do toga...

Ligtman, ili Džejl, kako su ga i dalje zvali, pokazao se uzornim zatvorenikom. Malo se pobunio jedino kad su ga obavestili da mu neće biti dopušteno da puši dok ga budu vodili do gubilišta.

— U Francuskoj to mnogo bolje rade — namršteno je primetio u razgovoru s direktorom zatvora. — Poslednji put kad sam bio osuđen na smrt...

A za vreme razgovora sa sveštenikom pokazao je živo zanimanje za Taliju Drajmond.

— Znae, oče, na milion devojaka nađe se samo jedna poput nje. Na kraju će se udati za Birdmora. Taj mladić zaista ima sreću! Što se mene tiče, mogu mirne duše reći da nikada nisam ludovao za ženama, i možda sam baš zahvaljujući tome postigao nešto u životu. Ali da mi je ikada palo na pamet da se ženim, izabrao bih ženu kao što je Talija Drajmond.

Sveštenik mu se sviđao jer je bio obrazovan i širokogrud. S njim se moglo divno raspravljati o životu i o ljudima, a Džejl je, sa svoje strane, doživeo gotovo sve što je ovaj svet mogao ponuditi.

Jednog sivog martovskog jutra u njegovu ćeliju je ušao čovek koji mu je vezao ruke.

Pogledavši ga preko ramena Džejl mu se obratio:

— Jeste li ikada čuli za nekog gospodina Paliona... vašeg kolegu... divnog čoveka?

Krvnik mu nije odgovorio: krvnik ne sme da razgovara s osuđenikom, može ga jedino zamoliti za oprost za ono što će mu učiniti.

— Pa ipak, iz njegove karijere mogli smo nešto korisno naučiti — nastavio je Džejl stupajući u žalosnoj povorci. — Jedno važno pravilo. Nikada ne piti! Piće je bilo moja propast. Da nije bilo pića, danas ne bih bio ovde.

Ta šaljiva misao očito ga je razveselila i održala ga u dobrom raspoloženju celim putem do stratišta.

Stavili su mu uže oko vrata i pokrili glavu belom kapuljačom. Zatim se krvnik odmaknuo korak nazad i dohvatio jednu metalnu ručicu.

— Nadajmo se da ovo uže neće puknuti... — rekao je Derik Džejl, Bila je to poslednja poruka Grimiznog Kruga.

BELEŠKA O PISCU

Edgar Valas je britanski romansijer, dramatičar i novinar, pisac popularnih detektivskih priča, nazvan i kraljem modernog trilera.

Edgar Valas je rođen u Grinviču 1875. godine, iste godine kad i tvorac Tarzana Edgar Rajs Barouz. Posle vrlo zanimljivog detinjstva i mladosti, provedene delom i u Južnoj Africi Edgar Valas je 1899. godine postao dopisnik Rojtersa i londonskog Dejli Mejla. Izveštavao je, između ostalog i iz Rusko-japanskog rata (1904—5). Pisao je, u to vreme, i o ratu obaveštajnih službi, što će mu pomoći u radu na docnijim pričama i romanima. Prvi Valasov roman *Četiri pravednika* objavljen je 1905. godine. Desetak godina kasnije Valas je objavio čuvenu špijunsku priču *Oznaka broj 2*, a posle Prvog svetskog rata postao je najčuveniji pisac od čijih dela je čitanija bila samo *Biblija*.

Najpoznatiji Valasovi romani su *Liga pravednika*, *Čovek iz Kordobe* i *Potkazivač*.

Edgar Valas je autor niza drama i filmskih scenarija. Preminuo je 10. februara 1932. godine upravo u vreme kada je radio na scenariju za prvu holivudsku verziju King-Konga.

Scan: **nela012**
Obrada: **BABAC**
MOBI, EPUB: **ikamisic**

Sadržaj

[Prolog](#)

[1](#)

[2](#)

[3](#)

[4](#)

[5](#)

[6](#)

[7](#)

[8](#)

[9](#)

[10](#)

[11](#)

[12](#)

[13](#)

[14](#)

[15](#)

[16](#)

[17](#)

[18](#)

[19](#)

[20](#)

[21](#)

[22](#)

[23](#)

[24](#)

[25](#)

[26](#)

[27](#)

[28](#)

[29](#)

[30](#)

[31](#)

[32](#)

[33](#)

[34](#)

35

36

37

38

39

40

41

42

43

BELEŠKA O PISCU